MISTERELE TEMPLULUI MASONIC

OLIMPIAN UNGHEREA

OLIMPIAN UNGHEREA
MISTERELE TEMPLULUI MASONIC

SECŢIUNEA I
MESAJELE TRADIŢIEI MASONICE.
DE LA HIRAM ABIF LA JAMES ANDERSON

MOTO:

Omule, trebuie să înţelegi ca tot ceea ce te înconjoară este un desăvârşit mister. Dar nu te înspăimântă, ci surâde-i acestei uriaşe taine, ca şi cum ai şti că eşti nemuritor.

Omar Khayyam

CAPITOLUL 1

SUCCINTA INCURSIUNE ÎN MISTERIOASA ISTORIE A MASONERIEI UNIVERSALE

Când a apărut Masoneria? Când s-a născut ea? Ce vechime are? Care este data actului ei de naştere? Sunt întrebări legitime, care încă tulbura spiritul istoricilor, al filosofilor, al cercetărilor marilor fenomene sociale. Masoneria fiind, într-adevăr, unul dintre cele mai prestigoase, longevive şi misteroase fenomene sociale.

Pretutindeni în lume, în toate cetăţile ei de cultura, se afla cărţi despre Masonerie. Despre spiritul acestei vechi confrerii universale. Despre rosturile şi resorturile ei. Despre izvoarele ei. Despre treburile ei. Şi totuşi, misterul persista. Aşa cum persista-captivantânsuşi misterul lumii: Când s-a născut lumea? De unde a venit? De ce a venit? Care este misia lumii pe pământ?

Cele două mistere-al Lumii şi Masonerieisunt încă păstrate de o gigantică putere oculta. Restul nu sunt decât teorii, teze şi antiteze, păreri, puncte de vedere şi opinii fastuos botezate de savanţi drept concepţii ştiinţifice. Adevărul? Unul din principiile fundamentale ale Masoneriei este chiar căutarea fără istov, fără contenire, a Adevărului. Exact pe aceasta linie tradiţională se înscrie şi modestul nostru demers, încercând să desluşim traseul nebulos, tainic al Masoneriei, de la izvoare, pana în prezent.

Vom reuşi? Vom descoperi oare, măcar fiorul unei raze din Marea Lumina a Adevărului? Să ne amintim ca

pavajul din Templul Masonilor este construit din pătrate albe şi negre, un mozaic precum o tabla de şah: evocând lumina şi întunericul, adevărul şi tenebrele din spatele adevărului.

1.1. CHIPURI DIFERITE ALE MASONERIEI

Una din marile erori, frecvent întâlnite în tratatele despre Masonerie, e aceea ca instituţia masonica este privita şi analizata ca un bloc monolitic. Aşa cum nici umanitatea nu este o masă omogena, nici Masoneria nu poate fi. Desigur, Masoneria este universala-altfel nici nu se poate-dar nu este închisă într-o dogma, precum religiile. Nici într-un singur ritual, precum celelalte Ordine esoterice. Chipul Masoneriei este diferit, de la o epocă la alta, de-a lungul istoriei, dar întotdeauna egal cu sine însuşi. Pentru că este luminat din interior de acelaşi foc divin, născător de Forţă, Frumuseţe şi înţelepciune. Generator de Libertate.

Egalitate şi Fraternitate. De altfel chiar şi numele Ordinului nostru a evoluat, din zorii omenirii până în zilele noastre, purtând pe frunte o corola ţesută din apelative exotice: *Ordinul lui Menes*, *Frăţia Şarpelui*, *Ordinul Hermetic*, *Cercul Orphic*, *Misterele Eleusine*, *Cultul lui Osiris*, *Fiii Luminii*, *Fiii Văduvei*, *Ordinul Cavalerilor Templieri*, etc., etc. Interesant, pentru istorici, este a aminti, aici şi acum, ca Ptah/Enki, întâiul regezeu al egiptenilor, mai era denumit şi „Cel care făurea lucruri, cioplind şi deschizând calea către libertate”. Informaţia provine de la cronicarul egiptean Mamethon, citat din istoricul grec Herodot.

Ptah/Enki era, aşadar, un constructor. Un creator. Poate chiar primul iniţiat, din glorioasa galerie a Marilor Maesri ai tuturor timpurilor: *Hermes*, *Rama*, *Orpheu*, *Mithra*, *Zamolxis*, *Moise*, *Pitagora*, *Iisus*, *Buddha*, *Mahomed*, *Confucius*, *Platon*, *Zoroastru* şi încă mulţi alţi iluştri înaintaşi, fondatori de religii şi Ordine spirituale.

Dintotdeauna, în toate epocile, arhitecţii şi constructorii au jucat un rol major, hotărâtor în structura sociala a civilizaţiilor. Ei deţineau secretele înălţării

marilor cetăţi, tainele geometrice ale Templelor, ale catedralelor, ale drumurilor şi apeductelor, ale armelor şi uneltelor, dar şi misterul vieţii, al gândirii şi evoluţiei spirituale. Stăpâneau arcanele celor şapte arte liberale: *Gramatica*, *Retorica*, *Logica*, *Aritmetica*, *Muzica*, *Astronomia şi Geometria*. Nu intamlator, Faraonul era supranumit *„Maestru al Lucrării”*. Pentru ca lucrarea lui avea profunzimile artei. Iar doctrina masonica are exact acelaşi nume: ARTA REGALA.

Împărţirea Ordinului Masonic în *Masonerie Operativa* până în 1717 şi – de atunci încoace-*Masonerie Speculativa* este artificiala. O simplă teza, ca atâtea şi atâtea altele, care bântuie prin destinul planetei OM. O teorie fără nicio susţinere reala. De altfel, însuşi prea ilustrul Ramsay, referindu-se la acest lucru, spunea profund revoltat, cu aproape trei veacuri în urmă: *„Numele de Mason nu trebuie să fie luat în sensul lui literal, grosolan şi material, ca şi cum marii noştri învăţători ar fi fost simpli lucrători în piatra”*.

Să fi fost, oare, întreitul Mare Maestru (TRISMEGISTUS) HERMES, doar un faimos ziditor de Temple şi atât? Nu! Pentru ca a scris şi o întreagă biblioteca despre teologie, astronomie, medicina, filosofie, geometrie, alchimie, între care şi celebrul *„Corpus Hermeticum”*, carte de căpătâi a tuturor marilor gânditori ai umanităţii. Hermes a fost arhitectul Marii Piramide Keops, dar tot el şi autorul tratatului *„Tabula Smaragdina”*, unde scrie: *„Adevărul nu se dăruieşte. Ilgasesti în tine, sau nu-lgasesti deloc. Lucrează, deci, cauta şi roagă”*. Să fi fost Pitagora doar un genial geometru? A fost mai mult decât atât. A fost un Mare M destru al Artei Regale. Unul din magnificii iniţiaţi lumii. El a dezvoltat, pana la sublime culmi de percepţie, arta magiei şi a theurgiei. El este cel care a reunit, într-un singur corp esoteric, religia preoţilor khaldeeni, magia persana şi cultul iudaic. El, Pitagora, este cel care a spus: *„Deschide-ţi sufletul spre libertate. Nu exista legi fataliste şi nu eşti menit doar pentru a te supune”*. El a inventat doctrina Verbului-Lumina. Pitagora,

ca şi Moise cu un mileniu mai înainte, a căutat, a descoperit şi dăruit oamenilor lumina spirituală. VOCEA LUMII: acest principiu fundamental, emanând din Geneza, asimilat de Zoroastru, acceptat de Heraclit, dezvoltat de Pitagora, promovat de apostolul Pavel, de Paracelsus şi Kabbalişti, nu reprezintă altceva decât mirifica taina pe care iniţiaţii străvechi, ca şi Masonii de astăzi, o subordonează, prin ritual esoteric, voinţei lor spirituale.

Două texte medievale, cunoscute sub numele de *Regius* (1390 – un poem de 794 versuri) şi *Cooke* (1410 – un text în proza), referindu-se la geometria zidarilor, cuprind acest adevăr etern: *Toate artele se bazeazape Geometrie*. *Chiar şi Gramatica şi însăşi Retorica nu ar putea exista fără Geometrie*. *Geometria este arta de a măsura orice lucru* în *cer şi pe pământ*. *Ea se mai numeşte şi Masonerie*.

Din adâncă antichitate, pana către orizontul Evului Mediu, nimeni nu putea deveni rege, împărat sau mare preot, dacă nu era iniţiat, deopotrivă, în tainele construcţiei materiale şi în cele ale spiritului uman. În anul 2250, înaintea Erei Creştine, regele sumerian Ur-Nammu restaurează Ekurul, celebrul Templu al lui Enlil, avariat de belicosul Naram-Sin, prilej cu care înaltă şi o grandioasa Stela, unde regele este reprezentat purtând sortul de zidar şi uneltele sale: ciocanul, echerul şi compasul.

În epocile străvechi, nu existau societăţi secrete (sau discrete), în sensul pe care îl înţelegem noi astăzi. Ordinul iniţiatic, pe atunci, participa efectiv la conducerea treburilor statului şi ale Templului religios. Mai târziu, aceste forme primordiale de iniţieri au fost transmise de la sumerieni, egiptenilor, prin intermediul poporului ales: evreii. Cultura faraonilor, cu specificul ei ocult, a împins, însă, cu timpul, acest Ordin Iniţiatic în sfera secretului absolut. Vreme de peste două milenii, tainele Artei Regale au fost ferecate în Temple şi Sanctuare, unde nu aveau aces decât regii, camarila regala, marii preoţi şi căpeteniile de oaste. Astfel, nu puţine din valorile spirituale ale trecutului îndepărtat s-au pierdut, ori au fost

pervertite, puse în slujba unor interese mărunte, pasagere sau transformate în simboluri ale căror sensuri au rămas pentru totdeauna criptice.

Ordinul e preluat apoi de lumea greco-romana şi transmis creştinătăţii. Indubitabil, revine creştinismului meritul istoric de a desecretiza vechile ritualuri intiatice, instituind o nouă religie, fără ceremonii secrete. Din acest creuzet european al creştinismului timpuriu – cu temperaturile sale abisale, cu sângeroasele sale sacrificii, cu excesele şi penitentele sale, cu toate erorile şi ororile de mai târziu ale teribilei Inchiziţii – a renăscut spiritul intiatic modern.

S-a reaprins Lumina vechilor tradiţii de iniţiere în tainele Artei Regale, cu un nou nume: Masoneria. A fost fabuloasa epoca a Renaşterii. *„După Masoneria precreştină şi Masoneria medievala – scrie reputatul istoriografic Christian Jacq – se afirma o a treia Masonerie, acea a timpurilor moderne. Într-o lume profana, în care înaltele idealuri iniţiatice sunt trecute pe un plan secund, Masoneria moderna încearcă să le păstreze în Lojile sale”*.

1.2. DISTRUGEREA IZVOARELOR

Este un adevăr incontestabil: Masoneria a fost prezenta în toate epocile traversate de umanitate. Nevoia oamenilor de a-şi construi Templul interior este perena. Ţine de esenţa condiţiei umane. Spiritul masonic nu a absentat niciodată di istorie. Şi, totuşi, când anume a apărut Masoneria? Cine au fost părinţii acestui străvechi ordin iniţiatic? Ce influenta, asupra civilizaţiilor? Care sunt cărţile fundamentale ale Masoneriei Universale? Ce spun documentele din epoca? Nu sunt doar simple întrebări născute din curiozitate, ci adevărate obsesii pentru orice cercetător sau practicant al doctrinei Masonice.

Doumentele pe care le-am moştenit – în ciuda faptului că s-au scris, de-a lungul vremurilor, mii de tomuri desore Masonerie – astăzi sunt relativ puţine. Lumina lor ne înnobilează însă prezentul cu tezaurul de înţelepciune. Reputatul mason Lessing (Gothold Ephraim), iniţiat în Loja „Cei Trei Trandafiri”, din Hamburg, la data de 14.10.1771,

scria în foarte populara sa carte „Educarea speciei umane”: *„Textele masonice poarta cu ele o imensă încărcătura spirituala, o putere durabila de mii de ani”*. Puterea magică a textelor masonice a generat – prin monstruoase răsfrângeri, ca între oglinzi strâmbe – ticăloase gesturi de distrugere. Spirite malefice au vrut pieirea acestor uriaşe coori: manuscrise şi tipărituri, papirusuri, pergamente, tăbliţe şi cărţi.

Aşa a dispărut vasta *Biblioteca din Cartagena*, rasa de pe faţa pământului de legiunile romane, în funestul an 146 înaintea Erei Creştine.

Însuşi Apostolul Pavel, mânat de un fundamentalism primitiv, a ars şi el, două veacuri mai târziu, întreaga *Biblioteca din Efes*, care cuprindea marile cărţi ale lumii ce tratatau concepte filosofice, experienţe esoterice ale Artei Regale, ştiinţe oculte.

În China veacului al treilea, înaintea Erei Creştine, fiorosul împărat Shi Huangdi, întemeietorul dinastiei Qin, a decretat arderea tuturor cărţilor iniţiatice din imperiu.

În anul 800 al Erei Creştine, islamiştii fanatici au distrus *Universitate din Nandala*, în nordul Indiei, a cărei biblioteca, în sanscrita, număra peste 200.000 de cărţi.

Dar cea mai grea pierdere, pentru întreaga spiritualitate umană, pentru Dumnezeirea dăltuită în om, a fost distrugereacelei mai mari biblioteci cunoscute în istoria antica: *Biblioteca din Alexandria*. A fost fondata în anul 297 înaintea Erei Creştine, de către savantul Demetrios din Phalerna, sub protecţia faraonului Ptolemeu Soter. Edificiul impresionant dispunea de zece Sali uriaşe, cincisprezece camere pentru cercetări, patru ateliere de recondiţionat şi rafturi întinse pe o distanţă ce depăşea în total 50.000 de coti egipteni, adică peste 33 kilometri. Iniţial, au fost strânse peste 700.000 de cărţi, cu timpul suma acestora apropiindu-se de 2.000.000 de exemplare. O cifra enorma pentru antichitate. Multe volume cuprindeau secrete din ştiinţa sacra, din Arta Regala, din istoria ciclica a omului pe pământ. Acolo au fost depozitate cărţile Anunnakilor, scrise cu 300.000 de ani în urmă,

tăbliţele de la Sumer, tratatele lui n Trismegistus, operele filosofice ale lui Solomon, ale lui Moise, ale faraonilor, ale lui Buddha, ale esenienilor, ale tuturor martor iniţiaţi, de la zeul-rege Ptah/Enki, la Fiul lui Dumnezeu Iisus Christos. Marchizul de Fénelon, mason în Loja „Mareşalul Coigni”, scria cu trei veacuri în urmă: *„În Biblioteca din Alexandria se aflau şi acele câteva cărţi secrete ale Cuvântului Absolut, care confereau enorme puteri omului”*. Distrugerea uriaşei biblioteci a durat aproape şapte veacuri: a început-o dictatorul Iulius Caesar în anul 47 înaintea Erei Creştine, a continuat-o împărăteasa Zenobia, a amplificat-o împăratul Diocletian, care a ordonat arderea tuturor cărţilor sacre şi esoterice, exterminarea fiind desăvârşită în anul 646 al Erei Creştine, de arabii conduşi de Amr-Ibn El-Aş.

În cea mai mare parte, documentele masonice au fost masacrate. Unele chiar ca urmare a unor nefaste gesturi plecate din interiorul Confreriei. Însuşi James Anderson, părintele Constituţiei Masonice Moderne, recunoştea, în 1723, cu o sfâşietoare tristeţe: *„Fraţii prea plini de scrupule au ars, cu prea multă graba, prea multe manuscrise despre Fraternitate, Loji, Regulamente, Obligaţii, Secrete* şi *Obiceiuri, pentru ca aceste hârtii să nu cadă în mâinileprofanilor”*.

De asemenea, Jacques Bergiere, I vasta sa lucrare „Cărţile blestemate”, scrie pe larg despre distrugerea sistematica a textelor masonice, după primul şi al diolea război mondial, în toate ţările ocupate de fascişti şi comunişti. Dincolo însă de documentele scrise, au ramas-imuabile-tradiţiile orale. Puterea lorin spaţiul Masoneriei Universaleeste încă decisiva şi astăzi. Precum nepieritoarele învăţături ale lui Miose, transmise discipolilor săi prin două izvoare distincte: o lega scrisa-Talmudul; şi o lega orala-Kabbala, este imposibil a explica textele din Talmud. Doctorul în ştiinţe masonice Gerard Encausse, mai cunoscut sub apelativul Papus, scrie; *„Kabbala, aşa cum o înţelegem astăzi, reprezintă rezumatul cel mai completsi cel mai autentic care ne-a*

parvenit din învăţătura orală a isterelor egiptene. Ea conţine cheia tuturor doctrinelor iniţiatice”.

Tradiţiile orale sunt, deci, de o uriaşă bogăţie şi rigoare. Exact pe aceste tradiţii orale, dar şi pe puţinele texte masonice rămase din sinistrul devorator, s-a bazat James Anderson, când a redactat, începând cu anul 1717, la Londar, Constituţia Masoneriei Moderne.

Dar Masoneria nu s-a născut în 1717, cum încearcă să acrediteze acest punct de vedere unii corifei ai gândului scurt, lipsit de fulgerul inteligentei. Ci, în acel moment de graţie divină, 1717, asemenea legendarei păsări Phoenix, Masoneria a renăscut din pulberea unui mileniu întunecat şi sângeros – Evul Mrdiu – căpătând doar înfăţişare nouă. Fondul, însă, a rămas acelaşi ce pe vremea faraonilor, ca pe timpul regelui Solomon şi al celebrului sau Mare Maestru Hiram Abif.

Într-un discurs din 1737, ilustru nostru înaintaş, fratele Ramsay, spunea cu o deosebită forţă de persuasiune: *„Da, domnilor, faimoasele serbări ale zeiţei Ceres, din Eleusis, ale zeiţei Isis, în Egipt, ale Minervei, la Atena, ale Uraniei, la Fenicieni, toate au strânse legături cu ritualurile noastre. Aici se celebrau mistere în care se găseau numeroase vestigii ale vechilor religii din vremea lui Noe şi a patriarhilor”*.

1.3 *LEGENDA MAESTRULUI HIRAM ABIF*

Între toate marile întâmplări istorice care decorează coloanele Universului Masonic, zidirea Templului lui Solomon ocupa un loc central. Iar arhitectul şi ziditorul Templului – Maestrul Hiram Abif – este şi astăzi şi va rămâne de-a pururi cea mai luminoasa figura din Pantheonul Masonic. Credem, cu nestrămutată convingere, ca niciun Tratat Masonic nu-şi poate onora pe deplin condiţia asumata, dacă nu se apleacă, cu umilinţă şi cuvenita preţuire, asupra celebrului sinaxar: *povestea Maestrului Hiram Abif*.

Rege peste Tra Sfântă se afla, cu trei mii de ani în urmă, Solomon. Unul dintre cei mai străluciţi cârmuitori şi gânditori ai lumii antice. Fie şi numai faptul că ne-a lăsat

moştenire o grandioasa opera poetica – sublima *Cântarea Cântărilor* din *Vechiul Testament* – e de ajuns pentru a-l aşeza în sanctuarul nemuritorilor. Solomon este fiul şi succesorul regelui David, eroul biblic care l-a ucis cu praştia pe uriausul filistin Goliat, întemeind, mai apoi, capitala ţării la Ierusalim. David este însă şi poetul de inspiraţie divina care ne-a dăruit cei *150 psalmi* din *Cartea Cărţilor*.

Şi dacă înţeleptul rege Solomon a moştenit Ierusalimul de la tatăl sau, s-a gândit să lase, la rându-i, zestre urmaşilor un falnic Templu ridicat intru slava Dumnezeului sau: Marele Arhitect al Universului.

Templul ce avea să se înalţe la Ierusalim trebuia să fie construit deopotrivă din piatra nobila, din lemn de cedru, brad, abanos, santal, chiparos şi totodată di aur, argint, arama şi fildeş. Trebuia să fie sclipitor şi durabil, încăpător şi plin de sfinţenie, o uriaşă bijuterie sacra, spre faima poporului ales şi eterna iubire de Dumnezeu.

Contemporan cu Solomon şi rege peste Tir – cea mai mândra cetate a fenicienilor – era Hiram I. Fabulosul Tir – cetate şi stat în acelaşi timp – acoperă peste um mileniu de superba înflorire, splendori făurite degeniul constructor uman şi grandioase expansiuni. De altfel, printre multe alte magnifice ctitorii, Tirul avea să întemeieze mai târziu, pe malul mediteranean, o colonie cu nume de legenda – Catarginaal care-i conducător, Hannibal, va ajunge cu ostile sale pana la porţile trufaşei Rome, înfricoşând-o de moarte. Istorie şi mit. Strălucire şi decadenta. Luându-şi tributul sau de putere din truda oamenilor, Cronos îşi devorează propria-i opera, pregătind viitoare şi faste renaşteri ale condiţiei umane. Cetatea Tir, astăzi încorporata Libanului, a ajuns un târg mizer, umil şi uitat printre nisipurile istoriei, trăgând după el degradarea, nepăsarea şi un nume străin: EI Sour.

Dar, pe vremea lui Solomon, Tirul strălucea ca un diamant la reverul gloriilor antice. De acolo, din cetatea Tirului, a hotărât Solomon să aducă meşteri mari şi iscusiţi, care să-i înalte Templul în Ierusalim. Cu atât mai

mult, cu cât regele Hiram I. fusese unul din marii prieteni ai tatălui său, regele David. Aşadar, Solomon îi trimite, cu mare pompă, veste despre intenţiile şi trebintele sale, iar Hiram I, bucuros, îi răspunde nu doar cu constructori, ci şi cu celebrii cedri din Liban, aur, arama şi lemn de chiparos. Iar în fruntea pricepuţilor constructori, regele Hiram I l-a aşezat pe însuşi Marele Maestru Hiram, omonimul său, venerabil între maeştri, şi l-a trimis lui Solomon, în Ţara Sfântă.

Maesstrul Hiram – căruia discipolii săi din Tir, îi mai spuneau şi Hiram Abif, adică Hiram tatăl zidarilor – era fiul unei văduve, una din fetele lui Dan, din seminţia Neftali. Înalt, puternic, cu statura atletica, fruntea bombata şi privirea limpede, cu obrazul smead tăiat în linii de o grava puritate, bărbăţia voluntara şi o coama de păr negru, ondulat, negru – corb, îmbrăcat în haine uşoare, modeste, dar de un ascuns rafinament, cu mersul sau drept, mândru, pasul elastic şi vioi şi palmele mari, cu degetele lungi, fine şi nervoase, cu trăsăturile lui viguroase, aspre din care iradia o subtila frumuseţe virila, ca într-o ciudata osmoza de forţă, blândeţe şi înţelepciune, maestrul Hiram Abif i-a produs o extraordinara impresie lui Solomon. Câştigând de la bun început, încrederea neţărmurită a vestitului rege.

Maestrul Hiram Abif era plin de pricepere şi de ştiinţă în săvârşirea oricărei lucrări în piatra, în lemn şi în fier, în arama, argint şi aur, în vopsele şi săpături în pământ. Stăpânea misterele Geometriei şi cunoştea rezistenta materialelor, mânuia cu abilitate şi arta compasul şi echerul, firul de plumb, mistria şi rigla de nivel, ciocanul şi dalta, barda şi rindeaua. Deţinea secretele echilibrului spaţial, rostul pietrei unghiulare, armonia formelor şi taina raportului dintre foc şi metal, dintre lumina şi umbră. Dar ştia, totodată, să pătrundă şi în misterele sufletului omenesc, cunoştea puterea Cuvântului, forţa Egragorului, valoarea gândului creator şi capacitatea de abstractizare. Era imaginativ şi practic, dotat cu simţul măsurii şi spiritul estetic, realizând

construcţii potenţate de har, trăinicie şi frumos.

Şi de îndată ce a aflat dorinţele regelui Solomon – cum să fie Templul, cât de înalt să fie, cât de lat şi cât de lung, cum să fie zidit, întocmit, împodobit şi cum să arate el la sfârşit în lumina ochilor – maestrul Hiram Abif i-a desenat schiţele şi planurile, hărţile cu detalii şi proiectele socotite, în care erau prevăzute formele, culorile şi materialele necesare. Declarându-se regele Solomon foarte mulţumit şi prea incantat de lucrările întinse pe papirus de către maestrul Hiram Abif, i-a poruncit numaidecât acestuia să treacă la ridicarea Templului.

(poza, pag. 21)

Şapte ani încheiaţi a durat zidirea Templului regelui Solomon. Şi au lucrat, sub comanda maestrului Hiram Abif, 153.600 de oameni: 70.000 ca să poarta sarcinile de piatra şi lemn, de arama şi aur, de argint, de fier şi de fildeş; 80.000 ca să taie piatra şi lemnul şi fildeşul, să le cioplească, să le şlefuiască şi să le sculpteze după planurile maestrului Hiram Abif, să sape pământul şi să ridice schele, să toarne metale în forme şi modele, să le cizeleze şi să le îmbine în rosturile lor; 3.600 de oameni aveau misiunea sa supravegheze, să controleze, să păzească şi să îndemne lucrătorii la muncă. Opera se anunţă grandioasa. Pentru turnarea aurului şi argintului, dar cu deosebire pentru topirea, turnarea şi prelucrarea aramei, maestrul Hiram Abif a construit, pe malul Mării Roşii, o adevărată cetate industriala – oraşul Etziongaber – care avea să rămână, în vreme, cel mai mare centru pentru prelucrarea aramei din întreg Orientul antic.

Odată ce toate materialele au fost pregătite, prelucrate şi aduse la Ierusalim, maestrul Hiram Abif a poruncit zidirea propriu-zisă a Teplului, pe muntele Moria, în aria lui Ornan Iebusitul. Adică, acolo unde indicase regele Solomon însuşi, locul fiindu-i arătat chiar de tatăl sau, regele David, cu exact trei zile înainte de moarte. Înălţarea Templului a început în a doua zi, a lunii a doua, din al patrulea an al domniei lui Solomon.

Templul nu era uriaş, nu strivea prin dimensiunile

ciclopice, precum piramidele faraonilor, ci impunea, mai de graba, prin armonia formelor, culorilor şi sculpturilor.

Era maiestuos şi monumental. Se întindea pe o lungime de treizeci de metri, pe o lăţime de douăzeci de metri şi era înalt cât jumătatea lungimii. Sala principala – numita şi Camera de Mijloc – se desfăşura amplu, pe o lungime de optsprezece metri, lăţime de noua metri şi firul vertical ridicat pana la înălţimea de treisprezece metri. În faţa intrării Templului, spre occident, se ridicau două coloane masive, turnate în arama, înalte de doisprezece metri, împodobite cu bogate capiteluri în motive stilizate ale florilor de crin. Coloanele, înălţate chiar înainte de terminarea Templului, au fost numite: Bohaz, coloana din stânga (nord) şi Jakin, coloana din dreapta (sud). Cuvântul aramaic Bohaz semnifica *„forţa”*, iar Jakin *„stabilitate”*. În sala principală, erau montate zece candelabre din aur curat, fiecare cu câte şapte braţe pentru şapte lumânări. În fundul Templului, dincolo de uşa principală, spre est, se deschidea o uşă, păzită de doi heruvimi, tot din aur, înalţi de cinci metri. Aceasta uşa ducea spre o alta încăpere, fără fereastra, numita Sfânta Sfintelor, ca un cub enorm, cu latura de zece metri, în care se afla Arca Alianţei – sau Chivotulfuarita din lemn de acela şi placata cu aur pur. Aici erau păstrate Tablele Legii. Zidurile întregului Templu erau acoperite cu imense panouri din lemn de cedru, de abanos, de santal, de brad şi de chiparos, în compoziţii echilibrate, armonioase, închipuind structuri celeste. Uşile şi ferestrele erau îmbrăcate în arama. Tavanul tot din arama era turnat, cu încrustaţii din aur şi fildeş. Iar pardoseala era construită din placi pătrăţoase, din argint şi bronz negru, aşezate alternativ unele lângă altele. Acoperişul era bătut în foi din argint pur. Interiorul Templului era populat de sfincşi stilizaţi, turnaţi din aur masiv, în pereţi fiind săpate pentagrame, hexagrame (steaua lui David), firide din care izbucnea scliparl ochiului piramidal, lănţişoare, rodii, îngeri şi formule kabbalistice, Altarul, din sala principală, era turnat în aur curat, celebrul aur de Parvaim. Tot din aur fiind şi de zece

linghene – cinci la stânga, cinci la dreapta – necesare curăţirii slujitorilor Templului. În faţă, somptuosul edificiu era prevăzut cu un falnic pridvor, dominator, lat cât Templul, dar înalt de 60 de metri, turnat din arama şlefuită, cu încrustaţii din aur şi argint. Către sfârşit, Templul începu a fi împodobit cu smaralde, rubine, safire şi diamante. Templul – el însuşi o nestemata pe fruntea Ţării Sfinte – era aproape gata.

Hiram Abif, având în subordine un număr imens de constructori (153.600), i-a împărţit, încă de la început, după priceperea şi calificarea fiecăruia, în trei categorii distincte: *Ucenici*, *Calfe şi Maeştri*. Pentru a-i putea diferenţia, Hiram Abif a creat un veritabil cod de recunoaştere, dând fiecărei categorii de constructori anumite *parole*, *semne*, şi *atingeri* specifice, secrete. Plata constructorilor se făcea şi ea diferenţiat şi în locuri diferite: Ucenicii îşi primeau salariul I dreptul coloanei Bohaz, Calfele în dreptul coloanei Jakin, iar Maeştri în Camera de Mijloc (sala principala).

Trei dintre calfe, văzând ca Templul e pe terminate, iar ele încă nu au putut obţine calificarea (gradul) de Maestru, au vrut se smulgă prin violenta de la Hiram Abif parolele, semnele şi atingerile secrete. Astfel, într-o noapte, cele trei calfe s-au ascuns în Templu: una lângă poarta de la sud, alta în spatele porţii de la nord, iar a treia calfa şi-a făcut loc de panda lângă poarta orientului. Marele Maestru Hiram Abif obişnuia ca în fiecare noapte, după ce constructorii părăseau şantierul, să inspecteze Templul. Prima calfa, înarmată cu o rigla de fier, i-a aţinut calea la poarta sudului, l-a oprit şi i-a cerut codul secret de recunoaştere a Maeştrilor. Hiram Abif l-a refuzat, i-a răspuns ferm şi dojenitor: *„Frate, nu se obţine astfel calificarea de Maestru. Ci ai s-o primeşti, într-o zi, ca dreapta răsplată a muncii şi perseverentei tale. Te rog, întoarce-te acolo unde îţi este locuL.* Înfuriată de împotrivire, calfa a vrut să-l omoare, lovindu-l cu rigla în cap, dar n-a reuşit decât să-l rănească la umărul stâng. Hiram Abif a încercat să iasă din Templu pe poarta dinspre

nord. Acolo îl aştepta însă cea de a doua calfa, oprindu-l şi cerându-i imperios secretele de Maestru. Şi de acesta data, Marele Maestru şi-a formulat cu hotărâre refuzul. Calfa a încercat să-l omoare, lovindu-l cu un egher metalic peste ceafă. Grav rănit, Hiram Abif încearcă să părăsească Templul prin poarta orientului. Aici îl aşteaptă cea de a treia calfa, înarmată cu un ciocan metalic. Neprimind secretele cerute, şi-a lovit Maestrul cu ciocanul în frunte, omorându-l. După care, cele trei calfe ucigaşeau transportat trupul neînsufleţit al lui Hiram Abif, I afara Templului, îngropându-l în apropiere, la repezeala, temându-se să nu fie surprinşi de paznici. Şi-au zis ca, după ce lucrurile se vor mai linişti, vor reveni, îl vor dezgropa şi îl vor duce mult mai departe, pentru a nu mai fi descoperit niciodată, de nimeni. Şi pentru a şti unde se afla proaspătul mormânt, calfele asasine au însemnat locul cu o creangă rupta dintr-un salcâm (acacia).

Profund indignat şi acoperit de o mare tristeţe, regele Solomon, după şapte zile de la dispariţia Marelui Maestru Hiram Abif, a poruncit unui număr de noua maeştri să-l caute. La capătul a cinci zile de căutări, gratiei ramurii de salcâm (acacia), trupul neînsufleţit al lui Hiram Abif a fost descoperit, regele Solomon hotărând ca ilustrul Frate să fie înmormântat, cu funeralii regale, în chiar Templul pe care acesta îl construise. Istoria scrisa – care a suportat povara multor întâmplări sângeroase şi amintirea multor asasini odioşi – nu a mai vrut, de asta data, să retina şi numele celor trei calfe ucigaşe, ci doar simbolurile sufletelor lor urate: *ignoranta*, *invidia* şi *fanatismul*. Totuşi, tradiţia orală, filtrata prin cele trei mari culturi – sumeriana, egipteană şi romană – i-a fixat în memoria oculta pe cei trei asasini, cu trei tipuri de apelative: Jubela, Jubelo şi Jubelum; Ahiram, Romvel şi Gravelot; Starke, Sterkin şi Austerfuth. Calfele şi-au primit desigur dreapta osânda, sfârşind sub hangerul călăului. Ramura de salcâm a devenit, de atunci, unul din simbolurile fundamentale ale Masoneriei, semn sacru al recunoştinţei eterne faţă de toţi Fraţii care s-au jertfit

pentru apărarea secretelelor Artei Regale.

Aceasta este legenda lui Hiram Abif care, ca şi mitul morţii tragice a zeului egiptean Osiris, înfrunta mileniile fără de moarte. Ilustrul Frate Makay spunea în una din cărţile sale: *„Nu exista Rit Masonic, din orice tara şi orice limba s-ar vorbi acolo, care să nu releve elementele esntiale ale legendei lui Hiram1”*.

Legenda sacrificiului de sine, pentru a apăra supremele valori ale vieţii, ale moralei, ale eternului spirit de onestitate, este prezenta pe tot traseul destinului uman, sub diferite chipuri şi înfăţişări.

Cea mai veche este, probabil, *legenda lui Osiris*, soţul preafrumoasei Isis. Turbulentul şi vicleanul Seth doreşte cu ardoare puterea fratelui sau Osiris. Râvneşte la înţelepciunea lui. Şi pentru ca bu le poate dobândi altfel, îl ucide. Îi ascunde apoi cadavrul, într-o lada, pe care o leapădă în apele Nilului. Isis pleacă în căutarea soţului dispărut, îl găseşte, izbuteşte chiar să fie fecundata de către defunct şi astfel se naşte Horus: Fiul Văduvei. Horus îşi va răzbuna tatăl, readucând ordinea în lume.

Ar mai fi de amintit şi *legenda Maestrului Erigene*, filosof genial şi intrat în tainele Artei Regale. El a fost asasinat de către trei dintre elevii săi, pentru ca Maestrul – profesor a refuzat, bazat pe meritele lor mediocre, să-i ridice pe o treaptă superioară a conoasterii.

De asemenea, o scurta referinţă se cuvine şi abatelui *Jean Le Saxon*. *Legenda* spune că a fost ucis de doi călugări din congregaţia lui, pentru a-i fura cărţile sacre în care se afla Adevărul Absolut.

(poza pag. 27)

Legenda lui Renaud o găsim în interesanta poveste a celor „Patru fii Aymon”. Renaud de Montauban soseşte, după o lungă călătorie, pe şantierul catedralei din Köln, şi solicita, respectuos fie admis printre zidari. Cu alte cuvinte, să fie angajat. Maestrul lucrării, spre a-l verifica abilităţile, îi cere să ajute patru muncitori care nu reuşesc să aşeze corect o piatră în zidul clopotniţei. Renaud a ridicat singur piatra în braţe şi a aşezat-o exact unde

trebuia şi cum trebuia, uimind întreaga asistenta cu priceperea sa. Maestru Lucrării este gata să-i ofere salariul şi însemnele secrete, corespunzătoare gradului de Maestru. Dar Renaud se mulţumeşte cu un singur dinar, care reprezenta leafa unui discipol. Curând, însă, prin munca, inteligenta şi comportament ireproşabil, devine Maestru în Arta Regala. Acest fapt a născut, numaidecât, invidie şi ura în minţile unor fraţi de breasla. Trei lucrători de hotărăsc să-l suprime şi, într-o noapte, îl omoară mişeleşte, lovindu-l cu un ciocan metalic în cap. Pentru a-şi ascunde omorul, ucigaşii arunca trupul victimei în Rhin. Cadavrul însă, exact după şapte zile, se ridica din apele Rhinului, luminat de trei făclii. Adică, cei trei stâlpi masonici, în care arde cate o lumânare, simbolizând: *Forţa*, *Frumuseţea şi înţelepciunea*. Abia mai târziu, prin secolul al XII-lea, benedictinii Abaţiei din Köln adauga un element revelator: cadavrul lui Renaud a fost descopeirt de o femeie văduvă. Şi cercul esoteric se închide.

1.4. MITURI MASONICE ÎN ISTORIA ROMANILOR

Legenda sacrificiului de sine – proprie spiritului masonic – face o lungă şi laborioasa cariera şi în istoria neamului românesc. În celebra balada *„Mioriţa”*, ciobănaşul cel moldovean avea cea mai frumoasă turma de oi, cea mai mândra, cea mai făloasă. În Arta sa Pastorala, ciobanul moldovean deţinea toate secretele. Inevitabil, printre fraţii breslei sale a apărut pizma. Şi din pizma s-a născut ura. Ura de moarte. Doi ciobani – cel ungurean şi cel vrancea – au hotărât să-l omoare pe cel moldovean. Şi deşi Maestrul – cioban a aflat de gândul asasin al fraţilor săi, s-a supus totuşi destinului fatal (sacrificiul de sine), convins fiind ca opera sa – faimoasa rasa de mioare carpatine – va dăinui peste veacuri.

În celălalt mit al romanilor, *legenda Meşterului Manole*, povestea este grefata chiar în mijlocul zidarilor. Al Masonilor. Al constructorilor grandioaselor mănăstiri Curtea de Argeş. Şi ce este altceva măiastra mănăstire decât un Templu? Celebra epopee *„Meşterul Manole „*capodopera a poeziei populare româneşti, culeasa de G.

Dem. Teodorescu şi publicata pentru prima dată în 1884 de Gr. Tocilescu – ne trimite, din depărtarea unei jumătăţi de mileniu, un semnal grav de adâncă meditaţie: motivul creaţiei condiţionate de jertfă. Mănăstirea Curtea de Argeş a fost zidita, din porunca voievodului Neagoie Basarab, de către Meşterul Manole, calfele şi ucenicii săi, între anii 1512 – 1517. Precum altă dată, în alt mileniu, Hiram, din porunca regelui Solomn. Şi în Templul lui Solomon, şi la Curtea de Argeş, întâlnim puterea sacrificiului de sine. Hiram este asasinat de trei calfe, pentru ca Maestrul a refuzat – ferm şi cu demnitate – să le divulge secretele zidirii măreţului Templu. Meşterului Manole, din ordin domnesc, I s-au luat scările, fiind abandonat pe acoperişul înalt şi pustiu al mănăstirii, pentru a nu mai putea ridica, în altă parte, o alta opera la fel de măiastra. Interesant este de reţinut şi faptul ca atât Meşterul Manole, cât şi Neagoie Basarab aveau ca patron spiritual pe Sf. Ioan. Patronul Artei Regale. Deja cu sufletul sfâşiat de suferinţă, pentru ca, mai înainte, o zidise pe Ana – preaiubita lui sotie – în trupul mănăstirii (o alta tulburătoare faţetă a jertfei), Meşterul Manole îşi primeşte, cu demnitate, destinul, asemenea ilustrului sau înaintaş Hiram. Nu cere îndurare voievodului. Nici mila calfelor şi ucenicilor care l-au părăsit. Cuvântul malefic fusese rostit: trădare! Dar cuvântul benefic – care purta numele iubirii – se afla deja aşezat la temelia Templului, conferindu-i forţa, frumuseţe şi spirit nepieitor.

Meşterul Manole îşi face aripi din şindrila şi se avântă în zbor. Ştia că nu va izbuti. S-a prăbuşit şi a murit. Iar în locul în care a căzut, a izbucnit izvor de apa vie. Şi, desigur, deloc întâmplător, acel izvor de dmult este străjuit şi astăzi de un salcâm secular. Legenda şi realitate. Şi un foc mistuitor al cutezanţei. Al sacrificiului de sine. Al operei împlinite.

1.5. CIVILIZAŢIA MASONICA

Putem afirma – cu deplina convingere – ca spiritul masonic a însoţit umanitatea în toate ipostazele ei fundamentale. Din cele mai vechi timpuri. Afirmaţia

noastră se poate întinde chiar şi asupra altei constatări, fixate pe un solid suport istoric: *exista o civilizaţie masonica*. Cu trăsături distincte. Cu un *„modus* vivendi definit cu claritate. O autentica şi ancestrala civilizaţie, cu legile ei, cu miturile ei, cu limbajul ei specific, cu simbolurile ei, cu tradiţiile ei. Ocivilizaţie în care umanitatea îşi va regăsi mereu chipul ei esenţial. Ca de pildă. Civilizaţia romană: *Dreptul roman*, de acum două mii de ani, se afla încă la baza tuturor armurilor *Dreptului Civil* din lumea conteporana. Sau civilizaţia sumeriana: *sistemul sexagesimal*, vechi de peste patru milenii, continua sa ne măsoare timpul şi astăzi. Tradiţiile masonice multimilenare: se regăsesc intacte în *Landmark-urile*

Masoneriei Moderne. Asemenea artelor care se inspira din destinul oamenilor, dar nu se suprapun peste el, ci sunt paralele cu acest destin, civilizaţia masonica se inspira din fondul de nobleţe şi sacralitate al societăţilor omeneşti – de-a lungul vremurilor – dar nu se suprapune peste acest fond, ci curge paralel cu el. Categoric, exista o civilizaţie masonica paralele cu civilizaţia generală. Se afla în strânse relaţii de intercondiţionare. Se influenţează reciproc, rezultanta fiind vectorul evoluţiei. Al propăşirii.

Spiritul Masonic inculca adepţilor săi un comportament original, pe care nu-l mai aflam în nicio alta confrerie iniţiatică. Legile cărora li se supune Masonul nu sunt decât parţial codificate în textele canonice ale Ordinului, revelaţia doctrinei masonice producându-se abia în activitatea concreta din Loja, prin practicarea riguroasă a ritualurilor, prin trăirea efectiva a tradiţiilor secrete, transmise – în mare măsură – pe cale orală. De aceea – de fapt – nimeni nu poate deveni Mason doar studiind şi conspectând cartile ARTEI REGALE. Textele masonice nu sunt de ajuns. Este vitale practica esoterica din interiorul Lojii. Iar primul pas este iniţierea.

A aborda Arta Regala a secolului XXI-lea, într-un Tratat Masonic, far a efectua măcar câteva sondaje în Masoneria antica a Ziguratelor sumeriene, a laborioaselor

iniţieri în Templele lui Osiris, sau a marilor Mistere Eleusine, fără a întreprinde măcar sporadice incursiuni în tainele Şcolii pitagoreice, sau în arcanele confreriilor gnostice, ar însemna să ignorăm unele aspecte fundamentale ale Masoneriei Universale, ale fondului esoteric al Lojilor din Ordinul Masonic Modern. Pentru ca multe din ritualurile Masoneriei contemporane îşi revendica tradiţia din cele mai vechi iniţieri precreştine. De la primele izvoare mitice, pana către epuizarea lumii antice, din lunga noapte a Evului Mediu, până la Renaştere, din secolul al XIV-lea, până la 1717 şi de al James Anderson, pân' am zilele noastre, Spiritul Masonic – în esenţa lui – a rămas acelaşi. Este unul singur.

Inconfundabil şi riguros. După chipul istoriei pe care a servit-o.

1.6. ORIGINILE MASONERIEI

Originile Masoneriei Universale se pierd în negura timpului. A timpului sacru. Prea ilustrul frate Pierre Mariel, jurnalist şi scriitor de geniu, fost Maestru Venerabil al Lojii „Villard de Honnecourt", din Franţa, spunea, pe bună dreptate, în studiul său, intitulat „Adevăraţii fii ai luminii": „*Noi, Masonii, nu trăim în timpul istoriei profan, ci în timpul sacru*". Aşa cum a trăit biblicul Adam.

Privite prin spiritul masonic, cărţile sacre ale omenirii capătă valenţe noi, lumina acestora dezvăluind profunde înţelesuri. Astfel, cunoaşterea Geometriei – acesta arta suverana, care ne învaţă să măsurăm, să evaluam, să calculam şi să clădim – a fost intrinseca primilor oameni de pe pământ, a fost darul Divinităţii care i-a însoţit pretutindeni. Scânteie sfântă care i-a ajutat să construiască. Însuşi James Anderson, părintele Constituţiei Masonice Moderne, nota în primele sale texte: „*Adam, primul nostru străbun, creat după chipul* şi *asemănarea lui Dumnezeu – Marele Arhitect al Universului – treb*uie să *fi avut înscrise în inima sa ştiinţele liberale, în particular Geometria*".

(poza pag. 33)

Timpul înţelepciunii a fost descris oamenilor de Dumnezeu. *Timpul Forţei* a fost inaugurat de Lameh – moştenitorul lui Adam – al cariu nume, în ebraica, înseamnă chiar „forţa”, dar şi „zidire”. Iar *Timpul Frumuseţii* a fost creat de cei doi fii ai lui Lameh:

Iabal, care a dezvoltat geometria adamica, şi Tubal-Cain, cel care stăpânea tainele prelucrării metalelor. Prevăzând Marele Potop – de acum 13 milenii – fiii lui Lameh şi-au scris toate secretele Artei Regale pe două imense coloane din piatra: străbunele celor două coloanedin fata marilor porţi ale Templului lui Solomon şi, mult mai târziu, în Masoneria Moderna, ale celebrelor coloane „B” şi „J”. După potop, Hermes Trismegistus a venit în Babilon, şi-a luat numele de Nimrod, a descifrat textele coloanelor de piatra şi a refăcut Lojile zidarilor de altă dată, înălţând apoi palate, zigurate, turnuri şi temple. Întors în Egipt, Hermes şi-a reluat numele de Toth şi – din porunca divina – a ridicat cele trei mari piramide, făcând din Piatra simbolul Spiritului Universal. De atunci, cuvântul Piatra a avut, mereu, o dubla semnificaţie: material de construcţie şi element spiritual. Aşa scrie în cărţile sacre.

Marile personalităţi ale tuturor timpurilor au fost şi iluştri iniţiaţi în tainele Artei Regale: *Abraham* care a preluat, cu două milenii înaintea Erei Creştine, uriaşă moştenire a cinilizaţiilor sumeriene, ducând-o mai departe, prin neamul sau – poporul ales – pana în contemporaneitate; *Akhenaton*, mai cunoscut sub numele faraonic Amenhotep al IV-lea, a cărui sotie a fost legendar de frumoasa Nefertiti, a creat, şapte veacuri mai târziu, pe pământul Egiptului, prima religie monoteista a lumii; *Solon*, trăitor între anii 640 – 558 înaintea Erei Creştine, a fost unul dintre cei mai mari legislatori ai antichităţii; Aristotel, strănepot al lui Esculap, discipol al lui Platon şi Magistru al marelui Alexandru Macedon, a scris, în anul de gratie 330, înaintea Erei Creştine, aceste nepieitoare cuvinte:

„*Fericirea depinde de trei lucruri*: *înţelepciune*, *forţa*

şi *frumuseţe*”. *Pitagora* a dezvoltat, cu jumătate de mileniu înaintea Erei Creştine, marile taine ale iniţierilor egiptene, gravându-şi pe frontispiciul Templului sau acest etern adevăr: „*Cunoaşte-te pe tine însuţi şi vei cunoaşte universul zeilor*”; *Confucius*, contemporan cu Pitagora, a scris, între cele cinci cărţi sacre ale sale, faimoasa: Carte a Riturilor”, de o stranie actualitate în spaţiul Masoneriei Universale; împăratul *Constantin cel Mare*, la trei veacuri după Christos, încurajează şi răspândeşte confreriile iniţiatice; *Jacques de Molay*, ultimul Mare Maestru al Ordinului Cavalerilor Templieri, a redactat, în anul 1304, o scrisoare în care spunea: *Sărutul fratern*, *în Ordinul nostru*, *este simbolul credinţei legate prin juramanf*; tocmai acest jurământ sacru, depus pe altarul Ordinului, avea să-l ducă la pieire, orgoliosul Vatican neacceptând alta juruinţa decât fata de Suveranul Pontif; şi astfel, peste zece ani, va fi ars pe rug, din porunca unor asasini care purtau coroana puterii: papa Clement al V-lea şi regele Filip cel Frumos. Ilustra galerie a marilor iniţiait în tainele Artei Regale se întinde până în zilele noastre, reunind în acelaşi corp esoteric universal nume celebre precum: *Dante Alighieri*, *Isaac Newton*, *Voltaire sau René Descartes*, *Michelangelo Buonarroti*, *Napoleon al III-lea ori Frederic cel Mare*, *Alexandru Ioan Cuza*, *Kemal Mustafa Atatürk*, *George Washington*, *Mihail Kogălniceanu*, *Harry Truman sau Mihail Sadoveanu*. Şi lista rămâne nesfârşită, pentru generaţiile viitoare.

Mitologia Masonica este mai mult o învăţătură simbolica, esoterica, orală şi mai puţin o construcţie istorica, riguroasa, bazată exclusiv pe documente scrise.

Mai mult decât textele legislative – spune eminentul cercetător Jean Palou – *istoria orală a Ordinului păstrează un spirit esoteric*, *care este substanţa vie a Masoneriei*”. Pe urmele acestui imemorial spirit esoteric, Ignaz von Born – consilier al împăratului austriac Iosif al II-lea – a ajuns în universul egiptean al Masoneriei, redactând, apoi, şi publicând un amplu studiu. Revelaţiile lui Born despre originile egiptene ale Masoneriei l-au captivat într-atât pe

Mozart – frate şi prieten cu Born – încât genialul compozitor a scris partitura nemuritoarei opere „Flautul fermecat”; adică, tulburătoarea poveste a unei iniţieri Masonice în Egiptul Antic. Iar în anul 1812, prea respectabilul frate Alexandre Renoir avea să facă, de la înălţimea staturii sale ştiinţifice, acesta declaraţie – principiu:

„*Pentru a dovedi vechimea Masoneriei, originile ei, misterele* şi *raporturile ei cu vechile mitologii, mă voi întoarce la* egipteni.

UARCANELE EGIPTULUI ANTIC

Toate textele sacre ale Egiptului Antic sunt traversate de o mistuitoare obsesie: „*Trebuie să scăpăm de cea de-a doua moarte, moartea sufletului!*”. Pentru a se ajunge însă la acesta uriaşă victorie a Spiritului, era vital accesul la misterele celebrate în taina de nepătruns a Templelor. Nici măcar faraonii nu puteau accede pe tronul regal – simbol al coborârii lor din Divinitate – dacă nu erau iniţiaţi în arcanele Artei Regale. Criteriile de admitere pentru iniţiaţi erau foarte severe şi întinse pe o lungă perioadă. Se cerea, absolut obligatoriu, practicarea unei meserii care să implice construirea, zidirea, cioplirea şi şlefuirea pietrei, modelarea lemnului, arta scrisului sau turnarea metalelor. Solicitantul trebuia să fie – ca şi astăzi în Ordinul Masonic – un om liber şi de bune moravuri. Erau, de asemenea, necesare aptitudini certe pentru a înţelege sensul ascuns al simbolurilor. „*Arta iniţierilor egiptene* – scria Pierre Montet într-un laborios studiu – *este incontestabil o Artă Regala* – Conversaţiile preliminare, lungi şi repetate, între viitorul iniţiat şi maeştrii săi, se desfăşurau în peristilurile Templului, de jur-împrejurul imenselor coloane de piatră. Mulţi candidaţi picau în urma acestor sofisticate dialoguri. Cei rămaşi în cursa îşi continuau marea adventura în interiorul Templului, începând să desprindă regulile şi principiile sacre ale Artei Regale.

Acolo, în enormele catacombe ale Templelor, învăţau despre zeul Toth, supranumit, mai târziu, de greci Hermes

Trismegistus, cunoscut mult mai înainte de sumerieni sub biblicul nume Nimrod. Viitorii iniţiaţi învăţau de la Toth, înainte de orice*, să gândească*. Arta de a gândi – *ştiinţa nobila*, cum i s-a spus mai târziu – fiind primul din marile mistere ale naturii umane. Apoi, învăţa*u să asculte*: să asculte glasul oamenilor şi glasul pietrelor, glasul animalelor, glasul firului de iarba şi glasul cerului, glasul apelor, glasul vântului şi glasul pământului. A treia învăţătura esoterica, desprinsa din universul lui Toth, era *arta construirii*: construirea din cuvânt a unei culturi; construirea din piatra a templelor; construirea prin cultura a spiritului uman.

Un alt izvor de înţelepciune al Artei Regale străvechi – către care năzuiau viitorii iniţiaţi – venea dinspre miticul Imhotep: primul arhitect, primul inginer şi constructor din istoria scrisa a omenirii. El a dus mai departe – către perfecţiune – Arta Regala a nepieritorului Toth, cu peste douăzeci şi şapte de veacuri înaintea Erei Creştine. Savantul Daniel Schmidt, în tratatul sau „Enigme ale civilizaţiilor dispărute”, tipărit în secolul trecut, ni-l descrie pe Imhotep astfel: *„Tuns scurt, purtând pe cap o tiara de constructor, cu sort şi sandale”*. Cu trei ceacuri înaintea Erei Creştine, Manethon, un preot egiptean, ni-l prezintă, pe acelaşi Imhotep, cu mai multă precizie: *„În timpul lui Zoser Cel de-al doilea faraon în Vechiul Imperiu – a trăit Imhotep, care a fost inventatorul artei de a construi din piatra şlefuită. De asemenea, el a perfecţionat arta de a construi din cuvânt”*. Nu puţini reputaţi egiptologi considera ca Imhotep nu ar fi decât un alt chip spiritual, o alta identitate esoterica a aceluiaşi întreit mare-maestru: Hermes. Dar nu este aici nici locul, nici scopul modestelor noastre demersuri de a încerca să luminam disputele academice dintre egiptologi. Stropul de lumina pe care îl dorim fiind acela exclusiv revărsat asupra traseului evolutiv al Masoneriei Universale.

Şapte ani încheiaţi dura procesul de iniţiere în tainele Artei Regale, în marile Temple ale lumii antice. În tot acest timp, neofitului îi erau încredinţate înalte

responsabilităţi: redactarea unor ritualuri, traducerea vechilor texte sacre din limbile Akadiana şi Aramaica, descifrarea unui set de simboluri, decorarea Templului, etc. De asemenea, erau desfăşurate, în timp, cele patru probe fundamentale: *proba pământului, a apei, a focului şi proba aerului*. O stela funerara, aflata la British Museum, ne povesteşte cu lux de amănunte, despre *„noaptea de meditaţie”* a candidatului la iniţiere, petrecută în parvisul Templului. În Masoneria Moderna, candidatul petrece, la fel, îndelungi momente de meditaţie şi aşteptare în austerul *„cabinet de reflecţie”*. Ritualul final – în Templul lui Osiris – era *„trecerea prin piele”*: iniţiatul era aşezat în poziţia foetusului, într-o piele de leu, deasupra căreia sarcedotii şi maeştrii practicau un ritual de înviere. Pielea de leu a dispărut, desigur, demult din tradiţiile Masoneriei Moderne, rămânând doar simbolul învierii: profanul a murit şi a reînviat în lumina cunoaşterii. *„Mort şi renăscut!”*, avea să spună peste patru mii de ani – către vremurile noastre – un mason celebru; Goethe. Ritualul gradului de maestru din Ordinul Masonic Modern este foarte asemănător cu cel din Templul antic închinat lui Osiris, demonstrând indubitabil vechea filiaţie. Istoricul Jean Mallinger scrie, cu deplina îndreptăţire: *„Amintirea luminii din Egipt continua sa fascineze şi astăzi numeroase ilustre spirite”*.

Constructorii – spun textele iniţiatice ale Egiptului antic – creează opere intru gloria principiului divin şi a reprezentantului sau pe pământ; faraonul. Dumnezeu este deja numit Arhitectul Suveran al Tuturor Lumilor, formula care sta, evident, la baza expresiei masonice actuale: Intru Gloria Marelui Arhitect Al Universului (I. G.M. A.A. U.)

În perioada 1920 – 1952, marele arheolog francez Bernard Bruiere a efectuat ample săpături în vecinătatea localităţii egiptene Deir-el-Medineh, la sud de faimoasa necropola tebană. În acest loc, egiptologul Bruiere a descoperit numeroase morminte, capele, stele funerare şi obiecte de cult. După un studiu amănunţit, savantul a ajuns la o ferma concluzie: descoperise urmele unei

confrerii de tip masonic – grupând constructori, gravori, zidari, pietrari şi filosofi – existente la Deir-el-Medineh, cu 1300 de ani înaintea Erei Creştine. Mormântul 267 era al maestrului Hay, şeful Lojei artizanilor. Capetele erau decorate cu picturi reprezentând ochiul din piramida, pentagrama, echerul, compasul şi nivela. Confreria antica se afla în slujba faraonului, dar avea, totodată, o larga autonomie, fiind de fapt un adevărat stat în stat. Fraţii acestui Ordin iniţiatic, vechi de cel puţin 3300 de ani, se numeau ei între ei, *„slujitori ai luminii, adevărului* şi *armoniei”*. După statutele ei, confreria de la Deir-el-Medineh era împărţită în grupuri, pe diferite meserii, care se numeau Loji sau Ateliere. Fiecare iniţiat purta numele generic: *„Cel care asculta de Maestru”*. Existau doar două grade: ucenic şi calfa. Şeful Lojei se numea Maestru, fiind ales din rândul calfelor. Marele Maestru al confreriei era însuşi faraonul. Membrii confreriei purtau, în timpul reuniunilor, un sort ritualic, alb, din piele de miel, decorat cu diferite simboluri care atestau meseria, gradele de ucenic şi calfa, precum şi funcţiile de Maestru al Lojei dau fost Maestru. Fiecare frate plătea lunar în Loja cate o contribuţie (cotizaţie) fie în bani, fie în natura (diferite obiecte necesare bunei funcţionări a Atelierului). Prezenta la reuniuni era obligatorie. Jurisdicţia supremă a Ordinului era un Tribunal fratern, compus din 12 judecători (aleşi de confrerie şi confirmaţi de faraon), simbolizând cele 12 zodiace ale Universului. Atunci când un membru al confreriei murea, se celebra o ceremonie funerara complexa, plecând de la credinţa ca spiritul celui decedat s-a transformat într-o stea aşezată la Orient. Gratie săpăturilor şi studiilor prea ilustrului om de ştiinţă Bernard Bruiere, ştim astăzi – cu precizie – ca Ordinul de tip masonic, de acum 3300 de ani, cunoştea cărămidă axiala şi cheia de bolta, piatra unghiulara şi ritualurile esoterice. Membrii Lojei organizau periodic banchete (agape) rituale, aprofundau virtuţile Artei Regale şi făceau să progreseze fiecare frate pe drumul cunoaşterii. Fraţii comunicau, într-o manieră aproape naturala, cu sacrul, de

unde îşi trăgeau forţa necesara realizării îndatoririlor zilnice în comunitatea lor. Ei se mai numeau şi *„fii ai luminii”*. Una din legendele lor are un profund ecou – grav şi tulburător – asupra condiţiei masonului din epoca modernă. Aceasta legenda se referă la un Maestru – martir, numit Neferhotep, care este asasinat de o calfa, ce voia să-i uzurpe funcţia. Şi cu asta, am spus totul. Cu 14 veacuri înaintea Erei Creştine, exista, în Egipt, o confrerie iniţiatică de constructori. Atestarea e pur ştiinţifică. Scepticii n-au decât să-şi ia doza zilnică de optimism. Adică, să aibă curajul Adevărului. Orice comentariu, dus mai departe, ar fi de prisos.

1.8. MISTERELE DIN ELEUSIS

Şapte sute de ani mai către vremurile noastre, aceeaşi *confrerie de tip masonic*, cu aproape aceleaşi simboluri şi ritualuri esoterice, o descoperim la şapte kilometri nord-vest de Atena: în măiastra cetate Eleusis. Acolo erau celebrate cele mai mari şi mai captivante secrete ale civilizaţiei elenice. Acolo au fost iniţiaţi iluştri gânditori, savanţi, scriitori, arhitecţi, filosofi şi constructori ai Greciei antice. Sunr sute de texte care demonstrează existenta Ordinului Masonic – evident, într-o formă adecvata locului şi timpului – la Eleusis. Învăţatul Pândar îşi sfătuia contemporanii: *„Este absolut necesar, ca înainte de a muri*, să *cunoaştem misterele din Eleusis”*. Filosoful Platon avertizează dur: *„Cel care va muri, fără să fi fost iniţiat în misterele Eleusine, spiritul sau va fi veşnic* nenorocit. Iar bătrânul tragedian Sofocle exclama cu patetismul sau legendar: *„O! Fericiţi de trei ori sunt acei muritori care au putut contempla misterele din Eleusis”*.

Ritul eleusin a fost total independent de toate celelalte rituri şi culte ale Greciei antice. Iniţiaţii în tainele Confreriei de la Eleusis nu erau preoţi obişnuiţi, fiind construiţi, de fapt, într-un Ordin. De aici şi regula riguroasă a secretului absolut. Ordinul a supravieţuit până în secolul al V-lea, al Erei Creştine, sub domnia regelui Teodosiu al II-lea. Atunci, au fost închise, din porunca regala, toate Templele, Şcolile şi Lojile misterelor eleusine,

iar fraţii – în mare parte – s-au expatriat în Franţa, Spania şi Italia, punând bazele unei noi confrerii esoterice. Textele timpului vorbesc despre ultimii iniţiaţi din Eleusis care, risipindu-se prin Europa, au încredinţat noilor nuclee ale Artei Regale un legat hermetic, de o inestimabila valoare: fără el, nu s-ar putea înţelege niciodată pe deplin sensul încifrat al unor opere de arta din Evul Mediu.

Ritualurile masonice din cetatea Eleusis erau grefate pe tradiţiile – străvechi şi orale – ale Egiptului antic, care, la rândul lor, îşi yevendicau fondul iniţiatic din izvoarele spiritului sumerian. Acelaşi univers păstrător de simboluri, grade, jurăminte, probe şi pedepse. Aceleaşi valori fundamentale, care au constituit coloana vertebrală a tuturor civilizaţiilor umane. În ritualul Eleusis erau precis delimitate: *micile mistere* şi *marile mistere*. Ca şi în vremurile noastre. De pildă, în Masoneria Moderna de Rit Scoţian Antic şi Acceptat, exista: *micile mistere* (în primele trei grade – supranumita şi Masoneria Albastra) şi *marile mistere* (gradele 4 – 33, grupate în Masoneria roşie, Masoneria neagra şi Masoneria alba). Şi în confreria eleusina – ca peste tot în Masoneria Universala – candidatului la iniţiere să fie un om liber şi de bune moraruri. Era supus aceloraşi ancestrale probe: *focul*, *aerul*, *apa sipamantul*. Şi atunci, ca şi acum, candidatul trebuia să depună un jurământ sacru pentru păstrarea secretelor. Neofitului I se cerea sa se desăvârşească pe sine, să caute Adevărul în toate câte sunt pe pământ şi să împărtăşească din lumina lui şi altor oameni. Iniţial trebuia să fie un spirit tolerant, iubitor de oameni, generos, înţelept. Făcând parte din elita Cetăţii, trebuia să fie un exemplu demn de urmat pentru toţi cetăţenii. Toate marile minţi luminate ale epocii, de la Cicero la Augustus, au fost iniţiate în confreria eleusina. Ordinul nu se rezuma doar la meditaţii transcendentale şi rituri esoterice, ci se implica, efectiv, în viaţa politica, economică, sociala şi culturala a statului. Printre adepţii Misterelor din Eleusis – ca şi astăzi în Ordinul Masonic Modern – se aflau militari, miniştri şi medici, magistraţi, scriitori, arhitecţi şi ingineri de diferite

profesii, politicieni, economişti, prelaţi, negustori, legislatori, constructori şi artişti etc.

1.9. ORDINUL PITAGOREIC

Cu un aproape un mileniu înainte de risipirea, în lumea larga, a Confreriei iniţiatice din Eleusis, se născuse deja, pe acelaşi binecuvântat pământ, o alta superba putere esoterica: *Ordinul Pitagoreic*. Întemeiat de cea mai ilustră figura din Elada: Pitagora. Fiu de bogaţi negustori, Pitagora s-a născut în Samos. Până la 14 ani, a urmat cursurile învăţatului Hermodamas, chiar în Samos. Apoi Şcoala lui Ferecyde, în Siros. Şi, în ultimii doi ani, la Academia lui Thales, în Milet. Extrem de inteligent şi sensibil, plăcut la chip, cu spirit pătrunzător şi o fenomenala memorie, Pitagora era predestinat cele mai înalte gândiri. La numai 18 ani, s-a hotărât să se iniţieze în Arta Regala a sacerdoţilor egipteni. Soarta i-a surâs: a plecat cu o scrisoare de recomandare la Memphis şi a fost numaidecât admis în Templul Marelui Maestru Sonchis. Aici – într-o severa instrucţie, depăşind toate etapele procesului de iniţiere, cu acces la toată cultura egipteană, veche de peste două mii de ani, studiind marile cărţi ale timpului său, apropiindu-şi toate ritualurile şi simbolurile lumii antice – a petrecut aproape 22 de ani. Când să revină în patrie, să-şi pună în practică ideile asimilate din cultura faraonilor, împrejurări tragice îi bulversează destinul: izbucneşte războiul, este luat prizonier şi dus în Egipt în imensul şi fabulosul Babilon. Acolo, însă, are nesperatul prilej de a întâlni şi studia, pe viu, trei religii fundamentale ale antichităţii: *iudaica*, *persana şi khaldeeana*. Rămâne în Babilon 12 ani. Renine în patrie – la venerabila vârsta de 52 de ani – ca savant desăvârşit. Renumele înţelepciunii şi ştiinţei lui Pitagora se răspândeşte fulgerător. Adepţii învăţăturii sale se constituie în *Ordinul Pitagoreic*, avându-l în frunte ca Mare Maestru. Referindu-se la doctrina pitagoreica, Platon spune, într-o formă difuza, în concordanţă cu spiritul Ordinului: *„Este vorba despre formule foarte scurte, cunoscute de un mic număr de oameni”*. Este evident ca Pitagora nu făcea catehism de

masa, ci îşi alegea adepţii exclusiv din rândul elitelor. De altfel, ca Ordinul Masonic de astăzi. Plutarh – mai generos şi mai explicit – ne povesteşte despre Pitagora ca deţinea multe taine uluitoare: *„Înţelegea limbajul animalelor. Putea cunoaşte viitorul. Ştia sa citească gândurile oamenilor. Niciun discipol nu avea voie să-i pronunţe numel”*.

Perioada de iniţiere, în Ordinul Pitagoreic, era de trei ani, iar trecerea de la discipol la maestru (gradul intermediar de calfa nu exista) se desfăşura pe parcursul a patru ani. Adepţii Ordinului se numeau între ei fraţi: *„Fiecare frate* – spunea Pitagora – *este un alt eu însumi”*. Iată idealul fraternităţii Masonice! Membrii confreriei pitagoreice se recunoşteau – ca şi masonii de astăzi – după parole secrete, semne şi atingeri. Întreaga spiritualitate masonica nu ar putea fi înţeleasă în profunzimile ei esoterice, în universul ei doctrinar extrem de complex, fără lumina care emana neîncetat, timp de două milenii şi jumătate, din izvoarele Ordinului Pitagoreic.

1.10. CONFRERIA ESENIENILOR

Înainte de apariţia creştinismului, dar în preajma lui, în Orientul antic existau trei confrerii iniţiatice, deopotrivă distincte şi asemănătoare: *Esenienii*, *Gnosticii şi Terapeuţii*. De la aceştia – ca şi din multe alte surse spirituale – Masoneria Modernă a preluat învăţături esenţiale.

Ordinul Esenienilor exista în Palestina cu cel puţin două veacuri înaintea Erei Creştine. Ultima semnalare a esenienilor se înregistrează în valea calcaroasa a Qumranului, la sud de Ierihon, în jurul anilor ’70 ai Erei Creştine. Acolo şi atunci şi-au ascuns esenienii cărţile lor sacre, ce aveau să fie descoperite, întâmplător, de un beduin, pastor de capre, abia în 1947. Săpăturile arheologice din perioada 1947 – 1955 au adus în lumina cunoaşterii universale impresionante adevăruri despre Ordinul Esenienilor. Iniţierea se făcea de către un Maestru-Instructor. Timpul de verificare a candidatului era împărţit în două etape: un an de verificări preliminare – în

care se purtau lungi discuţii cu candidatul la iniţiere, i se testau cunoştinţele, inteligenta, memoria, puterea de a lucra cu abstracţiuni; urma o etapă întinsă pe doi ani, timp în care candidatul era supus unor probe specifice de mare anvergura – meditaţii profunde asupra condiţiei umane, raportul omului cu Divinitatea, precum şi cele patru probe eterne iniţiatice: *apa*, *aerul*, *focul sipamantul*. Decizia de admitere în Ordin era luata de un Consiliu al înţelepţilor, care examina cu multă rigoare evoluţia spirituală a neofitului în ce-o trei ani. Procedura de vot includea, în mod obligatoriu, trei scrutinuri ale Consiliului înţelepţilor. Dacă ultimul vot era pozitiv şi unanim, adeptul era admis să participe la Banchetul Ritual.

(poza. Pag. 47)

Aici se depunea jurământul de credinţă. Una dintre regulile sacre, prevăzute în statutele Ordinului, stipula: *„Fiecare frate îşi va ghida egalul pe drumul iniţierii permanente, determinându-l să participe la mistere, al căror talc* îl *va descoperi, însă, numai prin cercetare personala”*. Ca şi în Masoneria Moderna, iniţierea nu se epuiza, de fapt, niciodată, iar la ADEVĂR nu se putea ajunge decât exclusiv prin efortul personal. Un alt sacrament prevedea: *„Niciun frate nu va cobori sub postul pe care trebuie să-l ocupe, dar nici nu se va ridica mai sus decât locul pe care i-l fixează puterea de munca şi harul* său*”*. Cine are ochi de citit, dar nu a înţeles însă esenţa, să mai citească de zece ori acest document, vechi de peste două milenii, care stipulează cu precizie regula – amiral al Masoneriei Universale: *„Într-o Loja, singurul criteriu de diferenţiere între fraţi este exclusiv meritul personal, capacităţile intelectuale şi spirituale, harul şi puterea de munca ale fiecăruia”*. Cercetând documentele esenienilor, savantul Christian Jacq scrie într-unul din tratatele sale: *„Astfel, comunitatea întreaga ca deveni un autentic corp spirituar*.

Esenienii au afirmat – răspicat – în textele lor sacre, ca ei deţineau secretul absolut, secretul esoteric al Bibliei. Şi motivau acest lucru pe sute de pagini. Categoric,

aceasta pretenţie le-a atras mai întâi ura evreilor, apoi ura creştinilor, stare de fapt care a dus la persecutarea lor feroce, până la dispariţia din istorie. Textele esenienilor au rezistat însă atât urii oamenilor, cât şi eroziunii implacabile a timpului, fiind descoperite intacte, către jumătatea secolului trecut. Evident, nici *Tora*, nici *Biblia* nu vor fi schimbate, pentru a fi puse în concordanţă cu marile adevăruri ale esenienilor. Ar fi o poştie imensa numai gândul în sine. Dar istoria lumii nu se poate dispensa de aceste adevăruri. Fără ele, ar fi o istorie şchioapă. Iar cârje pentru istorie nu exista.

Ca şi membrii tuturor confreriilor de tip masonic, de-a lungul mileniilor, şi esenienii se mai numeau şi *„fiii luminii”*. Mitul central al doctrinei esenienilor – asemenea legendei lui Hiram în Masoneria Moderna – era sacrificiul de sine al Maestrului Dreptăţii. Acesta, practicant al meseriei de arhitect, este trădat de trei dintre fraţii săi şi dat pe mâna unui tiran numit Preotul Nelegiuit. Pentru că nu a divulgat secretele Ordinului, Maestrul Dreptăţii a fost torturat şi omorât. Membrii Lojei eseniene se foloseau, între altele, de trei simboluri: eşarfă alba (devenită, la masoni, sortul alb), toporaşul (la masoni, devine ciocan) şi steaua (la masoni, devine pentagrama).

Scoala Gnostica are un univers compozit, în care elemente ale ideologiei egiptene, greceşti persane şi babiloniene se amestecau – într-o captivanta osmoza – cu doctrina evreiască şi creştină.

Despre membrii confreriei iniţiatice a Terapeuţilor, marele învăţat Philon din Alexandria scria într-unul din studiile sale: *„Terapeuţii sunt cetăţeni ai cerului şi ai pământului. Uniţi cu Marele Creator al Universului, în virtutea a ceea ce lor le-a dăruit prietenia lui Dumnezeu1”*.

1.11. *MITHRAISMUL*

Civilizaţia romană nu excelează prin tradiţiile ei iniţiatice. Nu exista un esoterism specific Romei, precum cel al Greciei, al Egiptului sau al culturii sumeriene. Roma a fost preocupata, vreme de peste un mileniu, mai mult de strălucirea ei militară, materiala şi economică, decât cea

spirituală. Nu s-a putut opune, totuşi, marilor influente ale culturilor antice, care cunoscuseră primordialitatea gândului înaripat.

Una din faimoasele ideologii iniţiatice, care a traversat Imperiul Roman, a fost Mithraismul, bucurându-se de un enorm succes în Roma secolelor I-III ale Erei Creştine. Însuşi împăratul Traian, cucerit de frumuseţea şi profunzimea Misterelor Mithraice, a ordonat construirea unui Templu al lui Mithra chiar în incinta palatului sau din Aventin. Confreria Mithraica atinge apogeul, la Roma, în anul fast 308 al Erei Creştine. Devenise deja o moda a elitelor romane. Diocletian, Galerius, Licinius devin adepţi ai Ordinului Mithraic. Impresionat de aceasta teribila forţă a Mithraismului, cercetătorul istoric de mai târziu Ernest Renan avea să afirme în mod public: *„Dacă creştinismul ar fi fost oprit, în evoluţia sa, de o maladie mortala, lumea ar fi devenit mithraista”*.

Marele Maestru al misterelor iniţiatice din India şi Persia, Mithra, s-a născut – precumdoua milenii mai târziu Iisus Christos – într-un fastuos 25 decembrie, spre mântuirea oamenilor. Confreria pe care a fondat-o, celebra soarele, adora luna, propaga înţelepciunea şi toleranta, cultiva lumina spirituala, în căutarea fără de sfârşit a Adevărului Absolut. Mithra nu a fost un zeu, ci un om de geniu. Un geniu universal. Oamenii însă, mai târziu, l-au zeificat.

Mithra mai era numit şi *Marea Origine a Universului*. Este, adesea, reprezentat sub forma unui tânăr erou care înjunghie un taur negru dezlănţuit. *Binele* răpune *răul*. Mai târziu, artiştii romani l-au gravat în piatra sub forma unui bărbat, cu cap de leu şi trupul înfăşurat într-un şarpe. Trupul – spun textele mithraice – reprezintă *frumuseţea*, capul de leu *forţa*, iar şarpele *înţelepciunea*. Trinitate de valori prezentata în toate riturile Masoneriei Universale. Templele Ordinului Mithraic erau, în general, mici, destinare unui număr mic de iniţiaţi: *elitelor*. În toate cazurile, Templul reprezenta cosmosul: tavanul cu stelele, la Orient Soarele şi Luna, la Occident Steaua înflăcărată.

Tot la Orient, în spatele Maestrului care conducea ritualul de iniţiere, se afla un mare panou sculptat, reprezentându-l pe Mithra omorând taurul. Pe axul central al Templului Mithraic, de la Orient la Occident, pe stânga şi pe dreapta, se aflau fotoliile pe care se aşezau adepţii. Recunoaşteţi ansamblul? Orice Loja a Masoneriei Moderne arata aproape la fel.

Aşadar, ce vechime are Masoneria Universala? De unde vine ea? Ce izvoare are?

Care sunt rădăcinile ei? Cum a evoluat chipul Masonerie, prin istorie? Noi nu pinem decât întrebările. Răspunsurile aparţin exclusiv cititorilor, după ce vor parcurge – cu ochii şi sufletul – această carte.

Marele Maestru Mithra purta, în timpul ceremoniilor, o bonetă frigiana; Marii Maeştrii ai Masoneriei Moderne poarta şi ei celebra pălărie a Maestrului Lucrării. Templul lui Mithra era precedat de un vestibul de aşteptare pentru candidaţi; Templul Masonic Modern dispune, în aceeaşi structura, de cabinetul de reflecţie. Iniţiaţii în Doctrina Mithraica se cunoştea după semne, atingeri şi parole secrete – aidoma fraţilor din Masoneria Moderna. Ierarhia Ordinului Mithraic cunoştea şapte grade: *Corax*, *Cryptius*, *Miles*, *Leo*, *Perses*, *Heliodromus* şi *Pater*. Una din sursa acestor informaţii este faimoasa SCRISOARE numărul 107 a Sfântului Ieronim.

Cel mai mare Templu Mithraic din lume se afla în România, are 26 de metri lungime, fiind ridicat, cu peste două mii de ani în urmă, în celebra cetate dacica *Sarmizegetusa*. Poporul acestor pământuri – poporul roman – fiind permanent racordat, cu însufleţire, curaj şi speranţa, la marile centre de gândire ale lumii, care au propulsat spiritul către cunoaştere şi autocunoaştere.

Celor care – începând cu anul de gratie 1717 – încă mai împart fenomenul Masonic Universal, în *Masonerie operativa* (lucrativa) şi *Masonerie speculativa* (filosofica), le mai opunem cu un argument redutabil: uriaşă statura morala şi intelectuala a marelui iniţiat al romanităţii antice Marcus Pollio Vitruvius, consilier personal al împăratului.

Arhitect, literat, geometru, filosof, matematician, muzician şi medic, Vitruvius a conferit veacurilor următoare exemplul magnific a ceea ce trebuie să fie un autentic Maestru Mason. De la el ni s-au păstrat aceste cuvinte, consfinţind un sublim adevăr: *„Nici spiritul fără munca fizica, nici munca fizica fără spirit nu au creat niciodată o personalitate perfecta. Ci, împreună”*.

1.12. CREŞTINISMUL ŞI CONFRERIILE MASONICE

După Constantin cel Mare al romanilor, creştinismul îşi începe triumfala cariera de cucerire a Europei. Dar giganticul Imperiu Roman are deja întipărite pe chip semnele sumbre ale disoluţiei. În anul 410 al Erei Creştine, barbarul Alaric intra victorios în Roma. În 476, se prăbuşeşte Imperiul Roman de Apus. În acest haos cumplit, confreriile masonice îşi găsesc un refugiu pasager, dar fertil: Irlanda. *Patria spirituală încă nealterat al druizilor*. Cu un veac şi jumătate mai înainte, în jurul anului 315, un călugăr egiptean, pe nume Pahomie, adusese în Europa o instituţie eminamente noua, ce avea să joace un rol fundamental în destinul spiritualităţii Occidentale: *comunitatea monahala*. Astfel încât iniţiaţii Romei, fugind din calea barbarilor, găsesc în mănăstirile pahomiene acelaşi aer elevat al confreriilor esoterice. *Spiritul druizilor de altă dată se topeşte lent şi beneficin noile structuri iniţiatice, renăscute între zidurile generoaselor mănăstiri pahomiene*. Aceste confrerii monahale – ilustrând copios paradoxurile naturii umane – sunt cele care permit Ordinului Masonic să supravieţuiască şi, mai târziu, să prospere. Fără călugării pahomieni, Masoneria Universala în general şi Masoneria Europeană în special ar fi evoluat mult mai greu. În plin Ev Mediu, deşi cerul Artei Regale Europene era tenebros şi neprielnic cugetului cultivat, confreria iniţiatică a constructorilor din mănăstirile pahomiene (arhitecţi, zidari, dulgheri, prelucrători de metale, sticlari, filosofi, ingineri, artişti etc.) s-a reorganizat rapid, generând noi curente de gândire, noi energii vitale pentru spiritul uman, culminând cu grandioasa Renaştere. Iar, între timp, în

Europa s-au ridicat cele mai măreţe catedrale şi temple ale Evului Mediu. Începe, de fapt, constriurea unei noi civilizaţii umane, ai căror copii suntem.

Între anii 532 – 537, este construită magnifica Sfânta Sofia. În Bizanţ, se formează un limbaj esoteric specific, în care vechile simboluri şi ritualuri orientale se grefează armonios pe noul spirit al vremii. În anul 529, călugărul Benedict întemeiază faimoasa mănăstire de la Monte Cassino, a cărei aura spirituala se va întinde asupra întregii Europe. Aici ar trebui să reţinem un aspect, dacă nu miraculos, cel puţin ciudat: Mănăstirea lui Benedict este ridicata exact pe temelia străveche a unui fost Templu Mithraic, Cetatea Monte Cassino fiind unul dintre marile centre de cult ale lui Mithra.

În anul 590, fratele Colomban întemeiază mănăstirea din Luxeuil. Călugării de aici devin copişti renumiţi şi reproduc principalele texte iniţiatice ale culturii antice, înscrisuri de care se vor folosi în mare măsură, masonii Evului Mediu. În jurul anului 600, sub îndrumarea călugărului *Austin*, masonii construiesc biserica din Canterbury, o capodoperă a timpului. Pe şantierul din Canterbury apare, pentru prima dată în istorie, un document pe care este scris cuvântul *Francmason*. Acest nume va face rapid o carieră universala. Însuşi papa Bonifaciu al IV-lea, profund impresionat de acest superb edificiu, îi scuteşte pe masoni, în anul 614, de *„toate taxele locale* şi *impozitele regionale”*, conferindu-le dreptul de a călători, liberi, în orice ţară creştină. Erau timpurile de aur ale Masonerie Europene. Peste exact 1124 de ani, un alt papa, Clement al XII-lea, prin actul pontifical *„Constituţia în eminenţi”*, avea să condamne la excomunicare Ordinul Masonic. Dar, până atunci, Renaşterea îşi va fi declanşat deja uriaşele-i forte novatoare, iar luminile ei purificatoare vor fi adus orbirea multor puternici ai clipei, printre care şi Papi.

În timpul dominaţiei lombarde din Italia, un edict regal, din anul 643, îi evoca pe *„Maeştrii Masoni din Como”* ca fiind *„în fruntea confreriilor iniţiatice, care*

*călătoreau prin Europa fără a da socoteala nimănui „*În Germania, um document din 713 vorbeşte, pentru prima dată în mod explicit, despre *„prezenta masonilor printre călugări”*. Sub merovingieni, din 428 pana în 751, masonii din Franţa s-au regrupat în marile oraşe: acolo prestau jaramantul de credinţă, se ajutau mutual atât în plan material, cât şi spiritual, îl venerau pe Marele Arhitect al Universului, se numeau, ei între ei, *„fii ai luminii”*, îşi alegeau Marele Maestru prin vot secret şi celebrau banchetele spirituale.

În anul de gratie 800, este încoronat împăratul Carol cel Mare. El a conferit o nouă strălucire Ordinului Masonic, deschizându-i larg porţile de a se manifesta, spre elevarea spiritului uman. Şi Carol cel Pleşuv – nepotul lui Carol cel Mare – favorizează extinderea confreriilor masonice.

(poza pag. 55)

Mărturie a acelui timp sta splendoarea capelei palatine din Aix-la-Chapelle, unde totul este simbol, lumina şi sanctitate, totul e învăluit într-o aura esoterica.

În Anglia, sub domnia înţeleptului rege Athelstan, masonii construiesc oraşul Alban. Adânc impresionat de perfecţiunea lucrărilor, regele îi cere respectuos Marelui Maestru să fie şi el iniţiat în tainele Artei Regale. Athelstan parcurge supus întregul proces de iniţiere, este pur şi simplu extaziat în faţa noilor revelaţii spirituale, înţelege pe deplin polul şi scopul Masoneriei, acordându-i ulterior numeroase scutiri de taxe şi impozite.

Mai târziu, *Edwin* – fiul regelui – reputat geometru şi filosof, este ales chiar Mare Maestru al Ordinului Masonic şi formează, la York, *prima Mare Loja*, reunind şi *primul Convent*, în anul 926. De atunci, Conventul Masonic se întruneşte anual, la scurt timp după începerea Anului Masonic, adică după 21 septembrie. De asemenea, în acelaşi an, Edwin realizează prima mare încercare de reunire a tuturor Constituţiilor Masonice într-un singur corp de norme, cunoscut sub numele de *„Carta de la York”*. Până la Marea Carta de la Londra, di perioada 1717 –

1723, supranumita Constituţiile lui Anderson, vor mai avea loc multe încercări de reunificare a Statutelor Masonice: Carta lui Eduard al II-lea, din 1350; Carta Scoţiană, din 1439, revăzuta în 1630; Carta de la Strasbourg, din1459, revăzuta în 1564; Carta de la Köln, din anul 1535 etc. Dar, să nu anticipam. Marele Maestru Edwin – la sugestia tatălui său, regele Athelstan – alege, din multitudinea de simboluri orientale, trei elemente de bază ale Orientului Masonic: *un compas din aur*, *un echer din argint şi o mistrie din arama*.

O gravura celebra, păstrată la Trinity College, în Dublin, fondul EI-40, ilustrează unul din marile adevăruri ale Masoneriei din Evul Mediu: regele saxon Offa asista la construirea unui Templu; în spatele sau, se afla Maestrul de Ceremonii, care ţine în mâna dreapta simbolurile fundamentale ale Ordinului Masonic – echerul şi compasul. Quod Erat Demonstrândum (Q. E. D.).

Şirul de construcţii magnifice, în plin Ev Mediu european, gratie conlucrării fraterne dintre Ordinul Masonic şi Ordinile Monahale, continua cu o forţă de expresie artistica şi esoterica, neegala de atunci niciodată. Stau mărturie astăzi – şi vor rămâne peste veac – grandioase opere plămădite din piatra, lemn, sticla şi metal: catedrala Rochester, cu temelia aşezată în 1100; castelul Norwick, început în 1175 şi terminat în 1225; biserica Bruges, din 1110; domnul Bamberg, din 1010; catedrala Tournai, din1110; Biserica Neagră din Braşov, zidita între anii 1385 – 1476; catedrala York, din 1361; catedrala Lincoln, din 1200; catedrala Marienburg, din 1300; catedrala Saragossa, din 1400; mănăstirea Curtea de Argeş, înălţată între anii 1512 – 1517; catedrala din Cremona, ridicata între anii 1175 – 1200; Palatul episcopal din Anvers, a cărui zidire a durat 32 de ani, începând cu 1508; domul din Pissa, construit în anul 1063; Palatul Ducal din Veneţia, terminat în 1325; sau celebrul Colegiu „Sfântul Grigore” din Valladolid, construit între anii 1500 – 1527 etc. etc.

Anul 1150 marchează un apogeu al Masoneriei

Universale: în incinta episcopiei din Kilwining aproape de Marea Irlandei, este organizat *primul Convent Internaţional al Masonilor*, în care are loc fuziunea dintre Masoneria Scoţiană şi Masoneria Orientala.

Din acest an, pana către începutul veacului al XIV-lea, Masoneria Universala se bucura de un prestigiu imens în Europa. Membrii Ordinului Masonic sunt primiţi şi priviţi, peste tot în lumea buna, drept modele de urmat în viaţă. În 1180, regele Henric I, al Angliei, acorda noi privilegii Ordinului Masonic. Mulţi alţi monathi (Philippe-Auguste, Ludovic al VIII-lea, Ludovic al IX-lea, Filip al III-lea cel îndrăzneţ etc.) îl imita cu altruism. Papa Nicolae al III-lea, în anul 1277, emite un document pontifical în care vorbeşte despre Masonerie în termeni extrem de elogioşi.

În anul 1275, se deschid lucrările *Marelui Convent Masonic de la Strasbourg*, care da o nouă dimensiune – mai ampla – ritualurile esoterice, accentul deplasându de către zona spirituala, către edifivarea Templului – Om. Oraşul Strasbourg era, pe atunci, cel mai de seamă centru al Masoneriei Universale. La peste şapte veacuri distanta – spre timpurile noastre – Strasbourgul nu-şi dezminte reputaţia de *Centru iniţiatic al misterioaselor treburi planetare*. Istoria nu numai că se repeta, pe o voluta superioara, dar îşi păstrează şi valorile ei fundamentale: simbolurile sacre definitorii ale condiţiei umane.

Abatele Wilhelm, de la mănăstirea Hirschau, ia Pădurea Neagra, în Germania, a deţinut mulţi ani funcţia de Mare Maestru al Lojilor din Obedienta respectiva, creând între zidurile mănăstirii o veritabilă scoala de masoni. În presa şi literatura vremii, Masonii sunt consideraţi drept iluştrii bărbaţi – venerabili şi generoşi – care îl slujesc pe Dumnezeu, îi ajuta pe oameni să trăiască mai bine şi zidesc miraculoase edificii, împodobite cu sublime opere de artă. Gratie Ordinului Masonic, arta Evului Mediu devine o artă universala.

1.13. ORDINUL CAVALERILOR TEMPLIERI

În anul 1117 – timp marcat de sacralitate – se naşte Ordinul Cavalerilor Templieri. Textele templierilor

povestesc cum cei nouă cavaleri fondatori ai Ordinului au descoperit, în vechile catacombe de sub fundaţia Templului lui Solomon, din Ierusalim, chivotul legendar al evreilor antici, în care se aflau păstrate o seama de manuscrise de covârşitoare importanta: unele manuscrise reproduceau, în detaliu, procedeul ocult folosit de Solomon pentru a obţine Piatra Filosofala, gratie căreia, prin transmutaţie alchimica, se putea obţine aur pur; alte texte conţineau formule secrete ale geometriei, care garantau durabilitate şi frumuseţe divina marilor edificii ritualice; iar altele cuprindeau informaţii revelatoare despre Masoneria Universala şi tradiţiile ei multimilenare. Cert este ca, aproape imediat după revenirea în Franţa a celor nouă cavaleri fondatori, s-a închegat o strânsă relaţie – nu de puţine ori, pana la suprapunere – între Ordinul Cavalerilor Templieri şi Ordinul Masonic. De altfel, cunoscutul istoric Paul Naudon a demonstrat, pe baza de documente, ca întreaga epoca a celebrelor catedrale europene se datorează acţiunii conjugate a trei ilustre puteri: Biseri creştină, Ordinul Masonic şi Ordinul Cavalerilor Templieri. Templierii i-au protejat, în mod constant, pe masoni. Şi invers. În anul 1268 – consemnează documentele vremii – Maestrul Fouqes este membru al Ordinului Templier şi, totodată, mason şi sculptor în lemn al curtea regala. Dar, inexorabil, timpurile se schimba şi, odată cu ele, raportul dintre *Bine* şi *Rău*. Adeseori, în favoarea *Răului*. La 19 martie 1314, are loc execuţia, pe rug, al Marelui Maestru al Ordinului Cavalerilor Templieri Jacques de Molay, marcând moartea oficiala a Templierilor. Fiindu-i refuzata intrarea în Ordin – pentru că nu era om liber şi de bune moravuri – Flip cel Frumos, regele Franţei, se răzbuna cumplit: reuşeşte să-l smulgă Papei Clement al IV-lea condamnarea şi desfiinţarea Ordinului Cavalerilor Templieri, promiţându-l acestuia jumătate din uriaşa avere a Templierilor. Lacom ca şi regele, papa accepta odiosul târg şi, printr-o simplă Bula papală, în 1312, dizolva Ordinul Templier. Doi ani mai târziu, Jacques de Molay, ultimul Mare Maestru al Templierilor, este ars pe rug.

Trădarea regelui Filip este cu atât mai sinistra, cu cât înşişi Templierii îi salvaseră viaţa, cândva, ascunzându-l într-unul din Templele lor şi ferindu-l de furia sângeroasă a poporului răsculat. De pe rugul aprins, printre limbile de foc care îl devorau, Jacques de Molay le-a strigat celor doi ucigaşi ai săi: „*Ne vom revedea*, *în acest an blestemat*, în faţa *lui Dumnezeu*!”. Profeţie tulburătoare, care s-a împlinit întocmai. Papa Clement al V-lea, o lună de zile mai târziu, a murit primul, sucombând în timpul somnului, După exact şapte luni, a dispărut şi regele Filip: a plecat la vânătoare, monarhul a fost răsturnat de pe cal, de un mistreţ furios şi uriaş, omorându-l pe loc. Să fi fost miticul „*Mistreţ cu colţi de argint*”, care a bântuit, răzbunător, prin toate legendele Evului Mediu? Cronicarul Geoffroy de Paris povesteşte: „*Pe uşa catedralei din Bordeaux*, *se mai poate vedea şi astăzi statuia lui Clement al V-lea*. *Autori necunoscuţi i-au retezat braţul drept*, *cum se făcea*, *pe vremuri*, *paricizilof*”. Gestul răzbunător al Templierilor, întins peste Europa, este de acum fapt istoric: capetele încoronate sub sceptrul tiraniei au început să cadă; biserica creştină a fost traversata de atroce convulsii interne, pierzându-şi definitiv supremaţia de altă dată; temeliile regalităţii au început să se surpe, culminând cu Marea Revoluţie Franceza din 1789; după care, sângerosul cutremur social de al 1848 a maturat definitiv din istorie despotismul regal. Legenda sau adevăr? Cine se întreabă, găseşte şi răspunsul în propria-i conştiinţa, prin care trece fiorul cutezător al istoriei. Desigur, dacă are acces la istorie. Mulţi Templieri au scăpat de masacru, refugiindu-se în ospitaliera Scoţie, lângă Herodom, fiind primiţi cu prietenie şi compasiune, de confreria masonica locala. De altfel, în jurul anului 1340, la Herodom apare un nou rit masonic – *Ritul Scoţian Rectificat* – care este considerat a fi al Templierilor. Însuşi regele scoţian Bruce a primit la curtea sa numeroşi Templieri, fondând, în onoarea lor, *Ordinul din Chardon*.

(poaz pag. 61)

În vasta sa lucrare, „Regimul Strictei Observanţe”,

ilustrul frate Mason, baronul Hund, scria în secolul al XVIII-lea: *„După catastrofa, Marele Maestru al Templierilor din provincia franceza Auvergne, Pierre D Aumont, s-a refugiat, împreună cu doi comandori şi cinci cavaleri, pe o insulă scoţiană. Acolo l-au găsit pe Marele Comandor Georges de Harris şi pe mulţi alţi fraţi, cu care au hotărât să continue Ordinul. Pentru a se sustrage persecuţiilor, ei au împrumutat simboluri luate din arta masonilor şi s-au numit Masoni Liberi”*.

Identitatea de principii, comunitatea multor simboluri, un anumit mod de gândire şi de vita, comun în articulaţiile sale de baza, toate acestea au făcut posibila apropierea

Templierilor de Masoni, pana la absorbţie. Mărturie sta, astăzi, filiaţia Temliera, ca o vie realitate a ritualirilor Masonice Moderne. Chiar venerabilul frate, Cavalerul de Ramsay, spunea, în acelaşi veac cu baronul Hund: *„Cât suntem de obligaţi Templierilor, acestor oameni superiori care, fără interese meschine, fără să asculte de instinctul natural de dominaţie, au construit un superb lăcaş spiritual. Scopul Templierilor a fost reunirea tuturor inteligentelor înalte, a tuturor inimilor generoase şi tolerante, spre a-i face pe oameni mai buni şi a-i constitui pe parcursul timpului, într-o Mare Naţiune Spirituală”*.

Aşadar, tema construcţiei reprezintă pivotul central al tuturor Confreriilor Masonice. Este esenţa esoterica – a fost dintotdeauna – a Ordinului Masonic. Iar accentul nu cade nicidecum pe zidirea materiala. Ci pe construcţia spirituală. Iată verbul sacru care guvernează Arta Regala: A CONSTRUI! Pe bune dreptate, eminentul cercetător al fenomenului masonic, profesorul Jules Romains, scria: *„Toate riturile Masoneriei Universale se învârtesc în jurul ideii de construcţie. Dacă aţi înţeles asta, aţi înţeles tot”*.

Odată cu prăbuşirea Templierilor, Confreriile Masonice – în care mai mare parte a lor – cad într-un uriaş con de umbră. Declinul avea să dureze aproape trei veacuri. Marele Ev Mediu – acela al grandioaselor catedrale – moare odată cu secolul al XIV-lea. De la

dispariţia oficială a Cavalerilor Templieri, starea de spirit în marile cancelarii europene se schimba, Masonii nu se mai bucura de protecţia Caselor domnitoare. Reprezentanţii masonilor în Guvernele timpului devin tot mai puţini, tot mai rari, peste un secol vor dispărea cu desăvârşire din cabinetele ministeriale. Nici Biserica Romei nu doarme. Pândeşte doar clipa propice, când să lovească – scurt şi eficient – în Ordinul Masonic. Nu poate ieşi totuşi la un război făţiş. Mănăstirile monahale şi Academiile ecleziastice sunt încă pline de Masoni. Congregaţiile se afişează încă, amical, în public, cu Marii Maeştrii Masoni. Ordinul Masonic însuşi nu a făcut niciun gest de a se rupe de Biserică. Şi totuşi, uriaşul prestigiu al Masoneriei, în lumea medievala, tindea sa umbrească, pe alocuri, autoritatea cam mototolita a Sfântului Scaun. Aşa că, un şut pontifical dur – ca un advertisment – la adresa Ordinului Masonic nu ar strica deloc. Şi astfel, în sumbrul an 1326, Conciliul de la Avignon condamna cu asprime Masoneria, pentru păcate pur imaginare.

1.14. ATACURI ANTIMASONICE

Neexistând un Organism Central Masonic care să-şi asume acele decizii vitale pentru toate Lojile lumii – cum exista astăzi sistemul regularizării prin recunoaşterea unei Obediente de către Marea Loja Mama a Lumii, din Anglia – confreriile masonice ale Evului Mediu erau disipate de-a lungul şi de-a latul pământului, lipsind forţa coeziunii universale. Oglindind starea de fapt, secolul al XV-lea debutează cu un dramatic eveniment pentru Masonerie: la Orléans, în 1401, se produce o grava ruptura a Ordinului. Un grup – minoritar – se declara autonom fata de orice religie. Celălalt grup – majoritar – păstrează încă ataşamentul fata de Biserică. Un an mai târziu, toate privilegiile masonilor din Franţa sunt reprimate.

Un atac virulent împotriva Masoneriei este declanşat şi în Anglia. Astfel, Henric al VIII-lea, în 1495, interzice orice reuniuni ale masonilor, precum şi folosirea de către aceştia a semnelor, a atingerilor şi parorelor secrete de recunoaştere.

În anul 1505, Parlamentul din Paris – influenţat de Curtea Regala – emite două dezonorante hotărâri, prin care interzice întrunirile masonice, agapele fraterne, cererile de iniţiere. Regele François I, în lunga lui domnie din 1515 până în 1547, interzice, în repetate rânduri, ufncţionarea Lojilor Masonice, sub aspre sancţiuni. Motivul: întrunirile din Lojile Masonice ar putea atenta la securitatea statului francez. Patru veacuri mai târziu, guvernele ţarilor comuniste şi fasciste soteau din manşeta aceeaşi absurda motivaţie, interzicând Ordinul Masonic în acele tari. Deci, nimic nou sub soarele tiranilor.

Catolicismul continua şi el hărţuiala masonilor, nu la vedere, ci în culise, cu vidsnie şi intrigi demne de o cauza mai bună. O asprime făţişă se observa, mai ales după fatidicul an 1534 când, la Montmartre, fanaticul Ignaţiu de Loyola înfiinţează celebrul Ordin călugăresc” Compania lui Iisus”, confirmat de papa, în 1540, sub numele de „Ordinul Iezuiţilor”.

Între anii 1642 – 1649, Anglia este sfâşiată de războiul civil. Catolicii, anglicanii şi prezbiterienii se dezbina, se urăsc şi ura naşte vărsare de sânge. Masonii sunt prinşi la mijloc, între trei fronturi ostile, suportând lovituri şi privaţiuni absolut nemeritate.

Sub guvernarea lui Mazarin, masonii francezi sunt strict supravegheaţi, se fac descinderi brutale ale poliţiei în Lojile lor, căutându-se documente compromiţătoare. Nu se găseşte nimic reproşabil. În 1673, Colbert – obsedat şi el, ca şi Mazarin, de ideea absurda a unui complot împotriva statului – introduce spioni în Lojile franceze, pândeşte, aşteaptă: nimic! Furios suprima întrunirile masonice.

Şi totuşi, în caeasta perioada apriga şi tulbure, în acest timp de nisipuri mişcătoare, de mari pericole ce atentau la gândul liber, care blocau accesul către înalta spiritualitate. Ordinul Masonic supravieţuieşte, se reorganizează, se adaptează cumplitelor vicisitudini ale vremii, întărindu-se din principiul sau etern: *iubirea fata de oameni*.

În anul 1363, Raymond du Temple este numit Maestru al Construtiei la Curtea regelui Carol al V-lea, fructie în acre va rămâne până în 1405. Totodată este ales şi Mare Maestru al Ordinului Masonic. Reuşeşte, în repetate rânduri, să salveze ritualurile esoterice ale Lojilor de la dispariţie.

1.15. CARTE MASONICE

Marele eveniment masonic al veacului al XIV-lea este, incontestabil, cea de a doua încercare (prima a fost *„Carta de la York”*, din anul 926) de a redacta Regulamentul Masonic General, cunoscut şi sub numele de *„Carta lui Eduard al II-lea”*, din anul 1350. Toate Cartele Masonice ale Evului Mediu constituie un corpus viu, cu un nume precis: vechile obligaţii. Preluate din tradiţiile orale şi din textele masoniceale antichităţii orientale şi europene, aceste regulamente masonice ale Evului Mediu stipulau, în esenţă: reuniunile masonice se deschid cu o scurtă rugăciune din Cartea Sacra; candidatul la iniţiere face obiectul unei lungi perioade de verificare şi probe; cel ce solicita intrarea în Ordin trebuie să fie un om liber şi de bune moravuri; iniţiaţii trebuie să celebreze anumite sărbători anuale; depunerea jurământului de credinţă, la intrarea în Ordin; conducerea Lojii de către un Maestru Venerabil şi de către cei doi Supraveghetori; Solomon, Hiram, Euclid, Hermes şi Pitagora se număra printre cei mai vechi şi iluştri Mari Maeştri ai Masoneriei Universale; necesitatea votului unanim şi secret, în cadrul Lojei, pentru iniţierea unui profan; Masoneria este denumita, în continuare, şi Arta Regala.

În acele timpuri întunecate, Masoneria se temea, pe bună dreptate, de acţiuni violente ale autorităţilor statului împotriva ei, asemănătoare celei care a distrus Ordinul Cavalerilor Templieri.

Astfel, Ordinul Masonic oferă tuturor celor interesaţi – opiniei publice, cum am zice astăzi – imagine reală a unei confrerii conduse după legi clare, stricte şi străvechi, profund umane, a unei comunităţi supuse legilor statului, desfăşurând o activitate constructiva, care să pună în

valoare onorabilitatea instituţiei.

În Anglia, episcopul de Canterbury devine Mare Maestru al Ordinului Masonic, conferindu-i acestuia garanţie şi înaltă protecţie oficială. Strasbourgul masonic străluceşte încă deasupra întregii Europe. Marea Loja din Strasbourg este condusa de Marele Maestru Jost Dot Zinger. Sub preşedinţia lui, în anul 1459, se reunesc 45 de reprezentanţi ai Ordinului Masonic, la Ratisbonne, şi decid *redactarea unei noi Carte*, bazate pe *„vechile obligaţii”* de la 1350.

(poza pag. 67)

Se fac, cu acest prilej, noi precizări în statutele Ordinului: ierarhia masonica cuprinde trei grade – discipol, companion şi maestru; Ordinul se autoguvernează, dispunând de mijloace necesare – materiale şi financiare – proprii; are propria justiţie interna; simbolismul este baza învăţăturii esoterice; ritualul este esenţa spiritului masonic; banchetele rituale sunt, în primul rând, spirituale; membrii Ordinului de vor numi, între ei, fraţi; se insista în mod deosebit, pe păstrarea secretului masonic.

În anul 1509, în Anglia ia fiinţă *Guilda Constructorilor*, pusă sub patronajul Sfântului Ioan.

La Florenţa, în 1512, ia naştere Compania Mistriei care nu era altceva – ca şi Guilda Constructorilor din Anglia – decât una din interfeţele Ordinului Masonic. De reţinut ca mulţi membrii ai celebrei familii de Medicis făceau parte din Compania Mistriei.

În anul 1535, Hermann, episcop de Köln şi Mare Maestru al Artei Regale, convoacă un Mare Convent Masonic, la reşedinţa episcopiei, reuşind să strângă delegaţi din toate capitalele Europene. *Conventul de la Köln redactează o nouă Carta*, bazată pe vechile texte din 1350 şi 1459. Şi de această dată, sunt formulate noi precizări, valabile şi astăzi: se reafirma vechimea multimilenara a Ordinului şi profunda lui originalitate; sunt păstrate semnele, atingerile şi parolele secrete; se releva importanta covârşitoare a ritualului; o Lojă care vrea să iniţieze un profan trebuie să fie compusă din cel

puitn şapte Maeştri etc.

În anul 1564, Ordinul Masonic republica, într-o formă revizuita, *Carta de la Strasbourg*, din 1459. Se insista asupra ornamentelor Masonice, semnelor, blazoanelor, stemelor, insignelor şi medaliilor proprii.

În Anglia, anul 1561 este marcat de un eveniment major în viaţa masonilor. Este organizat Conventul anual. Dar *regina Elizabeta* – tributara încă spiritului suspicios al epocii sale – ordona poliţiei să oprească Conventul şi să-i împrăştie pe masoni. Marele Maestru Sanckville, care prezidua reuniunea, le vorbeşte însă cu atâta patos şi forţa de persuasiune poliţiştilor, încât aceştia sunt convinşi, la faţa locului, ca masonii nu reprezintă absolut niciun pericol pentru Coroana Angliei. Mai mult chiar, poliţiştii rămân şi participa la dezbateri, mulţi dintre ei fiind, ulterior, iniţiaţi în tainele confreriei. Regina Elizabeta îşi recunoaşte eroarea, luând apoi Ordinul Masonic sub înaltă să protecţie.

În anul 1646, Elias Ashmole este iniţiat într-o Loja masonica din Lancashire. Fizician, alchimist şi matematician de geniu, Ashmole va ocupa, mulţi ani la rând, funcţia de Herald al Armatei, la Curtea regelui Carol al II-lea. Contribuie semnificativ la accentuarea esoterismului în Lojile masonice.

Încă din 1614, în Germania apare o nouă societate iniţiatică, numita *„Rose-Croix”* având ca simboluri crucea şi trandafirul. Publica numeroase texte esoterice din universul masonic. În 1623, zidurile Parisului sunt tapetate cu afişe semnate „Rose-Croix”. Unul dintre cei mai remarcabili Mari Maeştri ai Rozicrucianismului a fost *Johann Valentin Andeae* (1586 – 1654), care a avut strânse relaţii cu Ordinul Masonic.

În anul 1688, regele *Iacob al II-lea Stuart*, aflat în exil în Franţa, la Saint-Germain-en-Laye, fondează, cu binecuvântarea lui Ludovic al XIV-lea, prima *Loja Masonica Scoţiana* din Franţa.

Masoneria Universala se pregăteşte să întâmpine veacul al XVIII-lea. După un lung şi glorios periplu, întins

peste câteva milenii de istorie densa, după un timp revolut în care luminile confreriei nu s-au stins niciodată, Ordinul Masonic intra într-o noua etapa: *epoca modernă*. Îmbracă haine noi, are înfăţişare noua – renăscând, ca în atâtea şi atâtea rânduri, din propria-i ardere spirituala – dar fondul iniţiatic este acelaşi, esenţa esoterica a rămas neschimbata, spiritul viu al iubirii de oameni guvernând şi astăzi confreriile masonice.

1.16. CONSTITUŢIILE LUI JAMES ANDERSON

Odată cu anul 1717, fiorul modernizării vibrează în toate structurile Ordinului. Patru Loji din Londra – *The Crown*, *The Goose and Gridiron*, *The Aplle Tree şi The Rummer and Grapes* – organizează, în data de 24 iunie 1717, un Convent solemn, înfiinţând Marea Loja din Anglia, în fruntea căreia este ales Mare Maestru Anthony Sayer. Astfel, pentru prima dată în istorie, s-a creat o jurisdicţie masonica, a cărei suveranitate se va întinde, treptat, asupra tuturor Lojilor din lume. Marea Loja din Anglia – înfăptuita de ziua Sfântului Ioan, patronul masonilor – va acorda sau nu va acorda, de acum înainte, regularizarea tuturor celorlalte Loji. Este constituit *primul Centru al tuturor Masonilor de pe pământ*. Anul următor, în 1718, este ales Mare Maestru George Payne. În 1719, Jean Theophille Desaguliers. În 1721, ducele de Montaigue. Marea Loja a Angliei se bucura de inalra protecţie a lui Whilhelm de Orania. Doi bărbaţi iluştri au jucat un rol hotărâtor în crearea legislaţiei moderne a Masoneriei Universale: *Jean Theophille Desaguliers* şi *James Anderson*.

(poza pag. 71)

Desaguliers s-a născut în Franţa, în La Rochelle, la 1683. Ulterior, familia sa a emigrat în Anglia. Şi-a făcut studii la Oxford, devenind profesor de filosofie şi ştiinţe experimentale. A fost iniţiat de tânăr în Masonerie. Om de o vastă cultura, a fost membru al celebrei *Royal Society* şi unul din cei mai apropiaţi prieteni ai lui Newton. La vârsta de 36 de ani, este ales Mare Maestru al Marii Loji din Anglia.

Jean Anderson s-a născut în 1684. Era un tip interiorizat, autodidact, dotat cu un ascuţit spirit de observaţie şi o memorie prodigioasă. Era un iubitor împătimit al vechilor documente istorice, un cercetător profund al marilor fenomene sociale care au traversat – ca nişte uragane – destinul umanităţii. A fost, totodată, unul dintre iluştrii iniţiaţi ai Ordinului Masonic, probând în viaţa cea de toate zilele imensul volum de cunoştinţe acumulat. În acelaşi timp, era un om modest, nu-i plăcea să se vâre în faţă, laudele îl repugnau, unicul loc unde se simţea în elementul sau nativ fiind uriaşele sali de biblioteca. Erudiţia lui era, însă, recunoscuta la cele mai înalte niveluri. Astfel încât, la reuniunea Marii Loji a Angliei, sub conducerea Marelui Maestru John, duce de Montaigue, din 29 septembrie 1721, în prezenta delegaţilor a 16 Loji, se ia o decizie capitala: *„Membrii acestei Mari Loji, descoperind mari greşeli în toate copiile vechilor Constituţii, îl însărcinează pe fratele Anderson, maestru în arte, să le pună în ordine printr-o noua şi mai buna metoda”*. Un an şi jumătate mai târziu, la începutul lui 1723, James Anderson, ajutat de fratele Desaguliers, redactează prima Constituţie Masonica moderna, intitulată: *„Constituţiile Masonilor, conţinând istoria, obligaţiile şi reglementările acestei foarte vechi şi onorabile confrerii”*. De atunci, cu toate modificările survenite, opera lui Anderson a devenit suport fundamental al Catehismului Masoneriei Universale moderne.

1.17. MASONERIA MODERNA

Chipul cel nou al Masoneriei se răspândeşte fulgerător în toată lumea. În Spania, începând cu 1727, sunt create Loji după noua legislaţie masonica. În anul 1730, se înfiinţează o Lojă la Calcutta. În acelaşi an, celebrul senior Montesquieu este iniţiat, la Londra, preluând imediat ştirea şi plimbând-o de-a lungul şi de-a latul pământului. Anul 1732 cunoaşte fondarea noii loji „Saint-Toma-au-Louis-d’Argent”, din Paris. Între anii 1732 – 1733, sunt create numeroase loji masonice ia America,

Rusia, Italia, Germania, Polonia. În anul de gratie 1734, *Anton Maria del Chiaro*, fost secretar al domnului martir *Constantin Brâncoveanu*, în prezent secretar la Curtea voievodului *Constantin Mavrocordat*, înfiinţează primele loji ale Masoneriei Moderne din Roman ia: la Galaţi şi la Iaşi. Anul următor, însuşi Constantin Mavrocordat creează, la Iaşi, Loja „*Moldova*”. Tot la Iaşi, este înfiinţată, în 1742, Loja „*Augustina*”. În anul 1736, are Ios constituirea Marii Loji din Franţa, care va deveni, în 1772, Marele Orient al Franţei. În data de 20 iunie 1740, Frederic al II-lea, regele Prusiei (iniţiat în 1738) conduce – pentru prima dată în istoria confreriilor masonice din Germania – lucrările unei Loji din oraşul Charlottenburg. Un deceniu mai târziu, *Louis Davin* înfiinţează Loji moderne la *Iaşi* şi la *Bucureşti*, sub obedienta Marelui Orient al Franţei. După trei ani, istoria consemnează constituirea de Loji masonice moderne la *Braşov*, *Sibiu*, precum şi în garnizoanele militare din oraşele *Sfântu Gheorghe* şi *Miercurea Ciuc*. Benjamin Franklin, iniţiat în 1731, în Loja „St. John” din Philadelphia, asista în data de 7 aprilie 1778, la iniţierea lui Voltaire, în loja „Noua surori”, din Paris. De reţinur ca *Benjamin Franklin* a fost, în 1776, unul dintre redactorii istoricei *Declaraţiei de Independenta a SUA*. Faimosul general rus *Suvorov* este iniţiat, în 1752, în Loja „*Belona*”, din Orientul Petersburg. *Talleyrand*, ministru de externe al Franţei, episcop şi unul dintre cei mai apropiaţi consilieri de taina a lui Napoleon Bonaparte, este iniţiat în Loja „Imperiala Cavalerilor Franci”. Temutul *Fouché*, prefect, ministru de justiţie, guvernator şi ministru al poliţiei franceze, este iniţiat în loja „Sofia Magdalena”, din Orientul Arras. *New Castle*, prim-ministru al Angliei, între anii 1754 – 1762, era Mason încă din 1741. *George Washington*, primul preşedinte al SUA (1789 – 1797), fusese iniţiat încă din 1752, în loja „Frederick”, Virginia. Jurământul de preşedinte al SUA – primul stat făurit de Masoni, în istoria lumii – George Washington l-a depus, ţinând mana pe Biblia Lojii „Sfântul Ioan” din oraşul care, mai târziu, îi va purta numele. De asemenea, în ziua de 18

septembrie 1793, în calitate de preşedinte al SUA şi Mare Maestru al Marii Loji Naţionale, George Washington pune piatra de temelie – în ritual masonic – la construcţia Capitoliului.

Martora pasiva a acestei dezvoltări de o asemenea uriaşă anvergura a Masoneriei Universale Moderne, *Biserica Catolică* intra în panica, precum altă dată – cu peste patru veacuri în urma – papa Clement al V-lea în faţa imensului prestigiu al Ordinului Cavalerilor Templieri. Dar timpurile s-au schimbat profund. Suveranii pontifi de la Roma nu mai au la îndemână ruguri sau spânzurători, ci doar nişte biete bule papale de excomunicare, care până la urmă, nu au alta putere decât să informeze lumea cu punctul de vedere, strict personal, al Sfântului Scaun. Astfel, Papa Clement (tot Clement? AI XII-lea promulga *„Constituţia în Eminenţi”*, în data de 4 mai 1738, prin care îi declara eretici pe toţi Masonii.

(poza pag75)

Acelaşi lucru îl face şi papa Benedict al XIV-lea, prin actul pontifical *„Constituţia Providas”*, semnat de serenisima mana la 18 mai 1751. Şi tot aşa, timp de două veacuri şi jumătate, Masoneria Universala Moderna va suferi peste 20 de condamnări severedin partea Bisericii Catolice. Parlamentele lumii şi Guvernele noilor timpuri refuza, însă, cu obstinaţie să înregistreze oficial eforturile belicoase ale papilor, astfel încât acestea rămân fără urmări practice. Abia către sfârşitul veacului al XX-lea, ilustrul şi prea înţeleptul papa Ioan Paul al II-lea întinde un braţ fratern Ordinului Masonic, readucând lucrurile pe făgaşul normal.

Oricine se va apleca, într-un fel sau altul, cu sentimente bune sau rele, cu un ochi ignorant sau erudit, cu gânduri strâmbe sau cu gânduri drepte, asupra Universului Masonic, va trebui să nu scape niciodată din lumina inteligentei sale aceste două adevăruri fundamentale ale Artei Regale:

— Masoneria Universala lucrează exclusiv intru Gloria Marelui Arhitect Al Universului, aşa cum îl numesc

Masonii pe Dumnezeul tuturor oamenilor.

— Regula de aur a Masonerie este: Cunoaşte-te pe tine însuţi, iubeşte-ţi aproapele şi ajută-l, respectându-i demnitatea.

„*Masoneria* – scria Lessing în celebrele sale „Dialoguri” din 1778 – *nu este ceva arbitrar, de prisos, ci o necesitate a naturii umane, o necesitate socială. Ea poate fi descoperita tot atât de bine, fie printr-o cercetare personala, fie după învăţăturile de la ceilalţi. Trebuie doar* să *o trăieşti*. S-*o practici într-o Loja, Masoneria a existat dintotdeauna*”.

Evident, acest concept despre Ordinul Masonic a făcut o strălucită cariera şi în România, de vreme ce personalităţi dintre cele mai ilustre ale neamului românesc au fost iniţiate în Loji Masonice. *Nicolae Bălcescu* a fost iniţiat în 1842, în Loja „Frăţia”, din Bucureşti, al cărei maestru venerabil ajunge în 1847. Tot în Loja „Frăţia „este iniţiat şi *Cezar Bolliac*, în 1840. După ce este iniţiat la Paris, în Loja „Ateneul străinilor”, în 1846, *Ion C. Brătianu* este afiliat, doi ani mai târziu, la aceeaşi Loja „Frăţia” din

Bucureşti. *Alexandru Ioan Cuza* este iniţiat în Italia, în perioada 1840 – 1842. *Mihail Kogălniceanu*, şi el frate mason, spunea despre Cuza: „*A ţinut cheia Orientului. Nimic nu se făcea la Orientfara ştirea sa, fără voia lui*”. Iar Daniel Ligou formula o necesara precizare: „*A. I. Cuza a aplicat principiile masonice în organizarea noului stat, România*”. Poetul *Vasile Alecsandri* a fost iniţiat în 1857, la Iaşi. În acelaşi an, a primit iniţierea un alt mare poet, *Dimitrie Bolintineanu*, dar la Bucureşti, în Loja „Steaua României”. Un an mai târziu, în aceeaşi Loja a fost iniţiat *Iuliu Zamfirescu*. Fratele *Alecu Russo* a scris faimosul poem masonic, în proza „Cântarea României”. *Alexandru Vaida*-Voievoda fost iniţiat în data de 4 august 1919, în Loja „Ernest Renan”. *Mihail Sadoveanu* a fost ales Mare Maestru al Masoneriei din România, în anul 1934.

Nu ne propunem, nicidecum, trecerea în revistă a tuturor marilor figuri ale Ordinului Masonic Roman. A făcut-o prea venerabilul frate Horia Nestorescu Bălceşti,

cu erudiţie şi har, într-un amplu tratat publicat. Ceea ce vrem este doar să atragem atenţia Cititorului – avizat sau mai puţin avizat – asupra covârşitoarei importante a Masoneriei Universale, a profundei sale influente benefice în cultura, în economia şi istoria lumii. Şi, desigur, în cultura, economia şi istoria romanilor. Nume celebre ca *I.G. Duca*, *Octavian Goga*, *Bogdan Petriceicu Haşdeu*, *Spiru Haret*, *Take Ionescu*, *Carol I*, *Gheorghe Magheru*, sau *Nicolae Titulescu* şi încă multe, foarte multe minţi luminate, vor rămâne de-a pururi în Pantheonul istoriei României, dar şi în Fondul de aur al Ordinului Masonic Roman.

Încheiem acest succint periplu în misterioasa istorie a Masoneriei Universale – asupra căreia vom reveni, într-un apropiat viitor, cu o altăcarte – amintindu-ne, cu veneraţie, ce scria prea ilustrul nostru fârte Marius Lepage, în veacul trecut: *„Ni se spune ca Masoneria Moderna ar vrea să pregătească o lume mai* bună. *Este totalmente greşit. Masoneria nu trebuie să pregătească o lume mai buna, ci ea trebuie să pregătească oameni care apoi vor face, poate, o lume mai* bună*”*.

CAPITOLUL 2 – *ADEVĂRURI PERENE ALE LANDMARK-URILOR*

Majoritatea cărţilor ajunse la cunoştinţa noastră – peste 40 de opuri – în legătură cu sau despre celebrele Landmark-uri masonice sunt, într-adevăr, impecabile tratate de specialitate, riguroase studii istorice, tomuri ştiinţifice de o limpezime de cristal. Dar, ca şi cristalul, uscate. Rigide. De o fioroasa uscăciune. Lipsite, cu desăvârşire, de fiorul cald, profund uman, al mesajului de taina şi comuniune universală a Landmark-urilor către generaţiile viitoare. Ceea ce este complet străin spiritului masonic.

Puţini, foarte puţini cercetători au încercat să pătrundă, dincolo de textul aparent arid al acestor veritabile pietre de hotar ale doctrinei masonice, în adâncurile insondabile ale vastului material esoteric pe care, de fapt, ele îl cuprind.

Înainte de toate şi de orice, Landmark-urile au constituit, timp de mii de ani, *o tradiţie eminamente orală*. Ca toate marile tradiţii creatoare de cultura ale umanităţii. O tradiţie transmisa, din maestru-n discipol, excludiv pe cale orală, un corp secret de reguli, principii şi norme eterne, cu o imensă încărcătura spirituală.

Uriaşa forţă de coeziune a Landmark-urilor, enorma lor longevitate, centrul lor de putere, în jurul căruia gravitează – cu o cosmica disciplina – toate riturile Masoneriei Universale, încă nu au fost, pe deplin, puse în valoare. Vom încerca să facem noi acest lucru. Cu convingerea ca deschidem un drum. O cărare. Am spus: *vom încerca*! Poate, altcineva, după noi, va transforma *cărarea*, în *magistrala*. Marele Arhitect Al Universului

— În nesfârşita lui Bunătate – să lumineze toate demersurile celor care încearcă.

*

Discuţiile interminabile în jurul Landmark-urilor au fost declanşate în secolul al XVIII-lea, abia după ce James Anderson, redactând noile Constituţii ale Masoneriei, în 1721, a scris, printre altele, în capitolul al XXXIX-lea, al Regulamentului General: *„Vechile Landmark-uri trebuie să fie păstrate cu sfinţenie”*. Şi, deodată, noii veniţi în venerabila confrerie au început să se întrebe: Dar, ce sunt Landmark-urile? De unde vin ele? Unde sunt scrise? Cine le-a scris? Ce fel de documente le pot proba? Şi, dorind să se afirme, să contribuie la marea opera a înaintaşilor, au început să scotocească prin arhive, prin situri arheologice, prin academii şi biblioteci, printre hârtiile oamenilor de pretutindeni. Au căzut pradă acestui vârtej colectic de căutare furibunda a izvoarelor scrise ale Landmark-urilor nume celebre în vasta galerie a iluştrilor iniţiaţi: savantul *Benjamin Franklin*, *poetul Lafayette*, *istoricii Milton*, *M. Hunt*, *Albert Mackay şi Josef D. Evans*, *juriştii Roscoe Pound şi J.C. Findel şi încă mulţi alţii*. Ani şi ani de munca asidua, metodica. Mii de texte citite. Riguroase analize, laborioase şi epuizante eforturi, în sfârşit au descoperit ceea ce căutau: *un imens gol*.

Din acele frământate vremuri, deteaza, desigur, una din cele mai faimoase legende masonice, încărcate cu un talc dureros, dar vindecător de stupide obsesii:

Se spune ca, într-o pre arespectabile Mare Loja Masonica, exista – din timpuri imemoriale – un sipet ferecat cu şapte lacăte, în care se păstrau, într-un secret desăvârşit, documentele fondatoare ale Confreriei Universale

(poza pag. 81)

Aceste înscrisuri antice – un adevărat tezaur legislativ, transmis din generaţie în generaţie

— Cuprindea principiile sacre ale Ordinului Masonic, regulile şi normele sale fundamentale. Nimeni nu le văzuse însă niciodată. Şi asta, pentru simplul motiv ca normele de bază ale Confreriei se cunoşteau, bob cu bob, din tradiţiile orale. Şi se aplicau întocmai, în curgerea nesfârşită a veacurilor, indiferent de chipul sau numele pe care îl capătă Ordinul, de la o epocă la alta. Iată însă ca, la un moment dat, în acea Mare Loja au început să apară unele discuţii cu privire la o norma sau alta, la veracitatea uneia să-i alteia. După discuţii, s-au născut unele îndoieli referitoare la vechile tradiţii orale. Îndoielile, la rândul lor, au generat ascuţite confruntări doctrinare. Au fost elaborate teze şi antiteze, argumente şi contraargumente, investigaţiile s-au aprins, orgoliile au luat foc. Printre fraţi izbucnise o stare maladiva de încordare şi intoleranta. Ce facem cu vechile tradiţii orale? Pe care din ele le păstrăm? Pe care le abandonam? Ce punem în locul lor? Erau întrebări grele care fulgerau de-a lungul şi de-a latul acelor interminabile şi fierbinţi discuţii din prea respectabila Mare Loja. Şi, deodată, în mijlocul acela incendiar al vorbelor, cineva şi-a amintit de sipetul sacru, freacăt cu şapte lacăte: *acolo se aflau păstrate normele fondatoare*, *normele de bază ale Masoneriei Universale*. S-a hotărât, de îndată, deschiderea sipetului sacru – precum altă dată, în alt mileniu, desferecarea Chivotului în Templul lui Solomon. S-au făcut pregătirile necesare. În cadrul unui ceremonial solemn, cu sufletul tăiat de emoţie,

în prezenta tuturor fraţilor, Marele Maestru al Marii Loji a ridicat capacul sipetului şi a privit în adâncuri. Stupefacţia a fost generală şi deplina: sipetul era gol. Şi atunci – abia atunci – au înţeles toţi fraţii acelei Mari Loji, mesajul sacru, transmis peste milenii, de înaintaşii lor: normele fundamentale ale Ordinului Masonic sunt păstrate în tradiţie orală.

2.1… CARACTERUL ORAL ŞI IMUABIL AL TRADIŢIILOR MASONICE

Atunci când se apleacă, cu ochiul lor critic şi rece, asupra marilor culturi ale lumii – începans cu epoca sumeriana şi terminând cu Renaşterea – unii cercetători ai istoriei uita, sau nu înţeleg, ori nu vor să priceapă, plătind tribut greu unei gândiri osificate, ca ideologiile şi structurile de tip sacru – religios, esoteric, ocult – s-au constituit şi dezvoltat pa primordialitatea *Cuvântului Oral*, iar nicidecum pe cel scris. Ca normele, dogmele, principiile acestora s-au păstrat, nealterate, exclusiv în tradiţiile orale. *„Ştiinţa celor vechi* – spunea Papus – *este ştiinţa invizibilului, a esotericului*".

Cu treisprezece veacuri înaintea Erei Creştine, esenţa mozaismului – învăţătura lui Moise – era eminamente orală. Aceasta esenţă se numeşte *Kabbala*. Este ştiinţa sufletului şi a lui Dumnezeu, în toate corespondentele lor. Kabbala ne învaţă şi ne aduce mărturie ca, într-adevăr, aşa cum spunea Hermes Trismegistus, *„totul este în unul şi unul este în totul*". Kabbala permite spiritului să se înalţe de la imagine la principiu. Kabbala este una din cheile cu care se deschid misterele cele mai adânci ale condiţiei umane. Ei bine, abia după două milenii şi jumătate au apărut şi primele texte despre conţinutul, simbolurile şi semnificaţiile Kabbalei. Înseamnă, oare, acest fapt istoric scris, ca universul Kabbalei s-a născut abia în urmă cu şapte sute de ani?

Prea înţeleptul Śākyamuni – mai cunoscut sub un apelativ celebru: *Buddha* – şi-a început, cu cinci veacuri înaintea Erei Creştine, faimoasele sale prelegeri despre

Roata Dharmei (Legea Universala), vorbind liber, în mijlocul poporului adunat prin pieţele Cetăţii. Astfel, a formulat – în mod exclusiv oral – cele *„Patru Adevăruri Sfinte”*, sâmburele diamantin al buddhismului. Tripitaka, biblia buddhiştilor, a fost scrisa, pentru prima dată, abia în seclolul al doilea al Erei Creştine, după cel de-al 33-lea *Conciliu de la Pataliputra*. Deci, cel puţin patru veacuri, budhismul a fost o religie integral orală. S-ar deduce cumva de aici ca budhismul a apărut după creştinism?

Dar oare, *Mântuitorul nostru Iisus Christos* şi-a scris uriaşa-i opera în timpul vieţii? *Noul Testament* ne oferă un răspuns foarte limpede: abia la câtăva veacuri după sacrificiul sacru al lui Iisus, opera Lui a căpătat corp scris.

În adâncă antichitate – atunci când s-au plămădit germenii culturii de astăzi – scrisul ear folosit doar pentru comunicări şi înregistrări curente. Obişnuite. Se notau evenimentele, serbările, încoronările sau războaiele din Cetate. Se ţineau evidentele comerciale, agrare, financiare. Se intosmeau registre de judecata, de impozite, de naştere, de moarte. Scrisul se realiza pe tăbliţe din argila moale sau din argila arsa, pe tăbliţe din bronz, din argint sau din aur. Mai târziu, pe foi din papirus. Sau pe ziduri, monumente, stele funerare. Şi mai târziu, pe foi de pergament. Acestea, în timp, au devenit istorie. O istorie scrisa. Dar, o istorie incompleta. Trunchiata. Pentru ca în toate acele texte nu era consemnat niciun semn desluşitor pentru marile mistere cultivate în templele sumeriene, mesopotamiene sau egiptene. Doar prin ricoşeu, prin consemnări indirecte, din surse de mana a treia şi a patra, aflam cate ceva despre *Ordinul Hermetic*, sau despre *religia lui Rama* ori *Templul lui Solomon*.

(poza pag. 85)

Despre iniţierea lui *Akhenaton*, *Confreria lui Confucius*, *Academia lui Platon*, *Ordinul Masonic al lui Hiram*, tainele *Templului lui Osiris*, ori despre *Misterele Eleusine*.

În aceasta zona aezotericului, opera e singura tradiţie: *tradiţia orală*.

Simbolurile sacre ale confreriilor iniţiatice, ritualurile esoterice, normele şi principiile lor, uriaşul fond de cunoştinţe din sferele Artei Regale se transmiteau exclusiv pe cale orală şi în cel mai desăvârşit secret. *Marile taine ale lumii nu erau încredinţate scrisului*. Şi astăzi încă se practica, la scara planetara – în anumite domenii speciale de activitate – acest mod de transmitere a unor secrete de importanta capitala. În lumea oculta a informaţiilor, a spionajului şi contraspionajului, ordinele de baza, informaţiile strict secrete de importanta deosebita, se transmit într-un singur mod: *pe cale orală*; de la om la om. Un precept străvechi din imperiul informaţiilor secrete spune: „*Omul are doi ochi*, *Hârtia*, *o mie*”.

Un alt domeniu, de stricta actualitate: temuta şi tenebroasa Mafie. Nu exista nicăieri niciun document scris despre principiile ei, normele ei, regulile care o guvernează. Deşi.

„*Onorabila Familie*” are legile ei de fier. Totul însă, absolut totul este tezaurizat într-o multiseculara tradiţie orală. Mai ales în structurile Cosa Nostrei şi ale Triadelor Chinezeşti.

Şi încă un singur exemplu: *Ordinile Monahale*. Multe din aceste ordine au fost create cu peste un mileniu în urmă. Şi de atunci funcţionează neîntrerupt. Dar întreaga viaţă a acestor călugări – izolaţi în mănăstiri singuratice, risipite pe întregul pământ – este supusa, în exclusivitate, tradiţiilor orale. Nimic scris. Niciun text formator cu normele acestor oculte congregaţii.

Întreaga antichitate esoterica, pana spre Evul Mediu, iar uneori şi mai târziu, pana către Renaştere, a stat sub absolutismul unei unice puteri: *cuvântul oral*. Dacă a fost bine, sau dacă a fost rău, nu judecam noi, acum, în acesta carte. Ci doar înregistrăm faptele nude, crude, reale, spre a demonstra – în modesutl nostru demers – *caracterul autentic oral al Landmark-urilor*, în desfăşurarea ampla a mileniilor.

Asadra, zadarnic se mai opintesc, încă şi azi, unii cercetători ai fenomenului masonic universal, epizând

energii intelectuale demne de un scop mai bun, încercând să pună sub semnul îndoielii existenta multimilenara – *strict orală* – a Landmark-urilor, întrebându-se cu aere de inchizitori neconsolaţi: Când au fost redactate Landmark-urile? De către cine? Unde? Au existat ele cu adevărat? Răspunsul nu este deloc un secret. Sau, astfel spus, este *secretul lui Polichinele*: îl cunoştea toată lumea de bun simţ. Pentru ca acest răspuns se afla încrustat pe ruinele vechilor documente de acum patru mii de ani, dăinuie pe tăbliţele sumeriene din celebra biblioteca a lui Asurbanipal, adasta pe zidurile năruite, refăcute şi iarăşi distruse ale Templului lui Solomon. Răspunsul e admirabil consemnat în piramidele egiptene şi în *„Cartea Morţilor”*, în tradiţiile legendei lui Hiram şi în esotericul *Popol-Vuh*. Răspunsul trăieşte încă în stelele funerare ale Egitului Antic, pe altarele lui Osiris şi în grotele esenienilor de la *Qumran*. Răspunsul se păstrează nealterat în simbolurile Kabbalei, în situl arheologic de la Deir-el-Medineh, în catacombele creştinilor primitivi, în cuneiformele şi hieroglifele dăltuite pe mormintele sacerdoţilor sumerieni şi egipteni. Răspunsul persista în spiritul unui timp revolut, de unde ne tragem obârşia, exista în diferitele rituri de iniţiere, ce se celebrau în mare taina – şi cu tot atâta rigoare – în Templele lui Eridu, Nippur, Jerusalim şi Teba, pana la cele din Heliopolis, Eleusis sau megaliţii druizilor.

Mai trebuie spus ceva: deşi la vedere, semnele Artei Regale nu sunt, totuşi, uşor de pătruns. Necesita effort, imaginaţie, inteligenta, şi, mai ales, buna credinţă din partea cercetătorilor. În sfera imponderabila a esotericului, uneltele obişnuite ale investigatorului istoric – precum perseverenta, discernământul, analogia, erudiţia, sinteza sau analiza comparativa – nu sunt suficiente. Mai mult, folosite exclusiv, aceste instrumente de lucru duc, nu de puţine ori, la concluzii profund greşite. La rezultate aberante. Sunt vital necesare – în acest timp de cercetare – intuiţia, flerul, imaginaţia, puterea de abstractizare, harul de accedere în lumea spirituală, credinţa ca spaţiul

esoteric exista de mii de ani şi ca acolo se afla, de fapt, forte motrice a progresului întregii umanităţi. Să ne amintim mereu – cu recunoştinţă şi pietate – ca marii bărbaţi civilizatori ai lumii, iluştri savanţi creatori de ştiinţe şi legi, magnificii întemeietori de arte, culturi şi nepieritoare religii au fost, înainte de orice, şi mari iniţiaţi în confreriile esoterice ale timpului lor: Rama, *Buddha şi Confucius*, *Moise*, *Osiris şi Akhenaton*, *Iisus Christos şi Mohamed*. Cărora li se pot adăuga şi altele: de la *Solon*, *Platon*, *Heraclit*, *Pitagora*, *Aristotel*, *Democrit şi Avicenna* până la *Guénon*, *Jung*, *Papus*, *Albert cel Mare*, *Sir Francis Bacon*, *Napoleon Bonaparte sau Albert Einstein*.

— *ALFA ŞI OMEGA*

Pentru a ilustra sfera inefabilului în care ne mişcăm, în care trăim, cu toată educaţia noastră materialista şi pozitivista, spre a înţelege mai bine existenta esoterismului într-o lume profund carteziana, să ne imaginăm următorul dialog între două personaje virtuale: domnul Alfa şi domnul Omega. Amândoi stau la o masă. Au mâncat, au băut, au vorbit. Sunt prieteni vechi. Cel mai mult a vorbit domnul Alfa: blând, cursiv, convingător. Omega l-a ascultat atent, foarte atent, acum se scobeşte în dinţi şi vrea să atace. Se pregăteşte de asalt. Tuşeşte grav, scortos, privirea lui are reflexele antracitului.

Îmi tot vorbeşti, de o bună bucata de timp, se lansează într-o vitriolica peroraţie domnul Omega, despre esoterism, despre puteri spirituale, despre egregor, despre aşa-zisa casta a iniţiaţilor în mariel mistere ale lumii. Care mistere, dragul meu? Ce fel de iniţieri tainice? La ce folosesc? Şi unde se ascund forţele alea spirituale, cu care mă tot baţi la cap? Eu cred – nu te supăra ca voi fi franc şi brutal cu tine – eu cred că toate aceste chestii nu sunt altceva decât simple speculaţii. Vorbe fără suport material. *„Vânare de vânt”*, cum spune Poetul. Întreg universul tău esoteric, în care zici că e aşezată Masoneria, nu se bazează pe nimic palpabil, măsurabil. Nu se vede, nu se aude, nu poate fi pipăit. Teoria ta – prietene draga – se ascunde, pur şi simplu, în spatele unor concepte care nu pot fi verificate

niciodată, absolut niciodată, prin cele cinci simţuri umane.

Aiureli de salon, care, desigur, pot face furori prin cuconetul mai slab de înger. Eu desfid asemenea inepţii. Pentru ca nu mă bazez decât pe judecata mea, pe raţiunea mea indestructibil legată de simţurile mele. Mai departe, neantul vorbelor goale. Frumoase, captivante, dar goale.

Domnul Alfa îşi priveşte prietenul îndelung, tăcut, îngândurat. Uneori, un zâmbet discret flutura peste chipul sau luminos, calm. Alteori, umbra unei tristeţi. Domnul Omega îl ţintuieşte cu priviri incisive, reci, corozive; aşteaptă cu aer superior, zdrobitor, replica celuilalt. Domnul Alfa, după ce îşi apleacă fruntea o vreme, cu ochii în pământ, ofta reţinut, îşi ridica privirile şi, în loc de replica, întrebă cu glas domol.

— Spune-mi, eşti creştin?

— Da, sunt! răspunse cam înţepat domnul Omega. Doar ştii şi tu că sunt creştin.

— Crezi în Dumnezeu? îl chestiona mai departe, cu un vădit aer de blândeţe, domnul Alfa.

— Desigur, cred în Dumnezeu! răspunse prompt, sentenţios domnul Omega.

Domnul Alfa tăcu iarăşi câteva clipe lungi, jucându-se cu nişte chei, după care întrebă curios.

— M-ar interesa sa ştiu dacă l-ai văzut vreodată pe Dumnezeu. Sau dacă l-ai pipăit. Ori măcar dacă l-ai auzit. Aş vrea să ştiu cum arata, ce fel de glas are, care-l sunt trăsăturile. Ai putea să mi-l descrii?

Luat prin surprindere, domnul Omega vru să gesticuleze violent, se opri, era totuşi un om bine educat. Răspunse prompt.

— Nu!

Domnul Alfa îşi urma neabătut raţionamentul sau calm, greu, ca un buldozer nivelând drumurile Cetăţii.

— Creştinii spun ca Diavolulumbla pe pământ şi face rău oamenilor, ispitindu-l cu tot felul de tentaţii păcătoase, plăceri deşarte, imorale. Aşa e?

— Exact! răspunse umil domnul Omega.

— L-ai văzut vreodată pe Diavol? întrebă candid

domnul Alfa.

— Nu! Pocni, ca un foc de pistol, răspunsul nervos al domnului Omega. Atâta doar ca pistolul acela nu era altceva decât un pistol cu dopuri. O jucărie inofensiva. Inofensiv, devenise acum, şi domnul Omega.

Şi iarăşi se întinse, între cei doi domni, prieteni vechi, o tăcere grea, ca lespedea de pe sarcofagul lui Tutankamon.

(poza pag. 91)

Primul care sfâşie tăcerea fu domnul Alfa. Vorbi simplu, fără niciun strop de răutate, poate doar cu un fior amical de dojana, tonul vocii sale era însă penetrant. Persuasiv.

— Atunci, draga prietene, ori nu eşti cinstit cu tine însuţi, ori simţurile tale te înşală. Altfel spus, te afli în eroare. Mai grav ar fi dacă nici tu n-ai căuta, cu tot dinadinsul, să te minţi, şi nici simţurile nu te-ar înşela. Iar chestia asta se numeşte prostie. A treia variabila nu exista. Ai priceput? Învaţă, prietene, să cunoşti mai bine fiinţă care se ascunde în tine. Fiinţa esoterica. Aceasta fiind, de altfel, şi regula de aur an Masonerie: *„Cunoaşte-te pe tine însuţi…”*

— *ARTA REGALA ANTICA*

Arta Regala a lumii antice este greu, foarte greu, dacă nu imposibil de descifrat. Chiar şi operele unor scriitori – mult anteriori reputatei Scoli din Alexandria – precum Piatgora, Platon, Aristotel sau Plinius, fenomenul iniţiatic este atins tangenţial, din auzite, din surse indirecte, ca un şlagăr cantat după ureche. Lipseau *izvoarele scrise*. Iar *izvoarele orale* sunt impenetrabile.

Confreriile antice deţineau un rezaur uriaş de secrete, circumscrise universului celor şapte arte liberale: Aritmetica, Gramatica, Logica, Retorica, Geometria, Muzica şi Astronomia.

Cei ce practicau virtuţile Artei Regale, pe vremea faraonilor, cunoşteau nu doar secretele construcţiilor magnifice – temple, piramide, sanctuare – aşa cum mai cred încă, în mod pueril, unii istorici şi astăzi, ci stăpâneau

legile retoricii şi ale logicii, conosteau mersul Pământului în jurul Soarelui, teoria pluralităţii lumilor în spaţiul cosmic, formarea Caii Lactee şi deplasarea spre roşu a spectrului integralactic, mareele produse de gravitaţia lunara şi teoria atracţiei universale. *Strabon* ne spune ca iniţiaţii confreriilor esoterice foloseau telescopul şi oglinzile concave, ştiau ce este refracţia luminii şi de ce se produc vibraţiile pendulului. Savantul Saint-Yves D'Alveydre, intratatul sau amplu „Mission des juifs" scrie, surprins şi el, despre uluitoarele descoperiri făcute în lumea oculta a templelor: *„Fizicienii din lumea noastră ar fi profund şocaţi în faţa sacerdoţilor egipteni, care mânuiau fulgerul, aşa cum folosim noi căldura astăzi, şi îl făceau să coboare şi să cadă exact acolo unde voiau"*.

Faimosul şi teribilul *Foc Grecesc*, despre care vorbeşte Ctesias – un amestec realizat din salpetru, sulf şi o hidrocarbura – fusese folosit deja de iniţiaţii Templelor sumeriene, cu două milenii mai înainte.

Pitagora, *Herodot* ori *Pausanias* notează, într-o formă sau alta, înmulte din lucrările lor, faptul ca majoritatea misterelor sumeriene, egiptene ori greceşti nu era altceva decât valul dens sub care marii iniţiaţi ai confreriilor oculte ţineau ascunse ştiinţele şi artele pe care le practicau şi pe care nu le transmiteau decât pe patul de moarte şi exclusiv pe cale orală: construcţia imenselor edificii, topirea şi modelarea metalelor, proporţia de aur, astronomia, geometria, filosofia, energiile esoterice, alchimia, medicina, ştiinţa numerelor, etc.

Democrit ne vorbeşte, în studiile sale, ca iniţiaţii Templului lui Osiris cunoşteau producerea artificiala a pietrelor preţioase, a sticlei maleabile, foloseau flacăra veşnică, vopsele care nu se alterau niciodată şi acumulatori de energie electrica ce puteau fi reîncărcaţi o dată la cincizeci de ani

Valerius, despre aceeaşi iniţiaţi, afirma ca ştiau produce şi folosi praful de puşcă şi *„paloşul de foc"* cu ajutorul căruia despicau piatra zidurilor groase de şapte coti.

Iar *Hippocrate*, el însuşi unul din marii iniţiaţi ai lumii antice, stăpânea secretele circulaţiei sanguine, ale sistemului nervos central şi periferic, opera pe coloana vertebrală, executa transplant de organe şi vindeca boli psihice.

De ce toate aceste informaţii – de o enormă importanta ştiinţifică şi practica – aparţinând lumii antice, sunt atât de puţin cunoscute, sau necunoscute deloc, ori, pur şi simplu, reinventate peste o mie sau două mii de ani? De ce s-a rupt, la un moment dat, firul firesc al continuităţii? Ce mister malefic planează asupra acestor nebuloase lucruri? Răspunsul este de o dezarmanta simplitate: *Arta Regala a antichităţii se afla închisă în Temple*. *În depozite exclusiv orale*. Nimic, absolut nimic nu era scris, de teama ca secretele să nu cadă în mâna profanilor sau duşmanilor. Ajungem, astfel, la acele fastuoase mistere ale începutului, despre care toată lumea ştie câte ceva, discuta, se minunează, dar nimeni nu le cunoaşte în amănunt, în structura lor intima. „*Pentru Egipt*

— Scrie Papus – *în ale cărui confrerii iniţiatice s-au format cei mai mari bărbaţi evrei, greci şi romani, ne putem întoarce la obârşii, cu mai mult de zece mii de ani* în urmă, *ceea ce ne arata destul de limpede cât sunt de false cronicile clasice şi istoriile oficiale*”.

Dând la o parte obscuritatea voita cu care părinţii Masoneriei Universale îşi acopereau – în vechea antichitate – simbolurile lor sau tăcerea lor, vom descoperi oralitatea ca unic mijloc de păstrare şi transmitere, din generaţie în generaţie, a principiilor fundamentale ale doctrinei lor, a normelor de baza, a informaţiilor de sacrament. Simbolurile, unele extrem de sofisticate, îi opreau pe profani să treacă pragul interzis, către zona cunoaşterii esoterice.

(poza pag. 95)

Chiar şi în anul de gratie 1721, al Erei Creştine, *James Anderson* folosea expresia” landmarks „exclusiv ca pe un simbol. Marea eroare a acelor de după el a fost ca aceştia au luat termenul ca atare, folosit în arhitectura. În

acelaşi păcat, de altfel, mai care zilele noastre, cade şi un cercetător de talie mondială al fenomenului masonic – *Christian Jacq*

— Care scrie într-un prestigiu tratat, ca, pur şi simplu, *„faimoasele landmark-uri nu erau altceva decât marcări geometrice, care marchează, pe sol, centrul şi unghiurile viitorului edificiu. A pune landmark-urile înseamnă a crea locul de plasare a Templului şi nu de a compune regulamente administrative”*. Îi scuzam, desigur, lui Christian Jack, aceasta greşeală minora pe lângă celelalye merite – uriaşe – în descifraea Universului Masonic. Eroarea a fost posibila pentru ca autorul – în două ştiinţe radical diferite: ştiinţa construcţiei materiale a templului şi ştiinţa construcţiei materiale a omului – a folosit acelaşi instrument de măsură, control şi raportare, cu o singură conotaţie în geometria aplicată: LANDMARK-ul. Şi astfel, din neputinţa de a accede în sfera esotericului, unde dintotdeauna a evoluat fenomenul masonic, din ignorarea primordialităţii tradiţiilor orale, din lipsa unor izvoare scrise, din analiza superficiala a simbolurilor, cercetătorul istoric – chiar şi cel de buna credinţă – poate eşua lamentabil în concluzii aiuritoare, de genul celor amintite mai sus. Aşa se instalează ambiguitatea, confuzia, opacitatea. Înlocuind însă cuvântul *„landmarks”* cu *conţinutul tradiţiilor orale masonice*, redând expresiei „landmarks” încărcătura simbolistica pe care i-o conferise James Anderson, se face imediat lumina. Înţelesul ocult al landmark-urilor *fiind acela de păstrare nealterata a străvechilor tradiţii orale*.

— *VARIANTE SCRISE ALE LANDMARK-URILOR*

În Declaraţia de principii de la Lausanne, din 6 septembrie 1875, se spune: *„Masoneria este o instituţie de fraternitate universala, a cărei origine urca pana în leagănul societăţii umane”*. De acolo, din acele începuturi imemoriale, ne vin tradiţiile orale ale Masoneriei Universale: *Landmark-urile*. Şi abia începând cu cel de-al XVIII-lea veac al Erei Creştine, sub semnul desferecator al Renaşterii, diferiţi cercetători au trecut în pagina acele

veritabile *pietre de hotar ale Masoneriei*, transmise până atunci, din maestru în discipol, doar pe cale orală. Nu au fost deloc puţini investigatorii lansaţi pe urmele Landmark-urilor. Dimpotrivă, existând la un moment dat pericolul inflaţiei de cercetători ai Landmark-urilor. Unii au redactat 20 de reguli fundamentale, alţii 17, sau 25, sau 30, ori numai 9 principii de bază. Unii, mai sintetici, au redactat doar 7. Dar au existat texte în care Landmark-urile se întindeau pe 40 de puncte, altele pe 50. A fost redactat un text care cuprindea fix 53 de reguli fundamentale. Fiecare după spiritul sau de onestitate, după cacitatea de sinteza sau după izvoarele la care a avut acces. Trebuie să recunoaştem că au existat şi mulţi autori care au fabulat, au inventat pur şi simplu noi reguli pe care le-au strecurat printre cele autentice. *Clio*, zeiţa istoriei – imparţială, rece şi grava – i-a uitat pe majoritatea acelor scribi, care au dorit să intre în memoria colectivă, dacă nu prin efracţie, cel puţin pe uşa din spatele casei. Suverana, doamna Clio, i-a ignorat. I-a împins în derizoriu. Şi nu reţinut decât patru variante scrise ale Landmarkurilor, redactate de patru autori serioşi (de fapt, mai serioşi decât alţii, ar fi cel mai corect spus), eminente ale studierii Fenomenului Masonic Universal, rămase în posteritate: *Albert Mackay*, *Josef D. Evans*, *Roscoe Pound* şi *J.C. Findel*.

Dincolo de orice interpretare a tradiţiilor orale, dincolo de puterea de sinteză a cercetătorilor, toate Landmark-urile cuprind, în miezul lor etern, trei principii de bază, pe care le vom găsi şi ca legi fundamentale în Codul Etic al Masoneriei Universale:

— *Principiul dragostei fraterne*

Aici este închegată credinţa ca întreaga umanitate trebuie privită şi înţeleasă ca o mare şi unica familie. Religiile diferite nu trebuie să dispară, ci să unească, Marele Arhitect Al Universului fiind unic, dar având chipuri şi nume diferite. Granitele nu ar trebui să dezbine, ci să strângă la un loc pământenii, într-o singură mare comunitate, pământul pe care trăim fiind unic şi indivizibil. Limbile diferite nu ar trebui să ridice ziduri de închisoare

pentru popoarele pământului, ci punţi de legătură între toţi oamenii, spiritul fratern vorbind o singură şi universala limba: iubirea.

— *Principiul ajutorului*

Aici se naşte *celebrul lanţ masonic*. Spiritul caritabil este cel care da adevărata măsură condiţiei umane. Orice gest de iubire, orice cuvânt frumos, orice atitudine prietenoasa, nu sunt decât meschine manifestări, dacă nu au ca suport ajutorul real. Practic. Concret. Ajutorul poate fi un sfat bun la nevoie, sau deschiderea unei oportunităţi pentru cel ce cauta să-şi realizeze un ideal, ori facilitarea unei relaţii benefice, sau un ajutor bănesc, sau sprijin material, sau împrumut financiar. Ajutorul trebuie să fie plenar, total şi discret. Sprijinul nu trebuie să umilească, ci trebuie efectiv să ajute, iar cel ajutat să-şi păstreze neştirba demnitatea personală.

(poza pag. 99)

— *Principiul adevărului*

Aici se afla sediul acelei *Magna Ars Latomorum* (Marea Artă a Vieţii) sau *Ştiinţa Nobila*, cum i se mai spune, ori *Arta Regala* cum au numit-o unii mari corifei ai Renaşterii.

Esenţa Artei Regale înseamnă punerea în practica a tezaurului de învăţăminte, desprins în lungul proces de iniţiere. Iniţierea, fără îndoială, face din *mason* un rege, propriul sau rege, suveran, stăpân. Totodată, fiind şi regele naturii, în care el îşi deschide drum către Adevăr.

Principiul Adevărului consta în regenararea spirituala a fraţilor. În dezvoltarea lor către Empireu. Către cunoaşterea de sine, către depăşirea de sine, pana la depăşirea celor mai înalte culmi spirituale, când *omul* din *om* devine *supraom*. Walter Leslie Wilmshurst, în celebra sa carte „Semnificaţia Masoneriei”, editata în 1933 şi reeditata în 1980, scrie cu puterea de persuasiune a Adevărului etern: *„Scopul dintotdeauna al Misterelor Antichităţii şi scopul real al Masoneriei Moderne a fost evoluţia omului din om în supraom”*.

Landmark-urile durează veşnic. De mii de ani, ele

sunt borne obligatorii pe traseul devenirii unui mason, fără de care, Confreria ca atare şi-ar pierde orice sens. Fără Landmark-uri, Ordinul Masonic, nu poate exista. Landmark-urile sunt temelia pe care se aşază orice construcţie masonica. Orice corp masonic, din lumea larga, indiferent de rituri, ritualuri şi grade, are o structură interioara perena: acestea sunt Landmark-urile. Pietre de hotar ale Artei Regale, care au valoare generală, obligatorie şi nestrămutată. „*Pietrele de hotar* – afirma Prea Ilustrul Frate Gheorghe Comănescu, fost Mare Maestru al M.L. N.R., în cartea sa „Memento Masonic”, tipărită în 2001 – *trebuie să conţină chintesenţa ideologiei, filosofiei masonice şi să indice terenul sau întinderea, înăuntrul cărora trebuie să activeze lojile şi membrii ei. Ele trebuie să fie invariabile, pentru a păstra unitatea fraternităţii* şi *caracterul ei universal. Ele trebuie totodată, să constituie legea de baza, fundamentul cu caracter absolut, general şi peste tot invariabil, dreptul masonic, unul şi acelaşi peste tot globul*”. Dincolo de aceasta superba definiţie, credem că nu se mai poate adăuga nimic.

— *LANDMARK-URILE REDACTATE DE ALBERT MACKAY*

1. Modul de recunoaştere.
2. Împărţirea masoneriei simbolice în trei garde.
3. Legenda gradului trei.
4. Conducerea Ordinului de către un preşedinte, cu titlu de Mare Maestru, care va fi ales dintre coloanele Ordinului.
5. Prerogativa Marelui Maestru de a conduce Ordinul.
6. Prerogativa Marelui Maestru de a acorda grade în timpuri neobişnuite.
7. Prerogativa Marelui Maestru de a acorda dispense pentru deschiderea şi ţinerea lucrărilor unei loji.
8. Prerogativa Marelui Maestru de a crea masoni, chiar fără late formalităţi.
9. Îndatorirea, pentru masoni, de a se întruni în loji.

10. Conducerea lucrărilor unei loji de către un Maestru Venerabil şi doi Supraveghetori.

11. Obligaţia, pentru orice loja întrunită, de a fi acoperita cum se cuvine.

12. Dreptul oricărui mason de a participa la orice adunare generală a Ordinului şi de a preda instrucţiuni reprezentanţilor săi.

13. Dreptul fiecărui mason de a face apel contra deciziei fraţilor săi, la Adunarea Lojilor, a Marilor Loji sau la Adunările Generale.

14. Dreptul fiecărui mason de a putea vizita orice loja regulara şi de a participa la lucrările ei.

15. Obligaţia masonilor de a se ajuta reciproc.

16. Nicio loja nu are dreptul să se amestece în treburile altei loji şi nici de a acorda grade unor fraţi din alte loji.

17. Orice mason este supus legilor şi dispoziţiunilor acelei jurisdicţii masonice, înăuntrul căreia domiciliază, chiar dacă nu este membru al unei loji din acel loc.

18. Un candidat la calitatea de mason trebuie să îndeplinească următoarele condiţii: să fie de sex bărbătesc, nemutilat, să fie om liber şi de vârsta matura.

19. Credinţa în Dumnezeu, ca fiind Marele Arhitect Al Universului.

20. Credinţa în nemurirea sufletului.

21. Cartea Legilor Sacre trebuie să facă parte din uneltele unei loji.

22. Egalitatea între toţi fraţii.

23. Păstrarea secretului Ordinului.

24. Formarea unei ştiinţe speculative pe fundamentul unui meşteşug operativ şi întrebuinţarea, precum şi explicarea simbolismului Masonic, pornind de la Templul lui Solomon, la Arta Regala.

(poza pag, 103)

25. Nu este permis ca aceste vechi principii să fie modificate vreodată.

Aşa şi atât a reuşit să culeagă, să sintetizeze şi să redacteze Albert Mackay, din vechile tradiţii orale

masonice, plătind desigur un greu tribut influentelor – nu totdeauna faste – ale epocii sale. Relativ la aceste influente, ne îngăduim – cu respectul datorat marilor noştri înaintaşi – câteva modeste comentarii pe marginea Landmark-urilor redactate de Albert Mackay:

1 Cuvântul „*preşedinte*”, de la punctul 4, nu aparţine nicidecum vechilor tradiţii orale ale Ordinului Masonic. Este o invenţie recenta – în lexicul universal a corporaţiilor burgheze, subsumând sensul de alegere democratica a unui conducător. Niciodată Marele Maestru – ca şef suprem al unei confrerii iniţiatice – nu a fost numit preşedinte. Nici *Imamul* nu poate fi numit preşedintele unei moschei; nici *Parohul* preşedintele bisericii; nici *Stareţul*, preşedintele unei mănăstiri. Şi, cu atât mai mult, Marele Maestru al unei Loji Masonice. Noţiunea de preşedinte desacralizează profund continul esoteric al puterii Marelui Maestru. Marele Preot al Templului lui Osiris – deşi era ales, în mod democratic, de conclavul sacerdoţilor – nu I se putea spune nici în gluma „*domnule preşedinte*”. Să ni-l imaginam pe divinul Platon, chemat de către discipolii săi cu apelativul „preşedinte”? Dar pe Akhenaton? Dar pe Jacques de Molay? Hermes Trismegistus l-ar fi considerat, pur şi simplu, o blasfemie. Implacabil, însă, timpurile se schimba. Ceva se pierde şi ceva se aduce. Se născuse deja Charles Louis de Secondat, baron de la Brede, mai cunoscut decât celebrul sau nume Montesquieu (1669 – 1755), mason încă din 1730, care a inventat expresia de „preşedinte”, în faimosul sau tratat „Spiritul Legilor”, rext care a influenţat decisiv veacurile următoare. De aproape trei sute de ani, cuvântul „preşedinte” a făcut o strălucită cariera internaţională. Iar Masoneria – deşi caracteristicile ei definitorii sunt radical altele decât cele ale lumii profane, deşi aceasta Confrerie Iniţiatică Universala garviteaza exclusiv în sfera elitelor – totuşi nu s-a putut abstrage presiunii influentelor din epoca, cuvântul „preşedinte” răsărind, când şi când, colo şi colo, în textele ei sacre.

2 – Un alt element, tributar unei anumite morale di

vremea lui Mackay, se afla redactat la punctul opt. Adică, *„Marele Maestru poate crea masoni fără alte formalităţi”*. Înainte de orice, trebuie spus ca aceasta prevedere, introdusa de Albert Mackay, constituie un teribil atentat la străvechea autonomie a Lojilor (Templelor). Numai Lojile (Templele) dispuneau de puterea absoluta de a iniţia noi membri în Ordin. Şi iată ca, în timpurile moderne – sub falsul veşmânt al înnoirii – apare o fisură în acest admirabil monolit: Masoneria Universala. Şeful suprem al unei Mari Loji poate consacra masoni, când vrea el, unde vrea şi pe cine vrea, spulberând orice criterii şi formalităţi care tin exclusiv de sacramentul instituţiei. Şi-ar putea oare închipui vreodată Suveranul Pontif de la Roma că ar putea consacra, între zidurile tainice ale Vaticanului, vreun episcop, nerespectând sfintele formalităţi? Nu-i decât o simplă întrebare retorica. Aşadar, adio verificări – în această situaţie – a candidaţilor la iniţiere, adio trecerea probelor, adio ritual. Au dispărut cei trei ani de pregătire de pe vremea lui Zamolxis, sau cei cinci de pe timpul lui Pitagora. Trăim alte vremuri. Lumea se grăbeşte. Nu mai are timp de… formalităţi. Iar dacă Marelui Maestru îi conferim atributul de „preşedinte” din lumea profana – care poate împărţi, în stânga şi în dreapta, grade, funcţii şi medalii – de ce nu ar face şi Masoni la… apelul de seara? Este o grava abatere de la vechile tradiţii orale ale Masoneriei Universale. Nu credem, în ruptul capului, ca Orpheu, sau Heraclit, sau Rosen Kreutz, ori mai către timpurile noastre Emmanuel Swedenborg, ar fi permis ca un bărbat – oricât de eminent ar fi – să primească gradul de consacrare în Ordin, fără a se îndeplini întocmai toate formele sacre cerute de vechile tradiţii orale, ci doar prin voinţa, fatalmente subiectiva, a celui care, vremelnic, este investit cu puterile sacre ale Marelui Maestru.

3 – Termenul *„speculativ”*, care apare în redactarea punctului 24, este, de asemenea, o creaţie a veacului al XVIII-lea. Masonii tineri simţeau – firesc – o nevoie imperioasa de a se despărţi cât mai repede de trecut. Trecut uneori nebulos, alteori tenebros. Erau inteligenţi

acei tineri, erau grăbiţi şi dornici de afirmare. Îi aştepta însă un urcuş greu. Adeseori, ca o Golgota. Pe acest lung şi temerar suiş, către prezentul nostru, s-au comis, evident, şi erori. Fraţii noştri de atunci erau şi ei tot oameni: cu tarele, cu orgoliile, cu slăbiciunile lor. Numai Mântuitorul Iisus – fiind Fiul lui Dumnezeu – nu a săvârşit păcate pe drumul Golgotei. Masonii, da! Unul din aceste păcate istorice a fost (şi mai este încă pe alocuri şi azi) spintecarea Masoneriei Universale în două uriaşe felii: *speculativa* şi *operativa*. Păcat în care cade şi prea ilustrul Albert Mackay.

În cea mai mare parte, însă, Landmark-urile lui Mackay păstrează – viu şi nealterat – spiritul vechilor tradiţii masonice orale. Inclusiv, simbolurile Artei Regale: loja, gradele, legenda lui Hiram, coloanele, Maestrul Venerabil, Supraveghetorii, acoperirea, omul liber, uneltele, Cartea Legilor, etc.

— *LANDMARK-URILE REDACTATE DE JOSEPHD. EVANS*

1. Landmark-urile reprezintă acele mistere esoterice ale Masoneriei, care sunt stabilite, în mod clar, în ritual, între care: semnul, cuvântul şi atingerea, precum şi legenda gradului trei.

2. Orice candidat trebuie, înainte de a fi primit, să confirme credinţa sa într-un Dumnezeu etern şi adevărat, creatorul şi conducătorul Universului şi în nemurirea sufletului.

3. Orice candidat, căruia i se face onoarea de a fi primit în Masonerie, trebuie să fie de sex bărbătesc, liber născut, de vârsta matura, să nu fie castrat, să nu fie femeie, niciun om imoral, ci de buna reputaţie, fără beteşuguri fizice sau psihice, defecte care l-ar face inapt să înveţe şi să muncească.

4. Niciun candidat nu poate fi întrebat despre convingerile sale politice sau religioase, nici nu este permis a se purta discuţii despre aceste chestiuni într-o adunare a Ordinului.

5. Dreptul lojii de a decide ea singura cine poate fi

primit (iniţiat) sau afiliat. Este un drept fundamental şi inalienabil al lojii, care nu poate fi supus nici unui drept de dispensa sau vreunei alte măsuri jurisdicţionale din partea nimănui.

6. Votul pentru candidaţi este secret şi inviolabil.

7. Dacă Maestrul Venerabil al unei loji a hotărât într-o problemă, nu exista recurs împotriva acestei hotărâri în cadrul lojii.

8. Loja nu-l poate interoga pe Maestrul Venerabil, cu alte cuvinte, loja nu-l poate pune pe Maestrul Venerabil în faţa instanţei de judecata a propriei sale loji. Evident, Maestrul Venerabil poate fi trimis în judecată în faţa forului juridic al Marilor Demnitari ai Marii Loji.

9. Marele Maestru are prerogativa de a prezida orice fel de lucrări ale Ordinului – înăuntrul Marii Loji căreia îi aparţine – fie în Marea Loja însăşi, die într-o loja care ţine de Obedienta acestei Mari Loji.

Joseph D. Evans s-a dovedit, categoric, mai sintetic decât Albert Mackay. A eliminat multe amănunte. Multe lucruri simple, fără semnificaţii decisive. Dar, din nefericire, a aruncat peste bord şi unele elemente esenţiale pentru Ordinul Masonic: *dreptul de vizitare*, *spiritul de egalitate*, *legea secretului*, *Cartea Sacra*, etc.

În schimb, textul lui Evans stipulează, la punctul 5, dreptul fundamental şi inalienabil al lojii de a decide singura cine poate fi iniţiat. Drept care nu mai este conferit şi Marelui Maestru, nici măcar prin puterea de excepţie a dispensei. Este un pas mare spre normalitatea tradiţională a Masoneriei Universale.

Textul redactat de Joseph D. Evans rămâne, totuşi, atins de acel defect specific erudiţilor superficiali: *confuzia*. Nu este suficient doar să ştii carte multă, să citeşti un munte de cărţi, ci mai trebuie adăugat, cu necesitate, şi spiritul de ordine, de aşezare, intro schema riguros trasata, limpede şi uşor asimilabila, exact a acelor esenţe de care avem nevoie în tratarea unui subiect asumat. Ori, subiectul, aici, sunt tocmai tradiţiile orale ale Confreriei. Adică, acele esenţe ale *Doctrinei* fără de care

Ordinul Masonic nu poate exista. Rezistatul, în redactarea lui Evans, fiind un subiect nebulos.

— *LANDMARK-URILE REDACTATE DE ROSCOE POUND*

1. Credinţa în Dumnezeu.
2. Credinţa în nemurirea sufletului.
3. Cartea Legilor Sacre nu poate lipsi din înzestrarea lojii masonice.
4. Legenda gradului trei.
5. Secretul Masonic.
6. Simbolismul preluat din uzanţa lojilor operative.
7. Obligativitatea sexului bărbătesc, a descendentei din părinţi liberi şi a vârstei potrivite.

Textul lui *Roscoe Pound* străluceşte printr-o conciziune deloc meritorie. Aduce, mai degrabă, a sumar. A succint. Şi, inerent, multe pietre de hotar ale Artei Regale se disipează în décor. Dispar pe traseu. Se pierd. Cineva ar fi, poate, tentat să spună ca ramabe esenţa. La urma urmei, fiecare avem dreptul la un punct de vedere. Dar, ce este esenţa? Care este, de pildă, esenţa oului? Coaja, albuşul, gălbenuşul sau germenele vital din albuş? Poate exista un ou, fără vreunul din aceste elemente constitutive de baza? Evident, nu! Oul poate avea o mulţime de alte caracteristici: mare, mic, pistruiat, verde sau alb, vechi săi proaspăt sau încondeiat etc, dar acestea nu sunt trăsături definitorii. Esenţa fiind constituita tocmai din acele elemente care dau chip şi identitate unui corp.

Iar Corpul Masonic nu poate avea nici chip, nici identitate fără integralitatea principiilor şi normelor fundamentale tezaurizate – repetam: *de mii de ani*! – în tradiţiile sale orale.

Q. E. D.

Din textul lui *Roscoe Pound* nu va rămâne, desigur, posterităţii, decât o imagine palida şi trunchiata a ceea ce, *în realitate*, *a fost*, *este* şi *va fi una din cele mai grandioase construcţii ale spiritului uman*: Masoneria Universala.

— *LANDMARK-URILE REDACTATE DE J.C. FINDEL*

1. Candidatul este obligat să aibă o concepţie

religioasa generală, cu care toţi fraţii să fie de acord, respectiv conceptul universal de spiritualitate, fără a se ţine seama de diferenţa de credinţă sau concepţii metafizice.

2. Ordinul Masonic este definit ca fiind Centrul Universal de asociere a tuturor oaamenilor liberi şi de buna reputaţie, asociere ce se ridica deasupra tuturor barierelor din viaţa profana, separări provocate prin: rang, poziţie sociala, religie, naţionalitate, rasa şi apartenenta politica.

3. Apartenenta fiecărui frate mason la întregul Ordin, de unde deriva dreptul fiecăruia de a vizita toate lojile june şi perfecte, precum şi dreptul de a fi acceptat, afiliat, regularizat. Masoneria este universala, iar masonii construiesc o singură loja.

4. Condiţiile pentru primire sunt: libertatea de gândire, pregătire intelectuala superioara, vârsta matura, moralitatea neatinsa, comportarea ireproşabilă, reputaţia buna, precum şi obligaţia de a culege referinţe despre orice candidat.

5. Aşezarea întregii vieţi masonice pe principiul care stipulează ca orice deosebire între masoni să se bazeze exclusiv pe adevărata valoare lăuntrică şi pe meritele proprii, iar nu pe considerentele întâmplătoare ale vieţii profane, precum şi pe principiul deplinei egalităţi între fraţi.

6. obligativitatea ca toate divergentele dintre membrii Ordinului să fie soluţionate, pe cât posibil, înăuntrul cercului fratern, oarecum şi îndatorirea de supunere în faţa deciziilor lojilor, respectiv ale Marii Loji.

(poza pag 111)

7. Imperativul armoniei, al dragostei fraterne şi al efortului de educare morala a propriei persoane; iterdicţia de a provoca, în loja, certuri personale şi, mai ales, discuţii politice şi religioase.

8. Obligaţia tăcerii fata de profani, păstrarea secretului asupra semnelor de recunoaştere şi a tradiţilor masonice, îndatorirea de acoperire a lojii.

9. Dreptul fiecărui mason – inclusiv al discipolilor – de a participa la întocmirea Constituţiilor şi Regulamentelor Generale, precum şi la alegerea demnitarilor, ca şi dreptul de a fi reprezentat în Marea Loja.

Iată, în sfârşit, un text care cuprinde – într-o frumoasa şi eleganta redactare – aproape întregul conţinut al vechilor tradiţii orale ale Masoneriei. În aceste Landmark-uri, Arat Regala este la ea acasă. În textul lui *Findel* se observa, cu uşurinţă, faimoasa rigoare nemţească, acurateţea spiritului saxon, cu formidabila lui propensiune spre ordine, disciplina şi precizie. În redactarea Landmark-urilor de către *Findel*, fiecare piatra de hotar se afla la locul ei, punând în lumina un întreg evantai de norme fundamentale. Accentul este pus, aici, exact pe acele valori perene, nepieritoare, care au făcut din Ordinul Masonic cel mai longeviv ordin esoteric din lume, Templul spiritual în care poate accede orice om liber şi de bune moravuri şi care doreşte să facă bine oamenilor.

Socotim că este firesc şi drept – şi onorant pentru autorul acestui Tratat Masonic – să introducă, în prezentul capitol, şi cele două variante ale Landmark-urilor, aşa cum au fost ele adoptate la Conventurile Marii Loji Naţionale din România, din lunile martie şi noiembrie ale anului 2000, ca făcând parte inseparabila din corpul *Constituţiei Ordinului Masonic Roman*.

— *LANMARK-URILE DIN CONSTITUŢIA MARII LOJI NAŢIONALE DIN ROMÂNIA* (*PRIMA VARIANTA*)

1. Existenat modurilor de recunoaştere masonica.

2. Diviziunea Masoneriei Simbolice (albastre) în trei grade.

3. Legenda gradului trei.

4. Conducerea Marii Loji Naţionale din România de către un Mare Maestru ales.

5. Prerogativa Marelui Maestru de a conduce toate Adunările Marii Loji Naţionale din România.

6. Prerogativa Marelui Maestru de a acorda dispense.

7. Prerogativa Marelui Maestru de a deschide şi de a

conduce Ţinutele Lojlor.

8. Prerogativa Marelui Maestru de a consacra masoni „la vedere şi sub sabie”, într-o loja regulara.

9. Obligaţia pentru masoni de a se reuni în loja.

10. Conducerea loji de către Maestrul Venerabil şi cei doi Supraveghetori.

11. Obligaţia pentru loja de a lucra acoperit.

12. Dreptul masonilor de a fi reprezentaţi în toate adunările generale, altele decât cele ale propriilor lor loji.

13. Dreptul masonilor de a face apel la Marea Loja faţă de o decizie luata de propriile lor loji.

14. Dreptul masonilor de a vizita alte loji.

15. Obligaţia masonilor de a se ajuta reciproc.

16. Autonomia flecarei loji: ea nu poate interveni în treburile altei loji şi nici nu poate acorda grade fraţilor care sunt membri în alte loji.

17. Fraţii trebuie să se supună Jurisdicţiei Masonice a locului unde îşi au reşedinţa.

18. Obligaţia pentru fiecare candidat de a fi un om nemutilat, născut liber şi de vârsta matura.

19. Credinţa în Dumnezeu, devenit generic Marele Arhitect Al Universului.

20. Credinţa într-o existenta viitoare.

21. Prezenta Cărţii Legolir Sacre în fiecare loja.

22. Egalitatea între toţi masonii.

23. Păstrarea secretului masonic.

24. Existenta simbolismului, în primul rând a celui ce porneşte de la Templul lui Solomon.

25. Supremul Landmark este acela ca Landmark-urile nu pot fi niciodată modificate.

— *LANDMARK-URILE DIN CONSTITUŢIA MARII LOJI NAŢIONALE DIN ROMÂNIA* (*A DOUA VARIANTĂ*)

— Landmark-urile sunt acele admirabile reguli din misterele esoterice ale Masoneriei, care sunt conţinute, în mod clar, în ritualuri. Printre ele se numără: semnele, cuvintele şi atingerile, precum şi legenda celui de al treilea grad.

— Oricine solicita accederea la privilegiul Masoneriei

trebuie să declare, înaintea primirii sale, credinţa într-un Dumnezeu veşnic şi adevărat, Creatorul şi Conducătorul Universului, precum şi credinţa în nemurirea sufletului.

— Fiecare candidat – pentru onoarea Masoneriei – trebuie să fie un om născut liber, chibzuit, de vârsta matura, să nu fie eunuc, să nu fie femeie, să nu fie imoral sau certăreţ, ci un om de buna reputaţie, fără defecte fizice sau sufleteşti, care l-ar face incapabil să înveţe şi să practice Arta Regala.

— Niciun candidat nu poate fi chestionat asupra credinţei sale religioase sau asupra părerilor sale politice. De asemenea, aceste probleme nu pot fi discutate în nicio adunare a Confreriei.

— Dreptul lojii de a horâri singura cine să fie primit şi iniţiat este de necontestat şi nu poate exista nicio dispensa sau reglementare prin lege, din nicio parte, împotriva acestui drept.

— Votarea asupra primirii candidatului este secreta şi inviolabila şi se face cu bile.

— Atunci când Maestrul Venerabil al unei loji hotărăşte într-o problemă, nu se poate face niciun fel de apel împotriva deciziei sale.

— O lojă nu-l poate interoga pe Maestrul ei Venerabil. Asta înseamnă ca loja nu-şi poate trimite Maestrul Venerabil în faţa propriului Tribunal, ci numai în faţa Tribunalului Marii Loji.

— Este privilegiul Marelui Maestru, la orice fel de lucrare a Ordinului Masonic, să aibă conducerea, indiferent dacă se afla în Marea Loja sau într-o loja; de asemenea, să exercite conducerea executiva a Marii Loji în pauzele dintre Conventuri.

— *LANDMARK-URILE, UN UNIVERS DE SIMBOLURI*

În ultimele trei veacuri, a fost scrisa şi rescrisa, citita şi recitită, o întreagă literatura despre Fenomenul Masonic Universal. Uriaşa Renaştere – spirituala în esenţa ei – care a urmat sumbrului, taciturnului şi întunecatului Ev Mediu, îşi făcuse, cu prisosinţă, datoria şi în spaţiul ocult al

Masoneriei. Valul misterelor multimilenare fusese, parţial, ridicat, odată cu prima Constituţie modernă a Masonerie, elaborata de James Anderson. Lumea întreagă – după o lungă, foarte lunga tăcere – avea să afle, în sfârşit, cu o grandioasa uimire, despre existenţa unui prodigios izvor de lumina ascuns, până atunci, în structura unei confrerii de tip iniţiatic, învăluită într-o totala tina. Mulţi cercetători – savanţi, cărturari, istorici, oameni de cultura, ştiinţa şi arta – şi-au luminat spiritele în undele esoterice ale acestui izvor. Dar, şi mai mulţi şi-au ars aripile în dogoarea luminii, dispărând în neant. Căzând din istorie. Iar, pe alţii, la fel de mulţi, lumina aceea, pru şi simplu, i-a orbit, nemaifiind în stare să pătrundă, dincolo de adevărul material, formal, exterior, dincolo de carapacea sonora sau grafica a cuvintelor, în interiorul simbolurilor cuprinse în celebrele Landmark-uri Masonice. Fenomenul Masonic nu a mai putut fi decelat. Ci doar oglindit în dimensiunile sale vizibile. Invizibilul – spiritul – a fost privilegiul doar al celor aleşi. Al acelor iluştri cercetători, ghidaţi exclusiv, în demersul lor prometeic, doar de puterea fecunda a Spiritului. Ei singuri au putut avea acces în sfera esoterica a condiţiei umane. Adică, acolo unde îşi au sorgintea Landmark-urile Masonice. Să ne amintim – cu iubire şi respect – numele câtorva dintre aceşti magnifici înaintaşi ai noştri: *G. Salmon*, *J.J. Manget*, *B. Gorceix* sau *H.P. Blavatsky*, *Papus*, *Goethe*, *Éliphas Lévi* sau *E. Swedenborg*, *R Guénon*, *Fulcanelli*, *Mozart* sau *Rudolf Steiner*. Operele lor stau şi astăzi temelie oricărei construcţii enciclopedice, oricărui efort de a înţelege sublimul mister în care se înfăşoară încă Ordinul Masonic. Unii autori, mai către timpurile noastre, cred deja că au izbutit să priceapă pe deplin Spiritul ascuns (sau Cuvântul ascuns?) al Masoneriei.

(poza pag. 117)

Şi se bucura sincer. Nu se prefac. Ceea ce este spre cinstea lor. Dar sinceritatea – chiar când este însoţită de buna credinţă – nu este suficienta. Nu ajunge la esenţe. Nu poate crea certitudini reale. Efectul euforic de placebo se

poate totuşi obţine, iar bucuria falsului succes se poate întinde, devastatoare, ca o molima. Nu numai marile dureri sunt nefaste, ci şi falsele bucurii. Realitatea este ca, evoluând exclusiv în zona psihicului, de cele mai multe ori ne aventuram pe drumuri oarbe. *Integralitatea Adevărului* încă nu a fost relevata. Pentru că ne izbim – mereu şi mereu – de zidul cunoaşterii obiective: *izvoare materiale*, *înscrisuri*, *probe arheologice*, *obiecte*, *sofisticate analize de laborator*, *teze şi antiteze* despre un fenomen social sau altul, *concepţii raţionaliste* despre univers, *studii* despre evoluţia omului, împărţirea istoriei pământului în epoci aiuritoare, care ne blochează spiritul la mantinela unor calpe teorii. Acesta este zidul de netrecut al *cunoaşterii obiective*. Zidul care paralizează *cunoaşterea intuitiva*. Ne aflam deja într-o fatala fundătură istorica. Trebuie să redam spiritului forţa sa divina. Originara. La acest aspect s-a referit prea înţeleptul Malraux când a lansat faimoasa lui sentinţa: Secolul următor va fi religios sau nu va fi deloc. Pentru că a fost creat, mai ales în ultima sută de ani, un întreg sistem constrângător – istoric, filosofic, ştiinţific – din care spiritul abia cu greu mai poate evada, când şi când, slăbit, sufocat, interzis de monstruoasa maşinărie consumista, materialista, în care ne-am îngropat viitorul, sperând că vom trai mai bine. Eroare fatala!

Zadarnic omul va căuta să se înalţe pe sine, ca om raţional, dacă omul spiritual pitit în adâncul sau (sămânţa divină, aprinsa acolo de Dumnezeu, spre a ne reaminti mereu ca El exista) rămâne mai departe în preistorie, închis în cercul vicios al neputinţei noastre. Degeaba omul va cuceri planete şi astre, zadarnic va zbura cu viteza luminii, dacă spiritul sau încă se va tari prin labirintul de fier al cunoaşterii obiective. Dacă lumea ar fi exclusiv obiectiva, eminamente supusa forţelor materiale, atunci de ce mai visam? De ce am a-mi creat, de-a lungul mileniilor, nemuritoare opere de arta? Şi de ce şi de unde atâta imperioasa nevoie de religie? Ce fel de civilizaţie edificam? Este prea bine cunoscut faptul că au mai fost şi alte mari civilizaţii pământene înaintea noastră. Unele tradiţii

sumeriene afirma ca civilizaţia noastră, cea de după Marele Potop, ar fi *a treia*. Sacerdoţii Templelor Faraonice susţineau că am fi *a cincea* civilizaţie terestra. Incaşii au lăsat semne că am fi *a şaptea* civilizaţie şi ultima.

Indubitabil, Terra a mai fost locuita de alte civilizaţii umane. Şi toate, absolut toate, au dispărut. Nu au lăsat, în urma lor, decât palide umbre, ca nişte fantome ancestrale care ne tulbura, uneori, somnul speranţelor. Unde s-au dus? De ce au pierit? Cine i-a adus pe oamenii aceia pe Pământ? De ce i-a adus? Doar ca să dispară după 10 sau 20 de milenii? Dar omul civilizaţiei noastre de unde s-a ivit? Şi de ce? Obsedantul „de ce?”. De ce ne uitam spre cer, atunci când o dureroasa întrebare existenţială ne tulbura? Pentru ca de acolo am venit. Sau de acolo a venit Dumnezeul care ne-a creat, din pământ, punând iarăşi în trupul nostru (pentru a câtă oară?) acelaşi strop divin din necuprinsul sau Spirit.

Să fim noi ultima Lui încercare? Să nu fie în stare actuala civilizaţie umană sa descătuşeze scateia Dumnezeiască din orgolioasa noastră carne? Avem creidnta nestrămutată ca, mai devreme sau mai târziu, spiritul se va ridica deasupra materiei, nu umilind-o, ci luminând-o. Credem că spiritul va renaşte şi-l va însoţi pe om pretutindeni în opera sa, în laboratoarele de cercetare ştiinţifică, în călătoriile sale prin propriul trup, în zborul sau printre stele. Credem cu certitudine, cu disperare chiar, ca Spiritul este cu totul altceva decât o anexa a materiei, cum a încercat, şi mai încearcă încă, cercetarea obiectiva sa ni-l înfăţişeze. Spiritul, înainte de toate şi de orice, este lumina. Lumina regeneratoare. Lumina care ne conferă forţa, frumuseţe şi *înţelepciune*. Pentru ca Spiritul adevărat este acea putere Dumnezeiască de a ne lumina gândul, înainte de a face gestul.

Tocmai acest spirit am încercat să-l eliberam din vechile tradiţii masonice orale, să-l descifram în Lanmark-uri, să-l punem în valoare. Nu o anumită mişcare dintr-un ritual contează, în sine, ci semnificaţia ei, reprezentarea ei în plan spiritual. Nu un cuvânt, ca atare, sau o sumă de

cuvinte, ori o sumă de norme şi principii fundamentale conţinute de Landmark-uri, constituie spiritul acelor Landmark-uri. Spiritul – quintesenta materiei – se afla, ca orice mister esoteric, în altă parte. Se afla undeva în adâncurile insondabile ale conştiinţei umane, cuvintele, gesturile, normele nefiind altceva decât pârghii, instrumente ce ne ajuta să ne dezvăluim propriul spirit. Pietrele de hotar din Landmark-uri sunt veritabile indicatoare pe drumul cunoaşterii de sine, chei pentru desferecaea tainelor din adâncul flintei noastre. Este nevoie, pentru fiecare om, *de curajul încercării*.

Noi, Masonii, am încercat. Şi încercăm, încă. Şi nu suntem singuri. Mai sunt şi alţii. Încercam împreună să privim dincolo de aparente, dincolo de zidurile ca de puşcărie, pe care cele cinci simţuri umane le ridica în jurul propriului nostru spirit. Dincolo de aparente, se afla simbolurile. Iar în spatele simbolurilor, o lume ce se cere descifrată. Universul Landmark-urilor nu trebuie luat ca atare, nu trebuie cercetat cu măsură materiala a lucrurilor, a cuvintelor, a expresilor criptice pe care le poartă, peste milenii, către orizontul nostru. Măsură de cercetare trebuie să fie pur esoterica. Spirituală. Pentru ca Landmark-urile sunt populate de simboluri. *O pădure de simboluri, la poalele unor uriaşe stanei de hotar*. Din toate câte sunt acolo, fie-ne îngăduit să ne aplecam doar asupra a trei simboluri de baza: Dumnezeu, Sufletul şi Cartea.

— *DUMNEZEUL DIN LANDMARK-URI*

Contrar părerilor profane, destul de răspândite, Dumnezeul Masonilor, Dumnezeul din Landmark-uri nu este Dumnezeul comun, obişnuit, venerat de evrei, de creştini, de buddişti sau musulmani. *Nu este niciunul din şi nici toţi la un loc*. E cu totul altceva. E un simbol esoteric. Noi îi spunem Marele Arhitect Al Universului. Sensurile lui esenţiale sunt apropiate de accepţiunea generală de Dumnezeu, dar nu se suprapun. Sensurile Dumnezeului din Landmark-uri sunt mult mai profunde, mai nuanţate, strângând sub cupola lor cuprinzătoare resorturile intime ale relaţiei Dumnezeu – Om. Studiul lui

Dumnezeu (teologia) făcând corp comun cu studiul Fiinţei (ontologia). Aceşti doi termeni – *teologie şi ontologie* – confundându-se, nu de puţine ori, şi astăzi. Confuzie ce pleacă de la numele (expresia, cuvântul) de Dumnezeu. Mulţi cercetători uita ca nu exista alt nume pentru Dumnezeu, în afară de cel pe care şi l-a dat El însuşi: *„Eu sunt, Cel ce sunt”* (Ieşirea: 3, 14).

„Dumnezeu? *Ce este Dumnezeu*?*”*, se întreabă filosoful J. Cardan, în cartea sa *„De la subtilite”*. *Este existenta spirituala* – răspunde tot el – *una, unica, personala, distincta şi creatoare a lumii, judecătoare* şi *răsplătitoare a omului, dreapta şi buna, eterna*.

Dumnezeul din Landmark-uri simbolizează *Henoteismul* (termen creat, în 1878, de mitologul Max Müller), prin care înţelegem ca dacă un om se închina unui Dumnezeu, acest lucru nu implica inexistenta şi nerecunoaşterea altor Dumnezei. Este fondul în care se regăseşte *Marele Arhitect* Al *Universului* al Masonilor. Apuleius, în „Metamorfozele” sale (XI, 5) scria despre acelaşi străvechi adevăr: *„Dumnezeu este fiinţă divina şi unica, numeroase îi sunt formele de manifestare şi felurite ritualurile, infinite numele prin care* îl *venerează întregul univers”*.

Nu te poţi apropia de Dumnezeu (să-L cercetezi) decât fiind un om liber şi independent. Dumnezeu însuşi cerând omului independenta totală. Iar orice afirmaţie despre Dumnezeu presupune că am pătruns deja în imperiul libertăţii, apropiindu-ne de nucleul esenţial: *cunoaşterea de sine*.

Dumnezeu simbolizează unitatea (Unul) către care tind – vrem sau nu vrem – absolut toate manifestările noastre. Chiar şi atunci când îl hulim pe Dumnezeu sau îl negam, de fapt, îi recunoaştem existenta prin hulire sau negare. De altfel, marii mistici ai Evului Mediu susţineau ca *„orice idee, imperfecta şi limitata prin ea însăşi, este o negare a lui Dumnezeu”*.

Dumnezeu mai semnifica participarea noastră la descifrarea sacrelor mistere ale Universului. Fără

Dumnezeu, nu o putem face. Acest lucru a fost înţeles, de către savanţii lumii, abia de curând.

Omul, în sine, nu este – finalmente – altceva decât unul din simbolurile lui Dumnezeu. Dumnezeu se exprima prin simbolurile sale: deci, şi prin om.

(poza pag. 123)

Marea taina a vieţii sale, omul nu o poate pătrunde fără Dumnezeu. *„Ceea ce vedeţi acum ca o taină, veţi vedea aievea”*, scrie Cartea Sacra a creştinismului. Oamenii nu sunt decât taine – degeaba încercam să-i disecam cu bisturiul ştiinţei – pentru ca încă nu cunoaştem primul termen al relaţiei care face posibila viaţa. Al doilea termen este *biologia*. Dar primul? Şi nu este de mirare, deci, ca oamenii – necunoscând decât unul din termenii relaţiei – au ajuns să aibă reprezentări foarte diferite despre unul şi acelaşi Dumnezeu. Doctrina Masonica îşi propune, între altele, revelarea primului tremen.

Dumnezeu va simboliza întotdeauna Spiritul (Cuvântul) ascuns, pentru om. Pentru ca omul se poate apropia de Dumnezeu, dar nu-l poate atinge niciodată, nu-l poate numi, fără a se distruge pe sine însuşi. Strabon ne relatează ca *„Dumnezeul druizilor nu putea fi numit, nici atins măcar cu aripa gândului”*.

Aztecii, de asemenea, adorau un Dumnezeu necunoscut, neştiut, nenumit şi de neatins.

Chiar Sfântul Pavel al creştinilor, vorbind despre Dumnezeul necunoscut al grecilor, afirma ca acesta trebuie interpretat ca un presentiment al existentei unui Dumnezeu unic, mare, bun şi transcendent (Fapte: 17, 23).

Dumnezeul din Landmark-uri simbolizează întruchiparea tuturor chipurilor divine venerate de oameni de-a lungul timpurilor, cărora li se adauga puterea esoterica ce ne aşterne drum către Dumnezeu. De fapt, către sinele nostru, pentru a redescoperi acolo scânteia divina. Exact asta vrea şi Hermes Trismegistus atunci când spune: *„Cunoaşte-te pe tine însuţi, şi-L vei cunoaşte pe* Dumnezeu1. Iar textele mitologice irlandeze vorbesc despre Zeii lor ca fiind *„întruchipări ale unui singur*

Dumnezeu”.

Dumnezeu mai simbolizează ţelul suprem către care tinde omul – ca flinta ideala – semnifica marile virtuţi pe care vrea să şi le apropie: să *fie bun*, *altruist*, *puternic*, *înţelept şi tolerant*. Acestea, de altfel, sunt şi cerinţele de baza pentru viaţa masonica.

Dumnezeu simbolizează victoria omului asupra lui însuşi, încercând să-şi depăşească limitele biologice. Iar dincolo de aceste limite materiale, se afla câmpul nesfârşit de manifestare spirituală.

Dumnezeul din Landmark-uri mai întruchipează şi ideea de fericire. Esenţa fericirii: *fericirea spirit*uală. Buddismul japonez cunoaşte şapte Dumnezei ai fericirii: primul este Dumnezeul cel impunător, ajutat de doi păzitori (supraveghetori) şi încă de alţi patru Dumnezei cu funcţii precis delimitate în spaţiul credinţei. (Nu vii de duce gândul numaidecât la o Lojă Masonica, cu Maestrul Venerabil, cei doi Supraveghetori şi cei patru Demnitari?). Nici China antica nu se afla prea departe cu simbolurile ei sacre: aici existau cinci zei ai fericirii, iar panteonul în care aceştia stau este decorat cu un cocor (pasarea Phoenix) precum şi flori care seamănă uluitor de mult cu florile de salcâm (acacia). Toate acestea nu sunt speculaţii, ci istorie reala, pentru cine vrea s-o citească cu ochii spiritului.

Dumnezeul din Landmark-uri are şi conotaţii care duc la divinaţie: termen generic ce desemnează cunoaşterea fie paranormala, fie religioasă, fie esoterica. Pe noi ne interesează cunoaşterea esoterica. Sau, într-un singur cuvânt: cunoaşterea. Éliphas Lévi spune în „Dogme et rituel”: „*Divinaţia*, *în sensul cel mai larg al cuvântului*, *este exercitarea puterii divine*, *înfăptuirea ştiinţei divine*”. Noi, Masonii, îi spunem Arta Regala. Ne ajuta chiar Cicero, când scrie în tratatul sau „Despre divinaţie”: „*Există două feluri de divinaţie*: *una aparţine Artei*, *iar cealaltă Naturii*”.

Prin Dumnezeu se înţelege şi *zeul – om*: faraonul, Dalai-Lama, etc. Dar şi *omulzeu*, ca în cultura greaca, romană sau daoista. Martines de Pasqually scria, în al său faimos „Tratate de la reintegration”: „*Exista realmente*

oameni-zei, creaţi după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu”.

Dumnezeul din Landmark-uri simbolizează însoţirea omului cu Divinitatea. Omulpurtător, în sufletul său, de Dumnezeu. Foarte plastic şi persuasiv afirma acest lucru poetul Gerard de Nerval: „*Adeseori*, în *sufletul cel mai obscur*, *locuieşte ascuns* Dumnezeu’. Iar în celebra epopee antica „Ghilgameş” exista acest salut încărcat de adânci relevante: „*Fie ca Dumnezeul trupersonal să te* însoţeased. Şi Masonii, astăzi, se saluta astfel între ei: „*Fie ca lumina sa te însoţească pretutindeni*”.

Dumnezeul din Landmark-uri simbolizează esenţa lumii în care trăim: lucru pe care îl susţineau şi reputaţii panteişti: *Diderot* sau *Posidonius*, *Goethe* sau *Meister Eckhart*. Iar gânditorul *J. Bohme* spune explicit în studiul sau „Aurora”: „*Şi L-am recunoscut pe Dumnezeu* în *toate creaturile şi*, *de asemenea*, *în plantele şi în iarba câmpurilor*; *am văzut cine era El*, *şi cum era*, *şi care era voinţa Lui*”.

În sfârşit, Dumnezeul din Landmark-uri simbolizează devenirea omului – pe drumul cunoaşterii – în Divinitate. Topirea lui în Supremul Spirit Universal. Contopirea lui cu puterea care l-a zămislit. I. Poinmandres citează aceste superbe cuvinte din celebrul „Corpus Hermeticum” al lui Hermes Trismegistus: „*Acesta este sfârşitul fericit pentru cei ce au harul cunoaşterii*: să *devină Dumnezeu*”.

— *SUFLETUL DIN LANDMARK-URI*

Sufletul, în aceste sublime texte, nu este decât tot un simbol. Nu este sufletul din religie, nici cel din medicina, nici sufletul universal din filosofie. Să încercăm să vedem ce ascund *pietrele de hotar* dincolo de grafia unui simbol: sufletul.

În limba sanscrita, sufletului i se spunea rah (de unde şi prea cunoscutul „Ra” al egiptenilor antici). În limba aramaica, era definit cu expresia ruah. Peste 2500 de ani, musulmanii aveau să-l numească er-ruh. Toate aceste expresii conţineau şesurile: *suflet*, *spirit*, *cuvânt* şi *putere suprema*. Sunt exact cele patru simboluri pe care Doctrina

Masonica le atribuie sufletului.

Sufletul aparţine, evident, unui singur om, dar este, totodată, şi suflet universal, el este particular şi perisabil. *Sufletul este* însă *nepieritor şi strop integrator în universalitate*. Universul însuşi neputând exista fără puterea de coeziune a Marelui Suflet Divin.

Sufletul este, prin excelenta, simbolul nemuririi. De mii de ani, oamenii ştiu acest adevăr sacrosanct. Şi totuşi, mai exista şi astăzi nu puţini contestatori. („*Altfel*, *viaţa nu* ar *avea farmec*, nu?” – aceste cuvinte aparţin lui Plotin).

Sufletul mai cuprinde, în materia lui esoterica, şi simbolul răsuflării, al suflului divin. În timpul Creaţiei omului – scrie în Cartea Sfântă – Dumnezeu a suflat duh de viaţă asupra omului, acesta căpătând, astfel, suflet viu. Din aceeaşi Carte Sacra, amintim cuvintele Ecleziastului (12, 7): „*Duhul de viaţă hărăzit de Dumnezeu nu poate pieri din om. Dacă pulberea se întoarce la pământul din care provine, sufletul se întoarce la Dumnezeu care i l-a dăruit*”.

Sufletul simbolic are şi o componentă eroica. Oamenii cu suflet mare devin eroi autentici ai omenirii: *viteji*, *curajoşi*, *altruişti*. Trăsături asumate şi de Doctrina Masonica.

Sufletul din Landmark-uri ne mai trimite cu gândul şi la iluştrii oameni inspiraţi (iniţiaţi) care au traversat cerul spiritual al umanităţii ca nişte superbe şi benefice comete: *profeţii*. Înainte de a fi întemeietori de religii sau creatori de civilizaţii, aceşti magnifici bărbaţi au fost profeţi: *Rama*, *Buddha*, *Moise*, *Iisus*, *Mahomed*, etc. Profeţi au fost şi Sfântul Ioan (patronul Masonilor) şi Saul din Tarsul (numit mai târziu, Sfântul Pavel).

Sufletul cuprinde în sine şi simbolul *înţelepciunii*, *puterii* şi *frumuseţii*. În Isaiia (11, 2), din Biblie, se spune: „*Sufletul este duhul înţelepciunii*, *duhul tăriei*, *duhul frumoasei cunoaşteri*”. Este, aici, locul, să mai amintim, încă o dată, cele trei lumini ale Masoneriei Universale: forţa, frumuseţea şi înţelepciunea. Aşa, de dragul demonstraţiei.

Sufletul mai simbolizează manifestarea deplina şi

invizibila a Dumnezeului Unic, nu doar atributul unei persoane divine. Facem aceasta precizare (împreună cu Paul van Imschoot), deoarece încă se mai face confuzie între sufletul sfinţilor şi sufletul nemuritor din Landmark-uri.

Sufletul evoca Marea Putere Nevăzută. El este mereu invizibil cu simţurile trupului nostru din carne, nu vom ajunge niciodată să-l cunoaştem. Nu ni se releva decât prin manifestările sale. Iar când sufletul dispare, trupul nostru devine ceea ce a fost: ţărână. *Prin puterea sa – misterioasa şi invizibila – sufletul simbolizează un centru energetic cosmic*, *fără chip*, *fără nume*: Dumnezeu.

(poza pag. 129)

Sufletul din Landmark-uri este, totodată, simbolul armoniei universale. Fără suflet, ar domni haosul. Nu întâmplător, chintesenţa Doctrinei Masonice este sufletul. Spiritul. Acolo ne autodefinim, ne dezvoltam, şlefuind piatra propriului nostru suflet.

„Sufletul simbolizează principiul gândirii umane”, a spus eruditul Jean Beaujeu. Adevăr sacru aflat, cu multe, foarte multe veacuri înaintea lui Beaujeu, în străvechile tradiţii masonice orale: *„Sufletul este centrul care radiază gândurile noastre”*.

Conotaţiile, simbolurile atât de diverse ale sufletului, au fost traduse, de-a lungul mileniilor, în nemuritoare opere de arta, opere filosofice, ştiinţifice, care sunt tot atâtea reprezentări ale realului invizibil ce acţionează neîntrerupt înăuntrul fiinţei noastre.

— *CARTEA DIN LANDMARK-URI*

Expresia „carte”, din Landmark-uri, nu se referă exclusiv la Cartea Sacra. Cine se limitează la aceasta unica percepţie, îşi limitează singur calea cunoaşterii sinelui său. Calea Adevărului. Dar, pentru aceasta este nevoie, deopotrivă de curaj, imaginaţie şi dorinţa (născută din bună-credinţa) de a ne apropia de zonele cele mai subtile ale spaţiului esoteric din Masonerie.

Aşadar, cartea este, înainte de toate, simbolul Legilor Sacre. Al tainelor divine. Cartea Sfântă – *Talmudul*, *Biblia*,

Coranul, etc. – este rezervorul înţelepciunii universale. Este semnul (şi obligaţia) eternei reveniri (recitări) asupra textelor sacre. De altfel, Coranul (Quar an) chiar acest lucru înseamnă: *recitare*. Este simbolul revelaţiei ascunse, *„cartea cu şapte peceţi”* ale cărei sigilii trebuie rupte, rând pe rând, doar prin cunoaşterea de inspiraţie divina.

Cartea din Landmark-uri mai simbolizează însă şi erudiţia. Semnul elitelor. Confreria Masonilor fiind considerata a fi un veritabil Ordin al elitelor.

Cartea mai este şi simbolul interiorizării umane. Al Eului încă nerelevat.

Neexprimat. Numai gratie cărţii, omul se poate cunoaşte şi exprima. Mesajul unei conştiinţe umane nu poate accede în sfera altor conştiinţe decât prin carte; prin tot ceea ce cuprinde ea şi siombolizează.

Cartea mai subsumează şi simbolul judecăţii. Ai dreptăţii. Al justiţiei imanente. Să ne amintim ca Supremul Judecător din Ziua de Apoi (Pantokrator) este înfăţişat în mâna cu o carte, pe coperţile căreia scrie, semnificativ: *„Alfa şi Omega”*. Începutul şi Sfârşitul.

Tot cartea este şi simbol universal al învăţăturii. Al efortului uman, pe calea devenirii sale. Oraşul Bochum are ca stema o simplă carte deschisă. În vechiul Mexic. Cartea era însemnul şcolar. În China antica, era atributul erudiţilor. În creştinism, cartea însoţeşte pretutindeni gesturile Sfinţilor Părinţi. Chiar şi leul din piaţa San Marco, din Veneţia, ţine între enormele sale labe o carte. În heraldica, simbolul cărţii deschise este prezent pe emblemele centrelor universitare.

În spaţiul creştin, Biblia îşi trage numele de „Cartea Cărţilor” de la pluralul „biblio” al grecescului „biblion” (carte), cuvânt care provine, la rândul său, de la numele oraşului fenician Byblos, cel mai important centru comercial antic al papirusului.

Cartea din Landmark-uri mai simbolizează şi eterna căutare a Graal-ului. A Sfântului Potir, în care se afla harul înţelepciunii: *Cuvântul pierdut*. Este unul din sensurile simbolice, de cea mai pura sorginte esoterica, inaccesibila

profanilor.

Simbol al universului, cartea semnifica inteligenta cosmica. Rozacrucienii îi spuneau „liber mundi”. În Apocalipsa se numeşte *„Cartea Vieţii”*. Egiptenii faraonilor, urmărind fenomemul din interior, au denumit-o *„Cartea Morţilor”*, de fapt un cod de reţete şi formule sacre pentru *„viaţa de dincolo”*. Romanii aveau, pentru acelaşi simbol, un nume colectiv: *„Cărţile sibiline”*, pe care le consultau în cele mai grave împrejurări. Masonii o definesc ca fiind *„Marea Carte a Artei Regale”*, în paginile căreia sunt revelate mistere sacre ale Ordinului.

CAPITOLUL 3 – *CONSTITUŢII MASONICE*

3.1 CONSTITUŢIILE FRANCMASONILOR COMPILATE, REDACTATE ŞI SISTEMA TIZA TE DE JAMES ANDERSON, ÎN ANUL 1723, SPRE FOLOSUL MARII LOJI DIN LONDRA.

I. DESPRE DUMNEZEU ŞI RELIGIE

Un Mason este obligat, prin calitatea sa, să se supună Legii morale, şi dacă înţelege bine Arta, el nu va fi niciodată un stupid ateu, niciun libertin nereligios.

Dar, deşi în vremurile vechi, Masonii au fost obligaţi, în fiecare ţară, să fie de religia acelei tari sau naţiuni, oricare ar fi fost aceea, acum gândim că este mai oportun să-i obligam doar la acea Religie asupra căreia toţi oamenii sunt de acord. Ceea ce însemna ca masonul este un *Om bun şi iubitor de adevăr, sau Om de onoare şi cinstit, indiferent de convingerile sale religioase. Masoneria devine Centrul de Uniune şi mijlocul de a dezvolta adevărata prietenie, între oameni care, altfel, nu s-ar fi cunoscut niciodată.*

II. DESPRE MAGISTRATURA CIVILĂ SUPREMA ŞI SUBORDONATA

Un Mason este un subiect pasnic pentru Puterea Civilă, acolo unde el locuieşte sau lucrează, şi nu se va lăsa niciodată implicat în răzmeriţe sau conspiraţii împotriva păcii şi bunăstării naţiunii, nici nu se va comporta el însuşi nesupus fata de magistraţi. Masoneria a fost întotdeauna păgubita prin război, vărsări de sânge şi tulburări. În

vechime, Regii şi Prinţii au fost mai dispuşi să încurajeze Masonii, din cauza dragostei lor pentru pace şi loialităţii prin care ei, în mod practic, au răspuns la calomniile adversarilor lor şi au promovat întotdeauna *Onoarea Fraternităţii*, care a înflorit numai în vremurile de pace.

Astfel încât, dacă un Frate ar fi un rebel împotriva Statului, el nu va fi încurajat în rebeliunea sa; totuşi, el poate fi vrednic de milă, ca un om nefericit. Dacă exista convingerea ca el nu se face vinovat de nicio alta crima, cu toate că Fraternitatea are de respins rebeliunea sa, el nu va putea fi exclus din Loja şi relaţia lui cu Loja va rămâne de nedesfăcut.

— DESPRE LOJI.

O LOJĂ este locul în care se aduna şi lucrează Masonii. Acea Adunare, sau Societate de Masoni, organizata în mod just, este denumita Loja. Fiecare Frate trebuie să aparţină unei Loji şi să fie subiect al Legilor masonice şi al Reglementarilor Generale. Loja poate fi una „particulara” sau una „generală”; va fi înţeleasă mai bine, prin frecventarea ei şi prin Reglementările Marii Loji sau Reglementările Generale anexate mai jos. În vremurile vechi, niciun Maestru Calfa sau Ucenic nu poate absenta de la lucrările Lojii, în special atunci când era citat să apară în ea, fără a i se impune o severă cenzura, până când Maestrul Venerabil sau Supraveghetorii nu s-au încredinţat asupra faptului că doar necesitatea pura l-a împiedicat să participe la lucrări.

Persoanele admise ca membri ai unei Loji trebuie să fie oameni buni şi credincioşi, născuţi liberi şi de vârsta matura, discreţi, să nu fie sclavi, nici femei, nici oameni imorali sau clevetitori, ci cu bune referinţe.

(poza pag. 135)

— DESPRE MAEŞTRI, SUPRAVEGHETORI, CALFE ŞI UCENICI

Orice diferenţiere între Masoni se bazează doar pe valoarea reala şi meritul personal, ca doar aşa pot să nu fie făcuţi de ruşine Fraţii, nici să nu fie dispreţuita Arta Regala.

De aceea, niciun Maestru sau Supraveghetor nu va fi ales pe motiv de vârstă, ci pentru meritele sale. Este imposibil de a reda în scris aceste lucruri; fiecare Frate trebuie, la locul său, să fie atent şi să le înveţe, într-un mod specific acestei Fraternităţi.

Candidaţii trebuie să ştie că niciun Maestru nu trebuie să ia un Ucenic, decât atunci când este preocupat suficient de el, şi doar dacă acesta este un tânăr perfect, neavând în corpul sau niciun handicap sau defect care îl pot face incapabil de a învăţa Arta, de a-şi servi Ordinul şi, apoi, la vremea potrivita, de a fi făcut Calfa, după ce a servit numărul de ani cerut de Tradiţie. El trebuie, de asemenea, să fie descendentul unor părinţi oneşti, căci doar dacă e calificat ca fiind şi el onest, poate fi înălţat la Onoarea de a fi Supraveghetorul şi apoi Maestrul Venerabil al Lojii, Marele Supraveghetor şi, în cele din urmă Marele Maestru al tuturor Lojilor, după meritele sale.

Niciun Frate nu poate deveni Supraveghetor, până când nu a fost Maestru, nici Maestru Venerabil, până când nu a îndeplinit funcţia de Supraveghetor şi nici Mare Supraveghetor, până când nu a fost Demnitarul unei Loji. Mare Maestru nu poate deveni decât dacă, înaintea alegerii sale, a fost Maestru Venerabil. El trebuie, de asemenea, să fie născut nobil, sau un Gentleman de cea mai fina distincţie, un învăţat eminent, un faimos Arhitect sau alt Artist, descendent din părinţi oneşti, şi al cărui singur mare merit este opinia Lojilor.

Pentru îndeplinirea în condiţii cât mai bune, mai uşoare şi mai onorabile a funcţiei sale, Marele Maestru are puterea de a-şi alege propriul sau Locţiitor al Marelui Maestru, care trebuie să fie sau să fi fost înainte Demnitarul unei Loji obişnuite; el are Privilegiul de a îndeplini orice trebuie să îndeplinească Marele Maestru ales, afară de cazul în care numitul ales ar fi prezent, sau îşi interpune Autoritatea sa printr-o scrisoare.

Acestor Conducători şi Administratori, supremi şi subordonaţi, ai străvechii Loji, trebuie să li se dea ascultare în funcţiile respective, pe care le îndeplinesc, de

către toţi Fraţii, conform Vechilor îndatoriri şi Reglementari, cu toată umilinţa, veneraţia, dragostea şi agerimea.

V. DESPRE CONDUCEREA MEŞTEŞUGULUI LA LUCRU

Toţi Masonii trebuie să muncească, în mod onest, în zilele lucrătoare, astfel încât să poată trăi onorabil în zilele sfinte. Trebuie respectate şi zilele stabilite de către Legea ţării precum şi cele confirmate prin Tradiţie.

Cel mai cu experienţa dintre Maeştri trebuie să fie ales în funcţia de Maestru Venerabil sau Supraveghetor al Lojii. Masonii trebuie să evite folosirea unui limbaj trivial, să nu se adreseze unul celuilalt prin expresii nepoliticoase, ci să se numească între ei Fraţi. Ei trebuie să se comporte curtenitor atât în interiorul, cât şi în afara Lojii.

Maestrul Venerabil care este conştient de posibilităţile sale, trebuie să înfăptuiască Lucrarea Lojii într-un mod cât mai responsabil posibil şi să administreze bunurile ei ca şi cum ar fi ale sale proprii. De asemenea, el nu trebuie să plătească nici unui Frate mai mult salariu, decât ar merita acesta în mod real.

Atât Maestrul Venerabil cât şi Masonii, primind într-un mod just salariile lor, trebuie să fie fideli Lojii şi să-şi sfârşească munca lor într-un mod onest, indiferent dacă primesc un supliment sau o simbrie zilnica. De asemenea, să nu socotească pentru munca un supliment, acolo unde se obişnuieşte să se socotească o simbrie zilnica.

Nimeni nu trebuie să invidieze un Frate pentru prosperitatea lui, nici să-l înlocuiască sau să-l scoată de la lucru, dacă acesta este capabil să îl ducă la bun sfârşit, pentru ca niciun om nu poate sfârşi la fel de bine, în folosul Lojii, lucrul altcuiva, exceptând cazul când el ar fi cunoscut, în totalitate, intenţiile şi dificultăţile pe care le-a întâmpinat ca el care l-a început.

Când un Maestru este ales Supraveghetor al Lojii, el trebuie să fie fidel atât fata de Maestrul Venerabil, cât şi fata de ceilalţi Fraţi din Atelier, şi este dator să supravegheze Lucrarea cu grijă, în folosul Lojii, în absenta

Maestrului Venerabil, iar Fraţii săi trebuie să-i dea ascultare.

Toţi Masonii trebuie să primească supuşi salariile lor, la Lucrare, fără să murmure sau să se revolte şi să nu-şi abandoneze Maestrul Venerabil, până când Lucrarea nu s-a sfârşit. Un Frate mai tânăr trebuie să fie instruit în munca, pentru a preveni ca el să strice materialele, din lipsa de cunoaştere, şi pentru ca dragostea frăţească sa crească şi să dureze. Toate uneltele folosite în munca trebuie să fie aprobate de către Marea Loja.

Niciun Mason nu trebuie să lucreze, fără a exista o necesitate urgenta, împreună cu aceia care nu sunt liberi şi de bune moravuri şi nici nu trebuie ca Masonii să-l înveţe pe profani, aşa cum ei ar trebui să înveţe un Frate.

VI. DESPRE COMPORTAMENT

— *Comportarea într-o LOJA constituita*

Nu trebuie ţinute consilii private sau discuţii separate, fără ca Maestrul Venerabil să permită aceasta. Nu trebuie să se discute despre niciun lucru, într-un mod impertinent sau lipsit de tact, nici să fie întrerupt Maestrul Venerabil, Supraveghetorul, sau oricare alt Frate care vorbeşte cu Maestrul Venerabil.

Nimeni nu trebuie să manifeste un comportament ridicol sau să facă glume, pe timpul când Loja este angajata în ceva serios şi solemn, şi nici să nu folosească niciun fel de limbaj nepotrivit sau să ridice vreo pretenţie, oricare ar fi aceasta, ci trebuie să se manifeste veneraţie şi să fie onoraţi Maestrul Venerabil, Supraveghetorii şi ceilalţi demnitari ai lojii.

Dacă se depune vreo plângere, Fratele găsit vinovat trebuie supus judecăţii şi sentinţei Demnitarilor Lojii, care sunt judecătorii potriviţi şi competenţi în toate aceste cazuri (exceptând situaţia în care cazul este transferat, prin Apel, Marii Loji) şi căreia trebuie să i se raporteze astfel de situaţii. Nu trebuie să se facă niciodată apel la Justiţia profana, pentru problemele care privesc Masoneria exclusiv.

— *Comportarea după închiderea Lojii, în cazul în*

care Fraţii sunt încă împreună

Fraţii se pot bucura de distracţii nevinovate, comportându-se unul faţă de celălalt potrivit posibilităţilor fiecăruia, cu evitarea tuturor exceselor, ferindu-se însă de a forţa vreun Frate să mănânce sau să bea dincolo de limitele sale, sau de a-l împiedica să plece atunci când împrejurimile îl cheamă, ori de a face sau de a spune orice lucru care l-ar putea ofensa pe acesta. Aceasta ar putea împiedica o conversaţie fluenta şi libera, ar distruge Armonia noastră şi ar împiedica atingerea scopurilor noastre lăudabile.

De aceea, niciun fel de jigniri sau certuri nu trebuie să treacă dincolo de porţile Lojii, cu atât mai puţin niciun fel de cearta privind Religia, Naţiunile sau Politica. Noi, ca

Masoni fiind, aparţinem tuturor naţiunilor, limbilor, raselor şi religiilor. Aceasta Obligaţie a fost întotdeauna în mod strict stipulata şi respectata întocmai până acum.

— *Comportarea în cazul în care Fraţii se întâlnesc fără profani, dar nu într-o Loja*

Fraţii trebuie să se salute unul pe celălalt într-un mod curtenitor, aşa cum vor fi învăţaţi s-o facă, adresându-se unul celuilalt cu apelativul Frate, împărtăşindu-şi mutual unul altuia în mod liber învăţătură, fără a fi supravegheaţi sau urmăriţi, aşa cum găsesc ei că este mai oportun. Un Mason nu trebuie să abuzeze de bunătatea altcuiva, oricine ar fi acela, sau să se abată de la respectul care este datorat oricărui Frate. Deşi toţi Masonii sunt ca Fraţii, pe acelaşi nivel, Masoneria nu ia onorurile care se cuvin oricărui Om şi pe care acesta le-a avut mai înainte, în viaţa profana, mai degrabă ea chiar adauga onorurile sale, în special dacă Masonul a servit bine Frăţia. Masoneria trebuie să acorde onorurile sale acelora cărora acestea li se cuvin, evitând deprinderile rele.

— *Comportarea în prezenta profanilor*

Masonii trebuie să fie precauţi în rostirea cuvintelor lor şi în modul de comportare, încât nici cel mai insistent profan nu trebuie să descopere sau să afle ceea ce nu este potrivit a fi împărtăşit. Uneori, este necesar să se devieze o

discuţie şi să fie condusa într-un mod prudent, pentru slava onorabilei Fraternităţi.

(poza pag. 141)

— *Comportarea acasă şi între vecini*

Trebuie să se acţioneze în calitate de om moral şi înţelept. În particular, nu trebuie să se lase familia, prietenii şi vecinii să cunoască preocupările Lojii din care face parte, ci în mod înţelept trebuie să-şi consulte propria Onoare, precum şi cea a vechii Fraternităţi, din raţiuni care nu sunt de menţionat aici. Masonul trebuie să-şi îngrijească sănătatea şi să continue a petrece împreună pana foarte târziu sau să fie prea multă vreme departe de casă, după trecerea timpului de lucru al Lojii, evitând lăcomia sau beţia, astfel încât familia să nu fie neglijata sau jignita şi nici el personal să nu fie incapabil de a munci.

— *Comportarea fata de un Frate necunoscut*

Acesta trebuie să fie examinat, în mod precaut, după o metodă pe care prudenta trebuie să o dicteze, astfel încât un fals pretendent ignorant să nu ne poată înşela. Un astfel de individ trebuie respins cu dispreţ, evitându-se a i se da orice urma de recunoaştere.

Dacă însă se descoperă, ca acesta este un Frate adevărat şi veritabil, trebuie să fie respectat în consecinţă, iar dacă este în sărăcie trebuie, dacă se poate, să i se uşureze situaţia sau, altminteri, să fie îndrumat astfel încât să i se poată uşura situaţia.

Dacă se poate, trebuie să i se dea de lucru un anumit număr de zile sau să fie recomandat pentru a fi angajat. Nu exista obligaţia de a face ceva mai presus de posibilităţi ci, în aceleaşi circumstanţe, să se dea întâietate unui Frate sărac, dacă este un om bun şi credincios, înaintea oricărui alt om sărac.

ÎN FINAL, toate aceste OBLIGAŢII, precum şi acelea care sunt necesare a fi communicate într-un alt mod, trebuie respectate întocmai, cultivând Dragostea Frăţească, Fundamentul şi Piatra de Bolta, Cimentul şi Gloria acestei vechi Fraternităţi, evitând orice certuri şi

discordii, bârfeli şi calomnii, nepermiţând altora să vorbească de rău pe niciun Frate, apărându-i caracterul şi oferindu-i bunele oficii, atâta vreme cât acestea sunt compatibile cu propria onoare şi siguranţă şi nu mai departe. În cazul în care oricare dintre Masoni ar comite o nedreptate altui Frate, trebuie ca cel vătămat să i se adreseze personal lui sau Lojii sale şi abia apoi se poate face apel la adunarea trimestriala a Marii Loji şi, în final, împotriva hotărârii acesteia, se poate face apel la adunarea anuala a Marii Loji, conform lăudabilei uzanţe din vechime a strămoşilor noştri aparţinând fiecărei Naţiuni. Un proces se poate intenta doar atunci când cazul nu poate fi decis într-un alt mod. Trebuie ascultat, cu răbdare, sfatul onest şi prietenesc al Maestrului Venerabil ai al Demitarilor, atunci când se încearcă să se evite o disputa în Justiţie, cu profanii, sau când se încearcă să se scurteze durata Judecăţii, pentru stingerea litigiului, pentru ca astfel să se poată acorda atenţia cuvenita şi să se dedice întreaga agerime succesului Misiunilor Masoneriei. Dea totuşi Fraţii se înfăţişează înaintea Justiţiei, trebuie ca Maestrul Venerabil şi Fraţii să se ofere, cu gentileţe, să medieze conflictul. În cazul în care aceasta soluţie este impracticabila, trebuie ca la înfăţişările din cadrul procesului să nu se exprime manie sau ranchiuna – aşa cum se obişnuieşte – nespunând şi nefăcând nimic ce ar putea împiedica sau distruge Dragostea Frăţească, iar bunele oficii trebuie să fie reînnoite şi continuate.

Prin aceasta, vor putea vedea cu toţii influenta benefica a Masoneriei, aşa cum au făcut încă de la începutul Lumii toţi adevăraţii Masoni şi aşa vor face până la sfârşitul Veacurilor.

A în e n – aşa trebuie să fie!

— REGULAMENTUL GENERAL AL MARII LOJI DIN LONDRA – 1723

I

Marele Maestru, sau Locţiitorul său, are autoritatea şi dreptul, nu doar să participe în orice Loja regulara, ci, de asemenea, să prezideze, oriunde s-ar găsi, împreună cu

Maestrul Venerabil al Ljii în stânga sa, şi să ordone Marelui sau Supraveghetor să-l asiste. Acesta nu trebuie să fie Supraveghetor în respectiva Loja, ci trebuie să acţioneze numai în prezenta şi la comanda Marelui Maestru, deoarece acolo Marele Maestru poate ordona chiar Supraveghetorilor acelei Loji, sau oricăror alţi Fraţi, pe care îi socoteşte potriviţi, să-l asiste şi să acţioneze ca Supraveghetor al său PRO TEMPORE.

II

Maestrul Venerabil al oricărei Loji are dreptul şi autoritatea de a convoca pe membrii Lojii sale într-o Ţinută (reuniune) atunci când considera necesar, asupra oricărui eveniment sau urgente, precum şi de a stabili timpul şi locul obişnuit de adunare. În caz de boală, moarte sau absenta necesara a Maestrului Venerabil, primul Supraveghetor trebuie să acţioneze ca Maestru Venerabil PRO TEMPORE, dacă nu este prezent niciun Frate care să fi fost înainte Maestrul Venerabil al acelei Loji, pentru ca, în acest caz, autoritatea Maestrului Venerabil absent revine ultimului Maestru Venerabil atunci prezent. Cu toate acestea, el nu poate undeplini funcţia pana când numitul prim Supraveghetor nu a convocat Loja, sau în absenta sa, al doilea Supraveghetor.

III

Maestrul Venerabil al flecarei Loji, sau unul dintre Supraveghetorisau, din ordinul său, un alt Frate trebuie să ţină un registru conţinând Deciziile Lojii, numele membrilor ei şi o lista cu toate Lojile existente în oraş, timpurile şi locurile obişnuite de întrunire a lor, precum şi toate activităţile care sunt potrivit a fi înscrise.

IV

Nicio Loja nu trebuie să iniţieze mai mult de cinci noi Fraţi odată, şi niciun bărbat sub vârsta de 25 de ani, care trebuie să fie propriul sau stăpân, cu excepţia cazului când exista o Dispensa din partea Marelui Maestru sau o Locţiitorului său.

V

Niciun bărbat nu poate fi iniţiat sau admis ca

membru al unei anumite Loji, fără o notificare prealabila data cu o lună înainte respectivei Loji, în scopul de a se putea face investigaţia necesara privind reputaţia şi calităţile Candidatului, exceptându-se cazul în care exista Dispensa mai sus menţionată.

VI

Niciun bărbat nu poate intra ca Frate în nicio Loja sau să fie admis de către aceasta ca membru, fără CONSIMŢĂMÂNTUL UNANIM AL TUTUROR MEMBRILOR ACELEI LOJI, prezenţi atunci când candidatul este propus, şi este cerut de către Maestrul Venerabil consimţământul lor formal. Ei trebuie să-şi exprime acordul sau dezacordul, în felul prudent care le este propriu, dar în unanimitate.

Acest privilegiu inerent nu poate face subiectul vreunei Dispense, deoarece membrii unei Loji sunt cei mai buni judecători posibili, pentru acest caz, iar în eventualitatea în care le-ar fi impus un Membru, acceptat doar de către o fracţiune, el ar putea strica Armonia lor, le-ar stingheri Libertatea, sau chiar ar sfărâma sau risipi Loja, ceea ce trebuie să fie evitat de către toţi Fraţii buni şi adevăraţi.

VII

Este decent ca, la primire, fiecare nou Frate să îmbrace Loja, (adică să pună la dispoziţia Lojii un număr corespunzător de mănuşi ritualice), şi să depună o sumă de bani pentru ajutorarea Fraţilor săraci sau ruinaţi, după cum Candidatul trebuie să se gândească să acorde o contribuţie în plus fata de alocaţia minima stabilită. Caritatea trebuie să fie încredinţată Maestrului Venerabil sau Supraveghetorilor sau Trezorierului. Candidatul trebuie, de asemenea, să promită în mod solemn că se va supune Constituţiilor, îndatoririlor, Reglementarilor şi altor bune Tradiţii, aşa cum ele îi vor fi încredinţate la Locul şi Timpul potrivit.

VIII

Niciun grup de Fraţi nu se poate retrage sau separa de Loja în care au fost făcuţi Fraţi, sau unde au fost admişi

Membri, cu excepţia cazului în care Loja devine prea numeroasa, şi nici chiar atunci fără o dispensa din partea Marelui Maestru sau a Locţiitorului său. Iar atunci când ei sunt astfel separaţi, trebuie fie să se alăture imediat unei alte Loji la care ei doresc, cu consimţământul unanim al respectivei Loji (de asemenea regulara) în care ei merg, sau altfel ei trebuie să obţină mandatul Marelui Maestru pentru a se aduna ca să formeze o nouă Loja.

Dacă un anumit grup de Masoni acţionează pentru a forma o Lojă, fără a avea mandatul Marelui Maestrul, Lojile regulare nu trebuie să îi încurajeze, nici să-i recunoască drept Fraţi adevăraţi şi formaţi cum se cuvine, nici să le aprobe faptele şi acţiunile lor, ci trebuie să-i trateze ca REBELI, până când revin pocăiţi, aşa cum trebuie, să-i îndrume Marele Maestru şi pana când el îi aproba prin mandatul său, care trebuie făcut cunoscut celorlalte Loji, aşa cum este obiceiul când o nouă Loja urmează să fie înregistrată în Lista Lojilor.

IX

Dacă vreun Frate’s epoarta el însuşi atât de necuviincios, încât să stânjenească Loja, trebuie să fie admonestat cum se cuvine, de două ori, de către Maestrul Venerabil sau Supraveghetor, într-o Loja constituita. Dacă el nu se abţine de la imprudenta sa, nu se supune cu ascultare sfatului Fraţilor şi nu repara ceea ce i-a jignit pe aceştia, el trebuie să fie supus discuţiei şi Deciziei respectivei Loji, sau într-un altfel de mod pe care Conventul trimestrial, în marea lui prudenta, trebuie să-l gândească că ar fi cel mai potrivit, şi pentru care o nouă Reglementare poate fi făcută ulterior.

X

Majoritatea fiecărei Loji oarecare, întrunită, trebuie să aibă privilegiul de a da Instrucţiuni Maestrului lor Venerabil şi Supraveghetorilor, înaintea Conventului Marii Loji, deoarece Maestrul lor Venerabil şi Supraveghetorii sunt reprezentanţii lor şi se presupune ca exprima concepţiile lor.

XI

Toate Lojile trebuie să respecte aceleaşi obiceiuri şi Tradiţii, cu scopul de a cultiva o bună înţelegere între Francmasoni. Unii membri ai fiecărei Loji trebuie să fie delegaţi, să viziteze celelalte Loji, atât de des cât se considera că este convenabil.

Marea Loja este formată din Maeştrii Venerabili şi Supraveghetorii tuturor Lojilor înregistrate în evidente, cu Marele Maestru în fruntea ei, Locţiitorul sau în partea lui stângă şi cu Marii Supraveghetori la locurile destinate lor.

Marea Loja se întruneşte în Convent trimestrial, într-un loc hotărât de Marele Maestru. Niciun frate care nu este membru al Marii Loji nu poate participa la Convent fără permisiune sau dispensa; dar chiar şi atunci, nu poate participa la vot, fără a fi autorizat de Marea Loja.

Toate subiectele trebuie să fie hotărâte în Marea Loja printr-o majoritate de voturi, fiecare membru având un vot iar Marele Maestru două voturi, cu excepţia cazului în care anumite probleme sunt lăsate la aprecierea Marelui Maestru, de dragul promptitudinii.

XIII

La respectivul Convent trimestrial, toţi Masonii participanţi trebuie să discute cu modestie, să negocieze problemele în mod matur şi calm. Numai în Conventul trimestrial va fi admisa avansarea Discipolilor (Ucenicilor) la gradul de Companion (Calfa) şi a Companionilor la gradul de Maestru, cu excepţia cazului în care exista o Dispensa. De asemenea, acolo se vor examina, într-un mod serios, toate diferendele existente care nu se pot aplana în mod personal şi nici de către o anumită Loja, adoptându-se o Decizie asupra lor.

(poza pag. 149)

Dacă vreun Frate se considera, el însuşi, vătămat de o Decizie a acestui Organ, poate face apel la Conventul anual al Marii Loji, care va urma în cel mai scurt timp, lăsând în scris Apelul sau la Marele Maestru, Locţiitorul său, sau la Marele Supraveghetor.

De asemenea, aici Maestrul Venerabil sau Supraveghetorii fiecărei Loji trebuie să întocmească şi să

aducă o Lista cu noii Membri care au fost făcuţi sau admişi în Lojile lor, deb la ultimul Convent al Marii Loji. Trebuie să existe acolo un Registru, ţinut de către Marele Maestru, Locţiitorul său, sau mai degrabă de către un anumit Frate Secretar în care trebuie să fie înregistrate toate Lojile, cu timpul şi locurile lor de formare, numele tuturor membrilor fiecărei Loji şi toate problemele Marii Loji care se considera potrivit a fi scrise.

Trebuie să se evalueze cele mai prudente şi eficiente metode de a colecta bani şi să se dispună ce sume trebuie să fie date, sau depuse pentru Caritate, însă doar pentru alinarea oricărui Frate adevărat căzut în sărăcie şi nimănui altcuiva. Fiecare Loja trebuie, după propriile sale Decizii, să dispună de fondul de Caritate pentru Fraţii săraci, dacă nu se hotărăşte de către toate Lojile (într-o noua Reglementare) să verse Caritatea colectata de ei către Marea Loja, la Conventul trimestrial sau annual, cu scopul de a face un fond comun pentru o alinare mai generoasa a Fraţilor săraci.

Conventul trebuie să numească, prin hotărâre, ca Trezorier, un Frate cu o stare materiala buna, care trebuie să fie membru al Marii Loji, şi trebuie întotdeauna să fie prezent. Lui trebuie să-i fie încredinţaţi toţi banii colectaţi pentru Caritate, sau pentru orice alta utilizare, de către Marea Loja, pe care el trebuie să-i înscrie într-un Registru cu destinaţia şi folosirea lor, trebuind să-i cheltuiască sau să-i plătească, conform unui Ordin semnat, după cum va cădea de acord ulterior Marea Loja într-o noua Reglementare. Trezorierul nu va avea dreptul să voteze pentru alegerea unui Mare Maestru sau Supraveghetor, ci doar pentru orice altă problemă. În mod asemănător, Secretarul trebuie să fie membru al Marii Loji, în virtutea funcţiei sale, şi are dreptul să voteze în orice problemă, cu excepţia alegerii Marelui Maestru sau a Supraveghetorilor.

Trezorierul şi Secretarul trebuie să aibă, fiecare, un adjunct, care trebuie să fie un Frate Maestru, dar nu trebuie să fie niciodată membru al Marii Loji şi nu trebuie să vorbească fără a i se permite aceasta sau dacă nu este

poftit.

Marele Maestru sau Locţiitorul sau trebuie să dea Ordin întotdeauna Trezorierului şi Secretarului să se prezinte cu adjuncţii lor şi cu Registrele, pentru a vedea cum merg lucrurile şi a cunoaşte ceea ce este oportun să fie înfăptuit în caz de urgenţă.

Un alt Frate (care este necesar să fie Maestru) trebuie numit să supravegheze dincolo de poarta Marii Loji, dar el nu va fi un Membru al ei.

Aceste Funcţii pot fi, mai târziu, explicate într-o noua Reglementare, atunci când necesitatea şi oportunitatea lor vor apărea mai pregnant decât în prezent pentru Fraternitate.

XIV

Dacă la o Mare Loja Solemna sau prilejuită de o anumită ocazie, trimestriala sau anuala, Marele Maestru sau Locţiitorul sau ar fi, ambii, absenţi, atunci Maestrul Venerabil al unei Loji prezent, care este de cel a-mi mult timp Francmason, trebuie să preia funcţia şi să prezideze ca Mare Maestru PRO TEMPORE şi trebuind să fie investit cu toată Puterea şi Onorurile pentru acel interval de timp, în cazul în care se întâmplă ca să nu fie prezent niciun Frate care să fi fost înainte Mare Maestru sau Locţiitor al Marelui Maestru, pentru ca, în acest caz, ultimul Mare Maestru prezent sau ultimul Locţiitor prezent trebuie să aibă întotdeauna, dreptul să ia locul, în absenta Marelui Maestru în funcţie şi a Locţiitorului său.

XV

În Marea Loja, nimeni nu poate acţiona ca Supraveghetor, ci doar Marii Supraveghetori înşişi, dacă sunt prezenţi. Dacă sunt absenţi, Marele Maestru sau persoana care prezidează în locul sau trebuie să ordone unor Supraveghetori de Loja sa acţioneze ca Mari Supraveghetori PRO TEMPORE, căci doar astfel Marea Loja poate fi întotdeauna completa.

XVI

Marii Supraveghetori, sau oricare alţii, trebuie întâi să se sfătuiască cu Locţiitorul Marelui Maestru asupra

treburilor Lojii sau ale Fraţilor, şi nu se adresează Marelui Maestru, fără ca Locţiitorul să aibă cunoştinţă despre aceasta.

Marele Maestru nu trebuie să primească niciun fel de înştiinţare despre problemele care privesc Masoneria, decât întâi de la Locţiitorul său, exceptând cazurile pe care

Venerabilul Maestru le considera ca fiind potrivite, pentru a fi aduse la cunoştinţă Marelui Maestru.

XVII

Niciun Mare Maestru, Locţiitor al Marelui Maestru, Mare Supraveghetor, Mare Trezorier, Mare Secretar, sau oricare alt frate Mason, care îndeplineşte aceste funcţii, în starea de PRO TEMPORE, nu poate, în acelaşi timp, să fie Maestrul Venerabil sau Supraveghetor într-o Loja.

XVIII

Dacă Locţiitorul Marelui Maestru ar fi bolnav sau în mod necesar absent motivat, Marele Maestru poate alege orice Maestru îi convine pentru a fi Locţiitorul sau PRO TEMPORE. Dar cel care este ales Locţiitor al Marelui Maestru şi, de asemenea, Mari Supraveghetori nu pot fi desărcinaţi fără să existe un motiv ce apare ca fiind corect majorităţii Marii Loji. Într-un astfel de caz, majoritatea Marii Loji trebuie să aleagă imediat un alt Locţiitor al Marelui Maestru şi alţi Mari Supraveghetori, pentru ca Armonia să fie păstrată.

XIX

Dacă Marele Maestru ar abuza de Puterea sa şi se va face el însuşi subiect de dezbinare pentru Marea Loja, el va trebui tratat pe o cale şi într-un anumit mod care să fie prevăzute într-o alta Reglementare, deoarece pana în prezent vechea Fraternitate nu a mai avut un asemenea caz, fstii săi Mari Maeştri având toţi o comportare demna pentru aceasta onorabila Funcţie.

XX

Marele Maestru, Locţiitorul său şi Marii Supraveghetori trebuie, pe timpul mandatului lor, să meargă şi să viziteze, cel puţin o dată, toate Lojile din oraş.

XXI

Dacă Marele Maestru moare pe timpul mandatului său, se îmbolnăveşte garv, sau pentru orice alt motiv care ar impune să fie eliberat din funcţia sa, Locţiitorul Marelui Maestru, sau, în absenta sa, Primul Mare Supraveghetor, ori Al Doilea Mare Supraveghetor sau, în absenta lor, oricare trei Maeştri Venerabili prezenţi trebuie să se unească pentru a convoca imediat Marea Loja pentru a alege un nou Mare Maestru.

XXII

Fraţii din toate Lojile din Londra, Westminster şi împrejurimi trebuie să se întâlnească la un Convent annual şi Banchet, într-un loc convenabil, de ziua Sf. Ioan

Botezătorul, sau de ziua Sf. Ioan Evanghelistul, după cum trebuie să gândească Marea Loja că este mai potrivit.

Dar, fie că trebuie să existe un Banchet pentru toţi Fraţii sau nu, totisi Marea Loja trebuie să se întrunească într-un loc convenabil, annual, de ziua Sf. Ioan, ori dacă aceasta ar fi Duminica, atunci în ziua următoare, cu scopul de a alege, în fiecare an, un nou Mare Maestru, Locţiitor şi Marii Supraveghetori.

XXIII

Dacă Marele Maestru şi majoritatea Maeştrilor Venerabili şi Supraveghetorilor din Loji cad de acord să ţină un mare Banchet, conform vechiului şi lăudabilului Obicei al Masonilor, atunci Marii Supraveghetori trebuie să aibă grija sa pregătească biletele care se vor vinde de către Marele Maestru, de a primi banii pentru ele, de a cumpăra materialele pentru Banchet, de a găsi un loc convenabil de a petrece în el şi despre oricare alt lucru care priveşte Banchetul.

Dar, pentru ca munca să nu fie prea împovărătoare pentru cei doi Mari Supraveghetori şi pentru ca toate problemele să poată fi rezolvate cu promptitudine şi în siguranţă, Marele Maestru sau Locţiitorul sau trebuie să stabilească şi să numească un anumit număr de Administratori, pentru a acţiona în acord cu cei doi Mari Supraveghetori, toate lucrurile legate de Banchet fiind

decise între ei, cu o majoritate de voturi, exceptând cazul în care Marele Maestru sau Locţiitorul sau se interpun cu o anumită indicaţie sau ordin.

(poza pag. 155)

XXIV

Supraveghetorii şi Administratorii trebuie, la timpul potrivit, să aştepte indicaţii şi ordine, asupra condiţiilor Banchetului, de la Marele Maestru sau Locţiitorul său.

Marii Supraveghetori şi Administratori trebuie, după Banchet, sau atunci când Marea Loja gândeşte că este nimerit, să prezinte decontul lor, să dea socoteala în faţa Marii Loji de toţi banii pe care ei i-au primit şi i-au cheltuit.

XXV

Niciun Frate adevărat nu poate fi îndepărtat de la Banchet; niciun profan nu poate fi admis.

XXVI

Marele Maestru trebuie să numească doi sau mai mulţi Fraţi de încredere, pentru a fi Acoperitori ai locului unde se va desfăşura Banchetul.

XXVII

Marii Supraveghetori şi Administratorii trebuie să numească, în prealabil, un număr de Fraţi, pentru a servi la masă. Ei se pot sfătui cu Maeştrii Venerabili şi Supraveghetorii

Lojilor asupra celor mai nimerite persoane, pe care le considera nimerite, căci în caeasta zi nimeni nu poate servi la masa, în afară de Masoni, pentru ca să poată fi liber Conventul şi armonios Banchetul.

XXVIII

Toţi Membrii Marii Loji trebuie să fie la locul convenit, cu mult înainte de Convent şi Banchet, având în fruntea lor pe Marele Maestru sau Locţiitorul sau:

— Pentru a primi orice Apel, înmânat cum se cuvine, pentru ca apelantul să poată fi audiat şi, dacă este posibil, să poată fi decisa problema în mod amiabil înainte de Convent şi Banchet. Dar, dacă aceasta nu poate fi decisa astfel, trebuie să fie amânată pana după ce va fi ales noul

Mare Maestru.

— Pentru a preveni orice diferend sau dezgust care ar putea să se nască în acea Zi; pentru ca să nu se poată face nicio întrerupere a Armoniei Conventului şi Banchetului.

— Pentru a preveni price indecenta şi maniere urate, ce ar putea avea loc în cadrul Conventului şi Banchetului.

— Pentru a primi şi examina orice Moţiune bună.

XXIX

După ce aceste lucruri au fost discutate, Marele Maestru şi Locţiitorul său, Marii Supraveghetori, Administratorii, Marele Secretar, Marele Trezorier şi Adjuncţii lor trebuie să se retragă şi să-i lase singuri pe Maeştrii Venerabili şi Supraveghetorii Lojilor, în scopul de a se consulta, în mod amiabil despre alegerea unui nou Mare Maestru, sau realegerea celui prezent.

XXX

Apoi, Maeştrii Venerabili şi Supraveghetorii Lojilor pot discuta, după voie, de acum încolo, până când vine vremea Banchetului şi fiecare Frate îşi ocupa locul la masă.

XXXI

După Banchet, Marea Loja se întruneşte chiar în prezenta tuturor Fraţilor, care, acum, nu mai sunt Membri ai acesteia.

XXXII

Dacă Marele Maestru de anul trecut a consimţit, înainte de Banchet, de fata cu Maeştrii Venerabili şi Supraveghetorii Lojilor, să continue, pentru anul care începe, atunci un Frate din Marea Loja, împuternicit pentru aceasta, trebuie să prezinte tuturor Fraţilor buna Guvernare a Marelui Maestru şi întorcându-se către ei, trebuie, în numele Marii Loji, să-i ceară, cu umilinţă, să facă Fraternităţii Marea Onoare şi marea Bunăvoinţa de a continua să fie Mare Maestru pentru anul care începe. Şi Marele Maestru declarându-şi Consimţământul printr-o înclinare a capului sau o Cuvântare, după cum doreşte, numitul Frate al Marii Loji, împuternicit, trebuie să-l

proclame Mare Maestru şi toţi Membrii Marii Loji trebuie să-l salute în forma datorită. Şi toţi Fraţii trebuie, în câteva minute, să-şi declare Satisfacţia, Plăcerea şi Fericirile.

XXXIII

Dacă Maeştrii Venerabili şi Supraveghetorii Lojilor nu au dorit, în aceasta zi, înainte de Banchet, nici în ziua anterioara, ca Marele Maestru să-şi continue îndeplinirea Funcţiei, în anul următor, atunci când ultimul Mare Maestru trebuie să-şi numească Succesorul sau pentru anul care urmează, care, dacă este aprobat în unanimitate de către Convent şi este prezent, trebuie să fie proclamat, salutat şi felicitat ca nou Mare Maestru, şi să fie imediat instalat, de către ultimul Mare Maestru, conform Tradiţiei.

(poza pag. 159)

XXXIV

Dar, dacă acea numire nu este aprobata în mod unanim de către Convent, noul Mare Maestru trebuie să fie ales imediat prin buletine de vot, fiecare Maestru Venerabil şi Supraveghetor de Loja înscriind numele Omului său, şi, ultimul Mare Maestru înscriind, de asemenea, numele Omului său, iar Fratele al cărui Nume îl extrage, din urna, ultimul Mare Maestru, întâmplător şi la noroc, trebuie să fie Marele Maestru pentru anul care începe. Dacă este prezent, el trebuie să fie proclamat, salutat, felicitat şi instalat numaidecât de către ultimul Mare Maestru, conform Tradiţiei.

XXXV

Ultimul Mare Maestru care continua sau noul Mare Maestru care a fost instalat trebuie, apoi, să anunţe şi să numească Locţiitorul Marelui Maestru, fie să-l menţină pe cel vechi, care va trebui să fie declarat, salutat şi felicitat, după Tradiţie.

Marele Maestru trebuie, de asemenea, să numească noii Mari Supraveghetori şi, dacă sunt aprobaţi în unanimitate de către Convent, trebuie să fie declaraţi, salutaţi şi felicitaţi. Dar, dacă nu au fost aleşi în unanimitate, ei trebuie să fie aleşi prin buletine de vot, în acelaşi fel ca şi Marele Maestru. După cum

Supraveghetorii Lojilor obişnuite trebuie, de asemenea, să fie aleşi prin buletine de vot, în fiecare Loja, dacă Membrii acestora nu sunt de acord cu propunerea Maestrului lor Venerabil.

XXXVI

Dacă Fratele pe care Marele Maestru prezent trebuie să-l numească Succesorul său, pe care Conventul se întâmplă să-l aleagă prin vot în unanimitate, este absent din motive de boala sau alte motive de forţă majoră, el nu va putea fi proclamat ca noul Mare Maestru, până când vechiul Mare Maestru, sau unii Maeştri Venerabili şi Supraveghetorii din Loji vor garanta, pe Onoarea de Frate, ca persoana în discuţie, numita sau aleasa astfel, este gata să accepte Funcţia respectivă. În acest caz, vechiul Mare Maestru va trebui să acţioneze ca mandatar şi să numească Locţiitorul şi Marii Supraveghetori, în numele acestuia, şi să primească Onorurile uzuale, Omagiul şi Felicitările.

XXXVII

Apoi, Marele Maestru trebuie să permită fiecărui Frate să vorbească, adresându-şi Cuvântarea către Marele Maestru, sau să depună orice Moţiune pentru Binele Fraternităţii, care trebuie imediat să uemeze a fi luată în considerare şi rezolvata sau transmisa, spre examinare, Marii Loji, la viitorul Convent, obişnuit sau festiv.

XXXVIII

Când toate acestea au fost rezolvate, Marele Maestru sau Locţiitorul său, sau anumiţi Fraţi numiţi de către Marele Maestru, trebuie să ţină un discurs pentru toţi Fraţii, dându-le Sfaturi bune. Şi, în final, după ce se vor fi împlinit unele lucruri, care nu pot fi scrise în nicio Limba, Fraţii pot pleca sau să rămână mai departe, după cum le place.

XXXIX

Fiecare Mare Loja are puterea inerenta şi autoritatea deplina de a face noi Reglementari, sau să le modifice pe cele vechi, în beneficiul real al vechii Fraternităţi. Se va stipula însă, întotdeauna, ca *vechile LANDMARKS să fie cu*

grija păstrate şi niciodată schimbate. Aprobarea şi Consimţământul Majoriratii tuturor Fraţilor din Marea Loja este absolut necesara, pentru validarea oricăror Reglementari.

3.3 CONSTITUŢIA FRANCMASONERIEI ROMANE – DIN ANUL 1894 – PRINCIPIILE FRANCMASONERIEI

Cod. 1

Francmasoneria, conţinătoare a societăţilor secrete antice, este un apostolat, compus din membrii de orice naţionalitate, sau religie, propunându-şi a regenera omenirea prin formarea bunelor moravuri şi luminarea oamenilor, pentru triumful adevărului şi atingerea scopului final al creaţiei omenirii.

Francmasoneria este una şi aceeaşi peste tot globul; se împarte, însă, în diverse familii sau ordine.

Francmasoneria romană rezuma crezul acestui apostolat în următorul mod:

— Credinţa în existenţa lui Dumnezeu (Marele Arhitect Al Universului), cauza cauzelor, forţa forţelor, sorgintea de viaţă eternă şi raţiunea existentei Universului.

— Credinţa în nemurirea sufletului; nepieirea Eului, care a fost, este, şi va fi o emanaţie a fiinţei supreme.

— Credinţa în solidaritatea oamenilor, ca rezultanta a sociabilităţii omului; lege ce nu se poate viola, constituind condiţia esenţială de existenta a omenirii.

Cod. 2

— Principiul libertăţii: dreptul deplin la exerciţiul facultăţilor psihice şi fizice.

— Principiul egalităţii: consacrarea, în favoarea fiecărui om, a libertăţii, în proporţia indispensabila triumfului armoniei generale.

— Principiul fraternităţii: iubirea ce trebuie să lege pe toţi oamenii, fiind toţi o emanaţie a aceleiaşi cauze şi urmând a conlucra pentru realizarea aceluiaşi scop.

Cod. 3

— Credinţa în puterea fermei voinţe: Spiritul dominând fizicul şi servindu-se de el, spre a lupta pentru

realizarea scopului final al creaţiei omenirii.

— Credinţa în rezultatul perseverentei: nimicirea, prin energie şi tact, a obstacolelor, produse ale reacţiunilor.

— Credinţa în puterea unirii: sprijinul reciproc măreşte forţa şi asigura triumful. Explicarea mai pe larg, a celor de mai sus, se da prin mijlocul iniţierii, conform ritualurilor gradelor Francmasonice.

Francmasonii îşi propun a lupta şi pentru repararea nedreptăţilor, ajutându-i pe nenorociţi sau nepastuiţi, făcând armonia în raport cu raţională trebuinţă, procurând de muncit şi oferind subsidii celor slabi.

DISPOZIŢII GENERALE

Art. 1

Francmasoneria romană, actualmente pusă sub protecţia guvernământului masonic Italian, adopta Ritul Scoţian Antis şi Acceptat, ca principal.

Art.2

Francmasoneria romană mai practica şi alte rituri, cuprinse în acesta Constituţie şi în ritualurile Francmasonice.

Art. 3

Pentru triumful scopului şi principilor Francmasonice, membri acestui apostolat se servesc de un număr de mijloace morale, tolerate de legile diverselor localităţi, pe unde Francmasonii exista. Prin urmare, Francmasonii se servesc, în activitatea lor, numai de propaganda verbala sau scrisa, de fapte exemplare şi stimulente legale.

Art. 4

După riturile adoptate de acesta familie francmasonica, se admit în Loji aşa-zisele grade simbolice, de *Discipol*, *Companion* şi *Maestru*; în Capitole, gradul de *Cavaler al Crucii şi Trandafirului*; în Consiliu, acelea de *Bravi Cavaleri Martiri*; în Supremele Consilii, acelea de *Sublimi Maeştri ai Marii Opere*.

Art. 5

Familia Francmasonica romană, inspirata de dprinta

de a vedea înmulţindu-se Atelierele Francmasonice, priveşte cu iubire înfiintatea, în România, de Ateliere, care ar voi să lucreze sub obedienta sau jurisdicţia oricărui alt mare Orient, precum ea înfiinţează, oriunde pe suprafaţa pământului, Ateliere lucrând sub conducerea sa.

Art. 6

Fraţii din familia Francmasonica romană por fi membri ai mai multor Ateliere dependente de Marele Orient Roman.

Art.7

Anul masonic începe de la 1 Martie.

Familia Francmasonica romană, pe fiecare an, are 2 mari serbări obligatorii. Una, din timpul solstiţiului de iarna, în memoria masnilor morţi; şi alta, în timpul solstiţiului de vara, care se termina printr-un banchet, în onoarea Masonilor în activitate. Se lasă

Atelierelor alegerea mijloaceor cele mai potrivite cu scopul spre a da acestor serbări adevăratul lor caracter.

Art. 8

Culorile distincte ale Masoneriei romane sunt: Tricolorul National, pe care se alpica compasul şi echerul, purtând sus o cununa, iar între echer şi compas, un soare.

DESPRE FRANCMASONI

Art. 9

În această familie Francmasonica, se admit profani de orice naţionalitate sau religie, care se bucura de o viaţă nepătată, de o pregătire suficienta, de un caracter ferm şi serios şi de o activitate convenabila, precum şi de o inteligenţă dezvoltata, spre a deveni buni masoni. Se mai cere să fi dat probe de curaj în societate şi să aibă o poziţie buna şi o carieră onorabila. Celelalte condiţii de admitere şi înaintare se prevăd de statutele generale, care reglementează şi condiţiile de afiliere şi adopţie. Fiii de masoni pot fi primiţi în Francmasonerie, chiar de la etatea de 18 ani.

În toate acestea, urmează a se aplică şi dispoziţiile ritualurilor noastre, care prevăd formele şi procedurile necesare. Excluderile se prevăd de statutele generale; ele

nu se pot face, decât cu 3 pătrimi exprese ale membrilor înscrişi ai Atelierului, căruia masonul îi aparţine prin gradul său, adică: din totalul membrilor Lojei, dacă cel în chestiune n-ar avea un grad superior celui de maestru; din totalul membrilor Capitolului, de va cea gradul de cavaler al crucii şi trandafirului; din totalul membrilor Consiliului, dacă va fi sublim maestru al marii opere. Nu pot vota grade inferioare contra gradelor superioare. Dimensiunile se prevăd şi se reglează de statutele generale.

Art. 10

Atelierele, adică: Lojile, Capitolele, Consiliile şi Supremele Consilii au singurele dreptul de disciplina asupra membrilor lor, neputându-se cenzura faptele fiecăruia, decât de Atelierul cui aparţine Francmasonul, prin gradul sau cel mai înalt. În caz de fapte reputate rele, ele se denunţa Atelierului, de care Masonul ţine prin gradul său. Când aceste fapte ar avea loc chiar în şedinţa unui Atelier necompetent de a cenzura conduita celui în chestiune, Fratele Mason nu poate fi decât înlăturat de la şedinţele acelui Atelier, denunţându-se apoi faptele, după cum s-a dispus.

Art. 11

Gradele şi funcţiile Francmasonilor sunt obligaţii de îndeplinit, iar nu poziţii de superioritate în sensul profan, căci toţi Francmasonii sunt fraţi egali. Cu toate acestea, Atelierele şi Francmasonii sunt datori să execute, exact şi fără discuţie, măsurile ce se iau de Atelierele superioare, fie în şedinţe ordinare, fie în şedinţe extraordinare, fie chiar în şedinţe de familie, consemnate sau nu în scris, communicate însă verbal de Venerabilul Atelierului superior, Venerabilul Atelierului inferior, în asistenta oratorilor acestor Ateliere.

Gradele sunt pe viaţă, iar funcţiile temporale şi elective, afară de aceea a Marelui Maestru ad-vitan şi a Marilor Maeştri Onorifici.

Art. 12

Când o măsură se ia de către un Consiliu sau de un Suprem Consiliu şi trebuie executata de un Atelier, sau de

masonii unui Atelier intermediar, comunicarea se opreşte la acel Atelier; iar dacă urmează a se execută de Loji, ori de toţi masonii, sau a parte a

Lojilor, răspunderea revine Atelierului care a dispus măsură. De exemplu, Supremul Consiliu, prin Venerabilul acestuia, comunica acea dispoziţie Venerabilului Consiliului care, la rândul său, o comunica Venerabilului Capitolului, sau Capitolelor ce depind de acel Consiliu, în prezenta oratorilor, şi aşa mai departe, măsură ce se execută de toţi cei ce trebuie; după cum a găsit cu cale Atelierul care a dispus-o.

După executare, în sens invers, însă pe aceeaşi cale ierarhica, se comunica rezultatul. Prin măsuri nu se înţeleg chestiuni financiare, ci fapte relative la instituţia masonica, calificate astfel de Atelierul care a dispus măsură.

(poza pag. 167)

DESPRE DELICTELE ŞI PEDEPSELE MASONICE ŞI DESPRE JUSTIFICAREA FAPTELOR, ACUZAREA ŞI ATENUAREA PEDEPSELOR

Art. 13

Delictele masonice şi pedepsele se prevăd de statutele generale.

Francmasoneria nu vede în pedeapsa o degradare sau umilire.

Ea nu o justifica, decât ca decurgând din datoria de a ameliora pe om, sau de a apăra societatea de rele, şi nu o decide, decât în măsură trebuinţei, spre a convinge. Ea considera pe culpabil ca bolnav sau rătăcir şi recunoaşte acestuia dreptul, iar societăţii datoria, de a-l însănătoşi ori a-l readuce la adevărata stare, adică pedeapsa o primeşte ca medicament sau mijloc de educaţie.

Legitima apărare şi dementa sunt cauze de justificare, iar căderea în vreun delict prin fapte provocate de un exces de zel masonic, o considera ca o scuza. Justificarea face ca faptul să fie considerat ca fără existenta legala şi nepedepsibil, iar scuza scuteşte numai de pedeapsă.

Tribunalele masonice sunt suverane în aprecierea

existentei scuzei, precum şi în cazurile unde nu poate fi vorba de justificare sau scuza; ele pot, după a lor apreciere, să recunoască circumstanţele atenuante şi să reducă pedepsele.

Msonii trebuie să se supună pedepselor masonice sau profane, ce li s-ar decide de autorităţile respective. Faptele pedepsite însă de autorităţile profane se pot considera ca fiind rele, numai atunci când şi Atelierul, din care face parte sau la care ar voi să participe condamnatul, le-ar declara astfel, după a sa chibzuire.

DESPRE ATELIERELE MASONICE

Art. 14

Atelierele se formează, suspenda sau se închid, aşa cum se prevede în statutele generale, şi se consacra în modul prescris de ritualele acestei familii Francmasonice. Atelierele căzute în adormire, prin încetarea lucrărilor sau devenite neregulare prin abateri de la legi ori reglementari, se redeschid conform dispoziţiilor sus ziselor statute.

Art. 15

În ceea ce priveşte administrarea, toate Atelierele acestei familii depind de un singur guvernământ masonic: *Marele Orient al României*.

În lipsa unui guvernământ masonic, cei mai mari în grad 9 fraţi îl înlocuiesc, în toate chestiunile de competenta lui. Pentru regularitate însă, într-un asemenea caz, ele se pun şi sub protecţia Marelui Orient Italian, lucrând şi sub acea obedienta, unde plătesc cuvenitele taxe şi de unde şi primesc diplomele, brevetele şi patentele.

Art. 16

Atelierele de sub orice obedienta şi de orice rit pot avea între ele corespondente, garanţii de iubire şi legături intime de afiliere, însă nu se pot aduna în comun, decât cu autoritatea Marelui Orient Roman, care va aprecia scopul ce i se va supune.

Pe lângă riturile admise de aceasta Constituţie, familia Francmasonica romană poate să mai practice şi

orice alte rituri, pentru ca toate riturile şi puterile masonice, regulat constituite pe ambele emisfere, se recunosc de către Francmasoneria romană.

DESPRE ŞEDINŢELE ATELIERELOR

Art. 17

Şedinţele Atelierelor sunt: *Ordinare*, la zilele hotărâte de regulamentele lor speciale; *Extraordinare*, după găsirea cu cale a Venerabililor, sau după cererea înscrisă a noua fraţi; şi şedinţe *de Familie*. Despre şedinţele Ordinare, se încheie procese verbale, în care se reproduc pe scurt cele petrecute; despre cele Extraordinare, se urmează după cum decide majoritatea din seara şedinţei; despre cele de Familie, nu se încheie procese verbale, nici nu se reproduc în vreun act scris nimic.

În procesele verbale însă ale şedinţei următoare, se constata ţinerea lor ca Extraordinare: ţinute în intervalul dintre cele 2 din urma şedinţe, dacă nu s-a dispus a nu se nota nimic, se notează numai ca s-au ţinut; cât despre cele de Familie, se notează totdeauna că au avut loc.

Şedinţele Extraordinare de Familie se pot ţine chiar afară din Templu, în casa vreunui fârte, dar niciodată nu se notează unde şi când s-au ţinut, în asemenea caz.

DESPRE MARELE ORIENT AL ROMÂNIEI

Art. 18

De îndată ce se vor constitui cel puţin noua loji, acestea vor putea forma un Mare Orient al României, care va fi guvernământul administrativ al familiei Francmasonice Romane. Acest Mare Orient va cauta a obţine (pe cât se va putea) recunoaşterea celorlalte Mari Oriente şi când va crede că are ceva recunoaşteri, pentru a lucra cu folos, se va declara independent. Sus zisa recunoaşterea, însă, nu îl va împiedica de a avea o existenta legala şi de a lucra din momentul constituirii sale.

(poza pag. 171)

Art. 19

Supremelor Consilii le sunt date dezlegările chestiunilor mari masonice şi numai ele pot decide

dispoziţiile de executat şi modul cel mai nimerit de executare, pentru scopurile instituţiei. Ori de unde ar veni o iniţiativă în această privinţă, chestiunea se va supune unuia dintre Supremele Consilii, care o va examina şi decide; iar Marele Orient va executa deciziile Supremelor Consilii, dacă acele decizii nu se vor dispune a se execută de către Consilii Capitole, Loji sau Masonii acestora. În tot cazul, Marele Orient, ca guvernământ masonic, la trebuinţă şi după cererea Supremelor Consilii, va veghea asemenea executări şi va întrebuinţa chiar mijloace de constrângere, pentru ca ele să nu rămână neexecutate sau să nu se execute eronat.

Art. 20

Toate Supremele Consilii sunt datoare e se concentra, asupra măsurilor importante de luat, conform articolului precedent.

ORGANIZAREA MARELUI ORIENT

Art. 21

Capul statului, succesorul sau primul ministru al ţării, oricare dintre aceştia, consultat în ordinea de mai sus, dacă ar primi, va avea de drept suprema conducere a familiei Francmasonice romane, a Marelui Orient şi a tuturor Atelierelor şi întrunirilor acestei familii, cu titlul, cel dintâi: Înalt *Mare Maestru*, *preşedinte Advitam*, *al familiei Francmasonice romane*, iar cel din urmă, adică primul ministru, pe acela de *Mare Maestru*, *preşedinte onorific*, *al familiei Francmasonice romane*.

Această poziţie nu contează în personalul activ al acestei instituţii şi este scutita de orice obligaţii şi orice dispoziţii. Persoana în cauză, fiind inviolabila şi neresponsabila, nu este ţinută la nimic. Cu toate că va putea, oricând ca voi, să lucreze ca cei din personalul activ.

Francmasonii sunt obligaţi *a apăra viaţa capului statului şi a tuturor membrilor familiei domnitoare*, *cu preţul vieţii lor*, obligaţie consacrata prin jurământul, ce fiecare depune, de a respecta şi aplica cu sfinţenie legile şi regulamentele masonice şi, în special, aceasta Constituţie.

Art. 22

Conducătorul activ al Marelui Orient poarta titlul de *Mare Maestru*, *preşedinte al Familiei Francmasonice Romane*; se pot declara *Mari Maeştri* onorifici Fraţii Masoni vechi, care vor merita aşa favoare.

Art. 23

Marele Oirent se împarte în două ramuri de autorităţi: *Ramura Deliberativa* şi *Ramura Executiva*.

Ramura deliberativa

Aceasta ramura cuprinde: *Adunarea Legislativa Masonica* şi *Consiliul Dirigent*.

Adunarea Legislativa

Art. 24

O singură adunare Legislativa va avea această familie, care se va compune din membri Consiliului Dirigent de pe lângă Marele Orient, cu adăugirea celor 5 lumini ale Lojilor familiei. Dacă aceşti demnitari vor fi făcând parte din zisul Consiliu, nu se mai deleagă alţi Fraţi, decât Maeştri servind de lumina lojilor.

Consiliul Dirigent

Acesta se compune din toţi Masonii familiei care au un grad superior gradului de Maestru.

Ramura executiva

Art. 25

Aceasta ramura constituie o singură autoritate împărţită întrei direcţiuni generale, adică: *Administrativa*, *Ritualica* şi *Financiară*.

Personalul

Art. 26

Fiecare direcţiune va fi compusa din 5 membri. Direcţiunea administrativa: Marele Maestru actic, preşedinte al familiei Francmasonice, 2 Mari Maeştri vice preşedinţi, un Mare Cancelar şi un Mare Secretar. Celelalte 2 direcţiuni se vor compune din câte un Preşedinte, un Vicepreşedinte, 2 membri şi un Secretar. Pe lângă Marele Orient, va funcţiona şi un Mare Casier.

Art. 27

Marele Maestru activ, preşedinte al familiei, se alege de către Consiliul dirigent pe 7 ani, dintre Masonii

posedând cel a-mi înalt grad, sau, în mod excepţional, dintre Masonii întregii familii, însă, în acest caz, îndeplinindu-se dispoziţiile din urma ale articolului 45 din aceasta Constituţie.

Când însă locul a devenit vacant prin demisie, moarte sau înlăturare, se va face o nouă alegere în cursul celei dintâi luni, după eveniment; iar, până atunci, poziţia se va ocupa provizoriu de către cel mai în vârstă Mason, dintre cei mai înalţi în grad.

Art. 28

Funcţiile celelalte, enumerate în art. 26 din aceasta Constituţie, completează personalul superior şi se aleg pe 3 ani, iar casierul, pe 7, tot de către Consiliul dirigent. Sunt eligibili la aceste funcţii tot cei mai înalţi în grad, însă excepţia din articolul precedent se poate face şi în privinţa acestor poziţii, în aceleaşi condiţii.

ATRIBUŢII

Atribuţiile Adunării Legislative

Art. 29

Adunarea legislativa Masonica are misiunea de a modifica în parte, sau chiar în total, Constituţia, Statutele generale, Regulamentul general şi Ritualurile.

Regulamentele speciale se fac de fiecare autoritate masonica sau Atelier, în parte, pentru reglarea chestiunilor ce le privesc în mod special şi se pun în lucrare, după aprobarea Marelui Maestru activ, în ziua hotărâtă de acele autorităţi sau Ateliere. Marele Maestru este obligat a da aprobarea sa, în termen de o lună de la primirea în cancelarie a Regulamentului. În caz de tăcere, după expirarea acelei luni, documentele devin de drept aprobate. Când însă Marele Maestru ar refuza expresa aprobare, pe temei ca Regulamentul ar fi contrar vreunei dispoziţii din Constituţie, Statute, Regulament general sau Ritualuri, chestiunea se va decide de către Adunarea Masonica convocata adhoc, în termen de 15 zile, iar decizia acestei lucrări se va executa de Marele Maestru, chiar dacă ar fi contra părerii sale.

Art. 30

Adunarea legislativa Masonica se întruneşte la fiecare 7 ani, pentru a decide dacă sunt necesare reforme totale sau parţiale, relativ la Constituţie şi Ritualuri; la fiecare 5 ani, relativ la Statute; şi la fiecare 3 ani, relativ la Regulamentul general. Aceste termene curg de la punerea sus ziselor legi şi regulamente în aplicare. Găsind necesare reformele, le face chiar atunci şi decide zilele de când aceste legi sau regulamente urmează a fi obligatorii. Marele Maestru urmează a le publica, spre ştiinţa Masonilor cel puţin cu o lună înainte de a intra în vigoare. Adunarea legislativa Masonica are dreptul de a controla actele Marelui Maestru activ şi chiar a-l suspenda sau înlocui, după cererea a 9 masoni din familie posedând cel mai înalt grad.

Când înalt Mare Maestru nu exista, sau nu se prezintă, precum nici vreun Mare Maestru onorific, Marele Maestru activ are de drept preşedinţia Adunării, iar în caz de lipsa acestuia, Adunarea se prezidează de către cel mai în vârstă dintre cei mai înalţi în grad membri ai Adunării.

Ritualurile se modifica numai cu o majoritate de 3 pătrimi din numărul membrilor din care se compune Adunarea (adică nu numai din numărul celor prezenţi).

Constituţia şi Statutele generale se modifica cu două treimi din numărul total al membrilor ce compun Adunarea (nu numai din numărul celor prezenţi). Iar.

Regulamentul general, cu majoritate absoluta, tot din numărul membrilor sus zişi.

Când Adunarea nu se întruneşte după o convocare, se fac noi convocări, din 15 în 15 zile, iar după trei convocări infructuoase, lucrurile sunt considerate ca rămase în starea lor de mai înainte.

Atribuţiile Consiliului Dirigent

Art. 31

Atribuţiile Consiliului Dirigent, în afară de cele specificate în aceasta Constituţie şi prin Statutele generale, consta în a transa toate chestiunile dintre masoni, între dânşii, sau dintre diverse Ateliere, între dânsele, precum şi dintre Ateliere cu Direcţiunile Marelui

Orinet, când cei în conflict ar persista în ideile lor şi n-ar fi mijloc de a se rezolva chestiunile pe alta cale.

Toate impozitele Masonice care privesc casa Marelui Orient nu sunt valabile, dacă nu se aproba de acest Consiliu.

(poza pag. 177)

Atribuţiile Ramurii Executive

Art. 32

Direcţiunea Administrativa se pronunţa singura asupra chestiunii constituirii Atelierelor; numai în caz de conflict, chestiunea se tranşează prin consultarea Consiliului Dirigent.

Art. 33

Direcţiunea Ritualica se ocupa de diversele rituri şi ritualuri, de principii, precepte şi rânduieli, aprobând sau dezaprobând, iar în caz de conflict, deferind Consiliului Dirigent chestiunea.

Aceasta direcţiune are dreptul de a revizui orice lege, statute, reglementari sau ritualuri masonice şi a se pronunţa, în prealabil, dacă ele nu sunt contare scopului şi principalelor norme ale instituţiei şi numai după aceea a le trimite Direcţiunii Administrative, ca să le aprobe sau dezaprobe.

Art. 34

Direcţiunea Financiară se ocupa cu tot ce priveşte chestiunea finanţelor Marelui Orient şi ale Atelierelor de sub administrarea sa.

Art. 35

Cheltuielile Marelui Orient se suporta de către Atelierele dependente de dansul. Aceste Ateliere înscriu de drept impozitul decis şi aranjează cheltuielile lor în bugetul ce formează pe fiecare an, care devine obligatoriu numai după ce primeşte aprobarea Marelui Orient. Direcţia Financiară, când e vorba de vreun impozit nou sau de vreun conflict, consulta Consiliul Dirigent şi se conformează deciziei acestuia.

Atribuţiile Personalului Marelui Maestru

Art. 36

Marele Maestru reprezintă Familia Masonica Romană pe lângă toate autorităţile masonice şi pe lângă celelalte puteri şi familii masonice.

El poate avea reprezentanţi în străinătate, cu puteri de înfiinţare de Ateliere Masonice, de conferiri de grade, sau numai de simpla reprezentanta. Afară de puterile de simpla reprezentanta, celelalte puteri se conferă numai după aprobarea Consiliului Dirigent. Marele Maestru fixează reşedinţa şi circumscripţia unor asemenea reprezentanţi.

Marii Maeştri onorifici, în lipsa Marelui Maestru, au dreptul de a prezida Marele Orient şi orice Atelier.

Art. 37

Marele Maestru are dreptul de a convoca, în şedinţe ordinare, extraordinare şi de familie, orice autoritate sau Atelier Masonic făcând parte din familie, precum: Adunarea Legislativa, Consiliul Dirigent, Supremele Consilii, etc.

Art. 38

Prin Mare Maestru, Marele Orient are misiunea de a dirija toate interesele Masoneriei de sub jurisdicţia sa: a autoriza constituirea Lojilor şi a celorlalte Ateliere; a supraveghea şi a controla lucrările lor; a face să tranşeze cererile de orice natura adresate Marelui Orient; a întreţine prin orice mijloace armonia între diversele Ateliere şi alte autorităţi masonice; a le apăra în contra oricăror nedreptăţi sau rele voinţe şi porniri exterioare; a le stimula în activitatea lor şi a le ajuta din toate puterile, ca să se menţină atunci când ar fi ameninţate în vitalitatea lor, determinând chiar procurarea de mijloace materiale la caz de trebuinţă. Pe lângă Marele Orient, de a suspenda, a închide, a redeştepta şi a construi Ateliere, Marele Maestru are dreptul, în cazuri urgente şi grave, după a sa apreciere, a suspenda activitatea oricăror Ateliere sau Masoni, însă cu titlul de provizoriu şi numai pentru o lună, în care interval este obligat a face să se tranşeze, în mod regulat, chestiunea. Aceasta atât pentru abaterile de la legile, statutele, Regulamentele şi ritualurile masonice, cât

şi pentru orice act contra moralei sau onoarei ori legilor profane ale ţării.

Atribuţiile celuilalt personal

Art. 39

Atribuţiile celorlalţi demnitari ai Marelui Orient, ale Direcţiunilor acestui guvernământ masonic, precum şi ale Consiliului Dirigent se prevăd în regulamentele ce fiecare îşi vor face.

Art. 40

Demnitarii Marelui Orient, ca şi toţi membrii Supremelor Consilii, au dreptul de a inspecta Consiliile, Capitolurile şi Lojile.

Puterile şi atribuţiile care-i privesc pe toţi demnitarii Direcţiunilor Marelui Orient sunt constituite în Consiliul administrativ.

Art. 41

Preşedinţii, Vicepreşedintii şi Secretarii celor trei Direcţiuni, împreună cu câte un membru din fiecare Direcţiune, foemează Consiliul Administrativ, care este consultat de Marele Maestru asupra tuturor celor din articolele următoare.

Art. 42

Marele Maestru, după avizul Consiliului Administrativ, decretează constituirea, suspendarea, punerea în Adormire, redeşteptarea şi chiar închiderea pentru totdeauna a Atelierelor, cinform celor prevăzute în statutele generale.

Art. 43

După recomandaţia Atelierelor inferioare, Atelierele superioare sunt competente a confreri gradele necesare, pentru a primi în sânul lor noi membri, efectuând măriri de salariu; brevetele şi patentele, însă, se obţin de la Marele Orient, tot în forma prevăzută de articolul precedent, dar fără necesitatea de a se consulta Consiliul Administrativ.

DISPOZIŢII EXCEPŢIONALE

Art. 45

În cazul acând Atelierele, fie pentru consideraţie de urgenta, fie pentru alte grave consideraţii, ar crede

oportun a conferi grade numai prin comunicare şi fără a îndeplini, în fapt, toate cerinţele ritualurilor, ele pot să facă aceasta, comunicând însă în şedinţa regulata candidaţilor prin cuvântări, toate cunoştinţele necesare. Pentru capul statului, membrii familiei domnitoare şi preşedintele consiliului de miniştri, comunicarea şi consacrarea se face acasă la ei, fără a se întrebuinţa spada, ciocanul sau orice alte unelte. La consacrare, nu se va recita formula ritualica, ci se va zice numai: *În numele Atotputernicului, eu, umilul sau serv, declar că sunteţi consacrat*.

Când se conferă mai multe grade deodată, fără a se trece prin formele prevăzute de ritualuri, se comunica candidaţilor, în şedinţa regulata, toate cunoştinţele nesesare, se ia jurământul şi se îndeplinesc cele prescrise de ritualuri pentru consacrare.

DISPOZIŢIUNI COMUNE

Toate Atelierele dependente de Marele Orient al României corespund direct cu dansul, pentru tot ce le priveşte.

Pana la înfiinţarea Marelui Orieni, cei 9 fraţi mai mari în grad, locuind în capitala ţării şi făcând parte din orice Ateliere ale acestei famill, aleg un Mare Maestru şi un Mare Cancelar, care întreţin corespondenta, pentru aşa-zisul Mare Orient Provizoriu.

Pana la înfiinţarea Marelui Orient Roman, Atelierele, lucrând sub protecţia Marelui Orient Italian, vor corespunde direct cu acel Mare Orient, comunicând şi Marelui Maestru roman, rezumatul unor asemenea corespondente, ieşiri şi intrări.

Corespondenta autorităţilor Atelierelor şi tuturor Masonilor din această familie se va ţine în limba română, afară de aceea cu Marele Orient Italian sau altele şi cu Ateliere sau Masoni din orice alta familie, care se va putea face în orice limba.

RECOMPENSE

Art. 47

După cererile Atelierelor respective, sau din iniţiativă sa proprie, însă în urma votului Consiliului Dirigent,

Marele Maestru acorda Atelierelor, pentru fapte de valoare, una din următoarele decoraţii: *Steaua înflăcărată*, având 2 clase, I-a din aur şi a II-a din argint; şi *Triunghiul*, având 3 clase: aur, argint şi bronz.

(poza pag. 183)

Se creează, pentru Masoni, 3 decoraţii: Placa bravurii, pentru fapte strălucite, o singură clasa; Pentacolul cu 3 clase: aur, argint şi bronz, pentru fapte de mare zel; şi Medalia de merit cu două clase: aur şi argint, pentru fapte meritorii.

Formele, condiţiile de obţinere şi promovare, precum şi panglicile se vor prevedea prin statute generale sau printr-un decret al Marelui Maestru activ.

DISPOZIŢII TRANZITORII

Art. 48

De câte ori vor exista Loji romane care vor adopta prezenta Constituţie şi nu va funcţiona Marele Orient Roman, puterile şi prerogativele, precum şi datoriile Marelui Orient sus zise se vor exercita de către noua fraţi, cei mai mari în grad, locuind în capitala ţării şi făcând parte din orice Ateliere ale aceleiaşi familii. Ei se vor împărţi în trei Direcţii, având fiecare Direcţie un preşedinte, un membru şi un secretar. Preşedintele Direcţiei Administrative va fi Mare Cancelar, iar Preşedintele Direcţiei Financiare, Mare Casier; Atelierele vor ţine, însă, în acest caz, de protecţia Marelui Orient Italian, comunicând şi acestui provizoriu Mare Orient, în rezumat, corespondenta şi activitatea sa.

DISPOZIŢII FINALE

În cazul de mai sus, Constituţia, legile şi regulamentele Francmasonice ale familiei italiene vor fi şi ele obligatorii, însă, Constituţia de fata, Statutele Generale.

Regulamentul General, Ritualurile şi Regulamentele Speciale, ale acestor Ateliere, îşi vor avea aplicaţia ce legi şi regulamente proprii, ale familiei romane.

În caz de contrazicere între legile şi regulamentele italiene şi romane, cele din urmă vor fi preferate.

Art. 50

Aceasta Constituţie, conţinând 50 de articole, s-a votat prin aderări verbale şi va deveni obligatorie din ziua de 1 Mai 1894 E. V.

Făcută de Orientul Bucureşti şi votata în Templul din acest Orient, Str. Lazareanu No. 25, casele F.L. Lacroix 30.

3.4. CONSTITUŢIA

FRANCMASONERIEI ROMANE UNITE – DIN ANUL 1935 – Capitolul I

GENERALITĂŢI

Art. 1

Francmasoneria Romană Unita (F.M.R.U) este o federaţie de rituri şi constituie o Obedienta unica, regulata, autonoma şi suverana pentru toţi masonii şi toate Atelierele de orice grad, aparţinând riturilor recunoscute de pe întregul teritoriu al Statului Roman.

La promulgarea prezentei Constituţii, Masoneria Română se compune din Marea Loja Naţională din România şi Marele Orient al României. Vor putea intra în Federaţie toate organizaţiile de pe teritoriul României pe care F.M.R.U. le va considera regulare şi care vor adera la prezenta Constituţie.

Art. 2

Ritul este forma specifica şi tradiţională în care diversele Ateliere practica principiile masonice.

Capitolul II

DOBÂNDIREA ŞI PIERDEREA CALITĂŢILOR DE MASON

Art. 3

Calitatea de Mason poate fi dobândită numai prin iniţiere într-un Atelier regular. Un Mason nu poate fi membru activ decât într-un singur Atelier de acelaşi grad, în sensul decât că nu va putea executa decât într-un singur Atelier atribuţiunile administrative. Femeile nu pot fi admise la iniţierea masonica.

Art. 4

Candidatul la iniţiere trebuie să îndeplinească următoarele condiţiuni:

— Să aibă vârsta de 23 ani împliniţi;

— Să aibă o bună reputaţie şi moravuri ireproşabile;

— Să aibă mijloace de existenta onorabile;

— Să aibă instrucţia şi aptitudinile necesare pentru a înţelege învăţăturile masonice;

— Să adopte fără rezerve Declaraţia de principii din prezenta Constituţie;

— Să locuiască de cel puţin 6 luni de zile în localitatea sau judeţul în care se afla Atelierul;

Sunt scutite de prevederile punctului *f*) persoanele care locuiesc în judeţele lipsite de Ateliere aparţinând ritului ales de candidat, de asemenea, militarii, marinarii şi orice persoane ale căror ocupaţii necesita dese schimbări de reşedinţă.

Art. 5

Calitatea de mason se poate pierde:

— Prin orice acţiune dezonoranta sau uneltiri contra integrităţii sau siguranţei Statului roman;

— Prin exercitarea unei meserii desconsiderate în ordinea sociala;

— Prin participarea la acte ce duc la slăbirea solidarităţii membrilor Ordinului;

— Prin conspiraţii, manifestări ostile tinzând la dezagregarea Federaţiei sau prin alianţe cu adversarii Ordinului, spre a-l defăima sau a-i pune în pericol existenta;

— Prin violarea angajamentelor masonice;

f prin nerespectarea şi neexucatarea nejustificată a angajamentelor şi obligaţiunilor morale sau materiale;

— Prin faliment şi prin condamnarea definitiva la o pedeapsă infamanta;

— În toate aceste cazuri, cel a cărui vina este constatata va putea fi suspendat din drepturile şi prerogativele masonice.

Calitatea de Mason nu se pierde decât printr-o hotărâre definitiva, în condiţiunile şi formele determinate de Constituţie şi Regulament.

Capitolul III

ORGANIZAREA F.M.R.U.

Secţiunea 1

ATELIERELE Art. 6

Atelierul este formaţiunea elementara şi autonoma a Francmasoneriei.

El se compune din masoni regulari, practicând acelaşi rit, grupaţi după forme tradiţionale şi cu respectarea dispoziţiunilor Regulamentului organic.

Numărul şi gradul membrilor unui Atelier variază după regulamentele ritului şi al gradului respectiv.

Atelierul nu-şi poate schimba ritul decât cu consimţământul scris ca cel puţin trei pătrimi din membrii săi activi, cu avizul Consiliului Federal şi cu aprobarea Marelui Colegiu al Riturilor.

Art. 7

Lucrările tuturor Atelierelor aparţinând F.M.R.U., sub auspiciile F.M.R.U. şi în numele ritului respectiv.

În timpul lucrărilor, vor fi prezentate simbolurile masonice, Cartea Legii Sfinte va fi deschisa, iar Drapelul National la Orient.

În timpul lucrărilor, nu se pot discuta chestiuni politice sau religioase.

Art. 8

Conducerea şi administraţia F.M.R.U. sunt încredinţate următoarelor organe:

— Adunării Generale a Federaţiei

— Marelui Maestru

— Consiliului Federal şi Marilor Demnitari

— Marelui Colegiu al Riturilor

Secţiunea a 2-a

ADUNĂRILE GENERALE ALE F.M.R.U.

Art. 9

Adunările Generale ale F.M.R.U. se compun din:

— Marele Maestru în funcţiune al F.M.R.U.

— Foştii Mari Maeştri ai F.M.R.U.

— Membrii Consiliului Federal

— Cate doi delegaţi de fiecare Atelier activ din F.M.R.U.

Cei doi delegaţi ai Atelierelor sunt aleşi prin scrutin secret, pe timp de un an, şi sunt reeligibili. Atelierele mai aleg, în acelaşi mod, un delegat supleant.

Delegaţiile Atelierelor trebuie să fie compuse din Maeştri, membri activi ai Atelierului pe care îl reprezintă. Fiecare Atelier are dreptul la două voturi.

Art. 10

Fiecare membru al Adunării Generale are un singur vot, afară de Marii Demnitari şi Consilierii Federali care ar mai avea şi calitatea de delegaţi ai unui Atelier.

Art. 11

Adunarea Generală Ordinara poartă denumirea de Convent şi se întruneşte anual, în penultima Duminica alunii Iunie.

Art. 12

Adunarea Generală Extraordinara este convocata de Marele Maestru.

Convocarea mai poate fi ceruta motivat de:

— Consiliul Federal sau

— Cel puţin şapte Ateliere active.

În toate cazurile Marele Maestru este obligat să convoace Adunarea Generală Extraordinara, în termen de cel mult 15 zile de la primirii cererii. Convocarea se va face cu cel puţin 10 zile libere înainte de data Adunării. În cazul când Marele Maestru nu convoacă Adunarea în termenul prevăzut mai sus, Adunarea se întruneşte deplin drept în prima Duminica, după expirarea celor 25 zile prevăzute mai sus.

Art. 13

Ordinea de zi a Adunărilor Generale se alcătuieşte de Marele Maestru, ajutat de organele administrative şi se comunica tuturor Atelierelor, precum şi membrilor Adunării.

Ordinea de zi a Adunărilor Generale Extraordinare trebuie să cuprindă, în cererea de convocare, chestiunile propuse. Convocările cuprind ordinea de zi, cu arătarea datei, orei şi locului Adunării.

Adunarea nu poate avea loc decât la sediul

Federaţiei.

Art. 14

Adunările Federale sunt conduse de Marele Maestru, ajutat de Marii Demnitari ai F.M.R.U. care sunt:

— promarele Maestru;

— Primul Mare Supraveghetor;

— Secundul Mare Supraveghetor;

(poza pag. 191)

— Marele Orator; Marele Orator ajutor;

— Marele Secretar; cei 3 Mari Secretari ajutori;

— Marele Tezaurar; Marele Tezaurar ajutor;

— Marele Ospitalier;

— Marele Expert;

— Marele Maestru de Ceremonii;

— Marele Păstrător de Sigilii;

— Marele Acoperitor.

În lipsa Marelui Maestru, conducerea Adunării trece asupra ProMarelui Maestru, iar în lipsa acestuia se urmează ordinea prescrisa de tradiţiile masonice.

În caz de lipsa a unuia din Marii Demnitari, Marele Maestru poate delega pe oricare membru din Consiliul Federal.

Art. 15

Conventul:

— Exercita puterea constituanta şi legislativa a Federaţiei

— Examinează şi adopta activitatea administrativa a Consiliului Federal şi a organelor de conducere.

— Controlează şi aproba conturile de gestiuni trecute; votează bugetul şi dispune asupra exerciţiului viitor, fixând contribuţiile.

— Alege, prin scrutin secret, uninominal şi cu majoritatea voturilor, pe durata de doi ani, pe Marele Maestru şi prin scrutin de lista 21 consilieri federali, pe durata de un an, reeligibili. De asemenea, alege şapte membri supleanţi.

— Discuta şi votează propunerile de modificare sau completare a Constituţiei sau a Regulamentului General.

— Ratifica deciziunile Consiliului Federal asupra recunoaşterii şi admiterii în Federaţie a grupărilor masonice care ar satisface dispoziţiunile art. 1 din Constituţie.

— Ratifica tratatele Federaţiei cu Puterile masonice străine.

— Discuta şi decide asupra tuturor chestiunilor referitoare la masonerie, în general, şi la Obedienta în special, care au fost înscrise în ordinea de zi.

Art. 16

Adunările vor fi declarate secrete şi de gradul I; drept de vot având însă numai cei prevăzuţi la art. 10.

Când se socoteşte necesar, şedinţele vor fi declarate secrete şi de gradul 3.

Deciziile se iau cu majoritatea absolută a voturilor exprimate. Când votul este secret, paritatea atrage respingerea propunerii; la votarea pe fata, votul preşedintelui decide în caz de paritate.

Secţiunea a 3-a

CONSILIUL FEDERAL

Art. 17

Administrarea intereselor interne şi externe ale F.M.R.U. este incerdintata unui organ administrativ executiv, numit Consiliul Federal. În prerogativele Consiliului Federal intra orice dispoziţie, care înăuntrul spiritului legilor constituţionale este destinata sa asigure bunul mers şi progresul Obedientei.

Art. 18

Consiliul Federal este prezidat de Marele Maestru al Federaţiei, în lipsa lui promarele Maestru sau de persoana indicată de tradiţia masonica.

Art. 19

Consiliul Federal alege din sânul său, prin proclamare, vor secret sau cu bile, Marii Demnitari ai Federaţiei, enumeraţi la art. 14, din prezenta Constituţie.

Art. 20

Consiliul Federal se întruneşte o dată la două luni, exceptând vacanţa de vara. El se poate întruni în şedinţe

extraordinare, de câte ori va fi nevoie, în urma cererii a cel puţin şapte membri activi.

Convocarea se face de către Marele Maestru sau de locţiitorul sau legal, cu cel puţin 14 zile înainte de data fixata; ea va conţine şi ordinea de zi.

Art. 21

Consiliul Federal legal convocat lucrează valabil în prezenta a cel puţin 11 membri, sub conducerea Marelui Maestru sau a locţiitorului sau tradiţional.

Deciziile Consiliului Federal se iau cu majoritatea voturilor exprimate, iar în caz de paritate, la votarea pe fata, votul Preşedintelui decide.

Art. 22

Consiliul Federal poate coopta membri onorifici, care pot asista la deliberări cu vot consultiv; ei sunt convocaţi obligatoriu la şedinţele solemne şi li se acorda onorurile cuvenite membrilor activi.

Secţiunea a 4-a

MARELE MAESTRU ŞI MARII DEMNITARI

Art. 23

Marele Maestru este ales de Convent, pe durata de 2 ani, prin vot secret, cu majoritatea absoluta şi este reeligibil.

El conduce şi prezudează toate organele Federaţiei, reprezintă Federaţia fata de toate Puterile masonice din străinătate şi fata de autorităţile profane, numeşte garanţii de amiciţie pe lângă Puterile masonice recunoscute şi semnează toate actele care emana din Cancelaria F.M.R.U.

(poza pag. 195)

Marele Maestru personal poate uza de dreptul tradiţional de elementa fata de cei judecaţi de organele legale masonice.

Art. 24

În lipsa Marelui Maestru, atribuţiunile sale, cu excepţia dreptului de elementa, trec de drept asupra promarelui Maestru, iar în lipsa acestuia, se urmează ordinea stabilita de tradiţiile masonice.

promarele Maestru este ales, la propunerea Marelui

Maestru, de Consiliul Federal, cu majoritatea de 2/3 (două treimi) din voturile exprimate.

Prezenta a cel puţin două treimi, din numărul membrilor Consiliului Federal, este necesară pentru valabilitatea votului.

Art. 25

Marii Demnitari sunt aleşi de Consiliul Federal din sânul sau prin proclamare, vot secret sau bile; ei îndeplinesc atribuţiunile fixate de tradiţiile Ordinului şi ale Regulamentului General al Federaţiei.

Secţiunea a 5-a

MARELE COLEGIU AL RITURILOR

Art. 26

Marele Colegiu al Riturilor este autoritatea supremă şi exclusiva a Federaţiei, în materie de Rituri, pe întreg teritoriul ţării.

El este păstrătorul tradiţiilor Riturilor şi este consultat, în mod obligatoriu, de organele de conducere ale Federaţiei, în materie de Rituri, tradiţii masonice şi îndrumări spirituale.

Art. 27

Marele Colegiu al Riturilor este Organul Federaţiei care organizează şi administrează Atelierele Superioare (Lojile de perfecţiune, Capitolele, Areopagiile, Consistoriile, etc.). Îi este interzis orice imixtiune în administrarea Atelierelor simbolice (primele trei grade). Sau în administrarea Federaţiei acestor Ateliere.

Art. 28

Marele Colegiu al Riturilor se compune din cel puţin noua şi cel mult 33 membri activi ad-vitam.

Membrii Colegiului Riturilor trebuie să fie membri activi ai unui Atelier simbolic din Federaţie.

Art. 29

Marele Colegiu se împarte în atâtea secţii, cate Rituri sunt cuprinse în Federaţie.

Marele Colegiu al Riturilor va fi format prin unirea secţiunilor diferitelor rituri federale, organizate conform tradiţiilor ritului respectiv.

Între rituri nu exista nicio proeminenta.

Art. 30

Marele Colegiu va funcţiona conform Regulamentului organic propriu, întocmit de adunarea membrilor activi.

Art. 31

Nicio incompatibilitate nu exista între calitatea de membru în Consiliul Federal şi aceea de membru în Colegiul Riturilor.

Capitolul IV

FINANŢELE FEDERAŢIEI

Cheltuielile generale ale Federaţiei sunt suportate de toate Lojile, prin perceperea unui impozit de capitaţie şi a altor taxe speciale.

Cuantumul acestui impozit şi al taxelor este fixat de Convent, ele fiind înscrise în bugetul annual al Federaţiei.

Veniturile extraordinare ale Federaţiei se alimentează din donaţiuni, legate sau alte venituri întâmplătoare.

Anul financiar începe la 1 iulie.

Art. 33

Controlul finanţelor Federaţiei se exercita de Comisiunea speciala de control, formată din cinci membri aleşi de Convent, pe timp de un an. Comisiunea de control prezintă raportul sau annual Consiliului Federal, care îl înaintează Atelierelor, odată cu ordinea de zi.

Capitolul V

JUSTIŢIA MASONICA

Art. 34

Justiţia masonica se exercita prin Juriile Fraterne şi Camera Superioara de Justiţie.

Art. 35

Juriul Fratern se compune din Maestrul Venerabil şi patru Maeştri membri ai Lojii, aleşi în fiecare an prin vot secret, concomitent cu alegerea Demnitarilor Atelierului. Oratorul Lojii face parte din Juriul Fratern, ca păzitor al legii masonice. El nu poate participa la deliberările juriului, nici nu intra în numărul Consilierilor arătaţi mai sus.

Sentinţa data în Juriul Fratern poate fi atacata fie de reclamant, fie de parat, fie de Oratorul Lojii.

Art. 36

Camera Superioara de Justiţie se compune din 5 membri şi 2 supleanţi aleşi de Convent, dintre fodtii Mari Demnitari pe o perioadă de 2 ani.

Preşedintele Camerei Superioare de Justiţie va fi desemnat de Marele Maestru, dintre titularii aleşi de Convent.

Camera Superioara de Justiţie va judeca în fond şi forma:

— Apelul contra deciziilor Juriilor fraterne.

(poza pag. 199)

— În prima şi ultima instanţă:

— Pe membrii Consiliului Federal;

— Diferendele dintre Loji.

Art. 37

Masonul care, din orice motiv, se afla în concediu sau în adormire, într-un Atekier simbolic, nu poate activa într-un Atelier superior.

De asemenea, efectele unei sentinţa definitive de suspendare sau excludere se extind asupra masonului şi în Atelierele superioare.

DISPOZIŢIUNI FINALE

Propunerile de modificare a prezentei Constituţii se pot face până în Martie, al fiecărui an, de:

1.3. Marele Maestru.

1.4. Consiliul Federal.

1.5. Cel puţin şapte Ateliere active.

Art. 39

Consiliul Federal este obligat a discuta aceste propuneri, în Convent.

Propunerile sunt înscrise în Ordinea de zi a Conventului şi, împreună cu avizul Consiliului Federal, vor fi comunicate Atelierelor, cu cel puţin 14 zile înaintea Conventului.

Art. 40

Nerespectarea dispoziţiunilor art. 38 şi 39 anulează

aducerea în discuţie a propunerilor de modificare…

Art. 41

Pentru modificarea Constituţiei, se cere ca majoritatea absolută a membrilor să fie prezenţi, iar decizia se ia cu o majoritate de trei pătrimi din numărul voturilor exprimate.

Pentru modificarea Regulamentului General, se aplică aceleaşi dispoziţiuni.

Aceste modificări pot fi făcute şi de Adunările Generale Extraordinare, în aceleaşi condiţiuni.

Art. 42

Prezenta Constituţie intra în vigoare la votarea ei.

Constituţiile Puterilor masonice componente ale F.M.R.U. sunt şi rămân abrogate.

Decret de promulgare a Constituţiei Federale

Astăzi, Duminica, 23 Iunie 1935, s-a votat şi se promulga Constituţia Federala, compusa din 42 articole.

Tot astăzi, intra în vigoare noua Constituţie; sunt şi rămân abrogate Constituţiile anterioare ale Puterilor componente.

MARELE MAESTRU.

M. SADOVEANU

MARELE SECRETAR, MARELE ORATOR.

EMIL PAPINIU JULIAN PETER

SECŢIUNEA II

LUMINA SIMBOLURILOR MASONICE.

SEMNIFICA TIILE FILOSOFICE ŞI ESOTERICE ALE PASAJELOR DE GRAD, ÎN RITUALUL MASONERIEI ALBASTRE

MOTTO:

Misterul cel mai mare nu este că am fost aruncaţi, la întâmplare, pe Pământ. Ci acela ca, inn aceasta închisoare cosmica, am descoperit în noi harul divin de a ne contesta neantul.

ANDRÉ MALRAUX

CAPITOLUL 1 – TEMPLUL MASONIC

În Masonerie, ritul este un sistem esoteric. Este coloana vertebrală a Ordinului Masonic. Obedienta

defineşte cadrul organizatoric: *forma*. Ritul guvernează cadrul iniţiatic: *fondul*.

Un rit înseamnă un ansamblu de ritualuri. Iar un ritual indica exact ceea ce trebuie făcut şi spus în spaţiul flecarei ceremonii masonice: *iniţiere*, *pasaje de grad*, *ţinute*, *alte reuniuni de lucru*.

Masoneria Universala funcţionează pe două structuri distincte şi complementare: o Mare Loja Naţională (ori Mare Orient) care administrează primele trei grade – ucenic, calfa, maestru – numita şi *Masoneria Albastra*, sau de iniţiere; şi un număr de Rituri (Ritul Scoţian Antic şi Acceptat, Ritul de York, Ritul Francez, Ritul Memphis-Misraim etc.) care gestionează gradele de la patru în sus, numite şi *Masoneria de Perfecţionare*. În aceasta Secţiune, ne vom referi exclusiv la *Masoneria Albastra*.

1.1. *RITUAL UL, ESENŢA SPIRITULUI MASONIC*

Ritualul marchează clipa astrală de trecere din lumea profana, în lumea esoterica a iniţiaţilor. Singur ritualul – respectat cu sacralitate – permite punerea în stare de receptivitate a fartilor din Loja, pentru a aborda marile comandamente ale Masoneriei, pentru a spulbera stresul din lumea profana, pentru a calma spiritele, a domoli grijile din afara Templului, a estompa imaginile şi zgomotele cotropitoare ale Cetăţii, pentru a deschide liberul exerciţiu al facultăţilor mentale. Ritualul ne transfera personalitatea într-un plan superior, spiritual. Invita la concentrare. Ritualul da tonul, în marea orchestra spirituala a Atelierului.

Esenţa Doctrinei Masonice este tezaurizata în ritual. Studiul ritualului – cu întreaga sa paleta de simboluri – ocupa cea mai mare parte din activitatea unui Mason. Ritualul îl ajuta să depăşească nivelul unui catehism primar, facilitându-i accesul în arcanele limbajului ocult. Conferindu-i cifrul care deschide ferestrele spre Lumina.

Ritualul este o magistrala pe care masonul – dacă merge cu suflet curat – ajunge la rădăcinile propriei sale conştiinţe. Gratie ritualului, masonul învaţă să se cunoască mai bine, să regândească lumea, să se adape la izvoarele

raţiunii universale, să se apropie de Lumina cunoaşterii şi să cerceteze Adevărul.

Etimologia cuvântului rit (ritual) vine din sanscrita („rta”), care înseamnă, cumulativ: *adevăr, ordine cosmica şi lege morala*. Cercetătorul francez J. Cazeneuve distinge: *rituri comportamentale, rituri magice şi rituri religioase*. Toate îl pun pe om în raport cu un principiu sacru: Divinitatea. Altfel spus – în interiorul Ordinului Masonic – cu Marele

Arhitect Al Universului. În celebra sa carte „Memoirs sur les rites”, tipărită în 1916, reputatul Li Ki scrie, în primul capitol*: „Îndeplinirea datoriei, virtutea interioară, bunăvoinţă, dreptatea nu se pot apropia de perfecţiune fără concursul ritualului”*.

Universul Masonic este creat exclusiv de inteligenta omeneasca, este fructul elitelor, opera înţeleasă în mofunzimile ei numai de către elite. Masoneria, fiins în cea mai mare parte un mod de viaţă esoteric, se adresează cu precădere spiritului. Acţiunea asupra spiritului reprezintă tot cea ce este mai greu pe lume. Platon (427 – 347, înaintea Erei Creştine) spunea, într-unul din faimoasele sale cursuri, la Academia din Atena, pe care el însuşi o înfiinţase: *„Nu percepţiile senzoriale, ci spiritul este calea spre cunoaşterea Adevărului. Iar cheia care deschide porţile acestui drum este ritualul sacru”*.

Ritualul, pentru a-şi atinge înaltele-i scopuri, trebuie să fie total. Integral. Ciuntit nu mai e ritual. E ca şi cum ai încerca să pui apa într-un vas ciobit, spart. Munca de Sisif! Ritualul este un tot nestricabil. Ca o disciplina de fier, care conferă unui grup eterogen, calitatea de forţă omogena combatanta. Puterea nestrămutată de coeziune, de fraternitate masonica, ţine exclusiv de disciplina ritualului. De sacralitatea acelei discipline liber asumate odată cu primul jurământ depus, la iniţiere. *„Socialmente* – scrie în Dicţionarul sau René Louis – *ritualul constituie un manual de disciplina, care are funcţia de a asigura coeziunea comunităţii, punând-o simbolic în concordanţă cu cel* puţin *unul din miturile ei fondatoare. Ritualul are ca*

scop să introducă oamenii în zona sacrului”.

Doctrina Masonica nu este însă doar un corpus de ritualuri (reguli, principii, norme), care pot fi studiate şi comentate de orice – mai mult sau mai puţin erudit – ci este, înainte de toate, un mod de viaţă. De trăire şi aplicare în practica – în litera şi în spiritul sau – a ritualului.

(poza pag. 205)

Doar studiul – oricât de aprofundat ar fi – al cărţilor despre ritualurile masonice nu este suficient pentru a deveni Mason. Este necesara iniţierea, practicarea ritualului asumat ca mod de existenţă. Este vitala, pentru spiritul masonic, respectarea integrală a ritualului: de la intrarea, pana la ieşirea din Templu. Disciplina ritualului generează stabilitate şi armonie în Loja. Induce un aer de respect reciproc, de sobrietate, gravitate şi transcendent. Creează între fraţi *egregorul* specific, care ne încarca de energii pozitive.

Confuziile, stările de iritare, de oboseala din Atelier, nemulţumirile surde, discuţiile lungi şi nervoase, atitudinile de fronda, de diriginte pedepsitor, manifestările de aroganta, de ştie-tot, ridicarea tonului, foiala şi şoptelile între fraţi în timpul Ţinutei, agitaţia sterila şi lipsa de atenţie – cu alte cuvinte, întregul colegiu al tarelor profane – toate acestea n-ar putea fi posibile decât pe fondul deopotrivă alunecos şi prapăstios al nerespectării ritualului. Al mutilării acestuia. Al scurtării sacralităţii sale. De fapt, prin scurtare, prin netrăire, prin parcurgerea ritualului în fuga, cu ochii pe ceas, cu gândul în altă parte, sunt anulate toate energiile sale benefice. Este distrus echilibrul. Armonia esoterica s-a făcut ţăndări, iar Ţinuta devine o oarecare şedinţa profana, care nu mai are nimic, absolut nimic cu Spiritul Masonic.

Arta Regala presupune rigoare, precizie, responsabilitate şi un anumit traseu – obligatoriu – al construcţiei. Cum să construieşti un Templu, pe sărite? Cum să zideşti o catedrală fără uşi, sau fără ferestre, ori cu ziduri strâmbe? Un astfel de Templu – monstruos şi diform

– zidim atunci când nesocotim disciplina ritualica. Şi cu atât mai dureros este, cu cât pagubele sunt mai mari, cu cât Templul pe care îl edificam noi astăzi este Omul. Decât să fie realizata o reuniune masonică cu ritualul trunchiat, mai bine să nu fie făcută deloc. Pagubele ar fi infinit mai mici. Cum şi când vom accede către Adevăr, punând ritualul în paranteze? Vom atinge oare vreodată geana orizontului masonic, dincolo de care se afla *„Cuvântul ascuns”*, traversând ritualul pe scurtătură? Când fiecare frate ve înţelege rolul şi misiunea lui în Templu, când se va pătrunde, pana în adâncul spiritului său, de puterea benefica a ritualului. Atunci şi numai atunci el va deveni beneficiarul *înţelepciunii*, al *Forţei* şi *Frumuseţii* care guvernează universul masonic.

Când ritualurile şi disciplina lor intrinseca pier, moare şi Ordinul. Aşa a pierit Ordinul Iluminaţilor Bavarezi: ajuns pe culmile gloriei, şi-a abandonat în derizoriu marile taine ale vechiloe ritualuri, lăsându-se masacrat de o adminnistraţie coruptă. Aşa a dispărut Ordinul Teutonilor. Sau Ordinul Dominicanilor. Aşa a decăzut, în zilele noastre, temutul Ordin al Cavalerilor de Malta, pana la statutul salonard de cavaleri de opereta. Gratie *simoniei* şi îndepărtării de vechile ritualuri.

Ucenici Masoni trebuie să rămânem toată viaţa. Indiferent de gradele la care am avut acces. Pentru ca ucenicia masonica ne învaţă, înainte de orice, arta de a asculta. Disciplina severă a autocontrolului. Regretatul frate Paul Ştefănescu formula, în amplul sau volum „Ritualul Lojilor Masoneriei Albastre”, acest adevăr – postulat: *„Loja masonica este locul în care nimeni nu-l întrerupe pe cel care vorbeşte. Este de neconceput să opreşti cuvântul, să întrerupi, să-ţi manifeşti sentimentele, mai înainte va vorbitorul să fi terminat de vorbit prin expresia rituala: am zis!”* Într-adevăr, Loja masonica este locul privilegiat, în care oamenii învaţă cum să comunice între ei şi, mai ales, cum să se stăpânească. Cel care vorbeşte prea mult, pentru a nu spune nimic, îşi va da seama singur de aceasta şi se va opri. Iar acela care nu

suporta să fie contrazis, suferă la început, apoi descoperă, în tăcere, puţin câte puţin, că se poate gândi şi altfel, fără a fi deranjat. Metoda masonica este eminamente iniţiatica.

„Masoneria, în oficiile ei – spunea prea respectabilul nostru înaintaş, fratele Mihail Sadoveanu, la Conventul din 1934 – se *adresează şi inteligentei, şi imaginaţiei şi sentimentului*”. Aici trebuie lansat apelul pentru rigoarea şi acurateţea simbolurilor care populează ritualul. Masoneria nu poate să renunţe nici măcar la un singur simbol, pentru că este o artă – Arta Regala – şi toate artele recurg la simboluri.

Simbolismul ritualic este limba proprie a Masoneriei, o limbă specifica, o limbă universala, în care se înţeleg toţi fraţii de pretutindeni. În aceasta limba, Masoneria dezvolta, înainte de toate, o anumită concepţie despre lume şi viaţa, un anumit mod de a gândi, de a trăi şi de a acţiona, astfel încât umanitatea să-şi păstreze energiile vitale. Fratele Sidney Kase, de grad 33, din SUA, a afirmat într-un mod mault mai plastic aceasta realitate perena a confreriei noastre: *„Masoneria oferă o magnifica evadare din zarva epuizanta a lumii profane, într-un loc unde ne putem reîncărca bateriile morale* şi *menţine sensul valorilor*”.

1.6. PUTEREA MAGICĂ A CUVÂNTULUI

Întreaga istorie a umanităţii este însoţită de *Cuvânt*. Este turnata în Cuvânt. Întreaga devenire a omului pleacă dintr-o singură matrice: *Cuvântul*. Dumnezeirea care l-a zidit pe om este concentrată într-un singur izvor de energie universala: *Cuvântul*. Sfântul Ioan – patronul Artei Regale – spune cu certitudinea marelui iniţiat: *„La început a fost cuvântul, şi cuvântul era cu Dumnezeu, şi cuvântul era Dumnezeu*”. Sunt exacr sacrele cuvinte pe care fraţii masoni le aşază în fruntea fiecărei Ţinute Rituale, rostindu-le, în genunchi, în faţa Altarului.

Aşadar, ne învaţă Cartea Sfântă: „Cuvântul era Dumnezeu”. Pentru ca forţă magica a cuvântului a fost cunoscută de om din adâncă sa antichitate. De la primul semn al începutului. Semn şi simbol. Cuvântul – aceasta

forţă primordiala – l-a însoţit pretutindeni şi întotdeauna, pe om. Fie ajutându-l, fie pedepsindu-l. Ajutându-l, când omul şi-a făcut din cuvânt aripi care să-l înalţe în sfera spiritualului: aşa cum s-a născut magia alba. Pedepsindu-l, când omul a coborât cuvântul în tenebrele urii, ale duşmăniei: aşa s-a născut magia neagră.

Cuvântul încărcat cu magie albă ne însoţeşte pretutindeni paşii, în existenta noastră zilnica. Atunci când ne rugam fiecare Dumnezeului său, atunci când iubim, când ne salutam între noi, când mulţumim, când mângâiem, atunci când facem o urare de bine cuiva sau îl încurajăm să depăşească momentul greu, când ne manifestam toleranta, înţelegerea şi iertarea, atunci când vrem să alinam o durere sau să vindecam suferinţă. Să nu uităm niciodată cuvinte ca: *Doamne-ajută*, *Lumina sa te însoţească*, *bună ziua*, *noroc*, *curaj*, *ai încredere* în *tine*, *fii binecuvântat*, *îţi mulţumesc*, *te îmbrăţişez cu dragoste* etc. Efectele benefice ale cuvântului se regăsesc în prietenie, în fraternitate şi iubire, în progres şi prosperitate, în onestitate şi adevăr, în compasiune şi altruism, în creaţie, în puterea înţelepciunii, în bucuria de a fi de folos altuia, dar şi în hipnoza, psihoterapie, autocontrol sau autosugestie. Prin cuvânt, se încheagă nu numai relaţii durabile, ci sunt tratate şi multe boli ale sufletului şi trupului omenesc. Marele iniţiat Ibn-Sina Abu Ali Al Hosayn, mai cunoscut cu numele europenizat de Avicena, scria, cu un mileniu în urmă, în cartea Canon: *„Credinţa în vindecare, transformată în cuvânt, ajuta la vindecare”*.

Cuvântul îngropat în bezna magiei negre declanşează nebănuite primejdii pentru om. Înjurăturile ca şi blestemele, imprecaţiile, ocara, afurisenia, cuvaintele jignitoare, ofensatoare, expresiile abjecte, insidioase, invidioase, minciunile, mârşăviile, manifestările de mişelie, de nemernicie, de ticăloşie, toate acestea nu sunt altceva decât reziduuri extrem de pernicioase, ale magiei negre. *„Nu trebuie să ne jucam cu vorbele*!*”*, ne avertizează de la înălţimea uriaşei sale staturi morale, venerabilul Maestru din Keng, K’ung-Tzu, botezat de latini Confucius, în opera

sa „Cartea riturilor”, scrisa cu cinci veacuri înaintea Erei Creştine. Cuvântul cuprinde în sine o enormă forţă, pe care oamenii adeseori o ignora şi plătesc pentru aceasta un preţ cumplit. Efectele malefice ale înjurăturilor, ale blestemelor, ale minciunilor devin – cu timpul – în viaţa celor ce le practica: boli, certuri, scandaluri, devin crime, devin sumbre drame personale, se transforma în beteşuguri fizice, sau tulburări psihice. *„Cuvântul urat se întoarce împotriva celui care l-a rostit”*, spunea cândva, cu o infinita tristeţe Bogdan-Petriceicu Haşdeu.

Cheia de bolta, în Templul Cuvântului Bun, nu este doar simpla lui rostire, doar o înşiruire de consoane şi vocale. Ci este, mai ales, trăirea. Trăirea cuvântului la cea mai înaltă tensiune spirituala, de către cei care îl rostesc, sau îl scriu. Numai astfel, cuvântul capătă forţa necesara, acea putere divina de a mântui, de a convinge, de a transmite un mesaj superior, în stare să producă mutaţii benefice: fie în trupul nostru, fie în spiritul nostru. De altfel, întâiul act suprem al Creaţiei a fost declanşat prin cuvânt. În Geneza, prima din Cărţile lui Moise, scrie: *„Dumnezeu a zis*: să *fie lumina*! *Şi a fost lumina”*.

Deci, Dumnezeu „a zis”, adică a rostit cuvântul, iar cuvântul Sau a devenit lumina. Este bine să meditam profund asupra acestui text din Cartea Sacra.

Cuvântul este vehiculul care poarta mesajul din ritual către spiritul nostru. Trebuie doar să ştim cum să conducem acest vehicul esoteric, prin imperiul Artei Regale. În *Manualul Masonului*, aprobat de Conventul Marii Loji Naţionale din România, în anul 2001, scrie: *„Ritualurile masonice sunt opere fine de arta, cu o istorie de mii de ani. Ţinutele masonice sunt echivalente cu mici piese de teatru, la care regizor este Maestrul Venerabil*; *scopul acestor piese de teatru este acela de a transmite mesajul masonic celor prezenţi. Deşi fraţii unei Loji nu sunt artişti, ei trebuie să se străduiască sa interpreteze cât mai bine ritualuF*. În cuprinsul aceluiaşi Manual Masonic, sunt prevăzute chiar şi unele recomandări – clare, punctuale – referitoare la modul de rostire a cuvântului:

„Practicaţi arta de a vorbi clar. Pronunţaţi în mod limpede şi corect fiecare cuvânt. Învăţaţi să folosiţi pauzele pentru respiraţie şi pauzele de suspensie dramatica. Pentru a crea stări de tensiune emoţională, este bine să învăţaţi să vă reglaţi volumul vocii şi să subliniaţi anumite cuvinte sau propoziţii”.

Gravitatea rostirii textelor, gesturile rituale, atmosfera calma, prezenta anumitor simboluri în jurul nostru, conştiinţa ca participam la un effort comun, fratern şi reconfortant, solemnitatea clipei, toate acestea – şi încă multe alte lucruri care tin exclusiv de tainele esoterice ale Ordinului Masonic – converg, în interiorul Templului, către un singur punct final, către un unic scop: crearea acelei stări spirituale, de excepţie, care să ne ajute să atingem izvoarele primordiale ale condiţiei umane: *forţa*, *frumuseţea morala şi înţelepciunea*.

1.7. EGREGORUL

Cercetări relativ recente – în ultima jumătate a veacului trecut – au pus în evidenta un tip special de energie, de putere telurica, denumita: „factorul psi”. De fapt, a fost redescoperita. Încă din timpurile cele mai vechi, vremurile de aur ale culturii sumeriene, cu apogeul ei atins în mileniul al IV-lea, înaintea Erei Creştine, magii, marii preoţi ai Templelor, care cunoşteau Geometria, piatra unghiulara şi misterele sufletului omenesc, se foloseau, în mod ocult, de aceasta esoterica energie, spre a-şi împlini opera lor civilizatoare. Omul – purtând scânteia divina în spirit – dispune de uriaşe forte naturale pe care, încă nici astăzi, nu le poate controla în integritatea lor.

Marile puteri ale Creaţiei sunt, în esenţă, maniheene. Când *energiile pozitive* coboară în spiritul oamenilor şi îl guvernează, *energiile negative* se pregătesc să reacţioneze. Şi invers. Astfel încât, umanitatea a fost nevoita să-şi stocheze energiile pozitive în structuri durabile, în uriaşi condensatori pe care le fixează *egregorul*. Aşa au apărut templele, piramidele, enormele statui, coloanele, catedralele, obiectele de cult, ritualurile, simbolurile, grupurile oculte ale iniţiaţilor. Un Templu, de

pildă, nu este numai reprezentarea vulgara a unei maiestuoase construcţii din piatra, lemn şi metal. Este ceva cu mult mai mult. Este un imens *acumulator* de energii pozitive, în care se condensează un anumit *egregor* de gândire, concepţie, doctrina. Când acest conglomerat energetic spiritual nu mai este alimentat permanent cu invocaţii, ritualuri, rugăciuni, piere şi ideea pe care o reprezintă: religia, doctrina, înţelepciunea. Să ne amintim ce s-a întâmplat în 1789, în Franţa: multe biserici, capele, chiar temple şi structuri masonice au fost închise temporar. Sau, altele distruse.

(poza pag. 213)

Egregorul cultului raţiunii nu a reuşit, însă, să preia locul egregorului esoteric sau religios, revoluţia terminându-se printr-o înfricoşătoare baie de sânge. Aceleaşi devastatoare rezultate le-au produs comunismul şi fascismul, în veacul al XX-lea. Egregorul benefic al Templelor şi Lojilor fiind distrus, egregorul malefic a devenit suveranul popoarelor. Cuvântul, o tiranie. Eruditul iniţiat Rudolf Steiner scria în celebra sa sinteza „Ştiinţa ocultă”: „*Egregorul nu reprezintă doar un mijloc superior, inefabi, de comunicare între oameni, ci reprezintă mai ales acea putere magnifica, celesta, care îi uneşte pe oameni sau îi desparte. Care îi poate face mai buni sau mai răi. Care poate genera iubire sau ura. Viaţă sau* moarte.

Textele ritualice trăite în Loja, între fraţi, cu sinceritate şi emoţie, devin egregor. Iar Atelierul capătă, dintr-odată, aura Templului lui Solomon. Abia acum, în această stare indescriptibila, de maxima trăire şi concentrare, ne încărcăm – fiecare dintre noi – cu energii pozitive, conferind fiinţei noastre interioare echilibru şi putere.

În spatele tuturor marilor evenimente care dinamizează masele, exista întotdeauna o puternica influenta esoterica – pozitiva sau negativa – a cărei sorginte neiniţiaţii nu o desluşesc. Acesta este egregorul. *Este aceaforta aurala a unui grup uman distinct*: loja, biserica, laborator de cercetare, sala arhiplina a unui

spectacol, stadionul fierbinte al unui meci de fotbal, amfiteatrul unei conferinţe, etc. Asocierea – temporara sau permanenta – a membrilor unei structuri umane este, în sine, generetoare de fenomene oculte: protecţie spirituala, persuasiune, emoţie, exaltare. „*Egregorul* – spune undeva ilustrul Frate, savantul Richard Bastide – *este o flinta* psihică *colectiva, formata de un grup ocult şi întreţinută printr-o practica transcendentala. Astfel, vom avea acces la frecventele superioare de energie. Sufletul grupului se va ridica rapid, producând în planurile materiei o epurare şi o purificare. În realitate, curenţii cosmici sunt spirite: fiinţe impalpabile şi inteligente. Au o natură comparabila cu aceea din care este format sufletul uman*”.

În interiorul unei Loji Masonice, atunci când se trăieşte clipa la cea mai înaltă tensiune spirituala, gândurile pozitive captate de egregor circula între toţi fraţii. Prin gesturile rituale executate ireproşabil, prin cuvintele rostite cu trăire şi buna credinţă, prin amplificarea sentimentului fratern, se creează legături indestructibile şi benefice între toţi membrii grupului. Se produce un fenomen în genul electrizării prin contact – dee aici şi lanţul masonic, în finaalul Ţinutelor – în virtutea căruia gândurile emise formează o fiinţă fluidica: „factorul psi”. Egregorul. Aceste gânduri sunt antrenate de mecanismul subtil al energiilor universale. Vocea umană persuasiva, gândirea umană penetranta, credinţa umană – prin rezonantele lor profunde – leagă puterea psihică de nivelul energiilor pozitive captate. Forţele frecventei captate poarta egregorul către fiecare Frate, vibrând la unison, dinamizând sentimente, calităţi şi emoţii, dar mai ales dorinţa intensa de a evolua spre cunoaşterea de sine şi universul de simboluri şi ritualuri în care gravitează sinele nostru.

1.8. LOJA MASONICA

În centrul vieţii masonice, se afla Loja. I se mai spune Templu sau Atelier. Loja desemnează, în acelaşi timp, locul unde se întrunesc fraţii masoni, precum şi ansamblul masonilor care se întrunesc în acel local. Întrunirile

fraterne se numesc Tinute, care pot fi: *rituale* sau *albe*.

Obedienta este o asociaţie (sau federaţie) de loji care accepta să aibă aceleaşi principii, aceleaşi rituri şi ritualuri, aceleaşi valori. În România, aceasta se numeşte Marea Loja Naţională din România. Reuniunea membrilor (sau delegaţiilor) unei Obedienta poartă numele de Convent. Obedienta este o putere masonica, o entitate administrativă, în vreme ce loja este o comunitate vie, pulsatila, în care masonii îşi trăiesc viaţa lor specifica.

Masonul este, mai întâi, membru al unei Loji, abia ulterior devenind şi membru al unei Obediente. În loja sa, masonul este iniţiat, accede către celelalte grade, se întâlneşte periodic, obligatoriu şi regulat, cu ceilalţi fraţi. El nu poate fi Mason, decât dacă este recunoscut, ca atare, de către fraţii săi din loja. În ritualul gradului de ucenic, la un moment dat, Maestrul Venerabil îl întreabă pe Primul Supraveghetor: *„Să presupun că eşti Mason*?*”*, la care acesta răspunde prompt: *„Aşa sunt recunoscut şi acceptat de către fraţii mei”*. În cadrul Obedientei, Loja se bucura de o larga autonomie, prevăzută în Constituţia şi Regulamentele Masonice. Este exact ceea ce exprima şi unul din cele mai vechi principii ale confreriei: *„Masoni liberi, în Loja libera”*.

Pentru a fi valabil constituita, o lojă trebuie să fie formată din cel puţin *şapte fraţi*, fiecare dintre el având gradul de *Maestru*.

Loja – ca edificiu al activităţilor masonice – este compusa din trei compartimente distincte: *Sala paşilor pierduţi*, *Cabinetul de reflecţie*, *Tempul propriu-zis*. Să întreprindem împreună – autor şi cititor – o succinta incursiune prin cele trei tainice încăperi interzise lumii profane. Oare, ce vom descoperi acolo?

1.9. SALA PAŞILOR PIERDUŢI

Aceasta încăpere reprezintă antecamera Templului. Este aşezată la Occident, la intrarea în Templu, pe partea stângă (spre Nord, fata de axul intrării). Aici, fraţii masoni se pregătesc, într-un mod specific, pentru a pătrunde în Templu. Sala este sobra, fără niciun fel de decoraţiune.

1.10. CABINETUL DE REFLECŢIE

Este o sală dreptunghiulara, aşezată tot la Occident, la intrarea în Templu, dat pe partea dreaptă (spre sud). Cabinetul de reflecţie este vopsit complet în negru. Fiecare din cei *patru pereţi* fiind decorat într-un anume mod.

PERETELE LA ORIENT

Este decorat cu *semnul zodiacal al Berbecului*, în culoare roşie, sub care se afla un cocos (în culorile roşu, alb şi negru) care cânta Cocosul sta pe o banderola alba, pe care se afla scris cu negru: *„Vigilenta şi perseverenta”*. De o parte şi de alta a cocosului, se afla, inncripţionată cu litere albe, următoarea sentinţa: *„Dacă perseverezi, vei fi purificat, vei ieşi din abisul tenebrelor şi vei vedea lumina”*. Sub banderola, se afla un *triunghi*, pictat în roşu, *cu vârfulin sus…*

Cam multe semne, simboluri şi reprezentări.

Ce anume vrea să ne spună Cabinetul de reflecţie? O poveste? O pilda? Nu avem decât să ducem la urechea minţii scoica înţelepciunii, pentru a desluşi adevărul.

SEMNUL ZODIACAL AL BERBECULUI reprezintă începutul (este prima zodie). El este primul semn de recunoaştere, primul pas făcut pe un drum fără de sfârşit: drumul cunoaşterii, al desăvârşirii de sine. Este simbolul forţelor creatoare în Universul Spiritual.

COCOSUL este pasarea sobra şi plină de vigoare, care vesteşte o nouă zi. O nouă viaţă. El vesteşte renaşterea. Alunga tenebrele şi puterile răului. Cocosul este, totodată, simbolul focului viu, purificator. El reprezintă vestitorul luminii, pe care cel ce urmează a fi iniţiat o va primi în Templu. Încă de pe vremea sacerdoţilor sumerieni, cocosul este paznicul puterilor spirituale.

TRIUNGHIUL CU VÂRFUL ÎN SUS exprima prima manifestare a binelui: nevoia de a vrea, nevoia de creştere, de dezvoltare, în ultima instanţă, de iniţiere în marile taine ale vieţii. Este semnul originii cosmice a omului. Adică, acolo unde focul nu moare niciodată.

PERETELE DE LA MIAZĂNOAPTE

Acesta este decorat cu semnul *zodiacal al Racului*, în

culoare albastra. Tot pe perete este pictat, în alb, un *schelet uman*. Şi tot în culoarea alba, o inscripţie bizara:

1.11. *I.T.R.I.O.L.*, alături de simbolurile alchimice ale *sulfului* şi *sării*. La mijloc, scrisa tot cu alb, o nouă sentinţa: *„Dacă sufletul* tău *simte acum frica, nu merge mai departe”*. Dedesubt, se afla un *triunghi cu vârful în jos*, pictat în culoarea albastra.

Într-o lume cu atâtea ciudăţenii, parafrazam şi noi: Dacă *cititorul simte oarece teama, în aceasta clipa astrală*, îl *sfătui*m să *închidă cartea. Dacă nu, să ne fie frate de drum*.

SEMNUL ZODIACAL AL RACULUI simbolizează Învierea, renaşterea spirituala, începutul unei noi vieţi. El marchează trecerea din lumea profana, în lumea iniţiaţilor Artei Regale. Semnifica nemărginită putere a imaginaţiei, a fanteziei creatoare. Lumea în care se pregăteşte să intre profanul este un univers sensibil. Aici se produce trezirea conştiinţei de sine.

SCHELETUL UMAN reprezintă experienţele profund emoţionale, prin care va trece cel ce urmează a fi iniţiat în marile mistere ale Ordinului Masonic.

(poza pag. 219)

Semnifica moartea trupului, în care doar spiritul rămâne veşnic viu. Este simbolul unei antice cugetări: (1. Lat.): „Media vita in morte sumus” (În mijlocul vieţii, suntem înconjuraţi de moarte). Scheletul uman este şi semnul ancestral al curajului de a te privi, aşa cum eşti, de aici pornind toate eforturile către autoperfecţionare.

SULFUL reprezintă puterea pedepsitoare a focului. Simbolizează manifestarea voinţei divine de a osândi pe cei care trădează jurământul de credinţă (a se vedea distrugerea biblica a Sodomei şi Gomorei, cu ploaia de sulf aprins). Sulful desemnează, totodată, principiul generator masculin, activ, aducător de speranţă şi lumina. În riturile masonice practicate în România, nu sunt admişi decât bărbaţi. Sulful, prin calităţile sale alchimice, se circumscrie în Universul Spiritual.

SAREA a fost folosita, în ritualurile de iniţiere, ca

element de purificare simbolica, încă de pe vremea culturii sumeriene. Semnifica lepădarea de gândurile negre, de demonii care ne otrăvesc viaţa în lumea profana. În Biblie, sarea este simbolul legământului dintre Dumnezeu şi oameni. Gradul de ucenic, în care se pregăteşte candidatul să intre, se mai numeşte şi gradul de sare. Să ne amintim ca, în predica Sa de pe munte, Iisus Christos îşi numeşte ucenicii, *„sareapamantului”*.

TRIUNGHIUL CU VÂRFUL ÎN JOS exprima cea de-a doua manifestare a sinelui: de-a nu ne uita niciodată rădăcinile, tradiţiile, pământul pe care ne-am născut. Este semnul primordial al locului unde a apărut, pentru prima dată, viaţa: apa.

V.I.T.R.I.O.L., aceasta expresie – cu sau fără puncte între litere – vine din sfera alchimica a lumii antice. Acel uriaş depozit de puteri esoterice, din care – mult mai târziu – s-au născut ştiinţele moderne: chimia, fizica, biologia etc. Latinii numeau vitriol cel mai puternic acid cunoscut în epoca: *acidul sulfuric*. Era folosit la purificarea substanţelor, pana se ajungea la de a cincea esenţă: chintesenţa.

Cuvântul V.T.R.I.O.L. reprezintă, totodată, şi acronismul unui principiu – îndemn, vechi încă de pe vremea Cultului Mithraic: *„Visita interioara terrae, rectificând-o invenies occultum lapidem”* (Vizitează interiorul pământului şi, purificându-l, vei descoperi piatra ascunsa).

PERETELE DE LA OCCIDENT

Acest perete este decorat cu *semnul zodiacal al Balanţei*, în culoarea galbena. Dedesubt, scrisa cu alb, se afla o alta sentinţa: *„Dacă numai curiozitatea te-a aduc aici, pleacă”*. Iar mai jos este pictat un *triunghi, cu vârful în sus, tăiat de o linie orizontala*, în galben.

SEMNUL ZODIACAL AL BALANŢEI este simbolul dreptăţii, al atitudinii nepărtinitoare. Semnifica justiţia care, legata fiind la ochi, nu trebuie să se lase influenţată de nimeni, atunci când cântăreşte vinovăţia sau nevinovăţia. La sumerieni, persi, tibetani, egipteni şi greci,

Balanţa este *atributul Judecătorului Suprem*. Este semnul celui de-al Doilea Supraveghetor al Lojii Masonice, sub îndrumarea căruia se afla toţi ucenicii Atelierului.

TRIUNGHIUL CU VÂRFUL ÎN SUS, TĂIAT DE O LINIE ORIZONTALA

reprezintă lumea subtila aşezată între cer şi pământ. Simbolizează suflul cosmic, logosul universal. Este semnul sensibil al vieţii nevăzute, simbolul aerului.

PERETELE DE LA MIAZĂZI

Este decorat cu *semnul zodiacal al Capricornului*, în culoare verde. O *coasa* şi *o clepsidră* sunt pictate în alb. Sub tăişul ameninţător al coasei, este înscrisă, cu litere albe, următoarea sentinţa: *„Dacă ai venit aici pentru distincţii umane, pleacă. Noi nu le cunoaştem”*. Mai jos, este desemnat, în verde, un *triunghi, cu vârful în jos, tăiat de o linie orizontala*. În mijlocul peretelui, este montata *o oglindă*, acoperita cu o uşiţă neagra, cu mânerul aurit; când uşiţa este deschisa, în oglinda se reflecta scheletul uman aflat pe peretele opus.

SEMNUL ZODIACAL AL CAPRICORNULUI reprezintă poarta zeilor, dincolo de care nu au acces decât iniţiaţii. Semnifica ingeniozitate, răbdare şi prudenta. Stăvileşte ambiţiile deşarte ale omului, simbolizează afirmarea dominaţiei spirituale asupra instinctelor.

COASA este simbolul tăierii celor şapte păcate biblice: trufia, zgârcenia, desfrânarea, lăcomia, mania, lenea şi pizma, păcate pe care profanul nu trebuie să le aducă, după sine, în Templu. Coasa permite accesul spre realitatea invizibila.

CLEPSIDRA simbolizează eterna scurgere a timpului. Dar, semnifica şi întoarcerea la origini, reintegrarea manifestărilor în izvorul divin.

TRIUNGHIUL CU VÂRFUL ÎN JOS, TĂIAT DE O LINIE ORIZONTALA semnifica, la sumerieni, şi, mai târziu, la egipteni, zeul *Geb*, zeul pământului. Grecii l-au transformat în zeiţa *Geia*. Nu este, credem, fără de folos, dacă ne amintim de misterioasa litera „G” a masonilor: din multiplele ei conotaţii reţinem „Gold” care, la origine,

înseamnă, ca şi „Geb”, *Dumnezeul pământului*, iar „Geometrie” semnifica *măsurarea divină a pământului*. Simbol al pământului, el încorporează şi cuvântul Marelui Arhitect Al Universului, adică sămânţa vieţii: *din pământ a fost creat omul primordial*.

(poza pag. 223)

OGLINDA simbolizează, din toate timpurile, corespondenta magica dintre *realitate* şi *iluzie*. Este ochiul care te cercetează, dar se cercetează şi pe sine. Oglinda din Cabinetul de reflecţie ne aminteşte destinul nostru de muritori: răsfrângerea scheletului uman de pe peretele opus.

În afară de aceste decoraţiuni ale peretolor, în Cabinetul de reflecţie se mai afla şi câteva elemente de mobilier şi diferite obiecte, dispuse cum urmează:

LÂNGĂ PERETELE DE LA MIAZĂZI, este fixata o masa dreptunghiulara, vopsita în negru. Pe masă, sunt aşezate obiectele: *un craniu uman*, *o călimară*, *o pană de scris*, *un candelabtru*, *cu o lumânare stinsa*, *trei boluri din lemn conţinând sare*, *sulf şi nisip*. Tot pe masă, se mai afla o cană cu *apa* şi o bucată de *pâine uscata*. Lângă masă, este aşezat un scaun vopsit în negru.

PE PERETELE DE LA MIAZĂNOAPTE se afla fixata o candelă cu ulei, care va lumina discret încăperea.

Întrucât în univaersul masonic, obiaectele nu sunt ceea ce par a fi, ci simbolizează o lume de alte adevăruri – criptice pentru profani – să încercăm desluşirea câtorva sensuri esoterice.

MASA

Reprezintă imaginea unui Centru Spiritual. Simbolizează clipa apropiata a împărtăşirii valorilor iniţiatice. Semnifica stabilitatea celor patru puncte cardinale – Pământul – locul unde omul l-a cunoscut pe Dumnezeu.

SCAUNUL

Încă din cultura babiloniana, este simbolul autorităţii. Sfântul Scaun semnifica autoritatea divina cu care Papa este investit. Scaunul din Cabinetul de reflecţie, fiind un

modest taburet, arata locul umil pe care se afla cel ce urmează a fi iniţiat.

CRANIUL UMAN

Simbolizează bolta cereasca a Spiritului Universal. În acelaşi timp, semnifica şi ciclul iniţiatic: moartea profanului şi renaşterea sa în noua viaţă a Confreriei Masonice.

CĂLIMARĂ ŞI PANA DE SCRIS

Simbolizează adevărul, ordinea şi dreptatea, întemeiate pe justiţie. În cadrul confreriilor iniţiatice ale Egiptului antic (de exemplu, *Cultul lui Osiris*), semnifica ordinea cosmica, din care decurge ordinea pe pământ. Reprezintă puterea creatoare a Spiritului uman.

CANDELABRUL CU LUMÂNAREA STINSA

Semnifica Ochiul Marelui Arhitect Al Universului, a cărui lumina încă nu este îndreptată spre cel ce urmează a fi iniţiat. Abia după încheierea procesului de iniţiere, acesta va primi lumina spirituală. Să ne amintim întrebarea Maestrului Venerabil din timpul iniţierii: *„Ce trebuie să cerem pentru acest profan*?*”*, şi răspunsul ritualic al Primului Supraveghetor: *„Lumina*, *Venerabile Maestre”*.

APA ŞI PÂINEA USCATA

Simbolizează hrana spirituala, asceza şi pregătirea pentru pătrunderea în Universul esoteric. Semnifica, totodată, cumpătarea, modestia, bunul simţ.

NISIPUL

Reprezintă puterea purificatoare, tăria de a te lepăda de toate slăbiciunile omeneşti, înainte de a trece pragul Templului Masonic.

1.18. TEMPLUL

Templul propriu-zis este o sală dreptunghiulara, raportul dintre lungime şi lăţime fiind de 1, 618, supranumit, în arhitectura, *raportul de aur sau secţiunea de aur*. Templul este orientat simbolic de la Orient, spre Occident, având două intrări la Occident: una din Sala paşilor pierduţi, alta din Cabinetul de reflecţie.

Bolta Templului este vopsita în albastru şi este

presărată cu stele, fiind susţinută de 12 coloane: şase pe latura de miazănoapte şi şase pe latura de miazăzi.

Între coloane, sunt figurate semnele zodiacale, în corespondenta cu constelaţiile de pe plafon: Berbec, Taur, Gemeni, Rac, Leu şi Fecioara (pe peretele de la miazănoapte) şi Balanţa, Scorpion, Săgetător, Capricorn, Vărsător şi Peşti (pe peretele de la miazăzi).

O funie roşie cu 12 noduri, în forma de opt culcat, face înconjurul Templului, terminându-se deasupra celor două coloane de la intrare, prin ciucuri dantelaţi.

La Orient, pe un piedestal cu trei trepte, se afla masa şi fotoliu Maestrului Venerabil. În stânga şi în dreapta acestuia tot pe piedestalul cu trei trepte, sunt aşezate scaunele pentru oficiali şi membrii de onoare. Tot la Orient, dar nu pe piedestalul cu trei trepte, ci direct pe pardoseala, se afla mesele şi fotoliile Secretarului (la miazănoapte) şi Oratorului (la miazăzi).

MASA MAESTRULUI VENERABIL

Este acoperita cu pânza albastra, pe ea aflându-se: un candelabru cu trei lumânări; pe un suport separat, o alta lumânare permanent aprinsa (numita martor); o spadă cu lama setpuitoare; un ciocan de lemn, cu două capete identice; patenta de constituire a Lojii, remisa de Marea Loja Naţională din România.

Mesele Secretarului şi Oratorului sunt acoperite tot cu pânza albastra.

Pe peretele de la Orient, în spatele Maestrului Venerabil, se afla inscripţia: IGMAAU (INTRU GLORIA MARELUI ARHITECT AL UNIVERSULUI) încadrată de: drapelul national (la miazănoapte) şi baniera Lojii (la miazăzi).

Delta luminos (un triunghi echilateral, luminos, în centrul căruia se afla un ochi drept deschis) este aşezat deasupra Maestrului Venerabil. În acelaşi plan, dar spre miazănoapte, se afla *Luna* (simbolul celui de al Doilea Supraveghetor), iar spre miazăzi este aşezat *Soarele* (simbolul Primului Supraveghetor). Maestrul Venerabil, Soarele şi Luna constituite cele Trei Mici Lumini ale

Masoneriei Universale.

Altarul este fixat pe pardoseala Templului, la circa 40 de centimetri de baza piedestalului cu trei trepte de la Orient. Altarul – *ca obiect* – este o masă mica, joasa, dreptunghiulara, acoperita cu stofa albastra, brodată cu fir de mătase roşie. Altarul – *ca simbol* – este locul sacru din Templu, pe care se fac jurămintele şi în faţa căruia se citesc textele din Cartea Legii Sacre. Pe altar, se afla cele Trei Mari Lumini ale Masoneriei Universale: *Cartea Legii Sacre*, *Compasul* şi *Echerul*.

Cartea Legii Sacre poate fi, în funcţie de împrejurări: *Biblia* (pentru creştini), *Tora* (pentru mozaism), *Coranul* (pentru islamism), *Tripitaka* (pentru budism), *Avesta* (pentru mazdeism), *Bhagvad-Gita* (pentru hinduism), *Shu-jing* (pentru confucianism), etc.

Poziţiile Compasului şi ale Echerului sunt următoarele:

— Pentru gradul de *ucenic*, laturile Echerului se afla deasupra braţelor deschise ale Compasului;

— Pentru gradul de *calfa*, o latură a Echerului se afla sub Compas, cealaltă deasupra;

— Pentru gradul de *maestru*, braţele Compasului se afla deasupra laturilor Echerului.

Regula: întotdeauna, deschizătura braţelor Compasului este spre Occident, iar deschizătura laturilor Echerului este spre Orient.

În jurul Altarului, sunt aşezate următoarele unelte şi obiecte simbolice: pe latura de miazănoapte – *Piatra Bruta* (pe prima treapta a piedestalului de la Orient), *Ciocanul*, *Dalta* şi *Perpendiculara* (lângă Altar); pe latura de miazăzi – *Piatra Cubica* sau, cum i se mai spune, *Piatra Şlefuită* (pe a doua treapta a piedestalului de la Orient), *Nivela*, *Rigla* şi *Levierul* (lângă Altar); pe latura Orientala – *Planşa de Trasat*, *Compasul*, *Echerul* şi *Mistria* (pe a treia treapta a piedestalului de la Orient).

Planşa de trasat: înainte de începerea oricărei Ţinute rituale (categoric, numai în gradul de ucenic), este indispensabil să se traseze planşă, adică să fie desenată o

planşă, (un tablou) de către Maestrul de Ceremonii. O Lojă nu se poate întruni ritualic, decât numai după ce a fost trasata planşă. Pe planşă astfel trasata, se disting: *Echerul*.

Compasul, *Soarele*, *Luna*, *poarta cu cele două coloane*, *firul de plumb*, *pavajul mozaicat*, *piatra bruta*, *piatra şlefuită* şi *triunghiul*. După o tradiţie multimilenara, plasa este trasata cu mana de către Maestrul de Ceremonii; toţi masonii stau în picioare şi observa, în cea mai profundă linişte, dezvoltarea desenului de pe planşă. Acest ritual al trasării planşei se constituie într-un act magic – în sensul cel mai nobil al cuvântului – vechimea lui venind din adâncul lumii antice. În celebra „Carte a morţilor”, descoperita în ruinele Templului lui Osiris se afla scris: „*În sala Marelui Adevăr, să trasezi acest desen*, *cu* mâna ta *şi în prezenta tuturor fraţilor*. *Desenul tău ritual va fi făcut pe un sol pur şi* alb”. Se desenează, deci, cu o creta neagra pe o tăbliţă (planşeta) alba. La terminarea Ţinutei, planşa trasata se şterge de către Maestrul de Ceremonii, loja îşi închide lucrările şi fraţii revin în lumea profana, lumina înţelepciunii, a forţei şi a frumuseţii lucrând în spiritul fiecărui Mason.

Pavajul mozaicat (un caroiaj în alb şi negru, încadrat de o bordura neagra) este amplasat pe pardoseala, în centrul Templului. Caroiajul – care este un dreptunghi – păstrează acelaşi raport (secţiune) de aur ca şi Templul (1, 618). Pe pavajul mozaicat nu se va călca niciodată, acesta fiind considerat – ca şi altarul – un loc sacru.

Trei colonete sunt amplasate, în centrul Templului, pe pardoseala, în jurul pavajului mozaicat. Fiecare coloneta, purtând cate o lumânare (care va fi aprinsa într-un anumit moment al ritualului), corespunde celor trei demnitari al lojei: coloneta în stil *ionic* corespunde Maestrului Venerabil, semnifica înţelepciunea şi este plasată în colţul de sud-est al pavajului mozaicat; coloneta în stil *doric* corespunde Primului Supraveghetor (primul – adjunct al Maestrului Venerabil), semnifica forţa şi este aşezată în colţul de nord-vest al pavajului mozaicat; coloneta în stil *corintic* corespunde celui de al Doilea

Supraveghetor (al doilea – adjunct al Maestrului Venerabil), simbolizează frumuseţea şi este fixata în colţul de sud-vest al pavajului mozaicat.

Tablouri de grad (ucenis, calfa şi maestru) sunt aşezate cu fata în jos, în mijlocul pavajului mozaicat, între cele trei colonete. În funcţie de gradul în care lucrează loja, Maestrul de Ceremonii întoarce cu fata în sus unul din cele trei tablouri (într-un anumit ritual).

Cele două mari coloane de la intrare: în interiorul Templului, simetric fata de axa longitudinala a sălii, în apropierea laturii de la Occident, între cele două intrări în Templu (dinspre Sala paşilor pierduţi şi dinspre Cabinetul de reflecţie) se afla amplasate două coloane mari, masive, mai înalte decât uşile de la intrare. Prima coloana, aşezată la miazănoapte, este în stil corintic şi se numeşte *Coloana Bohaz* (poarta pe ea, inscripţionată, litera „B”), corespunzând gradului de ucenic. A doua coloana, aşezată la miazăzi, este în stil doric şi se numeşte *Coloana Jakin* (poarta pe ea, inscripţionată, litera „J”). corespunzând gradului de calfa. În limba aramaica, *Bohaz* înseamnă *forţa*, iar *Jakin*, *stabilitate*.

Masa şi fotoliul Primului Supraveghetor sunt aşezate pe un piedestal cu două trepte, amplasat la Occident, către latura de miazănoapte a Templului şi spre centru. Pe masa acoperita tot cu pânza albastra, se afla: un candelabru cu două lumânări, un ciocan de lemn cu două capete identice şi o coloneta dorica de mici dimensiuni.

Două sau mai multe şiruri de scaune sunt dispuse pe laturile de miazănoapte şi de miazăzi ale Templului, pentru fraţi. Ucenicii ocupa scaunele din spate, de pe latura de miazănoapte. Calfele ocupa scaunele din spate de pe latura de miazăzi. Maeştrii de aşază unde vor.

*

* * *

Am făcut, aşadar, cunoştinţă cu un TEMPLU MASONIC. De fapt, nu ne-am rotit decât în trecere privirile prin acel spaţiu sacru al Masoneriei Unicersale.

(poza pag. 231)

Aici, o seama de bărbaţi iluştri – ei îşi spun fraţi – iniţiaţi în misterele Artei Regale, se întrunesc cu regularitate, discuta între ei după un anumit ritual, se folosesc de anumite unelte, instrumente, obiecte şi simboluri, utilizează un limbaj sobru şi încifrat, generând în jurul lor o atmosferă esoterica de linişte, calm şi meditaţie, în care comunicarea mesajelor criptice se face la un nivel superior, inefabil – treapta elitelor – unde nu poţi ajunge decât cu sufletul curat, gândul înaripat, spiritul luminat şi puterea de a iubi – întotdeauna şi necondiţionat – oamenii.

Simboluri? Atmosfera esoterica? Ritualuri? Limbaj încifrat? Mesaje criptice? Suna cam bizar. Dar şi captivant. Ce va urma? Să lăsăm, mai departe, porţile Templului deschise? Să le închidem? Dar dacă nu toţi cititorii, pe care îi vom invita în Templu, la celebrarea pasajelor de grad, vor intra cu gânduri de iubire? Regula – stindard al Ordinului Masonic este: *„Dacă măcar un singur om ne iubeşte, merită să iubim lumea întreagă!”* Porţile rămân deschise.

CAPITOLUL 2 – *PASAJUL GRADULUI DE UCENIC*

Nu este, desigur, în intenţia noastră să prezentam, chiar în toate detaliile lor, ritualurile iniţiatice ale *Masoneriei Albastre*. Manualele de stricta specialitate au făcut-o şi o vor face mult mai bine decât noi.

Universul unui Tratat Masonic – în care se circumscrie modestul nostru effort – este bântuit de ambiţii mult mai mari: descifrarea unor simboluri fundamentale; relevarea filosofiei criptice a unor ritualuri; explicarea sensului ascuns al unor formule esoterice; punerea în evidenta a relaţiei multimilenare dintre Doctrina Masonica şi condiţia umană, în efortul conjugat de a aşeza, la temelia cunoaşterii generale, cunoaşterea de sine; încercarea de a ilumina câteva din eternele întrebări ale omului despre lume şi cosmos, despre viaţă şi moarte, credinţa şi ignoranta, fericire şi responsabilitate, despre adevăr, libertate, toleranta şi spirit caritabil; cu alte cuvinte, demersul nostru nu este altceva decât una din

cărămizile de bază ale unui superb edificiu, numir ARTA REGALA. De altfel, termenul tratat provine din latinescul *tractatus*, semnificând o lucrare care analizează elementele fundamentale ale unei *arte* sau ale unei ştiinţe. Lucrare, într-un spaţiu strict delimitat. Adică, Universul Masonic. Şi cercul magic se închide.

Esenţa spiritului masonic rezida în simbolistica. „*Simbolul* – spunea cândva eruditul Gans – *este înfrângerea materiei moarte de către spirit*”. Este efortul prometeic – în sensul sacrificiului de a duce lumina acolo unde nu e. Lucrurile inerte, luate ca atare, ca simple obiecte fizice, materiale, nu luminează gândul uman. Lumina vine dinspre acele lucruri spre om, abia după ce devin simboluri. Simbolul le conferă o scânteie din Spiritul Universal. Piramidele, templele, marile catedrale ale lumii încă nu şi-au povestit toate tainele îngropate în zidurile lor. „*Piramidele* – scrie într-un studiu pre ilustrul fârte Albert Pike – *sunt adevărate miracole ale geometriei*. *Geometria este slujitoarea simbolismului*. *Iar simbolismul se poate spune* că este *geometrie* speculativa”.

Un simbol apare, cu precădere, atunci când unui fapt real, sau unui număr, ori unui cuvânt, semn, obiect, imagine – pe scurt, unui lucru – i se atribuie o semnificaţie mai profunda decât aceea pe care o are în realitate. Semnificaţia, în Masonerie, este pur spirituală. Adică, în sfera esenţelor. Savantul G.F. Creuzer în tratatul sau „Simbolistica şi mitologie”, tipărit în 1810, scria extrem de explicit: „*Numai ceea ce este esenţial trebuie investit cu titlul de simbol*. *Prin acest singur cuvânt – simbol – se desemnează manifestarea divina şi transfigurarea terestrului*”.

SIMBOLUL PIETREI

În *pasajul gradului de ucenic*, proaspătului iniţiat i se arata o piatră bruta. Şi este învăţ cum trebuie s-o cioplească, pentru a ajunge o piatră cubica, o piatră şlefuită. *Piatra este însuşi ucenicul*. Iar el trebuie să lucreze neîncetat asupra sinelui. Asupra propriului sau spirit. În spaţiul Doctrinei Masonice, piatra este un simbol.

Piatra bruta şi piatra şlefuită. Jalonând ritualul masonic.

Ritualul*! Să nu uitam niciodată* – şi niciodată nu va fi prea mult să repetam – ca *ritualul este forma în care e păstrat, nealterat spiritul masonic*. Aici – şi numai aici – piatra capătă conotaţi care ţin de esenţa Artei Regale. Şlefuirea spirituală. Devenirea. Construirea Templului! Omul însuşi este Templul, în care trebuie să aducem – diferit de la o epocă la alta – lumina spiritului: *forţa, frumuseţea* şi *înţelepciunea*.

Aşa a fost mereu. Dintotdeauna. Construind *Templul din Nippur*, marii iniţiaţi ai culturii sumeriene s-au gândit tot la om: cum să-l facă să-şi depăşească umila condiţie de muritor. Şi au reuşit magistral. Spiritul sumerian nu a murit. A fost transmis egiptenilor. Construind *piramidele faraonilor*, Hermes Trismegistus (egiptenii îl numeau Toth) se gândea, de fapt, nu la destinul particular al faraonilor, ci la devenirea umană generală: spiritul uman să nu piară! Şi nu a pierit: toată antichitatea (geometrica, filosofica, istorica, astrologica, etc.) a avut ce învăţa din cercetarea piramidelor. Aşa cum s-a împlinit Renaşterea din cercetarea izvoarelor Masoneriei Evvului Mediu. Şi lanţul fartern merge mai departe, din trecut, prin noi, către clipa de mâine.

Dintotdeauna, în toate limbile pământului, *cuvântulpiatra* a avut o dubla semnificaţie: *material de construcţie* şi *element spiritual*. În limba *akadiana*, însemna zid şi cuvânt. În *sanscrita*, granit şi gând. În *aramaica* (limba lui Iisus Christos) însemna temelie şi casa. Să ne amintim ce i-a spus Iisus lui Simon: *„De azi înainte, te vei numi Petru, de la piatra, şi vei fi temelia Bisericii, a credinţei Mele”*. În latină, piatra simboliza materialul de construcţie, dar şi căutarea adevărului absolut (piatra filosofala). În *Doctrina Masonica* – repetam! – atunci când spunem „şlefuirea pietrei”, înţelegem desăvârşirea spirituală. Pentru ca esenţa masoneriei este spiritul. Restul nu sunt decât forme care servesc esenţa.

Piatra bruta este androgina. Prin cioplire şi şlefuire, cele două principii care o alcătuiesc se despart: *piatra*

piramidala simbolizează principiul masculin; *piatra cubica*, pe cel feminin. Prin aşezarea piramidei pe una din fetele cubului din piatra, cele două principii devin iarăşi un tot. Dar, acum avem deja o construcţie: *Templul*!

Piatra – în întreaga istorie umană – deţine o uriaşă încărcătura spirituală. *Sacerdoţii druizilor* oficiau slujbele de iniţiere în interiorul megaliţilor. Liturghia *romano-catolică*, de astăzi, se săvârşeşte pe o maica platforma de piatra, aşezată într-o nişa altarului. *Şamanii* din Nepal, India, Indonezia şi Australia considera esenţa pietrei – cuartul – drept instrument al clarviziunii. Cea mai nouă dintre marile culturi ale lumii – cultura informaţiei digitalizate – se bazează tot pe cuart, care sta la temelia cipului, ultramodernele calculatoare având, şi ele, puterea clarviziunii: prevăd desfăşurarea viitorului. Şamanism şi informatica: hazard, coincidenta, întâmplare sau paradox? Să răspundă filosofii. Unul deja a încercat: masonul Alvin Toffler. El scrie, într-una din uluitoarele sale cărţi: *„Ştiinţele cele mai înalte, cele mai subtile, ale tuturor timpurilor, s-au inspirat din tezaurul fecund al religiilor. Iar ştiinţa informaticii chiar a devenit o teribilă religie moderna”*. Dalai Lama depune primul sau jurământ sacru, îngenunchind pe o piatră bruta. Savantul Wolfram von Eschenbach afirma: *„Din piatra desprinsa de pe fruntea lui Lucifer, a fost cioplit Graalul”*. Fruntea simbolizând depozitul inteligentei umane. Iar Graalul, forma supremă a înţelepciunii. Faimoasa şi străvechea piatra de culoarea antracitului, de la Passinunt (în Asia Mica) o simboliza pe Cibele: mama zeiţă a omenirii. Era credinţa de întemeiere a statului frigian, care a durat mai bine de un mileniu şi jumătate, începând cu veacul al treisprezecelea, înaintea Erei Creştine. În secolul al treilea, al Erei Creştine, *Piatra Cibelei* a fost transportata, cu mare pompă, de către legiunile romane, în Cetatea Eterna şi aşezată în Palatin. De atunci, frigienii s-au risipit în istorie. S-au pierdut. Dar, tot de atunci, a început şi declinul – deopotrivă sângeros şi ireversibil – al Imperiului Roman. Nu vrem să sugerăm nicio concluzie, ci doar consemnam istoria unei puteri

telurice: piatra. Pentru credinţa islamică, *Piatra Neagră din Kaaba* (de la Mekka) este Piatra Sfântă;

(poza pag. 237)

I se mai spune „*Mana dreapta a lui* Dumnezeu'"; musulmanul jura pe ea, sărutând-o. *Sibila din Cumae*, celebra prezicătoare a lumii antice, purta permanent asupra ei un dreptunghi de gresie şlefuită, cu laturile aflate în sacrul raport de aur (1, 618), pe care îl aşeză sub tălpile goale, ori de câte ori prorocea. *Apollo*, când canta nu-şi sprijinea harpa niciodată pe pământ, ci doar pe piatra. *Regii Irlandei* – ca descendenţi ai druizilor – nu erau încoronaţi decât şezând pe un tron de piatra; tronul se mai afla încă şi astăzi la Westminster. *Piatra filosofala*, din simbolismul alchimic, reprezintă instrumentul permanentei regenerări: eternitatea.

Acest uriaş tezaur ocult – născător de energii pozitive – îl regăsim astăzi în universul Doctrinei Masonice Moderne. În simbolistica Ordinului Masonic, piatra reprezintă subilitate şi echilibru: orizont către care aspira proaspătul iniţiat – ucenicul. *Piatra Unghiulara* este cheia de bolta a Templului Masonic. *Pavajul mozaicat* (cu pietre albe şi negre) din fata Altarului, simbolizează cele două ştiinţe fundamentale ale Artei Regale: Piatra Alba semnifica ştiinţa exoterica, iar Piatra Neagra ştiinţa esoterica.

Sintetizând magistral simbolul pietrei în Doctrina Masonica, Maestrul Eckhart afirma, într-unul din studiile sale: „*Piatra înseamnă cunoaştere*".

SIMBOLUL LIBERTĂŢII

Sensul superior al libertăţii nu poate fi pătruns decât un iniţiat, după lungi şi laborioase căutări. Pentru ca libertatea nu este doar un concept. Ci este, mai cu deosebire, un mod de viaţă. Iar spiritul masonic conferă libertăţii valenţe superioare, pe drumul devenirii fiinţei umane.

Să nu-ţi doreşti niciodată, ceea ce ştii ca nu poţi avea. De exemplu, veşnicia. Numai aşa vei scăpa de tristeţe şi vei deveni un om liber. De altfel, verbul „a avea"

îţi închide – lent, dar inexorabil – libertatea în cercul dorinţelor. Omul cu adevărat liber este acela care, în viaţa sa, pune mai presus de orice, verbul „a fi”. Cine nu înţelege, să citească printre rânduri.

Libertatea trebuie construită, de fiecare frate Mason în sine însuşi. Zidim Templul Libertăţii în sufletul nostru, iar nu în afara lui. Libertatea nu poate fi doar o declaraţie, o teză, o idee, ci este eminamente o construcţie. Hermes Trismegistus spune, într-una din celebrele sale legi: *„Nu vei găsi, decât ceea ce ai construit în tine”*.

Spiritul masonic – fără a avea pretenţia ca formulam un postulat – oferă, într-adevăr, cheia către adevărata libertate. Dar simpla posesie a acestei chei nu este suficienta. E necesara aptitudinea, capacitatea de a şti s-o foloseşti. E vitala voinţa de a-i pricepe rostul. Prea înţeleptul frate, scriitorul John Ward, spune în „Cartea Maestrului Mason”: *„Avantajele spirituale, pe care Masoneria le oferă omului, se afla într-o relaţie directa cu voinţa lui de a le înţelege profunda semnificaţie şi cu aptitudinea sa de a ajunge la ele”*.

Suntem diferiţi, dar egali: iată esenţa libertăţii. Capacităţile noastre personale de a căuta Adevărul ne diferenţiază, dar în faţa Adevărului rămânem egali. Pentru ca Adevărul nu se măsoară şi nici nu se număra. Ci este trăit: atât cât poate fiecare om să-l trăiască.

Termenul de libertate, în lumea profana, subsumează diferite conotaţii: libertatea de a consuma; libertatea de deplasare; libertatea de a comunica; libertatea conştiinţei; libertatea de a nu minţi, etc. Albert Camus chiar scrie undeva aceste cutremurătoare cuvinte: *„Libertatea este dreptul de a nu minţi”*. În realitate, nu am niciodată mai puţin liberi, ca în era informaţiei digitalizate: suntem supravegheaţi, urmăriţi, filaţi, ascultaţi, controlaţi prin intermediul sateliţilor, al unor uriaşe reţele de informatori secreţi, suntem verificaţi în orice clipă a vieţii de sofisticate ordinatoare, microfoane cât gămălia unui ac, camere de luat vederi cât vârful unui pix, suntem permanent iscodiţi prin telefoane mobile, telefoane fixe,

carduri, Internet, trimiteri poştale. Băncile se interesează de banii noştri. Fiscul ne verifica şi ne taxează veniturile. Instituţiile publice ne solicita – cu orice prilej – interminabile informaţii despre persoana, viaţa şi casa noastră. Publicitatea – tot mai agresiva, de la un an la altul – ne determina gusturile, dorinţele, gândurile. Suntem manipulaţi de către enormele structuri mass-media. Statul şi marile corporaţii pătrund tot mai adânc în intimitatea noastră, în conştiinţa noastră. Nu mai exista sanctuar! Libertatea noastră profana este înlănţuita…

Revine Masoneriei Universale meritul istoric de a rupe legăturile. Pentru ca ea nu ne propune o libertate exterioară. O libertate de consum. Nici nu exista aşa ceva. Libertatea exterioară a fost, este şi va rămâne mereu o dulce iluzie. Reala libertate este cea interioară.

Adică, acolo unde este ascuns Adevărul. Să ne amintim Sfintele Cuvinte ale lui Iisus Christos, din Evanghelia după Ioan: „*Dacă veţi rămâne în cuvântul Meu, veţi cunoaşte Adevărul. Iar Adevărul* vă va *face liberi*”.

Libertatea – în spaţiul Artei Regale – nu se dobândeşte imediat, nici prin iniţiere, nici prin accedere la grade tot mai înalte. Ci se înaintează permanent către ea. Se bate cale lunga şi grea, către orizontul libertăţii interioare. Ca şi fericirea, libertatea e un drum. Pe acest drum ne eliberam de „Cel Rău”, aşa cum ne cere şi celebra rugăciune „Tatăl Nostru”. „Cel Rău”, de care vrem şi trebuie să ne eliberam, are un nume banal: *pofta*. Tirania poftei! A cupidităţii. Pofta de avere. Pofta de putere. Pofta de a-ţi umili semenul. Pofta de a-i fura fericirea, chiar dacă fericirea lui nu-ţi foloseşte ţie la nimic. Pofta diabolica de a-i face altuia ceea ce nu ai vrea să li se facă ţie. Pofta de a dărâma. De a distruge. Pofta de a împodobi răul din tine cu false principii fraterne. Sfântul Pavel spune, cu o infinita tristeţe, într-una din Scrisorile sale: „*Prin pofta, a intraptacatul în lume. Şi prin păcat, moartea*”.

Adevărata libertate presupune eliberarea. Presupune lupta cu tine însuţi. Effort spiritual maxim. „*Lupta spirituală este la fel de brutala ca şi bătăliile sângeroase*

dintre oameni”, scrie, cu forţa de convingere, prea ilustrul nostru înaintaş, poetul francez Jean Nicolas Arthur, mai cunoscut cu apelativul Rimbaud, în volumul de larga circulaţie „Un anotimp în Infern”.

Aşadar, atunci când, într-o anumită clipa solemna de ritual, spunem fiecare frate Mason, cu mana pe „Cartea Legilor Sacre”: „Sunt un om liber”, să meditam profund asupra unei grave probleme existenţiale: Oare, ştim ce este libertatea? Un răspuns magistral l-a formulat prea luminatul nostru înaintaş, mult regretatul frate Sever Frenţiu – a fost Mare Maestru al Marii Loji Naţionale din România – într-o planşă arhitectonica, din 23 februarie 1997: „*Secretul atotputerniciei umane, raţiunea de a fi a măreţiei lui, este adevărul libertăţii, ca izvor al înţelepciunii şi al ridicării spre nemurire a spiritului uman*”.

SIMBOLUL RODIEI

În pasajul gradului de ucenic, deasupra celor două mari coloane de la intrarea în Templu (coloana „B” şi coloana „J”), sunt aşezate cate *trei rodii*. Simbolul rodiei, în Masoneria Universala, este străvechi şi complex. „*Semnifica* – după cum spun Jean Chevalier şi Alain Gheerbrant în Dicţionarul lor – *cele mai înalte mistere ale Puterii Divine, judecăţii Sale cele mai profunde şi măreţia Sa*”.

Simbol al perfecţiunii divine şi expresie a eternităţii iniţiatice, rodia conţine, sub un unic acoperământ, un mare număr de seminţe: precum Ordinul Masonic uneşte, într-un singur lanţ fratern, popoarele pământului.

Preoţii marilor zigurate sumeriene oficiau iniţierea profanilor, în prezenta rodiilor aşezate pe altar. *Hierofanţii din Eleusis* erau încununaţi cu ramuri de rodiu, în timpul celebrelor Mistere. În *antichitatea egipteană*, rodiul era plantat pe mormintele eroilor, spre a le aminti oamenilor ca sacrificiul lor – pentru fericirea semenilor – va rămâne nepieritor.

Simbol al onoarei, al respectului şi al carităţii, rodia însumează conotaţii esoterice, asupra cărora ucenicul nu

va înceta să mediteze toată viaţa.

SIMBOLUL LUMINII

Să ne mai amintim – încă o dată – un scurt fragment dintr-un lung şi fascinant dialog ritualic, pentru pasajul gradului de ucenic:

Maestrul Venerabil: – *Ce trebuie să cerem pentru acest profan*?

Primul Supraveghetor: – *Lumina, Venerabile Maestre*!

Deci, a primi lumina înseamnă a fi admis în captivantul proces de iniţiere în tainele Artei Regale. Înseamnă a trece un prag, un hotar, către o altă lume. Către o alta viaţă. După ce a petrecut, singur, un timp îndelungat, în Cabinetul de reflecţie, după ce a participat, cu ochii legaţi într-o banderola naegra, la desfăşurarea unor ritualuri secrete, după ce a fost supus unui număr de pretensive probe iniţiatice, după ce a depus jurământul sacru, în genunchi, în faţa Altarului şi cu mana pe Cartea Cărţilor, neofitului, în sfârşit, i se dezleagă ochii şi primeşte lumina. Este, realmente, pentru câteva clipe, orbit. Şi profund emoţionat.

(poza pag. 243)

Toţi fraţii masoni, care decorează coloanele lojii, îşi îndreaptă spre el – cu priviri de iubire – vârfurile spadelor strălucitoare. Iar lumina consacrării sale ca Mason îi este data de către însuşi Maestrul Venerabil, cu sabia de flacăra: simbol etern al Cuvântului.

Punem punct, aici, diseminării tainelor celui mai fermecător moment al Masoneriei Albastre, sublimul pasaj al gradului de ucenic. Gata! Cine doreşte să continue fiorul divin al detaliilor, să bată la porţile Templului Masonic. Vom fi acolo mereu: prezenţi şi primitori.

Lumina simbolizează – de-a lungul tuturor timpurilor – elementul spiritual. Lumina şi întunericul reprezintă cel mai important sistem dual de forţe polare, precum *iniţiatul* şi *profanul*. Întunericul nu este perceput ca ostil, ci ca principiul primordial complementar luminii. Asemenea lui Lucifer, care nu este nicidecum inamicul omenirii, ci chipul

primordial complementar al Divinităţii. (Să ne amintim dramaticul destin al *„Luceafărului”* eminescian, poetul nepereche fiind unul din marii iniţiaţi în misterele culturii orientale; să zăbovim o clipă, cu gândul asupra lui *Ianus cel cu două chipuri*, ori asupra sistemului sacru al chinezilor antici *Yin-Yang* etc.). Astfel, iniţiatul şi profanul nu se exclud reciprod, nu se resping, ci implacabil să atrag, constituind un singur tot în universul esoteric al condiţiei umane. În vechea religie persana, *Ormuză* (simbolul luminii) nu poate exista fără *Ahriman* (simbolul întunericului). În spaţiul ideatic maniheist, legendarul rege iranian Mani – fondatorul acestei religii – considera imuabil, indestructibil sistemul luminaântuneric.

Lumina soarelui simbolizează cunoaşterea directa, nemijlocita, dobândită prin revelaţie personală.

Lumina lunii – care este, de fapt, *lumina întunericului* – reprezintă cunoaşterea prin transmitere, prin reflectare, gratie ajutorului exclusiv al magistralului.

Lumina – ca simbol al spiritului universal – este un adevăr biblic. Despărţirea luminii de întuneric, în capitolul despre Geneza, a fost prima manifestare a Divinităţii, în timp ce soarele şi luna abia mai târziu au fost aşezate pe bolta celesta. Deci, la început a fost lumina. Adică, spiritul. Cuvântul. *„Eu sunt lumina lumii”*, spune Iisus Christos. Hermes Trismegistus, în celebra sa „Tabula Smaragdina”, scrisa cu peste douăzeci de veacuri înainte de Christos, povesteşte: *„Mai întâi, se arata lumina cuvântului lui Dumnezeu. Ea dădu naştere acţiunii. Iar acţiunea născu mişcarea universala”*.

Lumina masonica – asemenea botezului creştin – nu e decât un drum spre iluminare. Puţini, foarte puţini ajung însă în locul numit revelaţie. Însuşi Dionisie Areopagitul recunoaşte ca, *„în primele secole de existenta a creştinismului, botezul se numea Calea către Iluminare”*.

Noţiunile de lumina şi de întuneric sunt adânc săpate în sufletul omenesc. Fac parte din geneza lui. Psihologii psihanaliştii au observat ca de urcuş sunt legate imagini luminoase, însoţite de un sentiment de euforie, de

beatitudine, de stare de bine; în vreme ce de coborâre sunt legate imagini sumbre, de panica, sentimente de teama şi nesiguranţa.

Lumina lumânărilor din Templul masonic transmite iniţiatului nu doar o simbolistica abstracta, ci şi o stare concreta de profunda comuniune emoţională. *„La lucrările rituale* – spune savantul Lennhoff Posner – *Templul luminează*; *luminile mari şi luminile mici au o semnificaţie decisiva”*. Cele trei mari lumini – am mai spus şi repetam – sunt:

Cartea Sacra, *Echerul* şi *Compasul*. Iar cele trei mici lumini simbolizează: *Maestrul Venerabil* (Orientul sau coloana înţelepciunii), *Primul Supraveghetor* (Soarele sau coloana puterii), Al Doilea *Supraveghetor* (Luna sau coloana frumuseţii).

În *budism*, lumina semnifica descoperirea Adevărului şi trecerea dincolo de lumea materială, în universul spiritual, către Nirvāṇa.

În *hinduism*, lumina este o expresie pentru înţelepciune, pentru perceperea spirituala a laturii divine a personalităţii umane: Atman.

În *islam*, se afla acest postulat absolut: *„Allah este lumina cerului şi apamantului”*.

În *doctrina mistica iudaica* – Kabbala – lumina primordială a fost de ordin spiritual. Abia apoi, aceasta lumina a generat întregul univers material.

Potrivit *Sfântului Apostol Ioan* – patronul Artei Regale – lumina primordiala se identifica Logosului, Cuvântului.

„Expresia Fiat lux, *din Geneza* – afirma maestrul Guénon – *înseamnă şi iluminare*. *Soarele spiritual fiind adevăratul Centru*, *în jurul căruia gravitează lumea întreagă”*.

Dăruirea luminii de către Maestrul Venerabil, proaspătului iniţiat, nu este, de fapt, decât deschiderea unei porţi către lumina. Dincolo de care ucenicul merge singur. El va ajunge la iluminare, nu purtat de mana maestrului său, ci prin revelaţie. Sfântul Clement din

Alexandria explica: *„Lumina, ca esen*ţa divină, *nu poate fi cunoscuta cu ajutorul raţiunii umane. Ci prin revelaţie”*.

Şi pentru ca nu vei şti niciodată, dinainte, când anume vei avea acces la revelaţia luminii, te rugam, prea iubite frate cititor, rămâi, alături de noi, ucenic toată viaţa.

SIMBOLUL CIOCANULUI

Pentru toate culturile, din adâncă antichitate pana în prezet, ciocanul a reprezentat întotdeauna forţa şi perseverenta în activitate.

Ciocanul este arma lui Thor, zeul scandinav al furtunii: cu el mişca apele văzduhului şi fulgerele; dar tot cu el le mişcă şi linişteşte. Ciocanul creează dezordinea, din care se va ivi o nouă ordine, superioara.

Simbol al lui Hefaistos şi al iniţierii în Misterele Cabirice, ciocanul semnifica activitatea formatoare, modelatoare, de replămădire a unui om nou. Şi ucenicul Mason se pregăteşte să devină, prin modelare, prin renaştere, un om nou. Când loveşte dalta, ciocanul din mana ucenicului devine *metoda*, devine *voinţa spirituala* care acţionează facultatea de cunoaştere, care stimulează cunoaşterea.

În confreriile iniţiatice, ciocanul joaca un rol de protecţie activa şi magica. Este socotit eficace în lupta împotriva răului, a ignorantei, a violentei.

Sacerdoţii druizilor considerau ciocanul ca reprezentând puterea creatoare, autoritatea şi echilibrul, forţa ordonatoare a Divinităţii.

Referindu-se la un Ordin iniţiatic din Lituania, care avea ca simbol ciocanul.

Hieronim din Praga scrie: *„Gratie ciocanului, lumina a fost înapoiată oamenilor”*.

În cultura persana veche, ciocanul este înzestrat cu puterea divina de a distruge şi de a reconstrui materia în forme superioare.

Ciocanul este simbolul benefic – în ordinea masonica a lucrurilor – care consfinţeşte clipa astrală, când un nou iniţiat pătrunde în marile mistere ale Artei Regale.

În viaţa cotidiană – profanalovirea cu ciocanul are,

uneori, semnificaţia unui final irevocabil (de exemplu în procesul de licitaţie) sau, alteori, chemarea la ordine (de exemplu, în sălile de judecata), etc.

În Masoneia Universala, ciocanul reprezintă simbolul autorităţii cu care au fost investiţi Maestrul Venerabil şi cei doi Supraveghetori. Este însemnul de comanda, ţinut cu demnitate şi sobrietate în mâna dreapta. Semnifica aspectul activ, de intervenţie, care se raportează la energia făptuitoare şi la determinarea morala, din care decurge apoi realizarea practica.

Ca simbol al prelucrării pietrei brute, de către ucenic, ciocanul reprezintă voinţa care executa.

Ciocanul este simbolul inteligentei care acţionează. El cunduce gândul şi însufleţeşte meditaţia ucenicului care, în tăcerea conştiinţei sale, cauta Adevărul.

SIMBOLUL DĂLŢII

În Universul Masonic, dalta semnifica principiul cosmic activ, care penetrează şi modifica principiul pasiv: precum dalta din mana ucenicului, care ciopleşte şi şlefuieşte piatra bruta.

Dalta este activa în raport cu materia (piatra), dar pasiva în raport cu ciocanul (voinţa în acţiune). Ciocanul, dalta şi piatra: *ternarul* perfect, care determina conştiinţa să-şi descopere uriaşele-i puteri primordiale.

Dalta – în sanscrita: *tanka* – constituie un atribut exclusiv al divinităţilor hinduse; numai divinitatea poate pătrunde, cu tanka, în interiorul materiei universale, şi însămânţa acolo lumina spiritului său.

În culturile sumeriana şi egipteană, dalta este fulgerul – agent al voinţei divine – care modifica materia, conferindu-i nobleţe. Printre cele şapte unelte sacre ale faraonului se afla şi dalta.

În Marile Mistere Eleusine, dalta semnifica raza intelectuala, care penetrează individualitatea celor cinci simţuri umane. Ea simbolizează prima operaţie a Spiritului, care nu judeca decât după ce a realizat opera de înnoire.

SIMBOLUL CUVÂNTULUIBOHAZ

Este cuvântul sacru, pentru gradul de ucenic. Cu el se legitimează în faţa fraţilor. Reprezintă – în plan esoteric – cartea lui de identitate.

Una din cele două coloane de la intrarea în Templu, poarta acest nume – Bohaz: este coloana ucenicilor. În dreptul acestei coloane, legendarul maestru Hiram Abif, încă de pe vremea înţeleptului rege Solomon, îi plătea pe ucenici pentru munca lor.

Cuvântul Bohaz, în aramaica, înseamnaforta. Este, într-adevăr, forţa eterna pe care o reprezintă masa ucenicilor: din ei se vor naşte, mai târziu, calfele, maeştrii şi marii iluminaţi ai acestui pământ.

SIMBOLUL NUMĂRULUI TREI

În simbolistica masonica, numărul trei îl semnifica pe ucenic. Haina ritualica a ucenicului este numărul trei. Statura esoterica a ucenicului se revendica din marile taine ale numărului trei.

Dintotdeauna şi pretutindeni, numărul trei a fost un număr fundamental. El reprezintă baza de plecare în toate marile culturi umane. Numărul trei este începutul unei noi ordini intelectuale şi spirituale.

Confucius ne învaţă ca *„trei este un număr* perfect. Constituie expresia totalităţii, a desăvârşirii. La creştini, reprezintă perfecţiunea unităţii divine, în Sfânta Treime: *Tatăl*, *Fiul* şi *Sfântul Duh*. În budism, perfecţiunea spirituala se afla într-un triplu giuvaier sacru: *Buddha*, *Dharma* şi *Sangha*. *Timpul* – spuneau sumerienii – este triplu: *trecut*, *prezent* şi *viitor*. În hinduism, manifestarea divina superioara îmbraca tot trei chipuri sacre:

Brahma, *Vishnu* şi *Shiva*. Viaţa – spuneau sacerdoţii Templului lui Osiris – incumba trei tipuri de forţe magice: generatoare, conservatoare şi transformatoare. *„Magii, în număr de trei* – susţine Maestrul Guénon – *simbolizează cele trei funcţii ale lui Mesia, atestate în persoana lui Iisus Christos*: *funcţia de Rege*, *funcţia de Preot şi funcţia de* Profet. Elementele fundamentale ale Marii Opere Alchimice sunt trei: *sulful*, *mecurul* şi *sarea*. Monosilaba sacra OM, cuprinde de fapt trei litere: AUM (în limba

aramaica). În mitologia greaca, stăpânii Universului sunt trei zei: *Zeus* (şef suprem peste cer şi pământ), *Poseidon* (peste ape) şi *Hades* (peste infernul subteran). Reputatul filosof Allenoy spune, referindu-se la confreriile iniţiatice: *„Ternarul simbolizează numărul organizării esoterice, al activităţii spirituale şi al creaţiei”*. În tradiţiile persane, numărul trei apare ca purtător al unui conţinut magic, cu o tripla deviza: *„gând bun, vorba buna şi fapta* bună*”*.

Întreg acest evantai de simboluri ale numărului trei face parte din bagajul esoteric al ucenicului. Într-adevăr, Masoneria este Universala, pentru ca uneşte, în corpul ei doctrinar, marile nestemate ale spiritului uman de pretutindeni şi dintotdeauna. Sau poate ca invers: umanitatea larga a preluat, din fondul de aur al Ordinului Masonic, valori nepieritoare. Nu are importanţa sensul în care au fost distribuite, de-a lungul istoriei, fructele spirituale. Important este să le conservam, pe mai departe. Dar şi mai important este să le dezvoltam, să le amplificam, să le punem în lucrare. Este exact ceea ce i se cere, de la bun început, oricărui ucenic al Artei Regale.

(poza pag. 251)

În domeniul moral – al marilor culturi şi tradiţii – lucrurile care năruie orice credinţă sunt trei: *minciuna*, *orgoliul* şi *trufia*. Trei sunt şi lucrurile care îl împing pe om în păcat: *pofta de avere*, *pofta de putere* şi *ura*. Şi tot trei lucruri îl călăuzesc pe om pe drumul mântuirii: *iubirea de oameni*, *toleranta* şi *credinţa în Dumnezeu*.

În Kabbala există trei faze ale evoluţiei esoterice: *curăţirea*, *iluminarea* şi *unirea*. Adică, întocmai ceea ce i se cere unui profan care bate la porţile Templului Masonic: *curăţirea* (prin iniţiere), *iluminarea* (prin practicarea ritualurilor în loja) şi *unirea* (prin construirea lanţului masonic universal).

Tot în Kabbala, celebra lege a ternarului demonstrează ca absolut toate lucrurile exista prin trei, şi, totodată, sunt unul (suprema unitate): *principiul activ* (sau subiectul acţiunii); *acţiunea subiectului* (sau predicatul acţiunii); *obiectul acţiunii* (sau efectul acţiunii). Primul

corespunde *spiritului*; al doilea *sufletului*; iar al treilea, *trupului*. Universul masonic gravitează în jurul spiritului, având ca instrumente de lucru sufletul şi corpul omenesc. Şi în acest miraculos spaţiu, ucenicul Mason – simbolizat prin numărul trei – evoluează neîntrerupt spre cunoaşterea de sine.

PROBELE PASAJULUI GRADULUI DE UCENIC

Pe parcursul iniţierii sale, viitorul ucenic ste supus unui număr de *patru încercări* (teste) simbolice: proba pământului, proba aerului, proba apei şi proba focului. Patru probe fundamentale, pe care neofitul trebuie să le treacă cu brio, pentru a putea fi consacrat, sub sabie, ca frate Mason.

Probele sunt strict simbolice, trecerea lor consumându-se într-un timp relativ scurt. Forma rituala în care sunt turnate este simpla, accesibila şi uşor de executat. Fondul probelor reprezintă, însă, o uriaşă încărcătura tradiţională, spirituala, cu profunde semnificaţii. Conţinutul probelor tine exclusiv de lumea esoterica, unde nu oricine şi oricum are acces. Lumea inefabila în care nu oricine – chiar dacă pătrunde înăuntru – poate beneficia de tezaurul de înţelepciune ferecat adânc în simboluri. Nu avem, desigur, orgoliul ca deţinem cheia acestui sublim tezaur. Ci doar vom încerca să-i arătăm cititorului – frate, să-i indicam locul unde se afla şi cum se ajunge la ea. Vom reuşi să spunem unde trebuie să ajungă cititorul? Va reuşi cititorul să ajungă acolo? Noi am încercat. Poate mai încearcă şi altcineva.

PROBA PĂMÂNTULUI

Pământul simbolizează substanţa universala (prakriti), haosul primordial, materia prima despărţită de ape, după Geneza.

Din pământ a fost modelat primul om, fără alte bogaţii asupra sa decât scânteia divina (spiritul) dăruită de Dumnezeu. De aici şi necesitatea (proba pământului) ca profanul ce aspira să devină ucenic Mason, înainte de a călca pragul iniţierii, să se lepede de toate bogăţiile (metale, valori, bijuterii, etc.) avute asupra sa. Evident,

aceste lucruri i se vor restitui integral, după iniţiere.

În cultura hindusă, lumina este reprezentată de cer, iar întunericul de pământ. Pământul suporta. Cerul acoperă. Omul dispune de două tendinţe naturale fundamentale: *tendinţa ascendenta* (Sattva) spre lumina; *tendinţa descendenta* (Tamaş) spre întuneric. De unde rezulta ca şi Binele şi Răul fac parte, intrinsec, din fiinţa umană.

În spiritualitatea latina, pământul simbolizează funcţia materna: Tellus Mater. Astfel, pământul reprezintă fecunditatea şi regenerarea. Supus probei pământului, profanul regenerează, primeşte lumina şi devine ucenic într-o lume eminamente noua pentru el. De fapt, renaşte.

Acelaşi simbol al Mumei Primordiale – pentru pământ – îl întâlnim şi la Eschil, în „Hoeforele” sale, precum şi în faimoasa „Teogonie” a lui Hesiod.

În metafizica, pământul simbolizează câmpul de conştiinţă şi de experienţa.

Faraonii cunoşteau ca apele reprezintă masa nediferenţiata, iar pământul simbolizează exact germenii diferenţelor. Ciclurile acvatice cuprind perioade infinit mai lungi decât ciclurile telurice, în evoluţia generală a cosmosului.

Pentru azteci, zeiţa pământ înglobează două trăsături definitorii opuse: creatoare (generează viaţa) şi distrugătoare (se hrăneşte cu cei morţi).

Denumirea de Pământ Sfânt o descoperim la toate popoarele, din toate timpurile: patria este Pământul Sfânt pentru orice om; pentru evrei şi pentru creştini, Ierusalimul este Pământul Sfânt; Mekka este Pământul Sfânt al musulmanilor; Dante scrie ca Pământul Sfânt este cel de al doilea pol al spiritului, primul fiind iubirea; pentru Ulysse, Pământul Sfânt este Ithaca.

Pământul Sfânt, spre care tindem fiecare, îşi păstrează necontenit caracterul sacru. Astfel, când un grup uman (comunitate, confrerie, etc.) vrea să regenereze spiritual, practica proba pământului: îşi reînnoieşte energiile vitale.

Pelerinajele la Muntele Sion, la Golgota, la Muntele Athos, la Mekka, la Vatican, la marile catedrale, mitropolii şi temple sacre ale lumii, transfigurat vorbind, sunt tot atâtea probe ale Pământului Sfânt.

(poza pag. 255)

Eruditul Paul Diel a schiţat o întreagă psihologie a pământului, în care: suprafaţa exterioara plana simbolizează conştientul uman; lumea subterană reprezintă subconştientul; iar vârfurile cele mai înalte, supraconştientul. Şi astfel, pământul devine arena conflictelor de conştiinţa în fiinţă umană.

În toate riturile de iniţiere, proba pământului simbolizează, întotdeauna, regenerarea, trecerea dintr-o lume veche într-una noua, reprezintă ceunoasterea, semnifica, dincolo de forma vieţii materiale, fondul: viaţa spirituală.

PROBA FOCULUI

Focul este simbolul divin, esenţial, pentru purificarea spirituală. Simbolul focului – purificator – se întinde din Occident, până în Japonia: liturghia catolică a Focului Nou se celebrează în noaptea de Paşti; Sărbătoarea Focului Nou, în Shintoism, coincide cu venirea primăverii.

Limbile de foc ale Rusaliilor sunt purificatoare. Cine le atinge, se lasa eliberat de zgura neputinţei materiale şi transcende în zona spirituală. Taoiştii, de asemenea, intra în focul ritual pentru a se elibera de condiţionarea fizică umană şi a avea acces în lumea spirituală. În China veche, se practica focul esoteric, cu prilejul întronării împăratului, semnificând trecerea acestuia din rândul muritorilor în rândul nemuritorilor.

Focul simbolizează, prin excelenta, renaşterea. Pentru a renaşte, sunt necesare trei elemente: un început, un sfârşit şi un nou început. Sfântul Martin statua: *„Omul este foc şi legea lui primordiala este de a se uni cu izvorul de care a fost despărţit*: *Spiritul*.

Astfel, el are un început, un sfârşit şi un nou începutln ultima instanţă aceasta este veşnicia. În Gitta (4, 25) se merge şi mai înalt cu semnificaţia focului: *„Brahma*

este însuşifocul”. În mazdeism, Divinitatea este, de asemenea, semnificată prin foc. În budism, focul este interior, este spiritul suprem: cunoaştere şi iluminare. „Upanişadele”, care, în traducere libera, înseamnă „Cântece la focul de seara”, ne păstrează, peste milenii, acest text de o stranie frumuseţe: „*Inima mea este vatra*, *iar flacără*, *sinele meu* îmblânzit. Abu Ya’qub Sejestani scrie despre „*puterea divină a focului de a aduce toate lucrurile la starea lor subtila*”. Iniţierea neofitului în tainele esoterice ale Ordinului Masonic este, într-adevăr – gratie probei focului – de-o profunda subtilitate.

Focul, în sens spiritual, incumba şi puterea sacrificiului de sine. Lucifer, purtător al focului, a încercat să-l pună la îndemână oamenilor, dar a fost pedepsit pentru aceasta cutezanţă, fiind alungat din cer, de către zeul suprem. Prometeu a încercat şi el să-i înveţe pe oameni tainele focului (accesul în lumea spirituală); a fost însă pedepsit cumplit, de către acelaşi stăpân necruţător, fiind înlănţuit pe o stâncă din munţii Caucaz, unde un vultur îi devora zilnic ficatul, care i se regenera în fiecare noapte, până când Herakles a ucis pasarea cu o săgeată. Persefona se alătură şi ea nenumăraţilor eroi civilizatori care au furat focul, pentru a asigura perenitatea lumii Spirituale; pedeapsa i-a fost de a-şi petrece, o treime din viaţă, în Infern.

Sacerdoţii druizilor – iluştrii moştenitori şi păstrători ai marilor ritualuri iniţiatice ale Orientului antic – au conferit focului, rangul de prima lor sărbătoare: *Focul Frumosului*. Era celebrata în ziua de 1 mai. Cezar, în opera sa capitala „De bello gallico”, vorbeşte şi el, cu mare admiraţie, despre focul druizilor, supranumindu-l „*Pastele păgânilor*”.

Purificarea prin foc a viitoarelor recolte este cunoscută de toate popoarele, din străvechime pana astăzi: incendierea ogoarelor, înainte de însămânţare, ajuta la renaşterea, mai bogata, a marilor recolte. În celebra carte „Popol-vuh”, zeii porumbului – din America primului mileniu al Erei Creştine – pier în rugul aprins pe ogoare,

pentru a renaşte ulterior, încarnaţi în noile tulpini verzi de porumb.

Pentru populaţia Bambara (din Africa), *focul htonian* (pământesc) simbolizează înţelepciunea umană, iar *focul uranian* (ceresc) înţelepciunea divina. Şi Mircea Eliade notează caracterul ambivalent al focului: *„De origine htoniana şi de origine uraniana”*.

Cu o extraordinara plasticitate şi forţa de sugestie, a vorbit despre foc prea ilustrul G. Bachelard: *„Înainte de a fi fiul pădurilor, focul este fiul omului”*. Cu foarte multă vreme înaintea lui Bachelard, însuşi Mântuitorul Iisus Christos spunea despre sine însuşi: *„Sunt Fiul Omului”*. Apoteoza ce ne trimite, tranşant, cu gândul la simbolul focului ca esenţa spirituală.

În limba sanscrita, foc şi purificare se scriu cu acelaşi cuvânt. Focul fiind, înainte de toate, motorul purificării. Al regenerării periodice. Simbolismul focului, astfel orientat, marchează cea mai de seama etapa a spiritualizară cosmosului, îndepărtându-l pe om, tot mai mult, de condiţia animala.

În Masoneria Universala, trecând proba focului, neofitul începe să devină tot mai conştient ca doar viaţa spirituală este eterna, şi doar ea poate contribui la ameliorarea şi îmbunătăţirea vieţii materiale.

PROBA APEI

Apa, în universul simbolurilor, se desfăşoară pe trei traiectorii fundamentale: *origine a vieţii*; *mijloc de purificare*; *centru de regenerare*.

În plan ritualic general, apa semnifica *virtualul*; adică tot ceea ce nu are încă forma, nu este definit pe deplin. Viitorul ucenic Mason tocmai de aceea încearcă proba apei, pentru a se defini, pentru a lua forma de iniţiat, de adept al celei mai longevive confrerii din lume, Masoneria Universala.

Este aici locul şi clipa sa amintim şi o alta conotaţie a apei: simbol ancestral al puterii Spirituale de a rămâne, în esenţa ei, mereu aceeaşi, indiferent ce forma ar căpăta. Forma apei se schimba de fiecare dată, cu fiecare forma

noua a vasului în care este turnata; fondul ei, însă, rămâne neschimbat. Asemenea apei, Ordinul Masonic a avut, de-a lungul mileniilor, forme diferite, chipuri diferite, nume diferite; esenţă să, însă – fondul, conţinutul – a rămas întotdeauna acelaşi: Arta Regala.

Din punct de vedere psihologic, apa semnifica cele mai profunde straturi ale subconştientului: de unde viitorul ucenic Mason va trebui să evadeze către lumina.

În euharistie, apa amestecată cu vin constituie un sistem dual fundamental al creştinismului, forţa activa a vinului fiind amestecată cu elementul pasiv al apei, aluzie directa la dubla natura a lui Iisus Christos: *Dumnezeu* şi *Om*.

Primul mare simbol al apei este acela de origine a vieţii. Îl aflam prezent în toate culturile lumii Spirituale. În hinduism, anumite alegorii tantrice prezintă apa ca fiind suflul vital, leagănul vieţii, celebra *prana*. În tradiţiile ebraice şi creştine, apa semnifica originea creaţiei; ea este mama şi matrice, obârşie a toate câte sunt, manifestarea transcendentei şi, de aceea, considerata *hierofanie*. Apa simbolizează izvorul vieţii spirituale (duhul) dăruit de Dumnezeu şi, nu de puţine ori, refuzat de oameni. Însuşi Mântuitorul Iisus Christos trimite la acest simbolism, atunci când vorbeşte cu femeia din Samara: *„Cel ce va bea apa din apa pe care i-o voi da eu, nu va mai înseta* în *veac. Căci apa pe care i-o voi da eu se face în el izvor de apa curgătoare spre viaţa veşnică”*. Astfel, apa, care în Vechiul Testament este simbolul originii vieţii, devine, în Noul Testament, simbolul originii Spiritului.

Al doilea mare simbol al apei este acela de mijloc de purificare rituală. Din islam până în Ţara florii de cireş, de la creştini pana la taoişti, botezul, spălarea sau stropirea cu apa (abluţiunea), joaca un rol esenţial în toate ritualurile de iniţiere. *„Apa este, prin natura ei divina, hărăzita curăţeniei spirituale”*, spune Wenzi. Dintotdeauna a existat o credinţă populara cu privire la forţa purificatoare – sacra şi sacralizanta – a apei. Rugăciunea musulmana nu poate fi făcută, cum se cuvine, decât dacă

cel care se roagă să purificat prin abluţiuni rituale. În Indonezia, dansatorii „Ritualului de dezlegare” sunt stropiţi cu apa sfinţită, pentru a fi purificaţi, dezlegaţi de păcate. În templul zeiţei Isis, din Egiptul antic, apa simboliza îngerul care vine şi purifica pe cei care urmează a fi iniţiaţi. În spaţiul creştin, apa de botez are menirea – ca sacrament – de a spăla toate păcatele moştenite de la strămoşi. Băile rituale din marile fluvii ale lumii, cazanele lustrale din Knossos, termele romane, băile esoterice care precedau Misterele Eleusine, toate aveau funcţia de purificare spirituală.

În ceremoniile iniţiatice de astăzi, din templele brahmanilor tibetani – ca şi în ziguratele sumeriene în urmă cu cinci milenii – apa reprezintă, pe lângă simbolul purificării, şi semnul sacru al angajamentului luat de postulant. În Masoneria Moderna, proba apei, prin care trebuie să treacă neofitul pentru a deveni ucenic, semnifica, pe lângă celelalte conotaţii, şi sensul asumării unui angajament sacru fata de Ordin.

Al treilea mare simbol al apei se regăseşte în substanţa verbului a „regenera”. Apa transforma vechiul în nou. Murdarul, în curat. Materia, în spirit. Prin jertfa benevola, în proba apei, aspirantul la ucenicia masonica se regenerează pe sine, îşi împrospătează energiile vitale, devine mai bun.

(poza pag. 261)

Mai uman. Lumina renăscută din ritualul apei are un nume precis: *iubirea de oameni*.

Aşadar, pe lângă simbolul de izvor al vieţii şi virtutea ei purificatoare, apa rituala este şi o putere soteriologica, de unde vine regenerarea. Renaşterea. În acest mod, apa dobândeşte sens de eternitate.

Apa vie – din proba apei – uneori dulce, alteori amara, se prezintă ca un simbol cosmogonic plurivalent. Ea este o fereastră spre veşnicie, tocmai pentru ca sta la Izvoarele Spiritului, purifica şi regenerează.

PROBA AERULUI

Aerul este un element asociat, în mod simbolic, cu

vântul. Cu răsuflarea. Cu suflul. Cu sufletul. El reprezintă lumea subtila, aşezată între cer şi pământ. Este lumea expansiunii spiritului, spaţiul în care el se manifesta plenar. Prea ilustrul nostru frate, poetul Victor Hugo, afirma despre aer că este simbolul spiritualizării, dar o spunea cu forţa de persuasiune a versului *„Văzduhul devine* Duh*”*.

Vayu, din cultura hindusă, simbolizează suflul vital, suflul cosmic, identificat cu Logosul, care este însuşi Cuvântul lui Dumnezeu.

„Elementul aer – zice Sfântul Martin – *este simbolul sensibil al vieţii nevăzute*, neştiute. Ceea ce corespunde pe deplin probei prin care trebuie să treacă viitorul ucenic

— Proba aerului – acesta necunoscând încă, neştiind ce îl aşteaptă dincolo de pragul iniţierii. Este o lume esoterica la care nu a mai avut acces, pe care nu a mai văzut-o niciodată: *lumea sensibila a spiritualizării*.

Aerul simbolizează Sufletul Universal, aşa cum în sufletul ucenicului se afla sămânţa Masoneriei Universale.

Aerul este mediul prielnic de manifestare a sonorului, a diafanului şi a mobilului: ternar care se constituie în calea de comunicare între cer şi pământ.

Aerul semnifica victoria omului asupra lui însuşi: odinioară, ignorant şi confuz; acum

— În universul Artei Regale – iluminat şi înţelept.

Libertatea, gratie aerului, vorbeşte, luminează şi zboară.

CAPITOLUL 3 – PASAJUL GARDULUI DE CALFA

Ucenicul a avansat o bună bucata de drum, pe calea nesfârşită a cunoaşterii. A început să se pătrundă cu gândul cugetării pe sine însuşi, să lucreze asupra propriului spirit, să se apropie de marile taine ale Masoneriei Universale. S-a apropiat, dar încă nu le-a atins. A învăţat ce este loja, cum lucrează fraţii şi cum se manifesta spiritul fratern.

Ucenicul ştie deja cum să mânuiască ciocanul şi dalta minţii sale, pentru a ciopli piatra bruta a spiritului. Dar încă nu ştie s-o şlefuiască. Pentru aceasta, el are nevoie de

secretele gradului de calfa. Trebuie să primească, în locul lui *Bohaz*, un alt cuvânt sacru pentru identificare. Şi abia după ce va intra în posesia lui, ucenicul va putea să pătrundă în Atelierul Calfelor. Acolo va descoperi *Steaua înflăcărată*, precum şi parola secreta de trecere. Va observa, desigur uimit, ca deasupra celor două mari coloane de la intrarea în Templu, în locul rodiilor au apărut două sfere: *sfera celesta* şi *sfera terestra*. Va cunoaşte noi simboluri şi noi instrumente de lucru: *rigla*, *perpendiculara* (sau firul cu plumb), *nivela*, etc. Dar, mai ales, acolo, în Atelierul Calfelor, va primi lumina marilor maeştri înaintaşi, care au fost: Moise, Platon, Hermes Trismegistus, Paracelsus şi Zamolxis.

Să deschidem larg porţile Templului. Ucenicul se pregăteşte să intre în Loja Calfelor. Să-i dăm, de pe acum, fraterna noastră îmbrăţişare.

SIMBOLUL STELEIINFLACARATE

Steaua înflăcărată – sau pentagrama – de deasupra Altarului, din loja calfelor, reprezintă un dublu simbol:

— Geniul uman, care conduce la înfăptuirea celor mai ilustre opere;

— Focul sacru, pe care Marele Arhitect Al Universului ni l-a dăruit, spre a ne ajuta în lucrarea noastră.

În mijlocul Stelei înflăcărate, se afla litera „G” – unul din sublimele simboluri ale Masoneriei Universale – care semnifica cinci sensuri fundamentale: God, Geometrie, Geniu, Gnoza, Gravitaţie.

Steaua, ca simbol esoteric, o găsim intoate culturile lumii. Imaginea simbol a lui Iisus Christos – scrie în Apocalipsa – *„este Steaua înflăcărată a dimineţii”*.

Steaua în cinci colţuri – numita şi pentagrama magica – joaca un rol important în toate tradiţiile esoterice: când este cu vârful în sus, semnifica *magia alba* (noroc, bucurie şi binecuvântare); când se afla cu vârful în jos, simbolizează *magia neagră* (ura, durere şi blestem).

În simbolistica maosnica, încă de pe vremea faraonilor, pentagrama semnifica lumina spirituala, de care

are nevoie întreaga umanitate.

Steaua în cinci colţuri mai este numita şi pentaclu: adică, talisman în forma de pentagrama. Pentaclul a fost simbolul Ordinului Pitagoreic, semnul zeiţei Hygia (zeiţa sănătăţii), precum şi element de cult în multe religii.

Pentru Pitagora şi discipolii săi, pentagrama era un simbl sacru al armoniei dintre suflet şi trup.

Aceeaşi pentagrama apărea frecvent şi pe amuletele „Abraxas”, datând din antichitate, configurând puterea esoterica de a apăra sufletul de demoni. Şi în iconografia creştină, se întâlneşte steaua în cinci colţuri, simbolizând cele cinci rani ale lui Iisus, în timpul răstignirii Sale.

În mormintele egiptene, cerul – ca depozitar al Spiritului Universal – era simbolizat prin pentagrama.

În picturile rupestre, din zonele alpine, pentagrama are o simbolistica apotropaica (ocrotirea omului de relele duhului). Aceeaşi semnificaţie o are Steaua cu cinci colţuri şi în zilele noastre, mai ales în mediul rural: pentagrama o găsim adesea încrustata în lemn; pe grinzile uşilor din Oltenia, sau pe pragurile porţilor maramureşene.

Potrivit lui Paracelsus, *„Pentagrama este unul din simbolurile cele mai puternice din sfera esoterica”*. Anticii o considerau ca simbol al drumului către perfecţiune.

Cele cinci braţe ale pentagramei aduc laolaltă, în mod fecund, numărul trei, adică principiul masculin, şi numărul doi ce corespunde principiului feminin.

Jean Chevalier şi Alain Gheerbrant privesc Steaua cu cinci colţuri dintr-un unghi de vedere deosebit de interesant: *„Pentagrama înlesneşte integrarea într-un grup. Fiind una din Cheile Ştiinţei celei Mari, ea deschide calea către taine”*. Este exact ceea ce îi trebuie şi ucenicului Mason, pentru a se integra mai profund în universul Artei Regale: să primească gradul de calfa, grad aflat sub puterea Stelei înflăcărate.

SIMBOLUL CUVÂNTULUI JAKIN

Jakin este numele celui de al treilea fiu al lui Simeon, fiul lui Iacob, tatăl Jakinilor

Este, totodată, numele celei de a doua colone – la sud

– de la intrarea în Templul lui Solomon, în dreptul căreia, legendarul maestru Hiram Abif îşi plătea calfele pentru munca depusa. Este, prin urmare, şi astăzi, în Templul Masonic, coloana calfelor.

Jakin e *cuvântul sacru* pentru gradul de calfa. Este un cuvânt aramaic şi însemna *stabilitate*.

Ridicarea ucenicului la gradul de calfa va conferi, într-adevăr, stabilitate lojei în special şi Ordinului Masonic în general, pentru a-şi îndeplini marile lor comandamente morale.

SIMBOLUL CUVÂNTULUI SHIBBOLETH

Reprezintă *parola de treiere* a gradului de calfa. Shibboleth, în aramaica, înseamnă *spic de grâu*. Simbolizează comuniunea, coeziunea fraţilor masoni, într-un singur Ordin Universal: uniţi ca boabele de grâu; dar şi numeroşi ca spicele de grâu. A cest cuvânt a servit ca parola secreta şi în războiul biblic al galaodiţilor.

Termenul se mai înscrie şi în simbolismul pâinii ritualice, regăsindu-se în marile religii ale lumii, cu aceeaşi semnificaţie: numai prin unire, pâinea noastră cea de toate zilele va fi salvata.

SIMBOLUL SFERELOR

Sfera semnifica perfecţiunea trăirilor spirituale. Ea da relief gândurilor ascunse în cercul intelectului. Le exprima plenar. Sfera conferă cea de a treia dimensiune corpului experienţelor perceptive. Simbolul poate fi constatat în templele antice, în bisericile bizantine, în moschei, în arta Renaşterii.

Întregul univers se exprima într-o sferă dubla: *sfera celesta* şi *sfera terestra*. Ele sunt aşezate deasupra celor două coloane ce străjuiesc Templul Masonic, în gradul de calfa: *pe colona Bohaz este aşezată sfera celesta*, *iar pe colona Jakin este sfera terestra*.

Sfera simbolizează perfecţiunea unui ciclu încheiat şi trecerea la altul: superior. Masonul şi-a încheiat cu brio ciclul de ucenic şi se pregăteşte să înceapă ciclul de calfa. Potrivit marilor profeţi ai lumii antice, din Dumnezeu emana trei sfere: sfera iubirii (roşie), sfera înţelepciunii

(albastra) şi sfera creaţiei (verde). În timp, au fost transfigurate, în Doctrina Masonica, sub forma celor *trei mici lumini*: Maestrul Venerabil (înţelepciunea), Primul Supraveghetor (forţa-creatia) şi al Doilea Supraveghetor (frumuseţea-iubirea).

Un cititor căutător de noduri în papura ar putea zice, la un moment dat, ca *„toate chestiile astea nu sunt decât simple spéculatif* Noi nu-l contrazicem, ci doar îi sugeram – cu modestie şi umilinţă – să citească de cel puţin trei ori, cu creionul în mână, cele trei mari Cărţi Sacre ale tuturor timpurilor: Tora, Biblia şi Coranul. Apoi, mai vorbim.

Întreaga cosmogonie expusa de Platon, în „Timaios”, înfăţişează Universul sub forma unei sfere. Sfera fiind corpul perfect care închide în sine toate corpurile. Încă de pe vremea culturilor arhaice, sfera a simbolizat, deopotrivă, perfecţiunea şi totalitatea supremă.

SIMBOLUL RIGLEI

Rigla este simbolul rectitudinii, fiind expresia unei manifestări universale în construcţia spirituală. Ea ne permite să stabilim planul de proiectare a unui edificiu (calfa) şi să-i verificam corecta execuţie (iniţierea).

Rigla simbolizează instrumentul divin, fără de care nicio cultura nu se poate dezvolta. *„Fără rigla* – spune filosoful Ragon – *industria nu ar fi decât o simplă aventura, arta ar fi plină de defecte, ştiinţa nu ne-ar oferi decât sisteme incoerente, legislaţia ar deveni arbitrara, muzica ar suna discordant, iar filosofia nu ar fi decât o obscura metafizica*”.

(poza pag. 269)

Împărţirea riglei în 24 de grade corespunde diviziunilor din ciclul solar cotidian: manifestarea cea mai apropiată de treburile Demiurgului.

Sfântul Augustin spune ca *„Lumea s-a făcut cu ajutorul riglei, care dăruieşte greutate, forma şi măsură*”.

Sub forma baghetei pentru măsurătoare (*manadanda*), rigla apare – în cultura hindusă – ca instrument al Marelui Arhitect Ceresc Vishna-Carma.

În Apocalipsa Sfântului Ioan, rigla este prezenta sub

chipul Trestiei de Aur.

În teologia de la Memphis, primul rege al Universului egiptean, Ptah/Enki, ţine în mâna *nilometrul*, rigla zeului suprem, ce cuprinde două fundamentale atribute: *gândirea* şi *cuvântul creator*.

În cadrul Masoneriei Universale, rigla simbolizează unul din instrumentele construcţiei eului spiritual.

SIMBOLUL PERPENDICULAREI

Perpendiculara (sau firul cu plumb) reprezintă *căutarea adevărului*, *dreptăţii* şi *echilibrului*. Semnifica străduinţa de a-ţi stăpâni pulsiunile simţurilor şi a deschide larg porţile spiritului.

Împreună cu nivela, perpendiculara face posibila ridicarea zidurilor esoterice ale Templului Masonic. În cadrul celor trei mici lumini ale lojei (Maestrul Venerabil, Primul Supraveghetor şi al Doilea Supraveghetor), perpendiculara ornează eşarfa (colanul) celui de al Doilea Supraveghetor. Simbolul perpendicularei apare în toate marile temple ale lumii. De exemplu, în Templul subteran din Ellosa, India, perpendiculara este sculptata deasupra ochiului divin.

Firul cu plumb (sau perpendiculara) face posibila corectitudinea şi onestitatea. *„El este coborât în cuget – spune Hans Biedermann – şi cercetează verticalitatea lucrării spirituale”*.

SIMBOLUL NIVELEI

Reprezintă manifestarea voinţei divine, în centrul cosmosului, devenită – prin lucrare – armonie universala. Trecerea de la dalta la nivela simbolizează saltul de la gradul de ucenic la gradul de calfa.

Nivela este simbolul Primului Supraveghetor al lojii masonice. El, Primul Supraveghetor, având în responsabilitate directa pregătirea calfelor.

Sinteza perpendicularei (al Doilea Supraveghtor) şi a nivelei (Primul Supraveghetor O nu este realizară decât de Echer (atributul Maestrului Venerabil).

În Universul Masonic, nivela simbolizează echilibrul dintre înflorirea pe orizontala şi dezvoltarea cunoaşterii pe

verticală.

SIMBOLUL NUMĂRULUICINCI

Numărul cinci este numărul calfei. În acest număr sacru sunt focalizate misterele gradului de calfa.

Cinci simbolizează, deopotrivă, Materia şi Spiritul. Calfa încă mai este înlănţuita în tenebrele materiei. Spiritul sau se va elibera pe deplin abia în gradul de Maestru. Numărul cinci a făcut o fastuoasa cariera esoterica în istoria lumii: din cele mai vechi timpuri pana astăzi.

Cinci este, prin excelenta, numărul rasei umane: cinci simţuri naturale (văzul, auzul, mirosul, gustul şi pipăitul), cinci extremităţi înscrise în pentagrama (capul, braţele şi picioarele), cinci degete, perceperea a cinci tonalităţi sonore pure şi a cinci culori de baza, cinci fiind, totodată, numărul nupţial al omului (trei este principiul masculin şi doi, feminin).

Universul în care se mişca omul are cinci puncte cardinale: *Estul*, *Vestul*, *Sudul*, *Nordul* şi *Centrul*.

În cultura chineza sunt cinci Cărţi Sacre: Cartea Documentelor, Cartea Muzicii.

Cartea Schimbărilor, Cartea Ritualurilor şi Cartea Ceremoniilor.

Tora (legea mozaica) este constituita din cele cinci cărţi ale lui Moise, numite în Vechiul Testament cu un singur nume: *Pentateuh*.

Iisus Christos a hrănit – scrie în Cartea Sacra – cu cinci pâini patru mii de oameni.

Pitagora considera numărul cinci drept simbol al perfecţiunii umane. În simbolul hindus, numărul cinci este principiul vital, numărul lui Shiva, regeneratorul forţelor spirituale.

Templul masonic este decorat în cinci stiluri arhitecturale: *Doric*, *Ionic*, *Corintic*, *Toscan* şi *Compozit*.

Superbele inteligente creatoare (mari iniţiaţi ai tuturor timpurilor), ale căror opere, calfa trebuie să le studieze sunt cinci: *Moise*, *Platon*, *Hermes Trismegistus*, *Paracelsus* şi *Zamolxis*.

Cinic este numărul zeilor fundamentali din pantheonul druizilor.

În toată America, cinci este numărul sacru, simbolul antic al zeului porumbului: prima frunza a porumbului iese din pământ exact la cinci zile după însămânţare.

În celebra lucrare „Munci şi zile” a lui Hesiod, exista larg dezvoltata concepţia, potrivit căreia, *pe pământ s-au succedat patru mari civilizaţii umane*, *a noastră fiind a cincea şi ultima*.

Religia islamică considera numărul cinci, o cifra fasta: cinci ore de rugăciune, cinci bunuri hărăzite dijmei, cinci zile petrecute pe muntele Arafat, cinci chei ale Coranului, cinci feluri de post, cinci motive pentru a face abluţiunea, cinci formule pentru rugăciuni, etc.

Cinci este simbolul prezentului, a ceea ce facem acum. Este clipa pe care tocmai o traversam. „*Cinci este*, *înainte de orice* – spunea J. Soustelle – *numărul lumii prezente*”.

Numărul cinci simbolizează manifestarea omului aflat în plina evoluţie spirituală. Drumul calfei rămâne deschis.

Semnificaţiile esoterice ale numărului cinci fac din el unul din simbolurile fundamentale ale Masoneriei Universale.

CAPITOLUL 4 – *MARI INIŢIA TI ÎN MISTERELE ESOTERISMULUI*

De peste patru milenii, o pleiada de iluştri iniţiaţi în tainele înalte ale lumii Spirituale şi-a adus o decisiva contribuţie la procesul şi diseminarea cunoaşterii umane. A cunoaşterii de sine. A cunoaşterii universului care ne înconjoară.

Atâta vreme cât scânteia divina va rămâne în om, el nu va înceta niciodată să se întrebe obsesiv: De unde venim? Ce este viaţa? Ce scop am eu sub stele? Care este rostul meu pe pământ? Spre ce mă îndrept? încotro? Răspunsul acestor întrebări, adevărul din răspunsuri germinează exclusiv în sfera esotericului. A ştiinţelor oculte. A *Artei Regale*. Şi nu se afla la îndemâna oricui *Cheia Universala* care deschide poarta răspunsurilor. Marii

iniţiaţi au descoperit-o, au folosit-o şi au încercat să transmită urmaşilor mesajul lor doar aparent secret: *eterna iubire fata de oameni*.

Ne vom strădui – atât cât ne permite spaţiul acestei lucrări – să zăbovim câteva clipe asupra unor strălucite figuri ale geniului uman, din universul Artei Regale, pe care *calfa* trebuie să le cunoască, să le studieze operele, să le aprofundeze, în drumul ei către desăvârşire.

MOISE

A trăit cu treisprezece veacuri înaintea Erei Creştine. Este creatorul naţiunii israelite şi fondatorul iudaismului. De altfel, religia iudaica se mai cheamă şi cu numele întemeietorului ei: mozaism.

(poza pag. 275)

În legătură cu viaţă şi opera lui Moise, exista două tradiţii mari, două tipuri de tezte fundamentale: textele biblice şi textele rozacruciene.

Conform textelor biblice, Moise – fiul lui Jachebet şi al levitei Amram – s-a născut în Egipt, pe timpul faraonului Sethi I, în jurul anului 1300 înaintea Erei Creştine. Temător că se vor împlini profeţiile naşterii unui Mesia, care îi va salva pe evrei din robia egipteană (lipsind astfel Egiptul de o mână de lucru gratuita, fapt ce ar fi condus la slăbirea statului), Sethi I porunceşte tăierea tuturor nou născuţilor de sămânţă evreiască. Sângeroasă istorie se va repeta, aproape la fel, peste 13 secole, cu un alt celebru iniţiat în tainele sacre ale Divinităţii, Mântuitorul Iisus Christos, dar asta e alta poveste, în alte timpuri, pentru alţi oameni. Amram, mama lui Moise, şi-a aşezat pruncul într-un coş din răchită, lipit şi întărit cu catran, abandonându-l apoi în apele Nilului. Providenţa a făcut ca fiica faraonului, când se scalda în Nil, să descopere copilul, să-l adopte şi să-i dea numele de Moise: „Cel din Apa”. Faraonul, necunoscând originea băieţelului, văzându-l sănătos şi frumos, l-a tratat ca pe propriul sau fiu: creştere, educaţie, studii înalte, iniţiere îndelungată în misterele sumeriene şi egiptene. Adolescentul – mai târziu, tânărul bărbat

— Moise era de o inteligenţă fenomenala, cu un spirit deosebit de pătrunzător, o prodigioasă memorie, rapid şi drept în judecăţile sale, înalt, statuar şi mândru. Se bucura

— La Curtea faraonului – de toate privilegiile unui print. La un moment dat, însă, Sethi I ia descoperit adevărata identitate, s-a înfuriat şi l-a alungat pe Moise de la curtea regala, blestemându-l şi retrăgându-i toate însemnele puterii. Dar adevărată putere se afla exclusiv în mintea genialului evreu: uriaşul tezaur spiritual dobândit în templele sacerdotale. După ce a rătăcit prin desert un lung timp de trista meditaţie, Moise a cunoscut familia lui Jethro, căsătorindu-se cu Sephora, una din fiicele acestuia. Într-o anume clipa, Sephora i-a vorbit cu dragoste, despre o foarte veche credinţă a lor, care povestea ca Dumnezeu se găseşte pe Muntele Horeb (cunoscut ulterior ca Muntele Sinai) şi de acolo, când şi când, vorbeşte oamenilor cu gândul înaripat. Dând crezare Sephorei, coroborând cele auzite de ea, cu ceea ce studiase el în adâncul templelor sacerdotale despre tainele străvechi şi de nepătruns ale Muntelui Horeb, Moise a mers, în repetate rânduri, pe acel munte sacru. Şi, la un moment dat, a avut într-adevăr revelaţia lui Dumnezeu. L-a auzit vorbindu-i din mijlocul unui foc orbitor, care ardea fără a se consuma. Dumnezeu – numit de atunci IAHVE – i-a poruncit lui Moise să revină în Egipt şi să-şi elibereze poporul din robia faraonului. Întors în Egipt, Moise a reuşit să trezească conştiinţa naţională a evreilor, convingându-i să revină în patria lor. Îndemnaţi şi ajutaţi permanent de IAHVE, Moise a dat poporului sau o nouă religie, conducându-l către pământul natal: valea Iordanului. Aici au ajuns după patruzeci de ani petrecuţi în pustie, timp în care o generaţie, cu spiritul sclav încă, a dispărut în mod natural, născându-se generaţia spiritului liber, care nu cunoscuse niciodată robia. În acest sens, geniul lui Moise a fost desăvârşit, el înţelegând perfect tainele subtile ale condiţiei umane. Când a ajuns, în fruntea poporului său, pe pământul natal străvechi, Moise avea 120 de ani. Dar îşi scrisese deja magnifica opera, vie şi riguroasa şi astăzi:

Pentateuhul (cele cinci cărţi ale lui Moise, din Biblie), *Codul Alianţei* şi celebrul *Decalog*.

În conformitate cu textele rozacruciene, Moise s-ar fi născut nu pe vremea faraonului Sethi I, ci cu aproape un veac mai înainte, în timpul faimosului faraon Akhenaton. Moise făcea parte din cercul restrâns de mari iniţiaţi, ce studiau la Curtea regala, sub autoritatea covârşitoare a tânărului faraon Akhenaton. Este cunoscut deja faptul istoric, ca însuşi Akhenaton a fost (ca şi Moise) creator de religie noua: monoteismul. Dar ceea ce nu i-a reuşit Maestrului (Akhenaton), i-a reuşit Discipolului (Moise). Nu este nicidecum primul caz, şi nici ultimul, din istorie, când discipolul îşi surclasează maestrul. De altfel, aici este şi esenţa progresului. Aşadar, după ce a fost iniţiat în tainele monoteismului, Moise a primit de la Akhenaton misiunea de a da poporului evreu o nouă religie, cu un Dumnezeu unic. De asemenea, Akhenaton i-a eliberat din robie pe evrei şi l-a ajutat pe Moise – cu bani şi materiale – să-şi conducă poporul pe pământul natal, pământul lui Israel. În perioada acestui uriaş exod, care a durat, într-adevăr, patruzeci de ani, Moise a insuflat poporului sau credinţa într-o Divinitate unica, pe care a numit-o IAHVE, sau Yahweh, desemnata tradiţional prin literele YOD, HE, VAN, HE, şi care se traducea astfel: „Eu sunt Cel Ce Va veni”.

De fapt, cele două mari tradiţii – Biblica şi rozacruciana – se completează reciproc, configurând statura divină a unui om, creator de religie, de legislaţie şi istorie, din spiritul căruia s-a născut cel puţin trei mari civilizaţii: *mozaismul*, *creştinismul* şi *islamismul*.

PLATON

Începând din tinereţe, până la moarte, Platon a fost supranumit *Divinul*.

A trăit între anii 427 – 347, înaintea Erei Creştine, fiind fiul unei ilustre familii din Atena, cu descendenta nobile până la Solon. Numele sau real – de naştere – era Aristocles, dar, pentru ca, în adolescenţă, devenise un tânăr înalt, statuar, cu umeri foarte largi şi fruntea ampla, iradiind un aer de forţă, calm şi înţelepciune, rudele şi

prietenii i-au spus Platon: apelativ cu care a rămas în istorie.

(poza pag. 279)

Opera lui scrisa se compune din poezii, elegii, tragedii (în număr de două), studii sociale („Republica”), cărţi despre legi, scrisori (în număr de 19) precum şi celebrele sale Dialoguri („Timaios”-” Phedra”-” Timee”-” Phedon”-” Parmenide”-” Zeicon”, etc.).

Dar imensa lui opera este orală şi iniţiatica. A creat, realmente, o şcoală de gândire esoterica, ducând mai departe, în istorie, valorile spirituale ale sacerdoţilor sumerieni şi egipteni.

Platon a fost, rând pe rând, discipolul lui Socrate, apoi al lui Hermogene, al lui Euclid, al lui Theodor, al faimoşilor pitagoricieni ai vremii: Philolaus, Architas şi Euritus. Dintre discipolii lui Platon, reţinem un singur nume celebru: Aristotel.

A studiat misterele culturii sumeriene şi egiptene, la faţa locului, ani îndelungi. Revenind la Atena, şi-a construit, în grădina unui canton, o şcoală de iniţiere, numita „Academie”. Pe frontispiciul acestui veritabil Templu, a poruncit să fie scris: *„Nimeni nu intra aici, dacă nu cunoaşte Geometria”*.

Platon a rămas celibatar toată viaţa, a primit numeroase şi extraordinare distincţii oficiale de la puternicii vremii, a fost invitat, în repetate rânduri, să participe la guvernare, dar a refuzat. În timpul Jocurilor Olimpice, simpla sa prezenta în tribune ridica întreaga arena în picioare, lumea ovaţionându-l ca pe un rege. Aceste cuvinte aparţin lui Aristotel: *„Când Platon venea în tribunele arenei, regele devenea om de rând iar Platon, rege”*.

Stilul operelor lui Platon constituia un aliaj captivant între elevaţia poeziei şi simplitatea prozei. Cicero considera acest stil atât de nobil, încât a afirmat: *„Dacă Jupiter ar fi dorit să vorbească limba oamenilor, el nu s-ar fi exprimat altfel decât Platon”*. Iar Quintilian, vorbind despre elocinţa lui Platon, a calificat-o drept *„divina şi*

homerică.

Sistemul doctrinar al lui Platon se bazează, între altele, pe învăţăturile esoterice ale celor trei mari iniţiaţi, înaintaşi ai săi: *Heraclit*, *Pitagora* şi *Socrate*.

Platon – după spusele lui Plutarh – admitea trei principii: *Dumneze*, *Materia* şi *Spiritul*. Dumnezeu era inteligenta universala; Materia era primul suport al creaţiei; iar Spiritul era esenţa creaţiei.

În doctrina esoterica a lui Platon, Dumnezeu era *Marele Arhitect* Al *Universului*, iar oamenii – iniţiaţi în tainele Artei Regale – erau zidarii care edificau Casa Spiritului Etern.

HERMES TRISMEGISTUS

Istoricul Hermias din Alexandria ne informează ca Hermes a trăit în trei rânduri: două vieţi le-a trăit în Sumer, sub numele de Hermes, iar a treia viaţă în Egipt, sub numele Toth. În cea de a treia viaţă, şi-a păstrat întreaga învăţătură dobândită în celelalte două vieţi, realizând astfel o tripla cunoaştere. De aici şi supranumele Trismegistus (de trei ori magistru). Primul Hermes a trăit înainte Potopul cel Mare (cu treisprezece milenii în urma), inventând, în Sumer, astronomia, geometria şi cifrele. Al doilea Hermes a apărut după Potop, tot în Sumer, dar cu numele de Nimrod, a salvat, în cea mai mare parte, cultura spirituala de dinaintea diluviului, a inventat scrisul, artele, meşteşugul în piatra, lemn şi metal, a creat mii de reţete medicinale, a pus bazele administraţiei comunităţilor umane, după schiţele sale au fost fabricate arme, unelte şi instrumente necesare oamenilor; de asemenea, la doilea Hermes a creat primul templu esoteric, în care iniţiaţii (sacerdoţii sumerieni) păstrau marile secrete ale civilizaţiilor lor; acelaşi Hermes al doilea a proiectat grandioase cetăţi ale culturii sumeriene, precum biblicul Turn Babel, sau faimoasele Zigurate. Al treilea Hremes a trăit în Egipt, sub numele de Toth, aici a adus după el întreaga cultura sumeriana, amplificând-o prin pizma unei noi ştiinţe pe care a creat-o: filosofia; după proiectele lui Toth, au fost zidite cele trei mari piramide ale Egiptului

antic: Keops, Kefren şi Mikerinos.

Cronicarul egiptean Manethon şi – mai târziu – istoricul Iamblichos, releva în operele lor ca Hermes Trismegistus ar fi scris 36.525 de cărţi, în toate cele trei vieţi ale sale. Multe s-au pierdut, risipite peste treisprezece milenii; majoritatea a fost însuşită de alţi autori, doritori să se agaţe cu orice preţ de posteritate; puţine, foarte puţine cărţi au mai rămas sub semnătură originala.

Scrierile atribuite lui Hermes Trismegistus pot fi grupate în trei mari culegeri: *Corpus Hermeticum* (17 cărţi despre filosofie); *Discursul perfect* (studii despre relaţiile interumane, cuprinse în 11 cărţi); *Cartea lui Ostathas* (teorii despre macro- şi micro cosmos, întinse pe 5 cărţi). În total, 33 de cărţi, de o cuprindere şi o profunzime neegalate pana astăzi.

Întreaga cultura iniţiatică a Sumerului şi Egiptului datorează enorm lui Hermes Trismegistus. Cărţile lui despre toelogie, astronomie, geometrie, medicina şi esoterism, despre artele şi ştiinţele aplicate, au stat la baza tuturor marilor civilizaţii ale lumii antice. Paradoxal, din esoterismul templelor egiptene de altă dată, s-a născut iluminismul de mai târziu sau raţionalismul occidental. Din acelaşi creuzet ancestral, s-au ridicat spirite superioare acre au luminat elenismul şi întreaga latinitate, marile religii asiatice şi cultura arabă. *„Omul* – scrie undeva Hermes Trismegistus – *este depozitarul sublim al tuturor resurselor de a se ridica spre Marea* Lumină. În Templul lui Osiris, se aflau săpate aceste cuvinte ale lui Hermes Trismegistus: *„Aici vor pieri toţi nebunii care vor râvni cunoaşterea, pentru putere”*. Adevăr de o dureroasa şi stringenta actualitate.

În Masoneria Universala, drumul către adevăr este deschis dar, aşa cum spunea prea înţeleptul nostru înaintaş Hermes Trismegistus, „Adevărul nu se dăruieşte. Îl găseşti în tine, sau nu-l găseşti deloc”.

PARACELSUS

S-a născut în comuna Etzel, aproape de oraşul

Zürich, în anul 1493. Fiu al unui medic. Paracelsus a murit în anul 1541, în condiţii pline de mister şi astăzi.

Numele sau adevărat era Théophrastus Bombastus von Hohenheim. Apelativul de Paracelsus şi l-a luat singur, mai târziu, în timpul studiilor universitare, şi însemna – în limba greacă veche – „Cel Ridicat Din Mulţime”.

Paracelsus a studiat filosofia lui Aristotel, alchimia lui Solomon Trismosin, Kabbala şi hipnoza, telepatia lui Jean Tritheim, dar mai cu seamă a cercetat şi s-a perfecţionat în medicina. A creat o medicina eminamente noua, pe care a numit-o spagirie. El a susţinut şi demonstrat ca spiritul are un rol covârşitor în stimulatea „forţei vitale” a corpului omenesc, în vindecarea bolilor.

A studiat la Universităţile cele mai renumite ale timpului sau: Universitatea din Bale, din Padova, din Montpellier şi din Bologna, precum şi la înaltele scoli de filosofie şi medicina din Olanda, Marea Britanie şi Franţa.

A întreprins lungi şi fructuoase călătorii iniţiatice în Egipt, Palestina, Turcia şi India. O vreme, a fost chiar medicul personal al Hanului tătarilor. A învăţat de oriunde şi de la toată lumea. Paracelsus însuşi recunoştea, în cartea a patra din tratatul „Defensiones”:

„*Universităţile nu te învaţă toate lucrurile. De aceea, este necesar ca medicul să înveţe de la moaşe şi de la ţigănci, de la cete de vagabonzi, bandiţi şi alţi oameni aflaţi dincolo de lege. Noi treb*uie să *descoperim, prin noi înşine, tot adevărul care serveşte ştiinţei şi artei*”. Este exact unul din principiile fundamentale ale Masoneriei Universale: „*La adevăr, nu poţi ajunge decât prin tine însuţi*”.

Paracelsus era un bărbat delicat, de talie mica, măsură aproximativ 1, 5 metri, avea trăsături etern adolescentine, cu o condiţie fizica firava, plăpândă, dar cu un spirit foarte evoluat şi un temperament vulcanic. Dispunea de o energie interioara uriaşă. Voinţa sa devenise proverbiala, printre colegi şi prieteni. Se putea concentra asupra unui singur lucru, zile şi săptămâni la rând. Era dotat cu o enormă imaginaţie, dublată de o

memorie fenomenala. Era, totodată, un mare petrecăreţ, un beţiv şi un gurmand. Lungile perioade de asceza, de izolare şi studiu, alternau cu scurte escapade bahice şi desfrâuri gurmande. Avea nenumăraţi prieteni, dar şi mulţi duşmani.

Ştiinţa şi arta lui Paracelsus pot fi grupate în şapte mari categorii:

— Utilizarea metalelor şi mineralelor în tratamentul medicamentos. Deci, a introdus medicamentele chimice, devenind precursorul iatrochimiei.

— Eliminarea cât mai rapidă a deşeurilor din organismul uman previne îmbătrânirea, prelungeşte viaţa activa.

— Studiul corespondentelor astrologice, în tratamentul afecţiunilor umane.

— Punerea bazelor homeopatiei moderne.

— Studiul somnului şi a viselor pacienţilor, în diagnosticarea bolilor acestora.

(poza pag. 285)

— Revelarea imensei puteri a subconştientului, în activitatea creatoare a omului.

— Rolul covârşitor al imaginaţiei, în universul uman.

„*Imaginaţia* – spunea Paracelsus în studiul sau – „Virtute imaginativa” – *este asemănătoare soarelui. Focul soarelui nu este tangibil, dar el poate totuşi aprinde, prin concentrare, o casă. Imaginaţia este asemănătoare soarelui din om. Acţiunea sa se produce într-un loc precis, către care se îndreaptă flacăra imaginaţiei. Omul nu este altceva, decât ceea ce îşi imaginează şi gândeşte despre sine*. Dacă *omul se gândeşte la foc, el este foc. Dacă el se gândeşte la război, atunci va produce război. Totul depinde, pur şi simplu, de măsură în care imaginaţia lui devine un soare interior, cu alte cuvinte, de perfecţiunea cu care omul îşi imaginează ceea ce vrea cu adevărat. Gândirea este stăpânul, imaginaţia este instrumentul, iar corpul uman, materia plastica*”.

Paracelsus a fost statornic preocupat de marile arcane ale culturilor antice, s-a intrat în esoterism,

extrăgând de acolo „reguli regale” pentru binele oamenilor. Savantul Serge Hutin avea să scrie despre Paracelsus aceste memorabile cuvinte: *„Iniţiat în tainele Artei Regale, Paracelsus a fost unul dintre înalţii misionari însărcinaţi cu răspândirea luminii divine printre oameni, asumându-şi riscul unor mari privaţiuni, al prostiei, al geloziei, invidiei meschine şi, în final, al mizeriei celei mai crunte. Paracelsus le-a înfruntat pe toate, acceptând chiar la sfârşit martirajul, dacă ne amintim moartea sa tragica* şi *misterioasa”*.

ZAMOLXIS

A trăit cu mai bine de o jumătate de mileniu înaintea Erei Creştine. Zeu suprem al geto-dacilor, erou naţional, învăţător şi judecător în slujba poporului său, Zamolxis a fost o divinitate totală. Unul din marii iniţiaţi şi civilizatori ai lumii.

Zeu de dubla sorginte: Vasile Pârvan îl considera *„Zeu ceresc”*; Hadrian Daicoviciu îl socotea ca *„Divinitate htonica”* (terestra).

Etimologia numelui Zamolxis ne este explicata de către istoricul Porphirios: imediat după naştere, viitorul zeu a fost înfăşurat într-o piele de urs (*zamols*: piele). Este aici locul să ne amintim despre celebra *„trecere prin piele”*, proba pe care o suporta neofitul, în procesul de iniţiere, în Templul lui Osiris, din Egiptul antic, când – sub ritualul esoteric al sacerdoţilor – profanul murea şi renăştea omul spiritual, capabil să înţeleagă mersul şi rostul lumii. Ceea ce demonstrează încă o dată – dacă mai era nevoie – despre racordarea culturii geto-dacice la marile valori universale.

Izvoarele cu privire la existenta şi opera lui Zamolxis sunt diferite, sunt foarte vechi şi cercetate de savanţi de larg prestigiu: *Strabon*, *Socrate*, *Herodot*, *Platon*, *Origenus* sau *Clement din Alexandria*.

Filosof prin vocaţie, constructor prin pasiune, legislator prin convingere, medic prin necesitate, Zamolxis a făcut din neamul sau un popor de nemuritori. Este bine cunoscut, de către istorici, spiritul de sacrificiu al geto-

dacilor. Credinţa lor în nemurire a fost dusă – mai departe – de creştinism. Este exact – de mii de ani – şi credinţa masonilor. Despre Zamolxis, istoricul Strabon, vorbeşte cu multă limpezime: „*Un get, numit Zamolxis, a fost servul reputatului Pitagora. L-a însoţit pe ilustrul filosof, în toate peregrinările sale prin lumea Egiptului misterios, de unde a dobândit tainice şi preţioase informaţii despre fenomenele cereşti, despre spiritul uman, despre geometrie, filosofie şi medicina. Revenit în patrie – liber, iniţiat şi bogat – Zamolxis a căpătat rapid respectul cârmuitorilor şi al poporului. În cele din urmă a reuşit să-l convingă chiar pe regele geto-dacilor să şi-l facă asociat la putere, ca pe un om superior, dotat cu harul de a releva voinţa zeilor. La început, regele i-a încredinţat funcţia de Mare Preot al zeilor, apoi l-a proclamat zeu pe însuşi Zamolxis*”.

Un alt strălucit istoric al antichităţii, Herodot, vine cu alte amănunte: „*Înainte de Zamolxis, geto-dacii trăiau într-o cumplita sărăcie, fiind lipsiţi de învăţătură. Întrucât trăise o vreme în preajma lui Pitagora – omul cel mai înţelept al Helladei – Zamolxis a adus poporului sau moravuri mai înalte. La început, a cerut să i se construiască, după schiţele sale, un templu cu o sală de întrunire* în *mijlocul edificiului. Aici îşi primea, cu regularitate, oaspeţii de vaza, iniţiindu-i în noile cunoştinţe şi taine de care dispunea. La un moment dat, Zamolxis a simţit nevoia reculegerii în deplina singurătate. Şi a dat porunca sa i de zidească – tot după planurile sale – un mic templu subteran. Aici a coborât singur, rămânând izolat, în adâncimea încăperilor subterane, vreme de trei ani de zile. Când a revenit la suprafaţă, în mijlocul poporul*ui său, *oamenii l-au aclamat ca pe un zeu*”.

Magicianul în arta filosofiei, care a fost Socrate, vorbeşte despre Zamolxis, într-unul din faimoasele „Dialoguri” platoniciene, în termeni mai mult decât admirativi: „*Zamolxis dovedeşte, ca zeu al geto-dacilor, ca tot aşa cum nu se cuvine să încercăm a vindeca ochii fără* să fi *vindecat capul, nici să tămăduim capul fără să tratam*

trupul, cu atât mai mult nu trebuie să încercăm a vindeca trupulfara a căuta să *tămăduim sufletul*

Foarte interesant este şi ceea ce spun, despre Zamolxis, doi mari erudiţi ai vremii: Origenes şi Clement din Alexandria. De la aceştia aflam, ca în sala de mijloc, a Templului lui Zamolxis, nu se reuneau decât bărbaţii, după un anumit ritual. Ei purtau un brâu lat, din piele alba de miel, sub care se aflau, la vedere, însemnele pastorului, agricultorului şi constructorului: *cuţitul*, *spicul de grâu* şi *rigla cu 24 de gradaţii*. Salonul de mijloc era un adevărat sanctuar, unde se săvârşeau acte iniţiatice, esoterice, de felul celor din categoria misterelor osiriace, eleusine sau dionisiace. Asemănarea cu universul spiritual al Artei Regale moderne este a-mi mult decât evidenta.

În încheierea acestui succint portret al unuia dintre cei mai de seamă iniţiaţi ai lumii, socotim că trebuie să punem chiar cuvintele celui care s-a numit Zamolxis: *„Nu uita, lumina pentagramei magice este iubirea. Dar, ca să o faci strălucitoare, trebuie să ajungi la esenţa pentagramei – iertarea”*.

CAPITOLUL 5 – PASAJUL GRADULUI DE MAESTRU

În gradul de Maestru, Ordinul Masonic lucrează pe deplin. Gradul de Maestru este plenar. Fundamental. Orice alte grade superioare (ale diferitelor rituri) constituie tot atâtea nuanţe, sensuri sau forme de manifestare ale gradului de Maestru. Toate Lojile din Masoneria Roşie, Masoneria Neagra sau din Masoneria Alba (gradele 4 – 33) ale Ritului Scoţian Antic şi Acceptat – nu ar putea exista fără lojile de iniţiere ale Masoneriei Albastre (gradele 1 – 3). Lojile Albastre, în schimb, pot funcţiona fără condiţionarea existentei celorlalte loji (roşii, negre sau albe). Masoneria Albastra este numărul unu. Unitatea. Baza tuturor celorlalte numere. Numărul unu exista, pur şi simplu, prin propria sa putere, fără nicio condiţionare a existentei altui număr. Unitatea este suverana. Suprema. Ea este începutul tuturor numerelor. Este Facerea. Niciun alt număr, însă, mai mare (sau mai mic) decât unitatea, nu poate exista decât cu condiţia adăugirii (sau scăderii) unui

număr unităţii. Din punct de vedere esoteric, numărul şapte, de exemplu, nu este mai important decât numărul unu. Ci, reprezintă doar un alt stadiu al numărului unu – compus din şapte unităţi – stadiu ce semnifica o anumită etapa pe drumul către perfecţiune. Studiul Kabbalei îi poate aduce fratelui nostru cititor mult mai multă lumina, în acest sens, decât am încercat noi să facem, desigur, fără orgoliul de a crede că am reuşit.

Elementele definitorii ale acestui pasaj al Masoneriei Albastre – pasajul celui de al treilea grad, gradul de Maestru – sunt: *camera de mijloc* şi *ramura de salcâm* (accacia), *echerul* şi *compasul*, cuvântul sacru de trecere *Tubal-Kain*, *spada* şi *numărul şapte*; dar mai ales, legenda maestrului *Hiram Abif* reprezintă caracteristica fundamentală a gradului de Maestru Mason: renaşterea prin sacrificiul de sine. Cum, însă, despre sublimul Hiram Abif am mai vorbit, pe larg, într-o alta Secţiune a acestei cărţi, ne vom referi, de asta data, la simbolul unei renaşteri spirituale – etapa obligatorie de trecere a calfei către gradul de maestru – renaşterea Păsării Phoenix.

Să pătrundem în Camera de mijloc, locul sacru unde se săvârşesc tainele gradului de maestru.

CAMERA DE MIJLOC

Este centrul Templului Masonic. Locul unde se întâlnesc doar maeştrii Artei Regale. În Camera de mijloc, a oficiat Osiris, în Camera de mijloc îşi ţinea Platon ocultele sale prelegeri, în Camera de mijloc a Templului din Ierusalim a intrat Iisus şi a spus: *„Sunt Fiul lui Dumnezeu*!”. În Camera de mijloc, regele Solomon i-a învăţat pe oameni ce este Legea şi tot în Camera de mijloc şi-a prezentat James Anderson celebrele sale Constituţii ale Masoneriei Moderne.

Upanişadele (Cântece la focul de seara) din cultura hindusă ne istorisesc, cu o extraordinara plasticitate cum Camera de mijloc a Templului este locul în care locuieşte Fiinţă Unica (Sinele Universal), sanctuarul în care sunt iniţiaţi cei mai puri dintre oamenii puri, locul în care totul s-a născut şi în care totul se întoarce.

Camera de mijloc este locul în care Maeştrii îşi primesc salariul, pentru munca lor.

Camera de mijloc este locul în care calfa moare simbolic, pentru a renaşte la gradul de maestru.

SIMBOLUL COMPASULUI Semnifica ordinea cosmica, geometria şi acţiunea proiectată.

Reprezintă latura indisolubila dintre cer şi pământ: de pildă, în arhitectura Templului Ceresc din Bejing.

Ilustraţiile medievale ale cărţilor îl înfăţişează pe Marele Creator Al Universului ca pe un geometru, care construieşte pământul cu compasul. Astfel, un superb desen al lui William Blake, intitulat *„Strămoşul timpului măsoară PământuF*, îl înfăţişează pe Dumnezeu, proiectat pe discul solar, întinzând spre pământ un imens compas.

Maestrul Guénon vorbeşte, într-unul din studiile sale, despre relaţia univoca dintre compas şi determinarea marginilor cerului şi ale pământului.

Ilustrul Dante l-a cantat, în stanţe nepieritoare, pe Dumnezeu – Arhitectul: *„Acela care a învârtit compasul, frate, pe ale lumii margini, şi din sine a scos, atâtea ascunse şi neştiute lucruri”* („Paradisul”).

Compasul a fost, dintotdeauna, emblema ştiinţelor exacte, a rigorii guvernate de măsură spiritului. Este, totodată, imaginea gândului în acţiune, simbolul dinamismului constructor, atributul activităţilor creatoare.

Compasul – răsucindu-se pe vârful său, pentru a reveni la punctul de plecare – simbolizează şi ciclul unei existente. Calfa masonica şi-a încheiat ciclul existentei sale, făcând saltul pe o nouă spirala: gradul de maestru.

În întreaga cultura spirituala a Occidentului, ca şi a Chinei, a Japoniei sau a lumii arabe, compasul şi echerul simbolizează perfecţiunea cercului şi a pătratului, respectiv a cerului şi a pământului.

Ordinul Masonic – limitând deschiderea compasului la maximum 90 de grade – a indicat, de fapt, hotarul pe care omul nu îl poate depăşi. Este vorba de omul – material. Unghiul de 90 de grade reproduce echerul. Ori, echerul este, conform unei tradiţii orale multimilenare,

simbolul materiei. Compasul – în cadrul aceleiaşi tradiţii – simbolizează spiritul, care nu se poate manifesta, însă, decât prin intermediul materiei.

Poziţiile relative ale compasului şi echerului – pe Altarul din Templul Masonic – reflecta, semnifica patru situaţii distincte: dacă echerul este pus peste compas, materia domina spiritul (gradul de ucenic); dacă cele două instrumente sunt încrucişate, cele două forte se echilibrează (gradul de calfa); atunci când compasul este pus peste echer, domina spiritul (gradul de maestru); şi, în fine, compasul fiind deasupra, dacă deschiderea lui coincide cu aceea a echerului, în loja se instalează o superba armonie.

Iconografia tradiţională a făcut din compas un simbol al prudentei, ai dreptăţii, al cumpătării, al înţelepciunii creatoare şi tolerantei. Adică, întocmai trăsăturile morale de bază ale Maestrului Mason.

SIMBOLUL ECHERULUI

Echerul, în spaţiul esoteric al Artei Regale, semnifica egalitatea, rectitudinea, regimitatea, respectul neabătut al normelor omeneşti.

Maestrul Venerabil al lojei (Maestrul Jilţului) poarta echerul (pe esrfa sau colan), ca semn al autorităţii sale absolute şi al sarcinilor sacre ce le are de îndeplinit. Echerul simbolizează voinţa conducătorului suprem al lojii, care nu poate avea decât o singură direcţie: respectarea întocmai a Vechilor Tradiţii şi a Statutelor Ordinului Masonic.

Cercetătorul Fenomenului Masonic Universal J. Baumjopl scrie, în unul din tratatele sale, ca *„Echerul semnifica iubirea fata de Marele Arhitect* Al *Universului şi fata de oameni, Maestrul Venerabil îndemnându-şi fraţii la exersarea tuturor virtuţilor omeneşti”*.

(poza pag. 295)

În cultura chineza, echerul este simbol atât al construirii, cât şi al puterilor sale magice de a sfinţi. „În *China antica* – scrie Wieger – *echerul este o emblemă sacra a împăratului, care este stăpân al pământului*.

În spaţiul Doctrinei Masonice, echerul construieşte forma tuturor lucrurilor materiale. El corectează şi ordonează materia, făcând-o apta a primi lumina spirituală.

SIMBOLUL SPADEI

În universul Artei Regale, spada este simbolul Creaţiei obţinute prin sacrificiu. Este vorba – evident – de purificarea creatoare a iniţiatului, realizata în urama numeroaselor încercări şi probe, la care a fost supus, şi finalizata prin *consacrarea sub sabie*.

Spada este simbolul puterii absolute a Maestrului Venerabil în funcţie. Numai el poate consacra (crea) masoni, în toate cele trei grade ale Masoneriei Albastre, sub ascuţişul spadei.

Spada a fost, dintototdeauna, simbolul prin excelenta al cavalerilor, al unei ordini ancestrale care se baza exclusiv pe *disciplina*, *credinţa* şi *onoare*. Principiile călăuzitoare ale Ordinului Masonic sunt aceleaşi: *disciplina*, *credinţa* şi *onoarea*. Ca şi în Masonerie, ceremonialul de investire a cavalerului se făcea sub spada.

Toate marile culturi au cunoscut sabia (spada), transfigurând-o în simbol.

Pe stâlpul unui templu egiptean – din faimoasa Vale a Regilor – este săpată în relief, cu peste 14 veacuri înaintea Erei Creştine, o scenă, de o extraordinara acurateţe, reprezentându-l pe faraon, într-o atitudine rituala, primind spada din mâinile unui zeu: semnul suprem al puterii.

În China antica, era cunoscuta spada sacerdotala, care alunga demonii, redând spiritului puterea esoterica a luminii.

În Japonia, cultul spadei a ajuns la perfecţiuni uluitoare, nemaiîntâlnite niciunde pe pământ. A fost creată casta exclusivista a samurailor, pentru care, mânuirea spadei, din meşteşug, a devenit una din cele mai rafinate arte. De altfe, şi astăzi încă, tezaurul simbolic imperial japonez este compus din trei elemente sacre: *o spadă*, *un şirag de perle şi o oglindă*.

În universul islamic, Khitab-ul musulman tine în

mână o spadă simbolica, de lemn, în timpul predicii sale.

În tradiţiilr hinduse, spada strălucitoare a lui Vishnu este simbolul cinoasterii pure, al distrugerii ignorantei.

În *„Apocalipsa Sfântului Ioan”*, din gura lui Iisus Christos iese o spadă orbitor de luminoasa, ca un simbol al forţei de neînvins şi al adevărului absolut care vine din cer, asemenea unui fulger: puterea creatoare a Cuvântului Divin.

Creştinismul cunoaşte *„Doctrina celor două spade”*, simbolizând puterea spirituala (a Papei), care este eterna, şi puterea materiala (a regilor şi împăraţilor), care este efemera. Simbolul puterii esoterica a spadei, în toate confreriile iniţiatice, are un dublu aspect: *forţa constructiva* şi *putere distrugătoare*. Altfel spus, spada desparte Binele de Rău, servind Binele (construind) şi înlăturând Răul (distrugând).

În toate Ordinele Cavalereşti, spada reprezintă lumina spirituala, lumina divina. Cruciaţii spuneau – metaforic desigur – ca *„spada Marelui Maestru este un fragment din Crucea de Lumina a Mântuitorului”*.

În Masoneria Universala, spada – ca simbol al puterii – semnifica, de asemenea, marea bătălie personală a fiecărui Mason, pentru cucerirea cunoaşterii propriului eu, pentru eliberarea acestuia de patimile abisale ale condiţiei umane. Spada psinteca întunericul ignorantei şi apăra Templul confreriei de puteri malefice.

Spada se afla în strânsă relaţie cu Raţiunea Suprema, care reuneşte cele două atribute esenţiale ale Marelui Arhitect Al Universului: *Bunătatea* şi *Puterea*. Astfel, prin raţiune, Dumnezeu este, deopotrivă: Generos şi Suveran absolut. De altfel, Philon, în al său tratat „De cherubim”, afirma cu claritate ca *„sabia de foc desemnează Logosul şi Soarele, Raţiunea, Bunătatea şi Puterea”*.

Spada retează orice minciuna rapid şi drept, fiind un simbol al deciziei prompte, un instrument al Adevărului în acţiune. Paul Diel precizează: *„Spada este simbolulfortei lucide a spiritului, care cutează să tranşeze esenţa problemei: orbirea orgolioasa şi falsele valorizări”*.

În sfârşit, spada semnifica înţelepciunea care înlătura – rapid şi eficient – toate obstacolele ridicate în faţa trezirii spirituale.

SIMBOLUL CUVÂNTULUI TUBAL-KAIN

Tubal-Kain este numele familiei Lameh, după tradiţia biblica, numele celui dintâi om iniţiat (de către Hermes Trismegistus, alias Toth, alias Nimrod) în secretele topirii şi prelucrării metalelor.

Acest cuvânt simbolizează forţa şi durata metalelor. Odată ce metalul ajunge unealta, arma, podoaba sau instrument, ciclul s-a încheiat. Gradul de Maestru încheie ciclul gradelor în Masoneria Albastra.

Forţa intrinseca existenta în metal se transfera asupra celui ce, iniţiat, îi pătrunde tainele, făcându-l „*Marele Posesor al Lumii*”. Din punct de vedere pur material, stăpânirea artei metalurgiei a făcut, într-adevăr, din om regele pământului.

Sub aspect iniţiatic, metalele – simbolizate prin cuvântul Tubal-Kain – reprezintă facultăţile spirituale, capacităţile intelectuale şi însuşirile sufleteşti ale fratelui Mason, a căror prelucrare este infinit mai grea decât aceea a elementelor de natura materiala. Este exact efortul necesar calfei, pentru a deveni maestru Mason.

SIMBOLUL SALCÂMULUI

Despre ramura de salcâm, am mai amintit în legenda maestrului Hiram Abif. De asta data, vom încerca să descifram o parte din misterele esoterice ale salcâmului, acest arbore sacru, al cărui lemn nu putrezeşte niciodată.

Arborele face parte din specia *acacia mimosa*, are lemnul extrem de dur, este de talie mica, aproape un arbust, cu spini foarte mari, de temut, şi flori de culoarea aurului (a nu se confunda cu salcâmul european, cu care se înrudeşte).

Ramura de salcâm (acacia) este un străvechi simbol solar al renaşterii, al nemuririi.

În cadrul ritualului masonic, se aşază o ramură de salcâm peste pânza neagra a catafalcului – din care va renaşte maestrul – amintind ramura legendara de pe

mormântul lui Hiram Abif. Chivotul Legii Sacre – în cultul mozaic – este făurit din lemn de salcâm, placat cu aur.

Coroana de spini a lui Iisus Christos este împletită din rămurele de acacia. Maestrul Guénon, într-unul din tratatele sale, celebrează o dureros de frumoasa metafora: „*Razele coroanei de spini a Mântuitorului sunt razele soarelui*”.

Gerard de Nerval, evocând mitul morţii lui Hiram Abif, scrie în superbul sau studiu „Voyage on Orient”: „*Trebuie să ştii să mori*, ca să *ştii să te nasti pentru nemurire*”. Acelaşi sacrament, dar altfel spus, l-a formulat şi unul din cei mai iluştri iniţiaţi în misterele orientale, demiurgul poeziei romane din toate timpurile, Eminescu: *Nu credeam să învăţ vreodată a muri*.

O străveche tradiţie vedica aminteşte ca focul veşnic s-a născut din frecarea a doua beţişoare de lemn, rupte din doi arbori sacri: *salcâmul* şi *măslinul*.

Acelaşi simbolism magic îl întâlnim şi în cultul lui Brahma, unde polonicul sacrificial (sruk), în care se naşte focul, este făcut din salcâm.

Ramura de salcâm – încă din vremea celebrării misterelor sumeriene şi egiptene – simbolizează certitudinea ca moartea nu este altceva decât metamorfoza a fiinţei umane, spiritul ei fiind nemuritor.

Salcâmul era arborele preferat al lui Hermes Trismegistus, ramurile sale înflorite amintind faimoasa „*Creanga de Auf* din Templele antice.

Salcâmul, ale cărui flori, sunt asemănătoare unor mici ciorchini din sfere de aur, este arborele venerat în Ritul lui Osiris. O ramură a acestuia înflorise deasupra locului unde fusese îngropat zeul Osiris, omorât de Typhon.

Simbolul salcâmului – comunicand ideea de iniţiere şi cunoaştere a lucrurilor secrete – releva un adevăr secret: *supravieţuirea spiritului asupra morţii*.

SIMBOLUL PASARIIPHOENIX

Masoneria Universala – ca societate umană care caută şi promovează lumina înţelepciunii, a forţei şi a

frumuseţii – a existat dintotdeauna. „Confreria masonica a renăscut, de fiecare dată, cu fiecare etapa istorica” scrie, cu fireasca îndreptăţire, Robert Le Forestier. Pentru ca numai prin renaştere perpetua – precum pasarea Phoenix – este atinsa eternitatea.

Aşadar, revelând existenta renaşterii, Ordinul Masonic încorporează în esenţă să un simbol sacru: *pasarea Phoenix*.

Herodot şi Plutarh ne povesteşte despre Phoenix ca fiind o pasare miraculoasa, de origine sumeriana, de o extraordinara frumuseţe, cu penele roşii şi aurii, înzestrată cu o longevitate întinsă peste mai multe veacuri. Aceasta pasare măiastră, după ce a ars pe altar, renaşte din propria-i cenuşă. Când se apropie clipa morţii, pasarea Phoenix zboară în ţara Egiptului, în oraşul On, pătrunde într-un templu sacru, se aşază pe altarul deasupra cărui arde focul veşnic, se transforma în cenuşă, renaşte şi iese iarăşi afara în lumina vieţii.

Simbolul are limpezimea şi puterea sacramentului: *moarte* şi *înviere*. Adică, *nemurire*. Cu un termen academic: *resurgenţa ciclica*.

În anticul Egipt, Phoenixul era simbol al revoluţiilor solare, asociat cu oraşul On, numit mai târziu de greci Heliopolis. Oraşul soarelui. Adică, centrul lumii.

Arabii spun despre Phoenix că se aşază – periodic – pe muntele Qaf (în traducere, tot, „Centrul Lumii”), unde arde şi renaşte, dăinuind în nemurire, precum zeii.

Taoiştii desemnează Phoenixul sub numele de pasarea din Cinabru, sau Danniao. Cinabrul fiind sulfura roşie a hydragirului (mercurului), utilizata de alchimişti pentru obţinerea Pietrei Filosofale.

„*Pasarea Phoenix* – spune savantul Al Fi Li – *evoca focul creator şi distrugător, din care îşi trage lumea originea şi care-i va fi şi sfârşitul. Este un simbol deopotrivă al lui Shiva şi al lui Orpheu*”.

Phoenix este simbolul a ceea ce nu-şi trage existenta decât din lume. El semnifica doar ceea ce scapă inteligentelor şi gândurilor. Astfel, precum Dumnezeu nu

poate fi atins decât prin numele sau, ideea de Phoenix nu poate fi atinsa decât prin numele care o desemnează.

Teogonia lui Hesiod şi cărţile lui Manethon, reprezentările recent descoperite şi admirabil conservate, pe monumentul viceregelui nubian Huy, de pe vremea celebrului faraon Tutankamon, precum şi inscripţiile de pe o stela a faraonului PiAnkhy ne spun, toate, o istorie cu adevărat extraordinara: în oraşul On din Egipt, numit de greci, mult mai târziu, Heliopolis, zeul Ptah/Enky, supranumit *„Cel care face lucruri cioplind”*, a construit un Templu uriaş, pe altarul căruia a aşezat o capsulă spaţială adusă de pe planeta Nibiru. Aceasta capsula era numita de egipteni Ben-Ben – traducerea dublului cuvânt însemnând: *„Carul radiant care a venit din* cer”. În Templu, nu aveau acces, în primele milenii, decât zeii, veniţi de pe planeta Nibiru, pentru a se reîncărca cu puterea radiaţiilor regeneratoare ale Ben-Ben-ului şi a bea Soma (elixirul nemuririi), aflat într-un imens recipient din aur, aşezat la picioarele altarului. Mult mai târziu, accesul a fost permis şi oamenilor, dar numai pentru închinarea şi depunerea ofrandelor. În acest Templu mai venea, însă, periodic (o dată la cinci sute de ani) şi un vultur straniu, cu pene roşii şi aurii, pentru regenerare (renaştere). Nemuritorul vultur fusese adus pe pământ, în acelaşi timp cu prima venire a zeilor, de pe misterioasa planeta Nibiru. Apoi, peste alte milenii, terminându-şi opera lor pe pământ, zeii au plecat la alte treburi, în alte lumi, în alt colţ al nesfârşitului univers, capsula radianta şi-a încetata divinul efect, Soma a secat, Templul s-a năruit sub eroziunea veacurilor, nu a rămas decât – ca o speranţă – legenda vulturului nemuritor, *legendapasarii Phoenix*. La început, s-a numit chiar legenda păsării Ben (Bennu), grecii fiind aceia care, mai târziu, i-au dat numele de Phoenix.

(poza pag 303)

Interesant, nu? Marile mistere ale lumii din care venim, şi în care trăim, încă ne înconjoară cu ziduri înalte până la cer. Nu ne propunem – evident – să escaladam aceste ameţitoare metereze şi nici să le demolam, dar o

mică, o foarte mica fereastra, în nesfârşita tăcere de piatra ce ne ţine, de mii de ani, prizonieri în imperiul ignorantei, vom încerca totuşi să deschidem şi dacă nici măcar fereastra nu vom izbuti să facem, atunci vom încerca imposibilul: vom privi „dincolo” prin gaura cheii, pe care însuşi Bunul Dumnezeu, ne-a dăruit-o din clipa Genezei. Aceasta divina gaura de cheie se numeşte simplu: *imaginaţie*.

La creştini, de la Origene încoace, Phoenixul este considerat ca o pasare sacra, simbol al supravieţuirii, al triumfului vieţii asupra morţii.

În simbolistica Chinei antice, pasarea Phoenix se mai numeşte pasarea fermecata Feng-Huang, în care se reunesc cele două principii fundamentale: *Yin* şi *Yang*. Acesta, de altfel, este şi simbolul sugestiv al comuniunii conjugale: omul nu poate renaşte, nu poate dobândi nemurirea, decât în cuplul familial (Yin şi Yang).

În legendele iudeilor, pasarea Phoenix este numita Milkham şi a devenit muritoare pentru că nu a ieşit niciodată din cuvântul lui Dumnezeu.

În tradiţia esoterica universala, gravitează patru păsări simbolice, asimilând culorile cu pulsiunile psihice: corbul negru este simbolul inteligentei; păunul verde reprezintă aspiraţiile; lebăda alba constituie logosul; Phoenixul roşu-auriu este simbplul nemuririi.

Prima consemnare despre Phoenix, apare în anul 1850, înaintea Erei Creştine, în timpul domniei faraonului Sesostris (sau Senusres) al III-lea.

Cu privire la ciclul existentei acestui grandios simbol, exista patru izvoare. Astfel: Tacitus afirma ca Phoenix trăieşte 1461 de ani; Suidas scade brusc la 654 de ani; Plinius mai coboară şi el până la 540; iar Herodot ne istoriseşte, invocând Teogonia lui Hesiod, ca pasarea Phoenix trăieşte 500 de ani, în oraşul Eridu, din Sumer, după care vine în oraşul On, din Egipt, unde moare şi renaşte.

Şi ciclul se repeta la nesfârşit. În veşnicie. Adică, atâta vreme cât Spiritul Masonic îl ridica pe Om la rangul

de Frate.

SIMBOLUL NUMĂRULUISAPTE

Numărul şapte este numărul Maestrului Mason. Îl reprezintă. Îl defineşte. Şapte încorporează în el puterea de a uni, de a crea o cominiune stabilă. În Ritualul Masoneriei Universale, se spune, la un moment dat, despre loja: *„Şapte Maeştri o fac justa şi* perfectă.

Întreaga civilizaţie contemporana operează cu numărul şapte: cele şapte zile ale săptămânii; cele şapte note muzicale; cele şapte culori ale spectrului vizibil; cele şapte păcate biblice; la vârsta de şapte ani, copiii se duc la şcoală; din şapte în şapte ani, se reînnoiesc toate celulele corpului uman, în afară de materia cenuşie; să ne amintim de expresia, cu talc: cei şapte ani de acasă, etc.

Toată cultura cifrei şapte provine din anticul Sumer, cu sistemul sau sexagesimal: pe atunci, Universul nu era împărţit în zece ca astăzi, ci în şase. De la sumerieni – de unde îşi trage obârşia şi Arta Regala – avem ora de 60 de minute, anul format din12 luni, cele 12 zodiace etc. Numărul şase este numărul limita, şapte fiind numărul sacru: *numărul care* îl *simboliza pe Dumnezeu*.

Iar de atunci, mereu, omul încercând să şi-l apropie pe Dumnezeu, s-a înconjurat tot mai mult de numărul şapte.

Duminica – ziua lui Dumnezeu – este ziua a şaptea. În ziua de Duminica s-a născut Iisus Christos. Duminica a intrat în Ierusalim. Duminica a înviat din morţi. În ziua de Duminica a fost întemeiată Biserica Creştină.

Însuşi Dumnezeu se foloseşte de numărul şapte, chiar de la începutul întocmirii acestei lumi. Vechuil Testament – care tot de la sumerieni vine – consemnează: săptămână a şaptea (Levitic 23, 15); luna a şaptea, sau sărbătoarea corturilor, când au loc şapte zile de odihna (Levitic 23, 34); anul al şaptelea, când încetează tot lucrul şi pământul se odihneşte (Levitic 25, 2); parabola cu şapte vaci grase şi şapte vaci slabe etc.

Numărul sapre are profunde conotaţii esoterice, în toate marile culturi ale lumii: în Egiptul antic şapte era

numărul care-l simboliza pe Osiris; în cultura greco-romana, şapte era numărul sacru al lui Apollo, harpa lui având şapte corzi; în budism, împlinirea spirituala atinge şapte praguri; în taoism, credinţa se sprijină pe şapte animale sfinte; în islamism, Allah, zeitatea supremă are şapte înfăţişări. În mozaism, şapte este numărul perfecţiunii.

Iată şi alte adevăruri – deosebit de tulburătoare – în strânsă relaţie cu numărul şapte: naşterea lui Iisus Christos s-a produs în generaţia a 77-a de la Adam; de la patriarhul Avraam, la regele David (tatăl înţeleptului Solomon), sunt exact 14 neamuri; de la David, pana în strămutarea în Babilon, tot 14 neamuri au trăit; iar de le strămutarea în Babilon, până la Christos, tot 14 neamuri au fost; şapte taine a instituit Iisus Christos pentru mântuirea oamenilor (*botezul*, *spovedania*, *împărtăşania*, *cununia*, *troparul de înmormântare*, *maslul şi celebra rugăciune „Tatăl nostru”*"); şapte Evanghelii se citesc la taina Sfântului maslu; în „Apocalipsa Sfântului Ioan” se vorbesc despre: şapte epistole către şapte biserici, şapte sfeşnice de aur, o carte cu şapte peceţi, şapte îngeri cu şapte trâmbiţe etc.

(poza pag. 307)

Kabbala, aşa cum o percepem astăzi, constituie esenţa învăţăturii din marile mistere sumeriene şi egiptene. Kabbala ne oferă cheia tuturor doctrinelor esoterice, a tuturor ritualurilor sacre, a tuturor cnofreriilor iniţiatice, în care spiritul – nemuritor fiind – îl atrage pe om în nemurire. Arta Regala însăşi nu poate fi descifrata în toate tainele ei, nu poate fi trăită în toate dimensiunile ei superioare, nu poate fi înţeleasă în toate înaltele ei valorile spirituale, fără studiul Kabbalei. Pico della Mirandola scrie, în faimoasa sa *„De hominis dignitate”*: *„Orice abordare a Kabbalei, trebuie să înceapă cu studiul numerelor”*. Iar numărul şapte ocupa şi aici un loc central: un ternar plus o tetrada ne dau numărul sacru şapte; adică, unirea ideii cu forma, fără de care nu poate exista progres; tot în Kabbala, numărul patru simbolizează

pământul, numărul trei cerul, şapte reprezentând totalitatea universului în mişcare.

Numărul şapte a devenit simbolul esoteric prin excelenta. Hipocrat din Kos, celebrul medic al Greciei antice, afirma de la înălţimea uriaşei sale staturi ştiinţifice: *„Prin tainicele sale virtuţi, numărul şapte face să dăinuie toate măsurile în Fiinţa. El rânduieşte viaţa şi mişcarea. El determina chiar şi destinul făpturilor celeste. Pentru ca simbolizează perfecţiunea”*.

Mai mult decât atât şi atât de frumos, nimic nu se mai poate adăuga, în corola magica a cuvântului şapte.

SECŢIUNEA III

DOCTRINA MASONICA SIADOGMATISMUL MASONIC

MOTTO:

Tot ceea ce e misterios este, pe drept cuvânt, socotit a fi sublim.

TACIT

Consideram util – în demersul nostru de a încerca să descifram Misterele Templului Masonic – ca definiţia Doctrinei Masonice precum şi definiţia Adogmatismului Masonic să se constituie în concluzii fireşti la finele acestei Secţiuni. Să reprezinte două rezultante naturale ale textului ce-l propunem spre lectura. Două deducţii spontane ale Fratelui nostru Cititorul. Dorim ca aceste definiţii să fie *revelate*, cu francheţe şi dezinvoltura, de către Cititorul însuşi, la sfârşitul periplului nostru prin Universul Doctrinar Masonic.

Până atunci, însă, fie-ne îngăduit să lansam un set de *şapte întrebări titulare*, asupra cărora vom încerca să ne aplecam cu stăruinţă şi dragoste pentru Adevăr:

Ce este Masoneria?

Cum este Masoneria organizata?

Care sunt preceptele Masonului?

Este Masoneria o organizaţie secreta?

Este Masoneria o religie?

Care este scopul Masoneriei?

Are Masoneria un Cod Etic?

Nu ne propunem – evident – o analiza exhaustica a *Doctrinei Masonice* sau a *Adogmatismului Masonic*. Loc de studiu şi de cercetare exista pentru toată lumea. Rămâne camp liber pentru orice om de buna credinţă, care doreşte să studieze complexul fenomen al *Artei Regale*. Noi nu încercam decât să punem în lumina – cu harul şi modestele noastre puteri – un fronton, sau o arcada, ori numai o coloana de susţinere a magnificului edificiu spiritual, Templul în care se împlineşte şi oficiază *Ordinul Masonic Universal*.

CAPITOLUL 1 – CE ESTE MASONERIA?

Denumirea, ca atare – *Mason*, *Masonerie* – apare, pentru prima dată, în jurul anului 600, pe *şantierul Bisericii Canterbury*, aflat sub conducerea legendarului călugăr Austin. Aproape o jumătate de veac mai târziu, în anul 643, pe vremea dominaţiei lombarde în Italia, un edict legal îi evoca pe *„Maestrii Masoni din Como”*. Noul nume (Masonerie) pentru străvechiul Ordin Iniţiatic va face rapid o strălucită cariera internaţional. Un document din Germania vorbeşte, în 713, despre *„prezenta Masonilor printre călugări”*. Prinţul Edwin – fiul regelui Athelstan – reputat geometru şi filosof, ajunge *„Mare Maestru al Masonilor din Anglia”*, elaborând, în anul de gratie 926, *„CARTA Masonica de la York”*, aceasta fiind prima mare încercare de reunire a tuturor Constituţiilor Masonice într-un singur corp de norme. Despre noţiunile *„Mason”* şi *„Masonerie”*, aminteşte şi Étienne Boileau, în anul 1268, în faimosul sau tratat *„Cartea meseriilor”*. În 1283, apare un alt document, de asta data Pontifical, în care se precizează ca *„fraţii Masoni sunt scutiţi de taxe şi dari şi pot călători liberi în toate ţările creştine”*.

PRIMA DEFINIŢIE

Prima încercare de a defini Masoneria se afla în celebrele manuscrise *„Vechile îndatoriri”*, cunoscute în istorie cu numele de REGIUS (în anul 1390) şi COOKE (în anul 1410). După ce, în respectivele manuscrise, sunt enumerate cele şapte arte liberale (gramatica, retorica, logica, aritmetica, geometria, muzica şi astronomia),

urmează următorul text: *„Toate artele se bazeazape Geometrie. Chiar şi Gramatica şi însăşi Retorica nu ar putea exista* fără *Geometrie”*. Şi acum vine textul edificator: *„Geometria este arta de a măsura orice lucru în cer şi pe pământ. Ea se mai numeşte* şi *Masonerie”*.

Câteva secole mai târziu, în 1691, eruditul R. Kirk avea să constate, totuşi, un tulburător adevăr: *„Originea cuvântului Masonerie reprezintă încă un mare mister”*.

Evident, Geometria avea un sens mult mai larg, decât cel atribuit astăzi. În concepţia lui Pitagora – venerat ca fiind marele patron al Confreriei, în epoca – numărul geometric constituie ultima *realitate* în tot ceea ce exista şi se manifesta. În aceeaşi ordine de idei, trebuie amintit ca pe frontispiciul Academiei lui Platon scria: *„Nimeni nu intra aici, dacă nu este geometru*!*”*. Chiar şi la o distanţă de trei secole după manuscrisele lui Regius şi Cooke, prima ediţie a Constituţiilor lui Anderson, publicata în 1723, poarta pe frontispiciu un desen alegoric, reprezentând doi bărbaţi examinând cea de a patruzeci şi noua problema a lui Euclid, adică tocmai faimoasa teorema a lui Pitagora, conform căreia pătratul ipotenuzei unui triunghi dreptunghic este egal cu suma pătratelor celor două laturi. Aşadar, şi după 2200 de ani tradiţia pitagoreica a Confreriilor esoterice îşi regăseşte locul în moderna Masonerie.

A DOUA DEFINIŢIE

A doua încercare de a defini Masoneria se afla în însuşi corpul Constituţiilor lui *James Anderson*. Textul este încă tributar severului spirit antic de excesiva prudenta, de exprimare strict simbolica, de practicare a misterului desăvârşit, de a păstra ascunsa flacăra vie a Ordinului, conserva şi apăra cu străşnicie de lumea profana. Altfel nu se pot explica lapidaritatea şi caracterul destul de abscons, ca să nu spunem limitat, al acestei definiţii: *„Masoneria este centrul de unire* şi *mijlocul de a închegaprietenii între oameni care, altfel, ar fi rămas nişte străini unii pentru alţii”*. Dacă unica funcţie a Ordinului Masonic ar fi fost doar facilitarea unei simple prietenii între oameni

onorabili, Masoneria Universala ar fi dispărut de mult.

A TREIA DEFINIŢIE

O a treia încercare, mult mai interesanta, de definire a Masoneriei – ca mod de viaţă – o găsim, paradoxal, nu într-un text ştiinţific, ci într-o culegere de *„Cântece ale Masoneriei”*, aparţinând lui Naudot: *„Formează-ţi în virtute sufletul şi raţiunea/ Recunoaşte legile înţelepciunii supreme/ Nu-ţi vatăma aproapele/ Ci iubeşte-l ca pe tine însuţi/ Învaţă-i pe oameni arta de a trăi virtuoşi/ În Templu se afla secretele Masonului/ Condu-mă cu gratie în Templul respectabil/ Şi nu vorbi niciodată decât limba cordiala/ Pe care o vorbesc Regii Pământului/ Limba Artei Regale/ Dacă vrei* să fii *Mason”*. Aceasta culegere de cântece – merita subliniata coincidenta – a fost publicata pe vremea unui mare monah Mason, în secolul al XVIII-lea: Frederic al II-lea al Prusiei, supranumit cel Mare. Într-adevăr, el a aplicat toleranta masonica în practica, decretând: *„Oricare ar fi religia sa, fiecare om*, în *statele mele, are dreptul de a fi fericit”*.

A PATRA DEFINIŢIE

A patra definiţie am descoperit-o, la finele aceluiaşi luminat secol al XVIII-lea, în Tratatul *„Catehismul ucenicului”*, publicat la Londra. Definiţia Masoneriei capătă, de acum, amploare şi relief: *„Masoneria este un sistem moral original, încărcat cu alegorii* şi *luminat de simboluri. Masoneria te învaţă să fii caritabil, să faci fapte bune şi să-ţi păstrezi sufletul curat; te învaţă să apreciezi legăturile de prietenie, să accepţi regulile de bază ale oricărei religii şi să respecţi rugăciunile acesteia; să-i ajuţi pe cei slabi, să-i ocroteşti pe orfani şi să-i ridici pe cei căzuţi; te îndeamnă să sprijini Puterea, să promovezi moralitatea şi să dezvolţi ştiinţa şi artele; te învaţă să iubeşti oamenii, să te temi de Dumnezeu şi să speri în fericire”*. Se observa saltul calitativ al formulării, coerenta şi nuanţarea – *în germene* – a unor viitoare principii fundamentale, deşi exprimarea esoterica primează încă în detrimentul celei exoterice.

A CINCEA DEFINIŢIE

A cincea definiţie o culegem din articolul 1 al Constituţiilor Marelui Orient al Franţei: „*Masoneria, instituţie esenţialmente filantropica şi progresista, are ca obiect căutarea adevărului, studiul moralei şi practica solidarităţii. Ea acţionează pentru ameliorarea materiala şi morala, pentru perfecţionarea intelectuală şi sociala a umanităţii. Are ca principii toleranta reciproca, respectul fata de ceilalţi şi fata de sine, libertatea absolută a conştiinţei. Considerând concepţiile metafizice ca fiind de domeniul exclusiv al aprecierii individuale ale membrilor săi, Masoneria refuza orice afirmare dogmatica. Ea are ca deviza*: *libertate, egalitate, fraternitate*”. Ne aflam deja în plina civilizaţie masonica moderna. Lumea a evoluat. Am ajuns la răspântia a două mari culturi: epuizarea Renaşterii şi apariţia Modernismului, cu toate paradoxurile şi contradicţiile sale. Liberalismul trece din sfera esoterica în planul *concret* al vieţii sociale, secolul al XIX-lea prefigurând marile lumini, dar şi imundele pete de întuneric ale veacului următor.

(poza pag. 315)

A ŞASEA DEFINIŢIE

A şasea definiţie a Masoneriei o datoram *Constituţiilor Masoneriei Romane*, astfel cum au fost redactate ele în anul 1894: „*Masoneria, continuatoare a societăţilor secrete antice, este un apostolat, compus din membri de orice naţionalitate, sau religie, propunându-şi a regenera omenirea prin formarea bunelor moravuri* şi *luminarea oamenilor pentru triumful adevărului, ai dreptăţii* şi *atingerea scopului final al creaţiei omenirii*.

Masoneria este una şi aceeaşi pe tot globul pământesc; *se împarte însă în diverse familii sau ordine*”.

Masoneria Română rezuma crezul apostolatului sau în următorul mod:

— Credinţa în existenţa lui Dumnezeu – Marele Arhitect Al Universului – cauza cauzelor, forţa forţelor, sorgintea de viaţă eternă şi raţiunea existentei Universului.

— Credinţa în nemurirea sufletului: nepieirea Eului,

care a fost, este şi va fi o emanaţie a fiinţei supreme.

— Credinţa în solidaritatea oamenilor, ca rezultanta a sociabilităţii omului; lege ce nu se poate viola, ea constituind condiţia esenţială de existenta a omenirii.

— Principiul libertăţii: dreptul deplin la exerciţiul facultăţilor psihice şi fizice.

— Principiul egalităţii: consacrarea, în favoarea fiecărui om, a libertăţii în proporţie indispensabila triumfului armoniei generale.

— Principiul fraternităţii: iubirea ce trebuie să-i lege pe toţi oamenii, fiind toţi o emanaţie a aceleiaşi cauze şi urmând a *conlucra* spre realizarea aceluiaşi scop.

— Credinţa în puterea fermei voinţe: spiritul, dominând fizicul şi servindu-se de el, lupta pentru realizarea scopului final al creaţiei omenirii.

— Credinţa în rezultatul perseverentei: nimicirea, prin energie şi tact, a tuturor obstacolelor, produse ale reacţiunilor.

— Credinţa în puterea unirii: sprijinul reciproc măreşte forţa şi asigura triumful.

Este, categoric, una dintre cele mai frumoase şi vibrante definiţii ale Masoneriei

Universale. Suna ca un îndemn la rigoare, la ordine, la disciplina interioara liber asumata. Are fiorul unei impresionante chemări la descătuşarea acelor tainice forte spirituale, capabile să aducă lumina progresului. Indubitabil, iluştrii noştri înaintaşi ne-au lăsat o zestre masonica, asupra căreia încă n-am meditat destul.

A ŞAPTEA DEFINIŢIE

În sfârşit, ne facem o datorie de onoare din a prezenta a şaptea varianta a definiţiei Masoneriei, astfel cum o găsim redactata, în anul 2000, în Declaraţia de principii, parte integrantă a Constituţiei Marii Loji Naţionale din România:

„Masoneria este un ordin iniţiatica vechi şi respectat în întreaga lume, având un caracter tradiţional şi simbolic.

Structurile şi esenţa ei sunt de ordin moral şi democratic.

Masoneria îşi îndreaptă eforturile spre perfectibilitatea omului, aproapele fiind considerat Frate; astfel prin iubire poţi deveni mai bun, mai luminat, mai drept, mai tolerant şi, deci, mai folositor societăţii.

Masoneria nu impune nicio limita în căutarea Adevărului.

Masoneria lupta pentru respectarea drepturilor omului, pentru respectarea legilor şi tradiţiilor patriei.

Ea face front comun împotriva ignorantei, a violentei, corupţiei şi necinstei între oameni şi popoare, împotriva ateismului.

Propune dialogul şi toleranta, construieşte punţi care apropie, atenuând ceea ce ne separa.

Masoneria Mondială a avut o contribuţie esenţială la crearea democraţiei moderne, pe care o proclama şi o apăra.

Masoneria a contribuit la progresul omenirii, a creat organisme pentru înfrăţirea naţiunilor, organisme cu caracter universal, garanţia păcii, a înţelegerii între popoare, militand pentru a elimina abuzul, împilarea şi a luptat să se instituţionalizeze Proclamaţia Drepturilor Omului.

Masoneria Moderna nu este o societate secreta, scopurile ei nobile şi sediile fiind cunoscute de marele public.

Adversarii Masoneriei au fost şi sunt: ignoranta, reaua credinţa, obscurantismul cultural şi ideologic, minciuna, laşitatea, ateismul, necinstea, falsificarea istoriei, totalitarismul şi extremismul de orice fel.

Masoneria din România a avut şi are un rol fundamental în *crearea şi structurarea statului national roman – unitar, suveran* şi *modern.*

Cunoaşte-te pe tine însuţi, iubeşte-ţi aproapele, ajută-l, respectându-i demnitatea – iată regula de aur a Masoneriei".

Conţinutul acestui text – de o extraordinara limpezime şi completitudine – ne trimite cu gândul la celebra Declaraţie de principii de la Laussane, din 6

septembrie 1875. Substanţa vitala a celor opt articole ale Declaraţiei se regăseşte, benefic şi integral, în actuala Constituţiei a Marii Loji Naţionale din România, conferindu-i forţa de persuasiune a sacramentului.

Şi, de asemenea, gândul întrebării „Ce *este Masoneria*?” ne duce la un alt gând – sublim în puterea lui de sugestie – al fostului Mare Maestru al M.L. N.R., pre respectabilul frate Gheorghe Comănescu, gând tipărit, în anul 2001, într-o carte de excepţie „Memento Masonic”: „*Masoneria este una dintre cele mai vechi organizaţii fraterne din lume, organizaţie care are la baza trei principii: Principiul dragostei fraterne, Principiul ajutorului şi Principiul adevărului*”.

CAPITOLUL 2 – CUM ESTE ORGANIZATA MASONERIA?

Masoneria Universala nu a fost niciodată (şi nici în prezent nu este) o structura osificată, împietrită în trepte piramidale, monolitice, cu un singur vârf de unde iradiază puterea. Ea nu este o Direcţie generală, la scara planetara, condusa de un director general cu puteri discreţionare de decizie. Masoneria nu este niciun stat supranaţional, mondial, condus de un grup de eminente legitimate în urma vreunui vot democratic. Ordinul Masonic nu are un şef unic şi suprem, aşa cum are Biserica Catolică în persoana sanctităţii sale Papa de la Roma. În fine, Masoneria nu are un centru universal unic, aşa cum este Vaticanul pentru catolici, Meca pentru musulmani, iar Ierusalimul pentru mozaişti şi pentru întreaga creştinătate.

Am început acest capitol cu un şir de negaţi, pentru a spulbera, de la bun început, orice confuzie. Pentru a preîntâmpina eventualele întrebări ale Cititorului. Pentru ca, arătând ce nu este Masoneria, să vedem ce este.

Masoneria este o societate universala, compusa din loji şi obediente. *Loja* reprezintă unitatea de baza, structura unde se desfăşoară viaţa masonica, organizaţia fundamentală pe care se sprijină uriaşul edificiu esoteric al Ordinului Masonic. *Obedienta* este o structură administrativa, care reuneşte mai multe loji dintr-un stat

sau mai multe state, pe care, le administrează material, financiar, legislativ şi juritic, pe baza unei Constituţii interne şi a unui Regulament general, aprobate în Adunarea Generală a Obedientei. Statutele Masonice (Constituţia şi Regulamentul general) pot fi diferite de la o Obedienta la alta, de la o tară la alta. *Landmark-urile*, însă, sunt aceleaşi în toată lumea. Ele sunt pietrele de hotar, obligatorii pentru orice structura masonica.

(poza pag. 321)

Obedientele poartă numele de *Mari Loji* sau *Mari Oriente*. Adunarea generală a unei Obediente se numeşte *Convent*.

O obedienta este condusa de un *Mare Maestru* şi un *Mare Consiliu*, aleşi în mod democratic de Convent, pe o perioadă strict limitata. Constituirea unei loji se poate face cu un minimum de şapte maeştri masoni (maximul nu este limitat, dar Tradiţia fixează numărul maxim al masonilor într-o loja în jurul cifrei treizeci) şi cu aprobarea Obedientei. Loja este condusa de un *Maestru Venerabil* şi doi *Supraveghetori*, aleşi de Adunarea Generală a lojei, pentru o perioadă strict limitata. De asemenea, Maestrul Venerabil al lojii mai este ajutat, în activitatea sa, şi de alţi demnitari aleşi sau numiţi precum: Oratorul, Secretarul, Trezorierul, Expertul, Maestrul de ceremonii etc. În timpul Ţinutelor (şedinţelor) rituale, loja este amenajata şi decorată într-un mod special, conform Statutelor obedientei. Din punct de vedere esoteric, loja are autonomie deplina, în raport cu obedienta. De altfel, aşa cum stipulează landmark-urile, iniţierile masonice nu pot fi făcute decât în loja. Aşa cum botezul face din neofit un creştin, la fel şi iniţierea, în cadrul lojii, face din profan un adevărat Mason. O Obedienta hotărăşte, în Convent, acelaşi ritual pentru toate lojile. De fapt, lojile însele, prin reprezentanţii lor legitimi, aproba aceste ritualuri.

O lojă nu poate exista, dacă nu este recunoscuta de către o Obedienta (Mare Loja sau Mare Orient). O Obedienta, la rândul ei, nu poate exista, dacă nu este recunoscuta de marea majoritate a celorlalte Obediente

Masonice din lume. *Marea Loja Unita a Angliei* mai este supranumita şi *Loja Mama a Lumii*. Obţinerea recunoaşterii, oricărei Obediente, de către Loja Mama a Lumii este obligatorie, astfel Obedienta este iregulara. Aceasta tradiţie este foarte veche şi respectata – şi astăzi – ca un veritabil sacrament. O lojă poate decide, la un moment dat, din varii motive, să părăsească o Obedienta şi să adere la alta, cu condiţia ca şi noua Obedienta sa dorească acest lucru.

Locul unde se întruneşte o lojă se numeşte *Templu*. Amenajarea interioară a Templului urmează, în linii mari, tradiţiile *Templului lui Solomon*: cele două coloane de la intrare (BOHAZ ŞI JAKIN), bolta înstelată, steaua lui David, spaţiul sub forma unui dreptunghi cu celebra secţiune de aur, fotoliul regal (Maestrul Venerabil) şi fotoliile celor doi mari administratori ai regelui (cei doi Supraveghetori), altarul cu cele trei sacre lumini: Cartea Legilor, compasul şi echerul. Este interesant un aspect şi merită să meditam asupra lui: *multe Parlamente ale lumii contemporane şi-au structurat sediile, inspirându-se din celebrul Templu al lui Solomon*. De exemplu: Camera Comunelor din Parlamentul de la Londra, Senatul SUA sau Parlamentul Italiei. Loja se mai numeşte şi *Atelier*. Câmpul de lucru al unui Atelier acoperă tot ceea ce este de ordin simbolic, esoteric şi iniţiatic.

„*Obedienta* – scrie Luc Nefontaine, într-un studiu din 1990 – *este o putere masonica, o entitate administrativă, în timp ce loja este o comunitate vie, alcătuită dintr-un anumit număr de frat F*. Când jurisdicţia unei Obediente se întinde asupra lojjilor care conferă primele trei grade (ucenic, calfa şi maestru), poarta, aşa cum am mai spus, numele de Mare Loja sau Mare Orient. În această situaţie, confreria se numeşte, generic, *Masonerie Albastra* (sau de iniţiere).

Ritualurile în care lucrează o Masonerie pot fi diferite, de la tradiţie la tradiţie:

RITUL SCOŢIAN ANTIC ŞI ACCEPTAT

Este practicat de marea majoritate a Obedientelor.

De-a lungul veacurilor, a dovedit supleţe, generozitate, capacitate de adaptare la fiecare epoca, spirit cavaleresc şi forţa de funcţionare. Este condus de un *Suprem Mare Consiliu*, constituit din cel mult treizeci şi trei de membri. La rândul lui, Supremul Mare Consiliu este condus de un *Suveran Mare Comandor*. Are treizeci şi trei de grade.

Primele trei grade (ucenic, calfa şi maestru) constituie lojile albastre (Masoneria Albastra, sau de iniţiere).

Gradele de la 4 până la 33 configurează următoarele tipuri de loji administrate de Supremul Mare Consiliu:

— Masoneria Roşie cuprinde gradele 4 – 18, iar lojile se numesc: Loji de perfecţie (gradele 4 – 14) şi Capitule sau Consilii (gradele 15 – 18).

— Masoneria Neagra cuprinde gradele 19 – 30, iar lojile se numesc Areopaguri sau Ateliere filosofice sau Consilii ale Kadoschilor.

— Masoneria Alba cuprinde gradele 31 – 33, iar lojile se numesc Tribunale (gradul 31), Consistorii (gradul 32) şi Consiliul Suprem (gradul 33).

Constituţiile Ritului Scoţian Antic şi Acceptat au fost redactate în anul 1786. Acest rit lucrează Intru Gloria Marelui Arhitect Al Universului (I. G.M. A.A. U.).

RITUL SCOŢIAN RECTIFICAT

Acesta îşi are originea într-un rit fondat în 1340 la Heredom, în Scoţia, cât şi *„Stricta Observanţa Templierd”*, creata în Germania de către baronul Hund, în secolul al XVIII-lea. Ritul s-a situat, de la început, pe esoterismul *Ordinul Cavalerilor Templieri*, ai căror supravieţuitori se refugiaseră în Scoţia. Jean-Baptiste Willermoz a înfiinţat, în aceeaşi perioadă, *Ordinul Cavalerilor Binefăcători ai Cetăţii Sfinte*, care succeda Ordinul Cavalerilor Templieri.

(poza pag 325)

Ulterior, Ordinul lui Willermoz s-a integrat în Ritul Scoţian Rectificat. La Marele Convent din 1778, Ritul a hotărât menţinerea idealului sacru al Templierilor.

Spre deosebire de Ritul Scoţian Antic şi Acceptat, care permite în interiorul sau orice credinţă (religie), Ritul

Scoţian Rectificat este eminamente *creştin*. Însuşi Willermoz decreta, fără drept de apel, în 1809: *„Da, Ordinul este creştin şi nu poate admite în rândurile sale decât creştini”*.

Primele trei grade (ucenic, calfa şi maestru) formează lojile simbolice ale Masoneriei Sfântului Ioan. Urmează, apoi, un sistem deosebit de grade înalte, de perfecţionare: Maeştrii Sfântului Andrei, Scutierii novici, Cavalerii Binefăcători.

Ritul Scoţian Rectificat are o răspândire redusa, fiind practicat de câteva loji din Elveţia, Franţa şi Anglia.

RITUL FRANCEZ

A fost înfiinţat, de către Marele Orient al Franţei, în anul 1761, şi reorganizat în mai multe rânduri. Este foarte simplificat, cu simboluri reduse şi ritualuri puţine. Este structurat pe şapte grade, primele trei, ca în întreaga Masonerie, fiind simbolice (ucenic, calfa şi maestru). Este practic exclusiv de *Marele Orient al Franţei* şi alte câteva Obediente iregulare.

RITUL EMULAŢIEI

A fost codificat în 1813, având ca obiectiv păstrarea nealterata a ritualurilor din vechime. Este de inspiraţie anglo-saxonă. Nu cuprinde decât primele trei grade (ucenic, calfa şi maestru). Adepţii acestui rit sunt obligaţi să înveţe toate cele trei ritualuri pe de rost. Este practic, cu precădere, în Obedientele din ţările *anglo-saxone*. De asemenea, este ritul preferat de Marea Loja Naţională Franceza.

RITUL MEMPHIS – MISRAIM

Acest rit, de inspiraţie egipteană, a luat naştere prin fuziunea riturilor *Memphis* şi *Misraim*, făcute de celebrul Garibaldi. *Misraim*, în *ebraica*, *înseamnă Egipt*. El oferă, cu predilecţie, un loc de reuniune a fraţilor masoni atraşi de esoterism, hermetism şi simbolism. Numărul 97 de grade, primele trei fiind cele clasice (simbolice). *Masoneria Filosofica* cuprinde gradele 4 – 33, *Masoneria Hermetica*, gradele 34 – 90, iar gradele 91 – 97 sunt atribuite *Marilor Maeştri*. Este un rit cu o relativa

diseminare în spaţiul Masonic. Ritualul are o importanţă covârşitoare, considerându-se ca exercita o influenţa subtila şi profunda asupra spiritului uman.

RITUL SUEDEZ

A fost fondat în secolul al XVIII-lea, de către regele suedez *Carol al XII-lea*. Se bazează pe o ierarhie de 12 grade. Primele trei grade, ca de obicei: ucenic, calfa şi maestru. Este practicat în majoritatea lojilor scandinave.

RITUL DE YORK

Este un sistem de grade masonice, practicat în mare măsură în Obedientele din *Statele Unite ale Americii*. În afara primelor trei grade tradiţionale, cuprinde: *grade capitulare*, *grade criptice* şi *grade cavalereşti*.

Mai sunt şi alte rituri, dar de mai mica importanta (de pilda: *Ritul Operativ al lui Solomon*, etc.).

O alta posibila structurare, pur scolastica, fără nicio rezonanta asupra esenţei spiritului Masoneriei Universale, ar putea fi:

Masoneria arhaica. (Misterele Templelor sumeriene şi egiptene).

Masoneria legendara. (Templul lui Solomon, colegiile lui Numa, simbolismul lui

Pitagora).

Masoneria operativa. (Construirea marilor zigurate, temple şi catedrale).

Masoneria de acceptare. (Începând cu anul 1600, în loji încep să fie acceptaţi nobili, oameni cu sânge albastru).

Masoneria speculativa. (Constituţiile lui James Anderson, 1717 – 1723).

Masoneria gradelor înalte. (Începând cu faimoasele „Discursuri” ale lui Ramsay, din 1737).

Masoneria secularizata (Unele Obediente, ca, de exemplu, Marele Orient al Franţei, încep să implice Ordinul în politica şi să renunţe la credinţa în Marele Arhitect Al Universului).

CAPITOLUL 3 – CARE SUNT PRECEPTELE MASONULUI?

Înainte de a trece – în finalul celei de a treia Secţiuni

a acestei cărţi – la redactarea complexului Cod Etic al Masoneriei Universale, aşa cum apare el diseminat într-un nesfârşit lanţ de tratate, studii şi manuale despre viaţa masonica, să încercăm să fixam, în pagina, chipul moral al masonului. Preceptele sale.

A AVEA ŞI A FI

Ce însemna, de fapt, un Mason? Cineva, pus pe sotii, ar putea răspunde perfect logic: înseamnă că nu sunt doi masoni. Într-adevăr logic, dar irelevant. Lăsând gluma la o parte – deşi uneori e necesara chiar şi în cele mai sobre opuri ştiinţifice – înţelegem, evident, ca masonul nu poate fi definit doar prin simpla sa apartenenţa la Ordinul Masonic.

La urma urmei, Mason nu eşti doar prin ceea ce ai – de exemplu, calitatea de membru într-o loja sau gradul de maestru – ci, mai ales, prin ceea ce eşti în realitatea cotidiana. Apartenenta ţine de verbul a avea. Moralitatea, de verbul a fi. Între cele două verbe fundamentale ale celei două limbi fiind o enormă prăpastie: exact falia care desparte *apartenenta de esenţă*. A fi ţine de esenţa Spiritului masonic.

Iar acum, după ce am deschis aceasta mica fereastra în sfera inefabila a moralei – conferindu-i un sens existenţial – să încercăm să precizam ce este un Mason.

Un Mason este un bărbat, puternic ancorat în lumea prezentului, căruia îi pasa deopotrivă de trecut şi de viitor şi care – bazându-se pe harul, capacitatea, forţa şi înţelepciunea date de Dumnezeu – face tot ceea ce poate, atât singur, cât şi împreună cu ceilalţi fraţi masoni, pentru a asigura o viaţă cât mai bună a oamenilor.

Acest profil moral – atins de aripa sublimului – se desprinde, desigur, cu claritate din următorul florilegiu de precepte, proprii vieţii şi activităţii unui Mason:

PRECEPTELE MASONULUI

Adora pe Dumnezeul tău, Marele Arhitect Al Universului.

Cunoaşte-te pe tine însuţi.

Iubeşte-l pe aproapele tău şi ajută-l, respectându-i

demnitatea.

Nu face altuia ce ţie nu-ţi place.

Onorează-ţi prietenii şi părinţii, protejează-i pe copii.

În toate gândurile şi faptele tale, să nu uiţi niciodată ca sufletul tău e nemuritor.

Ţine-ţi, în orice împrejurare, spiritul curat.

Iubeşte-i pe cei buni, plânge-i pe cei slabi, fugi de cei răi, dar nu un pe nimeni.

Nu-ţi linguşi fratele, pentru ca asta se numeşte trădare.

Fii drept, ca dreptatea promovează geniul uman.

Fii blând, pentru ca blândeţea atrage dragostea.

Asculta întotdeauna vocea conştiinţei.

Evita gâlceava, încearcă să previi insulta, fii raţional.

Fii bun, căci bunătatea incanta toate inimile.

Fii tolerant, pentru că ştii şi tu cate slăbiciuni ai.

Iartă injuriile, căci răzbunarea eternizează ura.

Vorbeşt cumpătat cu cei mari, chibzuit cu cei egali, sincer cu prietenii, delicat cu cei mici şi blajin cu cei săraci.

Fii recunoscător, pentru ca recunoştinţa e o stare de gratie.

Fii modest, căci orgoliul îi revolta pe cei din preajma ta.

Fă-i, din copilul tău, imaginea demnităţii.

Citeşte şi profita intelectual.

Vezi şi imita moral.

Reflectează întotdeauna asupra a ceea ce ai făcut, ca să ştii ce vei face.

Lucrează spre folosul fraţilor tai, pentru ca abia atunci vei lucra pentru tine însuţi.

Nu face rău nimănui, niciodată.

Fii mulţumit în tot locul, de tot şi de toate.

Fii temperat, pentru ca excesele te vor distruge.

Fii mărinimos cu cel ce te-a ultragiat, pentru ca numai astfel ţi-l vei face prieten.

Respecta întotdeauna femeile şi nu abuza de slăbiciunile lor.

Nu judeca cu uşurinţă faptele oamenilor.

Nu-ţi blama deloc fraţii; lauda-i încă şi mai puţin.

Asculta mult, vorbeşte puţin, înţelege totul.

Iubeşte-ţi şi apără-ţi Patria, dar nu uita niciodată marea umanitate şi drepturile sale. Fii fidel şi supus autorităţilor legale.

Din universul acestor precepte, vine către noi puterea de a striga: *Am învins*!

CAPITOLUL 4 – ESTE MASONERIA O ORGANIZA ŢIE SECRETA?

Aceasta este întrebarea care a declanşat, de-a lungul veacurilor, interminabile discuţii. Unele discuţii, violente. Altele, mustind de suspiciuni, prost disimulate sub masca curiozităţii. Nu puţine, acuzatoare. Discuţii plecând dintr-un firesc interes, sau din ignoranta, ori din spirit aventurier, sau din rea credinţă.

COMORILE LUI ALI – BABA

Răspunsurile au fost formulate, de fiecare dată. Istoria Masoneriei Universale este plină de răspunsuri. Nu întotdeauna, însă – trebuie să recunoaştem – răspunsurile au fost pe măsură întrebărilor. Multe răspunsuri erau timide. Altele, temătoare: de parca am fi pitit, în subsolurile noastre, comorile lui *Ali-Baba*, sau tezaurul legendarului Cressus. O seama de răspunsuri au fost superficiale. Altele s-au dovedit a fi alunecoase, prelinganduse pe lângă adevăr, fortificând şi mai mult bănuielile profanilor, ca Masoneria ar avea de ascuns tenebroase mistere. Puţine răspunsuri au avut limpezimea necesara. Şi mai puţine şi-au atins ţinta, lăsându-i pe ignoranţi să plutească, mai departe, în deriva şi să lanseze alte întrebări sediţioase.

Într-o relativ recenta discuţie televizata, un respectabil scriitor bucureştean, aflat la o venerabila vârsta şi fiind, de felul său, o fire deschisa, senina şi pătrunzătoare în zonele cele mai sensibile ale existenţei umane, a surprins profund neplăcut (desigur, expresia „neplăcut” joaca aici rolul unui politicos eufemism) întreaga existenţă, fluturând pe micul ecran, la adresa

Masoneriei, o colecţie sonora de sumbre, suculente şi fioroase enormităţi, demne mai de graba de anecdotele ignare care circula prin lumea grobiana a periferiilor, decât de opinia unui reputat om de litere. Scriitorul e de vină, ca nu s-a informat? Noi suntem de vină, ca nu l-am informat? Prin tradiţie, adevărul se afla la mijloc, exact pe graniţa dintre cele două întrebări.

PUNTIDE COMUNICARE

Nici în adâncă antichitate, Masoneria Universala nu a operat într-un secret total. Desăvârşit. Astfel, nu ar mai fi ajuns pana în timpurile noastre atâtea şi atâtea interesante informaţii despre Arta Regala, furnizate de un *Plutarh*, un *Herodot*, sau un *Pitagora*. Întotdeauna – şi în toate culturile – Masoneria a avut un anume contact cu lumea profana, i-a învaţă pe oameni cum să trăiască mai bine, i-a ajutat nu dăruindu-le un coş cu peste, ci *„învăţându-i să pescuiască”*, ori sfătuindu-i cum să nu se mai duşmănească unii pe alţii, cum să nu se mai războiască între ei, să nu mai facă din religie motiv de masacru, iar din granite pretext pentru ura. În toate epocile care s-au vânturat prin istorie, între Ordinul Masonic şi restul lumii au existatpunţi *de comunicare*, canale biunivoce de legătură, prin care informaţia curgea în ambele sensuri: din viaţa profana către Masonerie, în felul acesta Confreria adaptându-şi eforturile la noile condiţii istorice concrete; din interiorul Templului Masonic catrelumea larga, Masonii străduindu-se să aducă, în viaţa obişnuită, stropul acela de înţelepciune necesar pentru a trăi un pic mai bine.

Au fost, desigur, şi perioade întunecate ale istoriei, etape de intoleranta pustiitoare, epoci cumplite, când Masoneria a fost nevoita sa se retragă în sine, în Templele ei Spirituale, supravieţuind – în clandestinitate – sângeroaselor orori. Aşa s-a întâmplat pe vremea unor împăraţi tirani, sau a unor papi fundamentalişti, ori a unor regimuri de teroare; aşa a fost pe timpul aberantei Inchiziţii, sau – mai către prezentul istoric – în vremea dictaturilor fasciste şi comuniste. În asemenea împrejurări

oripilante ale istoriei, da, Ordinul Masonic s-a refugiat într-un secret absolut. Din necitatea de supravieţuire. Şi astfel, luminile ei nu s-au stins nicio clipă.

Masoneria Universala nu a lucrat niciodată şi nu lucrează nici astăzi pentru sine. Dacă ar fi fost aşa, ar fi dispărut de mult. Baza oricărei structuri sociale o constituie permanenta raportare la umanitate. Legătura ombilicala dintre Ordinul Masonic şi Marea Societate Omeneasca fiind izvorul de unde ne tragem toate puterile.

Sacerdoţii ziguratelor sumeriene din Eridu, Nippur sau Ekur, marii preoţi egipteni ai misterioaselor Temple închinate lui Osiris sau Isis, celebrarea tainelor Eleusine.

Academia Iniţiatică a lui Platon, cultul lui Zamolxis, Ordinul Cavalerilor Templieri, Rozicracianismul, Ghildele medievale ale constructorilor de catedrale – în fond, tot atâtea înfăţişări ale Masoneriei Universale – au lucrat întotdeauna cu oameni şi pentru oameni. Misterul nefiind altceva decât o modalitate – verificată timp de mii de ani – de a păstra nealterat tezaurul de valori spirituale. Iar esoterismul, ritualul şi simbolurile – tot atâtea pârghii şi instrumente de sporire a acestui fond inestimabil de zestre spirituală. Calea iniţierii nu este altceva decât o trecere, prin porţile de acces, la drumul eternei cunoaşteri umane.

Şi, atunci, unde se afla marele secret inabordabi? Unde, tenebroasele taine masonice, de care se face atâta caz, în unele medii subculturale? Unde, misterul absolut al Ordinului Masonic? Răspunsul nu poate fi decât scurt şi clar: *Masoneria nu este o organizaţie secreta*!

De altfel, Ordinul Masonic Roman este înregistrat, ca orice asociaţie sau fundaţie nonguvernamentala (ONG-urile), la Hudecatorie, cu dosar, cu statut, cu obiective şi scopuri, cu membrii fondatori, cu toate actele necesare pe care – la solicitare – le poate studia oricine.

Cine vrea să ne cunoască, să se apropie de noi. Cine vrea să afle cine suntem, să ne întrebe cine suntem. Iar cine doreşte să trăiască, să gândească şi să lucreze ca noi – cu uneltele noastre – cu simbolurile şi ritualurile noastre – cine vrea să ne împărtăşească principiile şi credinţa, să

vină în mijlocul nostru. Printre noi. Porţile Templului nostru sunt permanent deschise, pentru orice om liber şi de bune moravuri, care aspira sa primească lumina masonica.

Aşadar, *Ordinul Masonic nu este o organizaţie secreta*. Acest lucru îl poate afla oricine, chiar din Constituţia Ordinului, unde este stipulat cu precizie: „*Masoneria moderna nu este o societate secreta*, *scopurile ei nobile fiind cunoscute* public”. Masonii poarta, la vedere, semnele lor distinctive, cu care se mândresc: insigne, inele cravate, brelocuri, medialioane cu însemnele masonice: echerul şi compasul, ochii din triunghi, litera G, piramida, frunza de salcâm etc. Aşa cum poarta membrii Jockey-Club-lui cravatele şi insignele lor specifice. Aşa cum poarta senatorii insignele lor oficiale. Aşa cum poarta magistraţii frumoasele lor simboluri la reverul robei. Aşa cum… exemplele se pot găsi, la tot pasul, în viaţa sociala a cetăţii.

Clădirile masonice poarta însemnele distinctive ale Ordinului nostru. Sediile, Templele noastre sunt marcate în clar, adresele lor şi numerele de telefon aflându-se pe Internet şi în Pagini Aurii sau, pur şi simplu, în banalele cărţi de telefon.

Nu ne ascundem de nimeni. Nu ne ferim de nimeni. Avem orgoliul de a ne mândri, ca aparţinem unuia dintre cele mai longevive şi puternice Ordine iniţiatice din lume. Ne conducem singuri. Ne autoguvernam. Ca şi orice altă organizaţie nonguvernamentala. Trăim în societatea civilă. Respectam legile ţării. Ne iubim Patria. Dar, *mai presus de orice*, *iubim şi respectam drepturile fundamentale ale omului*. *Pentru ca ele sunt drepturi naturale*, *dăruite de Dumnezeu*, *iar nu de oameni*.

MARELE SECRET

Şi totuşi, un mare secret exista. Şi totuşi, un anumit mister pluteşte, implacabil, peste Masoneria Universala. Dar acesta nu trebuie căutat în locul în care lucram, în felul în care ne desfăşurăm reuniunile fraterne, sau în textele noastre esoterice, ori în structura organizaţiei

noastre.

Secretul masonic se afla implementat în modul în care trăim, în *felul în care gândim şi comunicam unii cu alţii, în capacitatea noastră de a ne cunoaşte mai bine resorturile care ne propulsează pe orbita evoluţiei, de a desferaca lumina spirituala ce se ascunde în fiecare om*. Acest secret este inefabil. Impenetrabil. El nu poate fi dezvăluit niciodată de nimeni şi nimănui. Pentru că nu poate fi exprimat în cuvinte. Acest superb secret se naşte şi rămâne în fiecare Mason, odată cu profundele schimbări benefice care au loc în fiinţa lui. Este secretul intangibil al oricărui frate Mason. Secretul dobândit exclusiv în procesul de iniţiere, în timpul Ţinutelor rituale, în prezenta simbolurilor sacre, secretul desprins din învăţătura esoterica a Artei Regale. Acest sublim secret nu poate fi divulgat. Nu poate fi povestit. Ar fi ca şi cum ai încerca să povesteşti o Liturghie, sau să divulgi cuiva taina Sfântă a Împărtăşaniei. Ar fi absolut imposibil. Ca să poţi avea acces la aceste mistere, trebuie să le trăieşti clipa de manifestare. Să te implici în procesul lor, să participi la exprimarea lor. La fel este şi în Masoneria Universala. Misterios este drumul nostru către Adevăr. Dar, odată revelat, Adevărul Masonic aparţine tuturor oamenilor. Spre beneficiul lor.

CAPITOLUL 5 – MASONERIA ESTE O RELIGIE?

S-au descris munţi de cărţi, pe această întrebare. Cărţi scrise de profani, sau de Masoni, ori de înalte fete bisericeşti. Şi au curs valuri de cerneala, odată cu răspunsurile ei. Iar întreberea încă mai tulbura apele înţelepciunii universale.

SÂNGEROASE DISCRIMINĂRI RELIGIOASE

Una dintre cele mai sensibile discriminări dintre oameni, a fost (şi, din nefericire, încă mai este) religia. Mai sensibila chiar decât monstruosul criteriu al rasei, ori cel al naţionalităţii, sau al cetăţeniei. Segregarea oamenilor, pe motive religioase, a împânzit câmpiile Planetei cu tot atâtea cadavre, cate fire de iarba vor fi fost. Iar fluviile au devenit roşii. În numele unui Dumnezeu absurd (şi, de fapt,

inexistent, pentru ca Dumnezeu cel existent, Dumnezeul adevărat îi iubeţe la fel pe toţi oamenii, nu îi asmute să se încaiere între ei, să se omoare) deci, în numele acelui Dumnezeu inventat de oameni, au fost ridicate mii de ruguri şi mii de spânzurători. Au fost declanşate războaie de şapte ani, de treizeci de ani, de o sută de ani, războaie de o înfricoşătoare cruzime, războaie barbare, în care ura împotriva unui alt Dumnezeu s-a transformat în ura de moarte împotriva oamenilor. Din străvechea antichitate, pana în epoca modernă, războaiele pe fond religios – dincolo de orice declaraţii oficiale – au fost cele mai distructive. Cine va avea curajul să analizeze – sub lupta adevărului deopotrivă tragic şi crud – adevăratele pretexte ale celor două Războaie Mondiale, resorturile secrete din spatele motivaţiilor publice de ordin economic, militar sau geopolitic, va descoperi consternat germeni cu iz religios. Iar terorismul internaţional actual – din Irlanda până în Liban – din ce altceva se nutreşte dacă nu din acelaşi fond fundamentalist religios? *„Dumnezeul meu e cel mai bun*! *Dumnezeul meu e cel adevărat*! *Dumnezeul meu e cel mai* puternici – sunt termeni, îndelung lustruiţi, ai unei hidoase ideologii, care încă se mai preda în multe scoli religioase din lumea întreagă. Încât, în faţa unui asemenea terifiant exclusivism, îţi vine să strigi şi tu – făcând haz de necaz – la marginea unui sinistru de intoleranta: *Al meu e cel mai tare din parcare*!

CLIPA ÎL *UMINARII*

Însăşi Masoneria Universală a căzut prada – de-a lungul mileniilor – sângeroasei discriminări religioase. Confreria mistica a lui Akhenaton respingea violent cultul lui Amon-Ra. În Templele Misterelor Eleusine, nu erau acceptaţi cei consideraţi de religie barbară. Cavalerii Templieri s-au ridicat sângeros împotriva musulmanilor. Musulmanii, împotriva cultului mozaic. Rozicrucianismul împotriva Bisericii Catolice. Iar Biserica Catolică împotriva Masoneriei Universale Moderne. Vreme de peste un mileniu şi jumătate, Sfântul Scaun din Cetatea Eterna a convieţuit în linişte, alături de Ordinul Masonic,

controlându-l prin cardinalii şi episcopii săi, sprijinindu-l în opera lui esoterica, dar şi târându-l în monstruoase războaie religioase, în sumbre aventuri, pentru a atrage cât mai mulţi credincioşi supuşi suveranului Pontif. Până când a sosit *clipa iluminării*. A eliberării. A evadării Masoneriei, de sub stindardul unei singure religii. Acest istoric eveniment s-a produs în anul 1723, graţie lui James Anderson, care a stipulat, fără echivoc, în celebrele sale Constituţii: „Un *Mason este un om bun şi iubitor de adevăr, om de onoare şi cinstit, indiferent de convingerile sale religioase*”. A fost un salt extraordinar, pe scara evolutiva a valorilor Masoneriei Universale.

Dacă până în 1723, practic a existat posibilitatea ca anumite corpuri masonice să fie cantonate în spaţiul unei singure religii, să fie încorporate unei unice religii – cu tendinţa evidenta de a împrumuta forma şi limitele acelei religii – după acest an fastuos posibilitatea a dispărut. Şi, odată cu ea, şi caracterul – virtual – de religie al Masoneriei.

Aşadar, pentru a răspunde întrebării din fruntea acestui capitol, despre Masoneria de după 1723 – Masoneria Moderna – se poate afirma cu certitudine: *nu este o religie*!

Condiţionând intrarea în Ordin de credinţa în Dumnezeu – în oricare Dumnezeu, al oricărei religii – precum şi de credinţa în nemurirea sufletului, Confreria Masonica s-a aşezat singura într-o onorabila postura, care exclude aprioric, cu desăvârşire, orice bănuială, ca Masoneria ar fi o religie.

IUBIREA UNIVERSALA

Reunind, sub aceeaşi cupola, practicanţi ai tuturor religiilor, Ordinul Masonic Modern a înţeles – primul – ca doar cunoaşterea reciproca, respectul reciproc şi prietenia dintre credincioşi de diferite confesiuni pot aduce pace şi iubire pe pământ. Pacea Universala şi Iubirea Universala: *telul major al Artei Regale*.

De atunci încoace, orice discuţie, orice confruntare cu caracter religios este interzisa absolut în toate

reuniunile masonice. Aceasta nu însemna, însă, nicidecum ca, în Masonerie ar exista doar o turmă şi un pastor, ca Ordinul ar fi o comunitate amorfa, tăcută, supusa voinţei unui guru. Masonul – un om care practica toleranta şi accepta diferenţa – nu-şi va putea aliena fiinţă niciodată, după puterea sau capriciile unui şef suprem. Ar fi profund contrar nobilului sau ideal, centrat pe cei trei faimoşi vectori: *libertate*, *egalitate*, *fraternitate*.

(poza pag. 341)

De aici, şi deducţia – normala – ca masonul, în viaţa sa sociala, în lumea profana a Cetăţii, nu va înceta să-şi confrunte propria sa ideologie cu alte ideologii, propria sa opinie, cu alte opinii. Dar o va face – intototdeauna – respectând sacramentul lansat, cu aproape trei veacuri în urmă, de ilustrul frate Mason François-Marie Arouet, supranumit

Voltaire: *„Voi lupta împotriva ideilor tale, dar voi lupta – totodată – şi pentru ca tu să ai dreptul să le exprimi”*.

ESTE MASONERIA O SECTA?

Ajungând cu demonstraţia aici – precum ca Masoneria nu este o religie – cineva ar putea emite, subsecvent, o altă întrebare: *„Este Masoneria o secta*?*”* Mai înainte de a răspunde, să ne oprim, câteva clipe doar, asupra noţiunii secta. A fost, la început, o expresie specifica creştinismului: secta – secare (lat.) cu semnificaţia de a tăia, de a despărţi, de a izola ceva de altceva. Prin urmare, secta este un segment eretic, în raport cu trupul credinţei oficiale. Ulterior, expresia s-a întins şi asupra celorlalte religii.

Astăzi, pe mapamond, sunt doar câteva mari religii: *mozaismul*, *buddismul*, *creştinismul*, *hinduismul*, *taoismul*, *islamismul*, *confucianismul* etc. Sectele sunt, însă, cu sutele. Islamismul, singur, are peste trei sute de secte. Creştinismul, şi mai multe. Buddismul este şi el răspândit în alte sute de grupuscule sectante. Ciudat, cele mai puţine secte s-au desprins din cultul mozaic: trei-patru. Ceea ce confirma, încă o dată, teza ancestrala a *poporului*

ales.

S-a despărţit Ordinul Masonic – precum o secta – din galaxia unei religii? Nu! *Deci*, *Masoneria nu este o secta*.

O alta a cuvântului secta este aceea de fanatic. Fanaticul nu admite niciun alt punct de vedere, decât al sectei din care face parte. Ori, în Masonerie se reunesc adepţi din orice religie, din orice secta. Este Masoneria un sistem fanatic, ce impune o singură credinţă? Nu! *Deci*, *Masoneria nu este o secta*.

Sectele cer imperios membrilor lor supunere totala, necondiţionată. Este Masoneria o astfel de organizaţie? Nu! Pentru ca în Confreria Masonilor funcţionează o norma suprema: *„Mason liber*, *în Loja libera”*.

În aceeaşi ordine de idei: sectele îşi atrag aderenţii, speculându-se angoasa, frica de singurătate, gustul pentru aventura şi miracol. Are asemenea preocupări Masoneria? Nu! Dimpotrivă, fricoşii, aventurierii, sau cei cu psihicul labil – neputând fi oameni liberi – nu au ce cauta în Ordinul Masonic.

Concluzie categorica: Masoneria nu este nici religie, nici secta. *Q.E.D*.

DOGMA SIADOGMATISM

Totuşi, ar mai trebui adăugat un comentariu. Ordinul Masonic, în desfăşurarea activităţii sale, foloseşte ritualuri, simboluri, o anumită sobrietate specifica, citate din textele sacre, Altarul, Cartea Legilor Sfinte, credinţa într-un singur Dumnezeu revelat, numit generic Marele Arhitect Al Universului.